

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
Σ Α Τ Ε**

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

με θέμα:

**«ΝΕΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ &
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ
ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ
ΕΡΓΩΝ»**

Πέμπτη, 6 Μαρτίου 2014

**Αίθουσα Ερμής
Ε.Β.Ε.Α.**

Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών - ΣΑΤΕ

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Φειδίου 14-16 Αθήνα 106 78, **T** 210 3301814/5, 210 3836503 **F** 210 3824540 **E** info@sate.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, Κ.Καραμανλή 172 Θεσ/κη 542 49 **T** 2310 325066 **F** 2310 325084 **E** sate_km@sate.gr

ΚΡΗΤΗΣ, Ταγμ. Τζουλάκη 3 Ηράκλειο 713 02 **T** 2810 241237 **F** 2810 331264 **E** sate_kr@sate.gr

ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, Δευκαλίωνος 12 Λάρισα 412 22 **T** 2410 538563 **F** 2410 538563 **E** sate_thes@sate.gr

ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΟΣ, Πλ. Γεωργίου Α' 7 Πάτρα 262 21 **T** 2610 623682 **F** 2610 274631 **E** sate_de@sate.gr

ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, Σωκράτη Μπλιούρα 3 Κοζάνη 501 00 **T & F** 24610 49469 **E** sate_dm@sate.gr

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Α' ΜΕΡΟΣ : ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΗ - ΕΓΓΡΑΦΕΣ

09:00 – 09:30	Προσέλευση - Εγγραφές	
---------------	-----------------------	--

Β' ΜΕΡΟΣ: ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

1η Ενότητα: Ν/σχέδιο ΥΠΑΑΝ: «Για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου κανονιστικού και νομοθετικού πλαισίου σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών»

09:30 – 09:50	Στόχοι και αναγκαιότητα. Γενική παρουσίαση και επισήμανση σημαντικότερων ρυθμίσεων. Εξέλιξη της διαβούλευσης και χρονοδιάγραμμα εφαρμογής.	• κα Μίνα Καλογριδου, <i>Πρ. Τμήματος Μελετών της Δ/σης Νομικών Υπηρεσιών ΕΑΑΔΗΣΥ</i>
09:50 – 10:20	Βασικότερα σημεία και σχολιασμός ρυθμίσεων νομικής φύσης.	• κ. Σταμάτης Σταμόπουλος, <i>Νομικός Σύμβουλος ΣΑΤΕ</i>
10:20 – 10:40	Γενικές παρατηρήσεις και σχολιασμός ρυθμίσεων τεχνικής φύσης.	• κ. Δημήτρης Κωνσταντινίδης, <i>Γενικός Γραμματέας ΣΑΤΕ</i>
10:40 - 11:00	Η ματιά των Μελετητών.	• κ. Γεώργιος Κάζος, <i>Πρόεδρος ΣΕΓΜ</i>

2η Ενότητα: Οι νέες κοινοτικές Οδηγίες για τις Δημόσιες Συμβάσεις και η πρόταση Οδηγίας για την Ηλεκτρονική Τιμολόγηση

11:00 – 11:20	Ιστορικό έκδοσης και ανασκόπηση σημαντικότερων αλλαγών των νέων οδηγιών, γενικές αρχές και επιδιωκόμενοι στόχοι. Προθεσμίες ενσωμάτωσης και εναρμόνισης, λοιπές υποχρεώσεις.	• κα Τζούλια Τσαλίκη, • <i>Προϊσταμένη Τμήματος Διεθνών Σχέσεων και Θεμάτων ΕΟΚ της ΓΓΔΕ / ΥπΥΜΕΔΙ</i>
---------------	--	---

3η Ενότητα: Η πολιτική της ΕΕ για τις Ηλεκτρονικές Δημόσιες Συμβάσεις

11:20 – 11:40	Ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις: Η πολιτική της ΕΕ και οι προβλέψεις των νέων οδηγιών. Υφιστάμενες διαδικτυακές εφαρμογές για το χειρισμό των ΔΗ.ΣΥ. από τις Αναθέτουσες Αρχές και για την πρόσβαση των επιχειρήσεων σε αυτές.	• κ. Δήμος Τουλιάτος, • <i>Τεχνικός Σύμβουλος ΣΑΤΕ</i>
11:40 – 12:00	Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων στα δημόσια έργα και στις μελέτες.	• κ. Στέφανος Κομνηνός, • <i>Γενικός Γραμματέας Εμπορίου</i>
12:00 – 12:20	Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων.	• κ. Αθανάσιος Πανταζής, <i>Δ/της Δ/σης Βάσεων Δεδομένων και Κεντρικού Ηλ. Μητρώου Δημ. Συμβάσεων ΕΑΑΔΗΣΥ</i>

Γ' ΜΕΡΟΣ: ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

12:20 – 13:00	Συζήτηση – Παρεμβάσεις επί των 3 ενοτήτων που προηγήθηκαν	• κ. Γιώργος Κυριακόπουλος, • <i>Αν. Μέλος ΔΣ ΣΑΤΕ</i>
13:00 – 13:15	Διάλειμμα	

Δ' ΜΕΡΟΣ: ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

13:15 – 15:00	Αναμόρφωση του πλαισίου παραγωγής δημοσίων έργων υπό το τρίπτυχο: Διαφάνεια, Σύναψη & Εκτέλεση Συμβάσεων, Τεχνικές Προδιαγραφές & Σύστημα Αναλυτικών Τιμολογίων & Αναθεώρησης Τιμών. Στόχευση και δράσεις υπό τις σημερινές συνθήκες.	<u>Συντονιστής:</u> • Γ. Καραλής, <i>Δημοσιογράφος</i> <u>Συμμετέχοντες:</u> • Χρ. Σπίρτζης, <i>Πρόεδρος ΤΕΕ</i> • Γ. Βλάχος, <i>Πρόεδρος ΣΑΤΕ</i> • Κ. Κατέργης, <i>Α' Α/Πρόεδρος ΣΕΓΜ</i> • Χρ. Δαμβέργης, <i>Πρόεδρος ΣΜΥΕ</i> • Στ. Τρέζου, <i>Σύμβουλος Υπ. ΥΜΕΔΙ</i>
---------------	---	---

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
Σ Α Τ Ε**

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ

**«ΝΕΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ &
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ
ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ
ΕΡΓΩΝ»**

Πέμπτη, 6 Μαρτίου 2014

**Αίθουσα Ερμής
Ε.Β.Ε.Α.**

Γ.ΒΛΑΧΟΣ (Πρόεδρος ΣΑΤΕ): Κυρίες και κύριοι, σας καλωσορίζω εκ μέρους του Προεδρείου του Πανελληνίου Συνδέσμου Τεχνικών Εταιρειών, στη σημερινή μας ημερίδα. Ζητάμε συγγνώμη για τη μικρή, φαντάζομαι, καθυστέρηση και θα ξεκινήσουμε αμέσως.

Όπως ξέρετε, το θέμα μας είναι το καινούργιο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις έργων. Ήρθε στη ζωή μας, εμφανίστηκε, τον Δεκέμβρη του προηγούμενου χρόνου. Το μάθαμε από ανακοινώσεις του Υπουργού του κ.Χατζηδάκη. Ξέραμε ότι συζητιέται κάτι. Αλλά επειδή συζητιόταν πάρα πολλές φορές, ακόμα και επί Υπουργίας Ρέππα το 2009 είχε ξεκινήσει η δημιουργία Ανεξάρτητης Αρχής μόνο για τα δημόσια έργα, στην πορεία διαπίστωσαν ότι αυτή η Ανεξάρτητη Αρχή πρέπει να καλύπτει όλο το χώρο έργων, προμηθειών και υπηρεσιών και εν πάση περιπτώσει επειδή πάντα στην πατρίδα μας υπάρχει μία αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων και πολλές φορές και αντιθέσεις μεταξύ Υπηρεσιών, Υπουργείων, Φορέων, ανεξαρτήτων Αρχών κλπ., εμείς είχαμε συνηθίσει, να μην πω κακομάθει, να μιλάμε μόνο με το παλιό ΥΠΕΧΩΔΕ, νυν ΥΠΥΜΕΔΙ, ενδιάμεσα Υπουργείο Ανάπτυξης.

Απ' ό,τι φαίνεται, με το καινούργιο νομοσχέδιο τον πρώτο ρόλο στη διαμόρφωση και του νομικού πλαισίου αλλά και πάρα πολλές αποφασιστικές αρμοδιότητες αναλαμβάνει η ΕΑΑΔΗΣΥ, η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων. Και διαπιστώνουμε, και το θεωρούμε θετικό καταρχήν αυτό, ότι γίνεται μία μεγάλη προσπάθεια εναρμόνισης με τους Κοινοτικούς Κανονισμούς, η οποία τυπικά υπάρχει και σήμερα, στην πράξη όμως δεν εφαρμόζεται. Υστερούμε σε πάρα πολλά πράγματα.

Να καλωσορίσω τον κ.Ραΐκο, Πρόεδρο της ΕΑΑΔΗΣΥ, της Ανεξάρτητης Αρχής, την κα Καλογρίδου και τον κ.Πανταζή, στελέχη της Ανεξάρτητης Αρχής, από το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων -το βάζω δεύτερο γιατί βλέπω ότι η Ανεξάρτητη Αρχή παίρνει τον πρώτο ρόλο πλέον στα έργα, οπότε αλλάζει και η ιεραρχία και ας με συγχωρήσουν οι φίλοι από το ΥΠΥΜΕΔΙ- είναι η κα Τρέζου, Σύμβουλος του Υπουργού και ο κ.Μακρής, Γενικός Διευθυντής. Είναι από τον Σ.Ε.Γ.Μ., από τον Σύνδεσμο Ελληνικών Γραφείων Μελετών, ο Πρόεδρος ο κ.Κάζος και από τον Σύνδεσμο Μελετητών Υδραυλικών Έργων ο κ.Δαμβέργης, Πρόεδρος. Επίσης, είναι και άλλοι αρκετοί φίλοι. Είναι ο Μάρκος ο Σιούνας, μέλος του Προεδρείου της Αντιπροσωπείας του Τεχνικού Επιμελητηρίου. Αρκετοί γνωστοί νομικοί και άλλοι συνεργάτες κατά καιρούς του Συνδέσμου. Και βέβαια είναι και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και ο Νομικός, ο Τεχνικός και ο Σύμβουλος Δημοσίων Σχέσεων του δικού μας του Συνδέσμου.

Προχωράμε. Η πρώτη ομιλήτρια είναι η κα Καλογρίδου, Πρόεδρος Τμήματος Μελετών της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών της ΕΑΑΔΗΣΥ. Είναι ήδη στο βήμα. Σας ευχαριστούμε.

Μ.ΚΑΛΟΓΡΙΑΔΟΥ (Προϊσταμένη Τμήματος Μελετών της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών της ΕΑΑΔΗΣΥ): Ευχαριστώ πολύ. Σας καλημερίζω και εγώ με τη σειρά μου. Ευχαριστούμε πολύ για την πρόσκληση.

Θα ξεκινήσω, την εισηγητική ομιλία μου με μια αδρή περιγραφή και αναφορά στις βασικές ρυθμίσεις του σχεδίου Νόμου για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου δημοσίων συμβάσεων, που αφορά έργα, προμήθειες και υπηρεσίες.

Να πούμε ότι αυτό το Σχέδιο Νόμου έρχεται σαν μια πρώτη απάντηση σε αδυναμίες και παθογένειες του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες νομίζω είναι λίγο-πολύ γνωστές σε όλους μας. Αφορούν την εκτεταμένη διάσπαση και πολυπλοκότητα του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου, ένα περιορισμένο επίπεδο διαφάνειας και ανταγωνισμού σε συγκεκριμένους τομείς της αγοράς, χρονοβόρες διαδικασίες, δυσανάλογα διοικητικά βάρη, χρήση πεπαλαιωμένων τεχνικών αγοράς και διαφθορά σε κάποιους κρίκους της αλυσίδας σύναψης και εκτέλεσης συμβάσεων.

Επί της αρχής το Σχέδιο Νόμου, μπορούμε να πούμε ότι ρυθμίζει βασικά τις διαδικασίες σύναψης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών και σ' αυτές συμπεριλαμβάνονται και εκείνες που αφορούν τους πρώην εξαιρούμενους τομείς, δηλαδή την ενέργεια, το ύδωρ, μεταφορές και ταχυδρομικές υπηρεσίες και επίσης ότι ρυθμίζει την παροχή έννομης προστασίας κατά τη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων.

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις τι θέλουμε να πετύχουμε; Την απλούστευση, τον εξορθολογισμό και την ενοποίηση της κύριας νομοθεσίας καθώς και την επιτάχυνση και την πιο αποτελεσματική παροχή έννομης προστασίας.

Το Σχέδιο Νόμου διαρθρώνεται σε δέκα μέρη.

Το πρώτο αφορά στις γενικές διατάξεις, αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής, ορισμούς, χρηματικά όρια. Μεταφέρει τις κοινές διατάξεις των Οδηγιών 2004/18 και 2004/17.

Το δεύτερο μέρος αφορά τους κανόνες που εφαρμόζονται στις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτουν οι αναθέτουσες Αρχές, μεταφορά της Οδηγίας 2004/18, το παλιό μας Π.Δ. 60.

Το τρίτο μέρος αφορά τους κανόνες που εφαρμόζονται στις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτουν οι αναθέτοντες φορείς, μεταφορά της Οδηγίας δηλαδή 2004/17.

Το τέταρτο μέρος είναι οι κανόνες σχετικά με τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις. Θα αναπτυχθεί, υπάρχουν ειδικές θεματικές γι' αυτό το μέρος στη συνέχεια της ημερίδας.

Στο πέμπτο μέρος αναφέρονται οι κανόνες που ισχύουν για τη σύναψη συμβάσεων χαμηλής αξίας και τις συμβάσεις υπηρεσιών των άρθρων 19 και 20 του Σχεδίου Νόμου που

προβλέπονται στο παράρτημα ΙΙ β της Οδηγίας 2004/18 και στο αντίστοιχο παράρτημα στην Οδηγία 2004/17.

Να πούμε ότι στο Σχέδιο Νόμου, μιας και τώρα αναφέρομαι στις συμβάσεις χαμηλής αξίας, προβλέπεται διάκριση των συμβάσεων, η οποία αφορά στις συμβάσεις υψηλής αξίας, σ' αυτές δηλαδή που εφαρμόζονται οι παλιές Οδηγίες, στις συμβάσεις ήσσονος σημασίας που είναι προϋπολογισμού κάτω από 2.500 ευρώ και για τις οποίες εφαρμόζεται μόνο το ΚΗΜΔΣ, όσον αφορά το Νόμο, η δημοσίευση δηλαδή στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων, και στις συμβάσεις χαμηλής αξίας οι οποίες είναι αυτές που ο προϋπολογισμός τους είναι ανάμεσα στις 2.500 και μέχρι τα όρια εφαρμογής των Οδηγιών.

Γι' αυτές τις συμβάσεις, λοιπόν, προβλέπεται ένα συγκεκριμένο μέρος, το Πέμπτο, που, ενώ ο Νόμος εφαρμόζεται συνολικά σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις, υπάρχουν κάποιες ειδικές ρυθμίσεις στο Μέρος αυτό για σύντμηση προθεσμιών, για τη δημοσιότητα, καθώς δεν είναι υποχρεωτική η δημοσίευση στην επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ορίζονται επίσης τα όρια της απ' ευθείας ανάθεσης που ενοποιούνται στα 20.000 ευρώ και του συνοπτικού διαγωνισμού που είναι μέχρι 60.000 ευρώ.

Αυτό είναι το πέμπτο μέρος. Είναι μικρό αλλά έχει αυτές τις ειδικές ρυθμίσεις.

Το έκτο μέρος αφορά στην προπαρασκευή και στην διενέργεια των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων.

Το έβδομο είναι ένα μικρό μέρος επίσης, έχει κάποια άρθρα σχετικά με την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων.

Το όγδοο αφορά τους κανόνες σχετικά με την έννομη προστασία.

Το ένατο αφορά στο συντονισμό, παρακολούθηση και εποπτεία του συστήματος δημοσίων συμβάσεων.

Και στο δέκατο μέρος είναι οι τελικές διατάξεις, η έναρξη εφαρμογής του Νόμου κλπ.

Τώρα, αν θέλαμε να μιλήσουμε για κάποιες ειδικότερες ρυθμίσεις και να δώσουμε το στίγμα του Νόμου, θα λέγαμε ότι το πρώτο είναι η ενοποίηση. Ο Νόμος ρυθμίζει με ενιαίο τρόπο όλες τις μορφές δημοσίων συμβάσεων, είτε είναι έργα, είτε υπηρεσίες, είτε προμήθεια και επίσης ανεξάρτητα από το είδος της αναθέτουσας Αρχής ή του αναθέτοντα Φορέα.

Ο Νόμος, λοιπόν, ισχύει για όλα τα είδη των συμβάσεων και για όλες τις αναθέτουσες Αρχές και αναθέτοντες Φορείς. Είναι ένας Νόμος ομπρέλα που οι τεχνικές λεπτομέρειές του θα ρυθμιστούν με δευτερογενή νομοθεσία, δηλαδή Προεδρικά Διατάγματα (υπάρχουν εξουσιοδοτήσεις), Υπουργικές Αποφάσεις, Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις κλπ. Και επίσης, με τα τυποποιημένα έγγραφα διαγωνισμού τα οποία η ΕΑΑΔΗΣΥ, που έχει την αρμοδιότητα για

προτυποποίηση εγγράφων διαγωνισμού, θα καθορίσει για κάθε είδος σύμβασης, προμήθεια, υπηρεσίες και δημόσια έργα.

Τα οφέλη της ενοποίησης θεωρούμε ότι είναι η απλούστευση της διαδικασίας, ότι επιτυγχάνεται ασφάλεια δικαίου και σαφήνεια των όρων ανάθεσης και προσδοκούμε αύξηση της συμμετοχής οικονομικών φορέων στη διαδικασία ανάθεσης και μείωση των διοικητικών βαρών.

Είναι γνωστό ότι μέχρι τώρα είχαμε πάρα πολλούς Κανονισμούς ανάλογα με το είδος της σύμβασης (έργα, προμήθεια, υπηρεσίες). Ακόμα και στους ίδιου είδους Κανονισμούς, π.χ. των προμηθειών, άλλον είχαν οι ΟΤΑ, άλλον είχε η Κεντρική Διοίκηση. Ο κάθε φορέας επίσης είχε τον δικό του Κανονισμό. Υπήρχε λοιπόν αυτή η πολυδιάσπαση και ελπίζουμε ότι με την ενοποίηση πετυχαίνουμε έναν βασικό στόχο του Νόμου που είναι η διευκόλυνση συμμετοχής των οικονομικών φορέων στους διαγωνισμούς και η καλύτερη ρύθμιση αυτών των συμβάσεων.

Δεύτερον υπάρχει πρόβλεψη για ενιαίο σύστημα δημοσιότητας. Προβλέπεται ότι το ΚΗΜΔΣ είναι το μοναδικό υποχρεωτικό σημείο δημοσιότητας όλων των δημοσίων συμβάσεων σε εθνικό επίπεδο. Είναι το μοναδικό υποχρεωτικό, δεν χρειάζεται να πάμε σε εφημερίδες νομαρχιακές, εθνικές κλπ. Όπου είναι απαραίτητο, εννοείται, οι συμβάσεις δημοσιεύονται και στην επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τις συμβάσεις που εφαρμόζουν τις Οδηγίες.

Τα οφέλη:

- Υψηλός βαθμός διαφάνειας
- Επαρκής δημοσιότητα
- Μείωση κόστους και
- Μείωση παρατυπιών δημοσιότητας, που έχουν δημιουργήσει τόσα πολλά προβλήματα στις συμβάσεις.

Επίσης, τρίτο, ο περιορισμός των αποδεικτικών στοιχείων συμμετοχής. Προβλέπεται ότι, για να αποδείξουν οι προσφέροντες την προσωπική τους κατάσταση, τα επαγγελματικά τους προσόντα, την τεχνική τους ικανότητα και τη χρηματοοικονομική τους επάρκεια, αρκεί να υποβάλλουν μία μόνο δήλωση που να βεβαιώνει ότι πληρούν αυτά τα κριτήρια επιλογής. Αυτή η δήλωση υπέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης. Και λύνεται το θέμα, το μεγάλο πρόβλημα της χρονολογίας της υπεύθυνης δήλωσης, γιατί σαφώς προβλέπεται ότι η ημερομηνία υποβολής της προσφοράς είναι και η ημερομηνία της υπεύθυνης δήλωσης.

Επίσης, δεν απαιτείται το γνήσιο της υπογραφής. Θα γίνει ένα πρότυπο της υπεύθυνης δήλωσης από την ΕΑΑΔΗΣΥ και συνεπώς το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων παρέχεται πια μόνο από τον ανάδοχο στη διαδικασία του ελέγχου των δικαιολογητικών για την κατακύρωση.

Οφέλη;

- Η μείωση του όγκου των αποδεικτικών στοιχείων. Θεωρούμε ότι αυτό θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη συμμετοχή οικονομικών φορέων.
- Η μείωση των διοικητικών βαρών και
- Η μείωση της γραφειοκρατίας.

Τέταρτο σημείο, ευελιξία στις εγγυήσεις:

Η εγγύηση συμμετοχής καθίσταται προαιρετική. Υπάρχουν μέγιστες ποσοστιαίες τιμές για τους τύπους α) της εγγυητικής συμμετοχής στην περίπτωση που επιλεγθεί ότι χρειάζεται και πρέπει να ζητηθεί και β) στην εγγύηση εκτέλεσης το ανώτερο ποσοστό είναι το 5%.

Θεωρούμε ότι τα οφέλη θα είναι ευρύτερη συμμετοχή οικονομικών φορέων και ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων καθώς θα πετύχουμε μείωση των εξόδων συμμετοχής για τον οικονομικό φορέα που θέλει να λάβει μέρος, των διοικητικών βαρών, ενώ θα έχουμε και καλύτερες τιμές για την αναθέτουσα Αρχή.

Πέμπτο, σύμπτυξη σταδίων διαγωνισμού και έκδοση εκτελεστών διοικητικών πράξεων:

Προβλέπεται ότι οι εκτελεστές διοικητικές πράξεις περιορίζονται σε δύο: Σ' αυτές που αφορούν α) στην αξιολόγηση δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικών προσφορών και β) στην αξιολόγηση οικονομικών προσφορών και των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Ουσιαστικά οι ρυθμίσεις που προβλέπονται για το ΕΣΠΑ ενοποιούνται και αφορούν όλες τις δημόσιες συμβάσεις.

Στην απλοποιημένη διαδικασία συμβάσεων χαμηλής αξίας προβλέπεται μία εκτελεστή διοικητική πράξη. Θα μου πείτε ότι στα δημόσια έργα έτσι κι αλλιώς προβλεπόταν μία εκτελεστή διοικητική πράξη για τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης αυτό της χαμηλότερης τιμής. Και επειδή υπήρχε αυτή η παράλειψη, στο Σχέδιο Νόμου, που τελικά θα πάει στη Βουλή, προφανώς θα υπάρξει σχετική πρόβλεψη.

Οφέλη: Ταχύτερη διεξαγωγή της διαδικασίας και η μείωση του αριθμού των προσβλητέων πράξεων, δεδομένου ότι πια θα γίνονται προσφυγές στις συγκεκριμένες εκτελεστές διοικητικές πράξεις.

Μία άλλη καινοτομία του Νόμου είναι να προβλέψει άρθρο για τη διόρθωση ήσσονος σημασίας παραλείψεων. Το ξέρουμε όλοι, πχ λείπει μία υπογραφή στο πρωτότυπο τεύχος της προσφοράς, να ακυρωθεί, να πεταχτεί έξω ο οικονομικός φορέας.

Σε περίπτωση, λοιπόν, που η αναθέτουσα Αρχή διαπιστώνει ύπαρξη λαθών ή παραλείψεων μικρής σημασίας (ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες, πρόδηλα τυπικά σφάλματα), είτε στο στάδιο του ανοίγματος των προσφορών, είτε στη διαδικασία αξιολόγησης,

προτού απορρίψει την προσφορά, υποχρεούται πια, η αναθέτουσα Αρχή, να επιτρέψει στον προσφέροντα να διορθώσει τα λάθη, εντός μικρής προθεσμίας, 5 έως 10 ημερών.

Εννοείται ότι ουσιώδεις τροποποιήσεις ή αλλαγές της προσφοράς δεν επιτρέπονται. Μιλάμε για απλές διορθώσεις προδηλών τυπικών σφαλμάτων ή επουσιωδών πλημμελειών.

Οφέλη; Θεωρούμε ότι αυτή η δυνατότητα θα περιορίσει τις περιπτώσεις απόρριψης προσφορών, άρα επιτυγχάνεται μεγαλύτερος ανταγωνισμός.

Προβλέπεται συγκεκριμένο άρθρο για τις προκαταρκτικές διαβουλεύσεις με την αγορά. Αυτή η πρόβλεψη ορίζει ένα πλαίσιο συγκεκριμένο, να υπάρχει μία ειδική πρόσκληση που θα αναρτάται στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας Αρχής. Ορίζει ένα χρονικό διάστημα για τη διάρκεια διαβούλευσης, 15 έως 60 ημερών, με δυνατότητα, εάν είναι πολύπλοκο το έργο, να επεκταθεί και για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Μεταφέρει αυτό που προβλέπει η νέα Οδηγία για μέτρα που θα λάβει η αναθέτουσα Αρχή για τη γνωστοποίηση στους άλλες προσφέροντες των πληροφοριών που ανταλλάχθηκαν κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής διαβούλευσης. Να γίνονται όλα φανερά. Τα οφέλη που περιμένουμε ότι θα υπάρχουν είναι η ενημέρωση της αγοράς, συγκεκριμένο πλαίσιο που θα διασφαλίζει τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της μη διάκρισης και μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας συνολικά του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων.

Επίσης, προβλέπεται για πρώτη φορά πιστοποίηση των στελεχών των δημοσίων συμβάσεων. Οι υπάλληλοι των αναθετουσών Αρχών ή των αναθετόντων Φορέων, αυτοί που εμπλέκονται στις διαδικασίες ωρίμανσης, ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων, θα επιμορφώνονται και θα πιστοποιούνται μέσω προγραμμάτων του ΙΝΕΠ σε συνεργασία με την ΕΑΑΔΗΣΥ. Οι υπάλληλοι αυτοί θα εγγράφονται σε ειδικό μητρώο και όταν θα ισχύσει αυτό το μητρώο, θα είναι υποχρεωτική η συμμετοχή τους στις διαδικασίες ωρίμανσης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων.

Οφέλη; Μέσω της δια βίου κατάρτισης αυτών των υπαλλήλων θα αυξηθεί η αποδοτικότητά τους στην άσκηση των καθηκόντων τους, θα έχουμε περιορισμό των παραβιάσεων της νομοθεσίας, ενώ θα επιτευχθεί η βέλτιστη σχέση ποιότητας – τιμής.

Τέλος, προβλέπεται ένα ανεξάρτητο όργανο προσφυγών. Δεν προβλέπονται πια ενστάσεις κατά τη διαδικασία των διαγωνισμών αλλά προσφυγές που θα γίνονται σε ένα ανεξάρτητο όργανο από την αναθέτουσα Αρχή και από τους αναθέτοντες Φορείς. Αυτή τη στιγμή ο Νόμος προβλέπει ότι θα είναι η ΕΑΑΔΗΣΥ. Το όργανο αυτό θα έχει αυξημένες εγγυήσεις ανεξαρτησίας. Πιστεύουμε ότι με αυτόν τον τρόπο θα βελτιωθεί η ταχύτητα και η

αποτελεσματικότητα του συστήματος έννομης προστασίας και θα ελαφρυνθεί ο φόρτος των Δικαστηρίων.

Βεβαίως, για να εφαρμοστεί αυτό το Μέρος του Νόμου, θα πρέπει να εκδοθούν τα Προεδρικά Διατάγματα του Κανονισμού εκδίκασης προσφυγών ενώπιον της ΕΑΑΔΗΣΥ και του καθορισμού των παραβόλων.

Γενικά να πούμε ότι η έναρξη ισχύος του Νόμου προβλέπεται έξι μήνες μετά τη δημοσίευσή του και σε συγκεκριμένες περιπτώσεις υπάρχουν και αναμονές μέχρι την έκδοση των Προεδρικών Διαταγμάτων, και γενικώς της δευτερεύουσας νομοθεσίας. Μία τέτοια περίπτωση είναι η λειτουργία της ΕΑΑΔΗΣΥ ως ανεξάρτητο όργανο προσφυγών.

Αυτή είναι μια γενική παρουσίαση του Νόμου. Προφανώς θα ακολουθήσει συζήτηση. Σας ευχαριστώ πολύ.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Ο κ.Σταμόπουλος, Νομικός Σύμβουλος του Συνδέσμου. Ευχαριστούμε την κα Καλογρίδου.

Κυρία Καλογρίδου, φαντάζομαι θα είστε στη συζήτηση γιατί τίθενται ερωτήματα απ' αυτά που λέτε, σημαντικά.

Σ.ΣΤΑΜΟΠΟΥΛΟΣ (Νομικός Σύμβουλος ΣΑΤΕ): Ευχαριστώ και εγώ την κα Καλογρίδου, η οποία έδωσε ένα πολύ συνοπτικό και περιεκτικό περίγραμμα του Νόμου. Και δίνεται η δυνατότητα και σε μένα να επικεντρωθώ περισσότερο σε μία κριτική προσέγγιση του Νόμου, που βεβαίως από την πλευρά του Νομικού Συμβούλου του ΣΑΤΕ νομίζω πως είναι και πιο εύλογη.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Κύριε Σταμόπουλε, συγγνώμη. Να καλωσορίσουμε τον κ.Οικονομίδη, πρώην Γενικό Γραμματέα και παλιό συνεργάτη του Συνδέσμου.

Σ.ΣΤΑΜΟΠΟΥΛΟΣ: Η παρουσίαση η δική μου χωρίζεται σε τέσσερις ενότητες. Η ανάπτυξη της κας Καλογρίδου θα μου δώσει τη δυνατότητα να επικεντρωθώ στις δύο τελευταίες ενότητες, οι οποίες είναι και οι πλέον κρίσιμες από τη δική μου οπτική γωνία και ειδικά στην τέταρτη ενότητα που είναι η κριτική προσέγγιση.

Η πρώτη ενότητα είναι τα γενικά χαρακτηριστικά του Νόμου.

Η δεύτερη ενότητα είναι η διάρθρωση, την οποία ανέπτυξε η κα Καλογρίδου πληρέστατα.

Η τρίτη ενότητα είναι ουσιώδεις ρυθμίσεις, θα έλεγα ενδεικτικά και επιλεκτικά μέσα από τη δική μου οπτική γωνία ποιες θεωρώ ότι είναι οι πλέον ουσιώδεις και κρίσιμες, ειδικά στο χώρο των δημοσίων έργων, ρυθμίσεις που εισάγει ο Νόμος.

Και η τέταρτη ενότητα, που κατά την άποψή μου είναι και η πλέον κρίσιμη, είναι μία κριτική προσέγγιση, μία κριτική του Νόμου, των ρυθμίσεών του και των γενικότερων ζητημάτων που θέτει και ενδεχομένως και των προβλημάτων που θα δημιουργήσει αν ψηφιστεί ως έχει.

Τα γενικά χαρακτηριστικά του Νόμου. Τέσσερα είναι τα γενικά χαρακτηριστικά που προκύπτουν από την πρώτη ανάγνωση του Νόμου.

Το πρώτο και το πιο, θα έλεγα, εμφανές είναι ότι αποτελεί μια συνολική ρύθμιση όλων των δημοσίων συμβάσεων ως προς όλα τα ζητήματα. Και όταν αναφέρομαι σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις, εννοώ συμβάσεις έργων, συμβάσεις προμηθειών, συμβάσεις υπηρεσιών, περιλαμβανομένων και των συμβάσεων μελετών, καθώς και των συμβάσεων παραχώρησης, με ορισμένες εξαιρέσεις οι οποίες υπάρχουν στα άρθρα 13 έως 18.

Δεύτερο γενικό χαρακτηριστικό του Νόμου, που είναι θα έλεγα ιδιαίτερα σημαντικό, ο περιγραμματος του χαρακτήρα. Εγώ θεωρώ πως αυτό το χαρακτηριστικό ενέχει και αρνητικά στοιχεία, τα οποία θα τα αναπτύξω στην τελευταία ενότητα.

Ουσιαστικά ο Νόμος αυτός είναι ένα κέλυφος νομοθεσίας. Και ειδικά στα δημόσια έργα είναι ένα ακόμα πιο λεπτό κέλυφος νομοθεσίας με πολύ μεγάλο κενό περιεχόμενο, το οποίο πρέπει να πληρωθεί.

Και γιατί ειδικά στα δημόσια έργα σε σχέση με τις λοιπές δημόσιες συμβάσεις; Διότι τα δημόσια έργα, σε σχέση με τις άλλες δημόσιες συμβάσεις, ειδικά τις συμβάσεις προμηθειών, δεν θα έλεγα τις συμβάσεις μελετών γιατί οι συμβάσεις μελετών προσομοιάζουν σε πολλά στοιχεία με τις συμβάσεις δημοσίων έργων, έχουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τα οποία απαιτούν ειδικότερη και λεπτομερέστερη ρύθμιση.

Τέσσερα είναι τα πιο σημαντικά ειδικά χαρακτηριστικά που διαφοροποιούν τις συμβάσεις δημοσίων έργων από τις λοιπές δημόσιες συμβάσεις: Πρώτον, υπάρχει ένα στάδιο εκτέλεσης που είναι πολυσχιδές, περίπλοκο και επίσης μεγάλης χρονικής διάρκειας, το οποίο σήμερα ρυθμίζεται από μία ιδιαιτέρως λεπτομερή νομοθεσία και που είναι αναγκαίο να ρυθμίζεται από μία, ιδιαιτέρως λεπτομερή νομοθεσία ή να υπάρχουν ειδικές συγγραφές υποχρεώσεων, κανονισμοί εκτέλεσης έργων που να ρυθμίζουν αυτά τα ζητήματα.

Μια σύμβαση δημοσίου έργου δεν είναι μια σύμβαση προμήθειας που είναι απλώς μία σύμβαση πώλησης. Είναι μία σύμβαση στην οποία ανακύπτουν πάρα πολλά τεχνικά και νομικά προβλήματα κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, τα οποία χρήζουν ειδικής νομοθετικής αντιμετώπισης, όπως, π.χ. αναφέρω ενδεικτικά, οι επιμετρήσεις των εργασιών πώς γίνονται, πώς εγκρίνονται οι επιμετρήσεις, πώς καταρτίζονται οι λογαριασμοί, πώς υποβάλλονται, πώς εγκρίνονται οι λογαριασμοί, πώς καθορίζονται οι νέες τιμές μονάδος, πώς τροποποιείται το

αντικείμενο της σύμβασης, υπό ποιες προϋποθέσεις, η έκπτωση του αναδόχου, η προσωρινή και οριστική παραλαβή του έργου, η αναθεώρηση τιμών, ένα πάρα πολύ σημαντικό και κρίσιμο ζήτημα στα δημόσια έργα, η τιμολόγηση των έργων.

Όλα αυτά τα θέματα, τα οποία δεν ανακύπτουν σε άλλες δημόσιες συμβάσεις, είναι πάρα πολύ σύνθετα και χρήζουν ειδικής αντιμετώπισης.

Ο Νόμος είναι *tabula rasa* ως προς αυτά τα ζητήματα. Δεν κάνει απολύτως καμία ρύθμιση, απολύτως καμία ρύθμιση, που αναφέρεται στο στάδιο εκτέλεσης των έργων.

Δεύτερο θέμα είναι το μητρώο, που είναι μητρώο αξιολογικής κατάταξης, δηλαδή που παρέχει δικαίωμα συμμετοχής στους διαγωνισμούς βάσει της εγγραφής μιας εργοληπτικής επιχείρησης σε τάξεις και κατηγορίες έργων, κάτι που δεν υπάρχει στις άλλες κατηγορίες δημοσίων συμβάσεων. Στις άλλες κατηγορίες συμβάσεων υπάρχουν απλώς κατάλογοι επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο επιχειρηματικό τομέα.

Τρίτον, στα δημόσια έργα υφίσταται αυτή τη στιγμή ένα πολύ αυστηρό, διαφανές και ξεκάθαρο θεσμικό πλαίσιο όσον αφορά τη διαδικασία ανάθεσης, το οποίο σε σημαντικό βαθμό έχει τύχει επεξεργασίας επί μακρό χρόνο και σε σημαντικό βαθμό έχει ισχυροποιήσει και ενδυναμώσει τη διαφάνεια κατά τη διάρκεια των διαγωνισμών, την ίση μεταχείριση των διαγωνιζομένων και την προστασία του πραγματικού ανταγωνισμού, που δεν υπάρχει στις άλλες συμβάσεις.

Αναφέρομαι ειδικά στην ενημερότητα πτυχίου, στα πρότυπα τεύχη διακηρύξεων, που και αυτά εκδίδονται με Υπουργικές Αποφάσεις και έχουν βελτιωθεί με σειρά τροποποιήσεων, στο εργοληπτικό πτυχίο, το οποίο παρέχει δικαίωμα συμμετοχής στους διαγωνισμούς βάσει της τάξης εγγραφής.

Αυτά με το Νόμο καταργούνται. Φυσικά υπάρχουν εξουσιοδοτικές διατάξεις για την έκδοση Προεδρικών Διαταγμάτων που να τα αναπληρώσουν, αλλά αυτή τη στιγμή, εφόσον αρχίσει να ισχύει ο Νόμος, υπάρχει ένα απόλυτο κενό όσον αφορά αυτά τα ζητήματα. Και βεβαίως, ταυτόχρονα, θα το δούμε και αργότερα, παρέχεται και μεγάλη διακριτική ευχέρεια στις αναθέτουσες Αρχές να καθορίζουν εκείνες τις προϋποθέσεις συμμετοχής, τα κριτήρια καταλληλότητας κλπ., κάτι που βεβαίως συμβάλλει στη μείωση της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης και του πραγματικού ανταγωνισμού κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης.

Και τέλος, ένα τέταρτο σημείο, για το οποίο ο Νόμος δεν κάνει καμία απολύτως ρύθμιση και ως προς το οποίο τα δημόσια έργα διαφέρουν σε σχέση με τις άλλες συμβάσεις, είναι το στάδιο εκτέλεσης και η επίλυση διαφορών, το θεσμικό πλέγμα διατάξεων που ρυθμίζουν τη διοικητική και δικαστική επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν κατά το στάδιο εκτέλεσης.

Εδώ υπάρχει ένα πολύ σοβαρό ζήτημα. Θα αναφερθώ περισσότερο αργότερα. Ο Νόμος καταργεί τις υφιστάμενες λεπτομερειακές και ειδικές ρυθμίσεις, που υπάρχουν στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο [στον Ν. 1418/1984, στα άρθρα 12 και 13 του 1418 και στα άρθρα 76 και 77, όπως έχουν κωδικοποιηθεί οι διατάξεις στα άρθρα 76 και 77 του Ν. 3669/2008, του κωδικοποιητικού Νόμου], παραπέμποντας στις γενικές δικονομικές διατάξεις.

Αυτή και μόνο η γενική κατάργηση και παραπομπή στις γενικές δικονομικές διατάξεις θα δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα δικονομικά κατά τη διαδικασία επίλυσης των διαφορών που ανακύπτουν κατά την εκτέλεση των έργων.

Το τρίτο γενικό χαρακτηριστικό του Νόμου, που θεωρώ πως είναι θετικό, πολύ θετικό, είναι η υπαγωγή όλων των αναθετουσών Αρχών, αναθετόντων Φορέων στο πεδίο εφαρμογής του. Όπως γνωρίζετε όσοι ασχολείστε με τα δημόσια έργα, υπάρχουν πολλές εξαιρέσεις. Πολλοί φορείς, που ανήκουν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αναφέρω ενδεικτικά ΔΕΠΑΝΟΜ, ΕΓΝΑΤΙΑ, ΟΣΚ, ΔΕΗ, εξαιρούνται είτε ολικώς, είτε μερικώς από την ισχύουσα νομοθεσία, την ειδική νομοθεσία περί δημοσίων έργων.

Ο Νόμος καταργεί αυτές τις εξαιρέσεις. Πλέον όλοι οι φορείς, οι οποίοι βάσει των κοινοτικών Οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων χαρακτηρίζονται ως αναθέτουσες Αρχές ή αναθέτοντες Φορείς, ανάλογα με την εφαρμοστέα Οδηγία, υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου. Όλοι αυτοί οι φορείς, οι οποίοι εξαιρούνται, είναι αναθέτουσες Αρχές ή αναθέτοντες Φορείς βάσει των κοινοτικών Οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων.

Επομένως, όλες αυτές οι επιμέρους εξαιρέσεις καταργούνται και πλέον υπάρχει ένα ενιαίο θεσμικό πλαίσιο για όλους τους φορείς που αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις, το οποίο θεωρώ πως είναι πολύ θετικό.

Και το τέταρτο γενικό χαρακτηριστικό, στο οποίο θα επικεντρωθώ κατά την κριτική προσέγγιση και θα είμαι ιδιαίτερα αυστηρός ως προς αυτό, είναι η ύπαρξη νομοθετικών εξουσιοδοτήσεων για την εξειδίκευση με Προεδρικά Διατάγματα και Υπουργικές Αποφάσεις όλων των ουσιωδέστατων ζητημάτων που παραμένουν παντελώς αρρυθμιστά από τον παρόντα Νόμο.

Καταρχάς, υπάρχει ένα μείζον θέμα αντισυνταγματικότητας των εξουσιοδοτικών διατάξεων, στο οποίο θα αναφερθώ γιατί είναι πραγματικά πάρα πολύ σοβαρό. Θεωρώ πως παραβιάζεται ευθέως το άρθρο 43, παράγραφος 2 του Συντάγματος, διότι υπάρχει μία γενική, αόριστη και απεριόριστη εξουσιοδότηση για να ρυθμίζονται με Προεδρικά Διατάγματα ουσιαστικά όλα τα κρίσιμα ζητήματα που δεν ρυθμίζει ο Νόμος, τα οποία είναι και τα

περισσότερα ειδικά στον τομέα των δημοσίων έργων. Θα γίνω πιο αναλυτικός όταν φτάσω στο σημείο κατά το οποίο θα κάνω την κριτική προσέγγιση για το θέμα αυτό.

Θα παραλείψω τη δεύτερη ενότητα που είναι η διάρθρωση του Νόμου. Η κα Καλογρίδου την έχει αναπτύξει και είναι, θεωρώ, και πιο καλά αναπτυγμένη απ' ό,τι εγώ την έχω αναπτύξει και συνεπώς θα περάσουμε στις ουσιώδεις ρυθμίσεις, οι οποίες είναι ενδεικτικά και επιλεκτικά μέσα από τη δική μου οπτική γωνία, αυτές που θεωρώ πως είναι οι πλέον κρίσιμες του Νόμου.

Αναφέρθηκε η κα Καλογρίδου ήδη στην πρώτη αυτή ουσιώδη ρύθμιση του Νόμου. Ο Νόμος κάνει μία υποδιαίρεση των δημοσίων συμβάσεων σε τρεις κατηγορίες, βάσει προϋπολογισμού:

- Ήσσονος αξίας, οι οποίες γενικώς εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του. Και επειδή είναι κάτω των 2.500 ευρώ, δεν αφορά τους ασχολούμενους με τα δημόσια έργα. Είναι προφανές ότι δεν υπάρχει σύμβαση δημοσίου έργου κάτω των 2.500 ευρώ.
- Οι χαμηλής αξίας, αυτές δηλαδή που καταρχήν δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών. Για τα δημόσια έργα είναι κάτω των 5 εκατομμυρίων ευρώ, αυτές που συνηθίζεται να λέγονται κάτω του ορίου.
- Και οι μεγάλης αξίας, αυτές που εμπίπτουν στο πεδίο δηλαδή εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών για τα δημόσια έργα. Είναι άνω των 5 εκατομμυρίων ευρώ. Αυτές που χαρακτηρίζονται ως άνω του ορίου.

Το κρίσιμο, όσον αφορά αυτή τη διάκριση, είναι ότι ο Νόμος καταρχήν, με ορισμένες εξαιρέσεις οι οποίες περιλαμβάνονται στα άρθρα 125 έως 131 και αφορούν κυρίως θέματα προθεσμιών δημοσίευσης των διακηρύξεων, ως προς τα οποία υπάρχει διαφοροποίηση, ο Νόμος επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών, τις ουσιαστικές ρυθμίσεις των Κοινοτικών Οδηγιών και στις λεγόμενες συμβάσεις κάτω του ορίου, δηλαδή αυτές που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής τους.

Ενοποιείται δηλαδή το θεσμικό πλαίσιο που σήμερα διαχωριζόταν, με την αυθαίρετη αυτή θα έλεγα διαχωριστική γραμμή όσον αφορά το εθνικό θεσμικό πλαίσιο, σε άνω και κάτω του ορίου, που βεβαίως στα δημόσια έργα εξειδικευόταν με διάφορες περίεργες διατάξεις του τύπου ότι στα έργα κάτω του ορίου πηγαίνουμε με πρωτότυπο πτυχίου, στα έργα άνω του ορίου μπορεί να πηγαίνουμε με αντίγραφο, στα έργα κάτω του ορίου πρέπει να υπάρχει αυτοπρόσωπη κατάθεση προσφοράς, στα άνω του ορίου –αναφέρω λεπτομέρειες οι οποίες στην πράξη όμως έχουν ιδιαίτερη σημασία- μπορεί να αποστέλλεται και με courier. Ή, μια πλέον σημαντική ρύθμιση, το ζήτημα της αιτιολόγησης των υπερβολικά χαμηλών προσφορών.

Εδώ πρέπει να επισημάνω το εξής, όσον αφορά το ζήτημα της αιτιολόγησης των υπερβολικά χαμηλών προσφορών: Εάν θεσπιστεί ένα σύστημα ελέγχου και εντοπισμού όσων θεωρούνται βάσει των Κοινοτικών Οδηγιών ασυνήθιστα ή υπερβολικά χαμηλές προσφορές, πλέον ο Νόμος - δεν ισχύει αυτή τη στιγμή τέτοιο σύστημα, ούτε ο Νόμος προβλέπει υποχρεωτικώς την εφαρμογή του, παρέχει τη δυνατότητα, βάσει της αντίστοιχης διάταξης των Κοινοτικών Οδηγιών που ουσιαστικά επαναλαμβάνει την εφαρμογή της - εάν εφαρμοστεί όμως αυτό το σύστημα, πλέον και εδώ αποτελεί μια σημαντικότερη διαφοροποίηση σχετικά με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, πλέον θα παρέχεται υποχρεωτικώς και στα έργα κάτω του ορίου, στα έργα δηλαδή που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών, θα παρέχεται υποχρεωτικώς δικαίωμα αιτιολόγησης της προσφοράς με κάθε πρόσφορο μέσο και σ' αυτούς τους διαγωνιζόμενους οι οποίοι έχουν μετάσχει σε διαγωνισμό κάτω του ορίου και έχουν προσφέρει προσφορά η οποία καταρχήν χαρακτηρίζεται, βάσει της εφαρμοστέας μεθόδου εντοπισμού της, ως υπερβολικά ή ασυνήθιστα χαμηλή.

Αυτό είναι ιδιαίτερος σημαντικό διότι όσοι θυμάστε από την εφαρμογή του μαθηματικού τύπου, στην Ελλάδα εξαιρούνταν από την παροχή δικαιώματος αιτιολόγησης των υπερβολικά χαμηλών προσφορών οι διαγωνισμοί οι οποίοι ήταν εκτός του πεδίου εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών (κάτω του ορίου) και σ' αυτές τις περιπτώσεις όποια προσφορά καθοριζόταν ως υπερβολικά χαμηλή, αποκλειόταν άνευ ετέρου. Δεν μπορούσε πλέον να την αιτιολογήσει, δεν είχε τέτοιο δικαίωμα.

Πλέον, μέσω του Νόμου υποχρεωτικώς θα παρέχεται αυτή η δυνατότητα διότι ενοποιείται το θεσμικό πλαίσιο, κάτι το οποίο άλλωστε έχει ήδη υπαγορευτεί και με αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δύο αποφάσεις οι οποίες αποφαίνονται ότι αυτό το δικαίωμα θα πρέπει να παρέχεται και στις συμβάσεις οι οποίες είναι εκτός του πεδίου εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών. Θετική ρύθμιση αναμφισβήτητα, εφόσον υπάρξει σύστημα εντοπισμού των υπερβολικά χαμηλών προσφορών.

Σύγκρουση συμφερόντων, ρήτρα ακεραιότητας. Είναι ένα καινούργιο άρθρο. Δεν θέλω να υπεισέλθω σ' αυτό. Είναι μία καινούργια ρύθμιση που θέτει ζητήματα σύγκρουσης συμφερόντων και ορισμού των σχετικών εννοιών και προσδιορισμού των συνεπειών που επέρχονται σε περίπτωση που διαπιστωθεί τέτοια σύγκρουση συμφερόντων. Είναι τα άρθρα 33 και 34 του Νόμου.

Το εθνικό σύστημα ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων είναι επίσης μια νέα ρύθμιση, θετική ρύθμιση, στην οποία επίσης δεν θέλω να αναφερθώ με λεπτομέρεια.

Εξειδίκευση των κανόνων διαγωνισμών.

Ο Νόμος έχει ένα σύστημα διάρθρωσής του, το οποίο θα μπορούσα να πω ότι εγείρει ζητήματα νομοτεχνικής αρτιότητας. Υπάρχουν οι Κοινοτικές Οδηγίες οι 2004/18 και η 2004/17. Ουσιαστικά επαναδιατυπώνονται, διότι καταργούνται και τα Προεδρικά Διατάγματα 59/2007 και 60/2007, μέσω των διατάξεων του Νόμου ως διατάξεις του συγκεκριμένου νομοσχεδίου, αλλά ταυτόχρονα εξειδικεύονται, επειδή οι Κοινοτικές Οδηγίες ως γνωστό είναι ένα περίγραμμα νομοθεσίας που παρέχει ευρεία διακριτική ευχέρεια στις αναθέτουσες Αρχές να επιλέγουν τα μέσα εντοπισμού, τα κριτήρια εντοπισμού, προσδιορισμού της επαγγελματικής καταλληλότητας, της τεχνικής καταλληλότητας κλπ., παρέχεται δηλαδή μέσω των Κοινοτικών Οδηγιών η δυνατότητα εξειδίκευσης των ρυθμίσεών τους μέσω των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας.

Αυτή η εξειδίκευση στο Νόμο γίνεται με τα άρθρα 132 έως 156.

Δυστυχώς, και αυτή (η εξειδίκευση) σε πολλά σημεία έχει ένα έντονα περιγραμματοειδές χαρακτήρα, δηλαδή είναι ένα περίγραμμα εντός του περιγράμματος και μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει και αντίθεση μεταξύ των διατάξεων των Κοινοτικών Οδηγιών, που είναι πλέον διατάξεις του ιδίου Νόμου και των εξειδικευτικών διατάξεων, που ανήκουν στο ίδιο νομοθέτημα και επομένως υπάρχει εσωτερική αντίφαση του Νόμου. Θα αναφερθώ περισσότερο επί του θέματος στην τελευταία ενότητα περί κριτικής προσέγγισης.

Αυτά που ήθελα να επισημάνω και είναι με τα κόκκινα γράμματα, θα έλεγα τα πλέον σημαντικά, κατά την παρατήρηση, μελέτη των διατάξεων που αφορούν την εξειδίκευση των κανόνων του διαγωνισμού, που ισχύουν βεβαίως για όλους τους διαγωνισμούς, είναι καταρχάς ότι καταρχήν παρέχεται, βεβαίως δεν ξέρουμε τι θα συμβεί στη συνέχεια με την έκδοση Προεδρικών Διαταγμάτων που θα θεσπίσουν διατάξεις σχετικά με την οργάνωση του εργοληπτικού επαγγέλματος κλπ., αλλά καταρχήν παρέχεται διακριτική ευχέρεια στις αναθέτουσες Αρχές, μεγάλη διακριτική ευχέρεια, να καθορίζουν αυτές τα κριτήρια συμμετοχής στους διαγωνισμούς, τις προϋποθέσεις συμμετοχής, τα κριτήρια επαγγελματικής καταλληλότητας, τεχνικής ικανότητας, οικονομικής επάρκειας.

Αυτό εισάγει ένα μεγάλο θα έλεγα βαθμό υποκειμενικής αξιολόγησης και υποκειμενικής κρίσης στα πρόσωπα των αναθετουσών Αρχών, που βεβαίως, όπως είναι γνωστό, και από την εμπειρία που έχετε και εσείς οι περισσότεροι πιστεύω εδώ αποκομίζει από την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων στην Ελλάδα, σε πολλές περιπτώσεις οδηγεί σε καταστάσεις μεγάλης αδιαφάνειας.

Δεν θεωρώ ότι είναι θετική αυτή η ρύθμιση και νομίζω ότι θα πρέπει να προσεχθεί, ανεξαρτήτως αν καταρχήν η παροχή διακριτικής ευχέρειας στις αναθέτουσες Αρχές μπορεί θεωρητικά να θεωρηθεί ότι είναι προς τη σωστή κατεύθυνση.

Μία δεύτερη σοβαρή διαφοροποίηση και η οποία νομίζω πως θα αλλάξει πάρα πολύ το πλαίσιο και το σύστημα παροχής της λεγόμενης εντός εισαγωγικών «δάνειας» εμπειρίας είναι αυτή που περιέχεται στο άρθρο 141.

Το άρθρο 141 διαφοροποιεί ουσιαστικά την έννοια της επίκλησης των δυνατοτήτων άλλου οικονομικού φορέα, αυτό που λέγεται στην πράξη «δάνεια» εμπειρία, σε σχέση με αυτό που ισχύει σήμερα. Τη διαφοροποιεί σε τρία βασικά σημεία.

Πρώτον, απαιτείται η συμμετοχή του χορηγούντος τη «δάνεια» εμπειρία στην εκτέλεση του έργου. Ουσιαστικά δηλαδή καθίσταται και αυτός ένα είδος κοινοπρακτούντος μέλους. Κάτι που βεβαίως είναι αντίθετο προς την παραδεδεγμένη αντίληψη περί «δάνειας» εμπειρίας και τον τρόπο με τον οποίον εφαρμόζεται στην πράξη.

Δεύτερον, απαιτούνται ίδιες προϋποθέσεις συμμετοχής με αυτές του διαγωνιζόμενου. Αυτό, εάν εφαρμοστεί στην πράξη, ουσιαστικά καταργεί τη δυνατότητα και τον λόγο παροχής «δάνειας» εμπειρίας. Διότι, αν ο ίδιος έχει τη δυνατότητα συμμετοχής σε ένα διαγωνισμό, η ίδια η εργοληπτική επιχείρηση δύναται να μετάσχει σε ένα διαγωνισμό, για ποιο λόγο να παράσχει «δάνεια» εμπειρία; Θα πάει η ίδια να μετάσχει.

Και αυτό πάλι αντιμετωπίζει τον χορηγούντα τη λεγόμενη «δάνεια» εμπειρία -πάντα εντός εισαγωγικών η λέξη «δάνεια», διότι, εντάξει, δεν είναι δόκιμη - τον καθιστά δηλαδή και αυτόν ουσιαστικά κοινοπρακτούντα.

Και το τρίτο θεσπίζεται με το Νόμο δυνητικά, αλλά εναπόκειται στην αναθέτουσα Αρχή να το επιβάλλει, αλληλέγγυα και εις ολόκληρον ευθύνη του χορηγούντος τη «δάνεια» εμπειρία με αυτόν που εκτελεί το έργο, με του αναδόχου. Ουσιαστικά δηλαδή καθίσταται πλέον και ως προς αυτή την έκφανση των νομικών υποχρεώσεων κοινοπρακτούν μέλος.

Εάν η διάταξη αυτή ισχύσει ως έχει, ουσιαστικά καταργείται στην πράξη η δυνατότητα χορήγησης «δάνειας» εμπειρίας. Θα περιοριστεί πάρα, πάρα πολύ, διότι πραγματικά, όσοι θα έχουν τη δυνατότητα αυτή να τη χορηγήσουν, για ποιο λόγο να χορηγήσουν «δάνεια» εμπειρία και να αναλάβουν να είναι αλληλεγγύως και εις ολόκληρον υπεύθυνοι, να αναγκάζονται να συμμετάσχουν στο έργο ως οιονεί κοινοπρακτούντα μέλη και να έχουν και τις ίδιες προϋποθέσεις συμμετοχής με αυτές του διαγωνιζόμενου, χορηγώντας «δάνεια» εμπειρία; Καλύτερα να μετάσχουν αυτοτελώς στο διαγωνισμό οι ίδιοι. Δεν υπάρχει κανένας λόγος πλέον να χορηγείται «δάνεια» εμπειρία.

Τρίτον, το ανέφερε η κα Καλογρίδου, η κατάργηση των προσθέτων εγγυητικών. Με τον Νόμο ορίζεται, και είναι μία από τις λίγες θα έλεγα τελικές ρυθμίσεις, χωρίς να επιτρέπεται

δηλαδή η εξειδίκευσή της με Προεδρικό Διάταγμα ή Υπουργική Απόφαση ή άλλη Κανονιστική Πράξη, ότι το ποσοστό των εγγυητικών καλής εκτέλεσης είναι 5%.

Επομένως, οι πρόσθετες εγγυητικές που ισχύουν σήμερα, όπως ισχύουν, με το κλιμακωτό σύστημα, καταργούνται πλήρως και επανερχόμαστε στο προ της μειοδοσίας καθεστώ, στο προ του 3263/2004 καθεστώ, των εγγυητικών μέχρι το όριο του 5%.

Υποβολή και έλεγχος δικαιολογητικών. Κατακύρωση προ της έκδοσης κατακυρωτικής πράξης του διαγωνισμού. Είναι μία ειδική ρύθμιση του Νόμου. Και κάποιες άλλες θετικές ρυθμίσεις, αναμφισβήτητα λεπτομερειακές ρυθμίσεις, οι οποίες όμως αφορούν κρίσιμα ζητήματα που είχαν δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα σε διαγωνισμούς δημοσίων έργων, π.χ. ρητώς ορίζεται πλέον στο Νόμο ότι δεν απαιτείται βεβαίωση του γνήσιου της υπογραφής και ότι η ημερομηνία της υπευθύνου δηλώσεως είναι η ημερομηνία κατάθεσής της στον διαγωνισμό, με την οποία κατάθεση αποκτά αυτή βέβαιη χρονολογία. Αναμφισβήτητα θετική, διασαφηνιστική ρύθμιση.

Το στάδιο εκτέλεσης. Εδώ είναι, όπως ανέφερα και προηγουμένως, *tabula rasa*. Δεν αναφέρει τίποτα όσον αφορά το στάδιο εκτέλεσης σύμβασης δημοσίου έργου. Υπάρχει μία εξουσιοδοτική διάταξη, η έκδοση Προεδρικού Διατάγματος, με πρόταση του Υπουργού Υποδομών Ανάπτυξης, Μεταφορών και Δικτύων, που θα περιέχει κανονισμό εκτέλεσης έργων. Αλλά ως προς το στάδιο εκτέλεσης δεν υπάρχει απολύτως καμία, μα καμία ρύθμιση μέσα στο Σχέδιο Νόμου, ένα απόλυτο νομοθετικό κενό.

Εκτός από μία ρύθμιση, η οποία νομοθετικά βρίσκεται εκτός του συγκεκριμένου τμήματος του Νόμου, του συγκεκριμένου κεφαλαίου, που αφορά την απαγόρευση οιασδήποτε μεταγενέστερης της κατάρτισής της ουσιώδους τροποποίησης των όρων δημόσιας σύμβασης.

Η διάταξη αυτή είναι πολύ σημαντική. Θα πρέπει, νομίζω, να τη διαβάσετε. Θέτει τρία διαφορετικά κριτήρια ορισμού του τι συνιστά ουσιώδη τροποποίηση, τα οποία είναι αυτοτελή και ανεξάρτητα μεταξύ τους. Περιορίζει σε σημαντικό βαθμό, αν θα διαβάσετε, τη δυνατότητα τροποποίησής της και η συνέπεια, σε περίπτωση παραβίασης της συγκεκριμένης διάταξης, είναι η ακυρότητα της τροποποίησης.

Αυτό για τις συμβάσεις δημοσίων έργων, κατεξοχήν για τις συμβάσεις δημοσίων έργων, οι οποίες λόγω της φύσης τους υπόκεινται σε πολλές τροποποιήσεις, θα είναι ιδιαίτερα σημαντικό και θα έλεγα προβληματικό για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που εκτελούν δημόσια έργα.

Δεν θέλω να υπεισέλθω σε περισσότερες λεπτομέρειες όσον αφορά τη συγκεκριμένη διάταξη. Αν κατόπιν συζήτησης ανακύψει τέτοιο ζήτημα, θα τα συζητήσουμε.

Η έννομη προστασία.

Ο Νόμος τροποποιεί πλήρως το καθεστώς έννομης προστασίας κατά το στάδιο ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων. Ο υφιστάμενος Νόμος 3886/2010 καταργείται στο σύνολό του. Είναι ο Νόμος περί ασφαλιστικών μέτρων στα έργα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών.

Πλέον, η διάκριση υπαγωγής στο πεδίο εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών καταργείται όσον αφορά την έννομη προστασία κατά το στάδιο ανάθεσης, η οποία ενοποιείται και γίνεται απλώς μία διάκριση μεταξύ των διαγωνισμών άνω των 80.000 ευρώ, επομένως όλων των διαγωνισμών δημοσίων έργων, όπου η ΕΑΑΔΗΣΥ δεν είναι η αναθέτουσα Αρχή και εκείνων των διαγωνισμών οι οποίοι είτε είναι κάτω των 80.000 ευρώ, είτε η ΕΑΑΔΗΣΥ είναι η ίδια αναθέτουσα Αρχή είτε όχι. Δεν νομίζω ότι θα υπάρχει σύμβαση δημοσίων έργων που να εμπίπτει σ' αυτή την κατηγορία, η οποία διαφοροποιείται κυρίως ως προς το στάδιο της προδικαστικής διαδικασίας.

Πλέον, ασκείται προσφυγή ενώπιον της Αρχής. Αυτή η προσφυγή υποκαθιστά την λεγόμενη προδικαστική προσφυγή που θεσπιζόταν παλιότερα με τον Ν. 2522/97 και πλέον με τον Ν. 3886/2010.

Αυτή θα λέγαμε η οιονεί προδικαστική προσφυγή ασκείται ενώπιον της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων για όλες τις συμβάσεις οι οποίες είναι άνω των 80.000 ευρώ και στις οποίες η ΕΑΑΔΗΣΥ δεν είναι η αναθέτουσα Αρχή. Επαναλαμβάνω, στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν σχεδόν όλες οι συμβάσεις δημοσίων έργων. Η οποία εξετάζεται σε αντιμωλία αναφέρει ο Νόμος, δηλαδή ουσιαστικά διεξάγεται ένα είδος οιονεί δίκης ενώπιον της ΕΑΑΔΗΣΥ, με κοινοποίηση της προσφυγής προς το αντίδικο μέρος, δυνατότητα υποβολής παρέμβασης από όποιον θίγεται ως προς τα έννομα συμφέροντά του και εξέταση πλέον της προσφυγής με ανάπτυξη των ισχυρισμών, υποβολή υπομνημάτων κλπ. ενώπιον της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής, ορισμού εισηγητού κλπ. Δηλαδή κανονικά μία οιονεί δίκη.

Ασφαλώς είναι μία θετική ρύθμιση. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ως προς το σκέλος της αυτό, ενόψει της εμπειρίας που νομίζω οι περισσότεροι έχετε ως εργολήπτες δημοσίων έργων και ως νομικοί, της παρωδίας –θα το πω ξεκάθαρα- της παρωδίας που υπάρχει σήμερα, που παίζεται σήμερα, της άσκησης προδικαστικών προσφυγών ενώπιον των ίδιων Αρχών, ενώπιον της ίδιας Αρχής που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη και της επανεξέτασης από την ίδια Αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη των ζητημάτων αυτών, είτε με τη μη έκδοση απόφασης, είτε με την έκδοση μιας απόφασης που επαναλαμβάνει ουσιαστικά την προσβαλλόμενη πράξη.

Και βεβαίως η ρύθμιση αυτή συνάδει και με τη γενική αρχή ότι δεν μπορεί ο κρίνων να είναι ο ίδιος με τον κρινόμενο. Δεν μπορεί η αναθέτουσα Αρχή, η προϊσταμένη Αρχή της αναθέτουσας Αρχής ενός διαγωνισμού να είναι αυτή η οποία θα αποφαίνεται επί της νομιμότητας των πράξεων που εκδίδει κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού.

Επομένως, είναι σίγουρα μία θετική ρύθμιση.

Δεύτερη ρύθμιση, θετική σε σχέση με αυτό που ισχύει σήμερα, είναι η ρύθμιση που αφορά το παράβολο. Ο Νόμος εδώ θέτει κάποια όρια. Δεν ορίζει ποιο θα είναι το παράβολο. Όμως, πρώτον, επιβάλλει την καταβολή του παραβόλου στην ΕΑΑΔΗΣΥ κατά την άσκηση και την εξέταση προσφυγής. Όχι πλέον στα Δικαστήρια. Και θέτει ανώτατο όριο 15.000 ευρώ. Για τις συμβάσεις δημοσίων έργων, όπως γνωρίζετε όλοι, είναι σχεδόν πάντα 50.000 ευρώ σήμερα. Και ανώτατο όριο, ποσοστιαίο επίσης, 1%. Δηλαδή, το παράβολο, που θα οριστεί με Προεδρικό Διάταγμα, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 15.000 ευρώ. Και σε περίπτωση που είναι ποσοστιαίος ο ορισμός του παραβόλου, να υπερβαίνει το 1%.

Ασφαλώς είναι θετική ρύθμιση σε σχέση με αυτό που ισχύει σήμερα. Όμως, αυτό το παράβολο θα ισχύει πλέον σε όλες τις συμβάσεις και σ' αυτές τις λεγόμενες κάτω του ορίου, άνω των 80.000 ευρώ.

Επομένως, θα πρέπει να καταβάλλεται αυτό το παράβολο, όπως θα προσδιοριστεί με προεδρικό διάταγμα, κατά την εξέταση των προσφυγών από την ΕΑΑΔΗΣΥ. Και υπάρχει κατώτατο όριο 200 ευρώ.

Η προσφυγή στα Δικαστήρια τροποποιείται. Ίσως για ένα νομικό να μη γίνεται αντιληπτό το ουσιώδες της τροποποίησης αυτής. Όμως, είναι ενδεχομένως ιδιαίτερος ουσιώδης η τροποποίηση. Πλέον, η ΕΑΑΔΗΣΥ ως ανεξάρτητη Αρχή εκδίδει πράξεις οι οποίες προσβάλλονται, θεωρούνται διοικητικές πράξεις, οι οποίες προσβάλλονται ενώπιον των αρμοδίων Διοικητικών Δικαστηρίων, είτε του Συμβουλίου της Επικρατείας, είτε των Διοικητικών Εφετείων.

Η καθ' ύλην αρμοδιότητα δεν αλλάζει με τον Νόμο, δεν τροποποιείται. Ό,τι ισχύει σήμερα, εξακολουθεί να ισχύει: δηλαδή οι συμβάσεις άνω των 15 εκατομμυρίων ευρώ, οι συμβάσεις παραχώρησης και της Οδηγίας 2004/17 υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι λοιπές στα κατά τόπο αρμόδια διοικητικά εφετεία.

Πλέον, όμως καταργούνται οι διατάξεις του Ν. 3886/2010 και αντικαθίστανται από τις γενικές διατάξεις του Π.Δ. 18/1989 και ειδικά του άρθρου 52 του 18/89, που προβλέπει τη δικανική κρίση επί μιας αιτήσεως αναστολής επί τη βάση της αρχής της πρόδηλης βασιμότητας

και όχι της σοβαρής πιθανολόγησης, όπως ίσχυε σήμερα βάσει του Ν.3886/2010 και των Κοινοτικών Οδηγιών, για τις συμβάσεις άνω του ορίου.

Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι το εύρος του δικανικού ελέγχου περιορίζεται. Όπως έχει ερμηνευθεί η έννοια της πρόδηλης βασιμότητας από τα Δικαστήρια, πρόδηλη βασιμότητα υπάρχει όταν η παρανομία προκύπτει ευθέως εκ του ίδιου του νόμου. Δεν χρειάζεται να υπάρχει καν ερμηνεία των νομοθετικών διατάξεων που εφαρμόζονται. Είναι μία, να το πω έτσι, μια λαϊκή έκφραση, «καραμπινάτη παρανομία». Ορίζει η πράξη ότι, ξέρω εγώ, θα έπρεπε εντός 20 ημερών να ασκηθεί μια προσφυγή και η Αρχή αποφαινεται ότι έπρεπε να ασκηθεί εντός 10 ημερών. Κάτι ξεκάθαρο.

Όπως αντιλαμβάνεστε, τέτοιας μορφής παρανομίες είναι σχεδόν απίθανο να υπάρχουν στις πράξεις που θα εκδίδει η ΕΑΑΔΗΣΥ.

Αντιθέτως, η σοβαρή πιθανολόγηση που ίσχυε μέχρι σήμερα για τις αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων, είχε ως συνέπεια να εξετάζονται οι αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων ως μίνι αιτήσεις ακυρώσεως από τα Δικαστήρια, και από τα Διοικητικά Εφετεία και από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Δηλαδή υπεισέρχονταν στην εξέταση των θεμάτων ουσίας, των νομικών θεμάτων ουσίας και αποφαινόταν επί αυτών των θεμάτων, έστω ως προσωρινή δικαστική προστασία, αλλά αποφαινόταν. Κάνανε δηλαδή ουσιώδη έρευνα της υπόθεσης.

Αυτό πλέον καταργείται. Επομένως, η δικαστική προστασία περιορίζεται σημαντικά.

Τίθενται ζητήματα θα έλεγα όχι συνταγματικότητας, διότι αυτό δεν αντίκειται καταρχήν στο Σύνταγμα, αλλά τίθενται ζητήματα συμβατότητας με τις δικονομικές Κοινοτικές Οδηγίες, την 89/665 και τις άλλες που την εξειδίκευσαν και τροποποίησαν μεταγενέστερα. Δεν θα υπεισέλθω σ' αυτά. Είναι θα έλεγα φιλά νομικά. Νομίζω πως θα πρέπει να γίνει μια ιδιαίτερη ημερίδα επ' αυτών των ζητημάτων.

Στο στάδιο εκτέλεσης, όμως, ενώ λοιπόν υπάρχουν αρκετές ρυθμίσεις οι οποίες καταρχήν ως προς το μεγαλύτερο μέρος τους είναι θετικές όσον αφορά την επίλυση των διαφορών κατά το στάδιο ανάθεσης, στο στάδιο εκτέλεσης καταργούνται οι ειδικές δικονομικές διατάξεις της νομοθεσίας περί δημοσίων έργων και γίνεται παραπομπή στις γενικές δικονομικές διατάξεις.

Αυτό θα δημιουργήσει μείζονα προβλήματα, στα οποία θα αναφερθώ στη συνέχεια, όσον αφορά στις διαφορές εκείνες που υπάγονται στη δικαιοδοσία των πολιτικών Δικαστηρίων. Και είναι αυτές οι διαφορές οι οποίες ανακύπτουν από έργα στα οποία κύριος του έργου, αναθέτουσα Αρχή και κύριος του έργου είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Πάρα πολλά τέτοια έργα (ΔΕΗ, ΔΕΠΑΝΟΜ, ΔΕΥΑ, όλες οι ΔΕΥΑ, ΕΥΔΑΠ, Δημοτικές Επιχειρήσεις, ΕΓΝΑΤΙΑ). Και αυξάνεται μάλιστα ο όγκος τους γιατί υπάρχει μία τάση να δημιουργούνται φορείς ιδιωτικού

δικαίου που αναθέτουν την εκτέλεση των δημοσίων έργων. Σε όλα αυτά τα έργα θα δημιουργηθούν μείζονα δικονομικά προβλήματα. Θα αναφερθώ στη συνέχεια στην κριτική προσέγγιση.

Και τέλος, η διαιτησία παρέχει τη δυνατότητα για ρήτρα διαιτησίας στα έγγραφα της σύμβασης. Θεωρώ πως η διαιτησία - που είναι ένας θεσμός που εάν εφαρμοστεί σωστά, κυρίως μέσα από οργανωμένη διαιτησία, μπορεί να επιλύσει πολλά και σημαντικά ζητήματα στο στάδιο της δικαστικής επίλυσης των διαφορών -, είναι ένας θεσμός ο οποίος θα πρέπει να επεκταθεί και στα δημόσια έργα. Είναι αναγκαίο. Δεν θέλω να επεκταθώ στους λόγους αλλά νομίζω πως μια οργανωμένη, υψηλού επιπέδου διαιτησία, ένα σύστημα οργανωμένης υψηλού επιπέδου διαιτησίας θα λύσει πολλά ζητήματα όσον αφορά την επίλυση των διαφορών στα δημόσια έργα.

Βλέπουμε εδώ επίσης τις εξουσιοδοτικές και μεταβατικές διατάξεις. Υπάρχει η εξουσιοδότηση προς τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων αλλά και στον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, - ανάλογα αν πρόκειται για σύμβαση δημοσίου έργου ή για σύμβαση προμήθειας και υπηρεσίας -, για την έκδοση Προεδρικών Διαταγμάτων για τα λεγόμενα επαγγελματικά μητρώα. Αυτό στο χώρο των δημοσίων έργων είναι κάτι ιδιαίτερος σημαντικό, θα έλεγα κρίσιμο, που καίει τις εργοληπτικές επιχειρήσεις, διότι το ΜΕΕΠ με το Νόμο καταργείται πλήρως, όπως και όλες οι άλλες διατάξεις του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου ως προς όλες τις συμβάσεις. Να το ξεκαθαρίσω αυτό.

Επίσης, εξουσιοδότηση προς τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για την κατόπιν προτάσεως του Υπουργού έκδοση Προεδρικού Διατάγματος για τον κανονισμό εκτέλεσης των συμβάσεων δημοσίων έργων. Για το συγκεκριμένο Προεδρικό Διάταγμα απαιτείται σύμφωνη γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ. Για τα επαγγελματικά μητρώα νομίζω δεν απαιτείται, αλλά για το συγκεκριμένο Π.Δ. απαιτείται. Και επίσης, πάλι προς τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, όσον αφορά τις συμβάσεις έργων, για την έκδοση κανονισμού ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων έργων, όπου και γι' αυτό το Π.Δ. απαιτείται σύμφωνη γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ.

Έναρξη ισχύος του Νόμου 6 μήνες από τη δημοσίευσή του στο ΦΕΚ, και καταλαμβάνει όλες τις συμβάσεις των οποίων η προκήρυξη δημοσιεύεται μετά την παρέλευση αυτής της προθεσμίας. Το αναφέρω παρακάτω: Καταλαμβάνουν συμβάσεις η έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης των οποίων λαμβάνει χώρα μετά την έναρξη ισχύος του Νόμου.

Ήδη σε αρκετά ζητήματα έχω κάνει μία κριτική προσέγγιση των σχετικών ρυθμίσεων. Θα προσπαθήσω όσο το δυνατό γρηγορότερα να αναφέρω τα ζητήματα όπου κατά την άποψή μου θεωρώ ότι δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα από το νέο Νόμο.

Το πρώτο ζήτημα, στο οποίο ήδη έχω εκτενώς αναφερθεί, είναι η παντελής έλλειψη ρύθμισης των σημαντικότερων ζητημάτων δικαίου των δημοσίων έργων. Ουσιαστικά τα προβλήματα που δημιουργεί ο Νόμος αυτός είναι περισσότερο απ' αυτά που δεν ρυθμίζει παρά από αυτά που ρυθμίζει. Διότι αυτά που δεν ρυθμίζει είναι τα σημαντικότερα και τα κρισιμότερα.

Στο στάδιο ανάθεσης δεν ρυθμίζει τα συστήματα δημοπράτησης. Ναι, υπάρχουν κάποιοι γενικοί κανόνες, κάποιες γενικές αρχές, όπως για παράδειγμα αυτές που απορρέουν από τις Κοινοτικές Οδηγίες, αλλά στα δημόσια έργα υπάρχουν συστήματα υποβολής προσφορών, όπως επιμέρους ποσοστά έκπτωσης, συμπλήρωση αναλυτικού τιμολογίου με ή χωρίς ομαλότητα, μελέτη, κατασκευή κλπ. Τίποτα απ' αυτά δεν ρυθμίζει ο Νόμος, παραπέμποντας στο Π.Δ.

Στο στάδιο εκτέλεσης απόλυτο νομοθετικό κενό.

Έννομη προστασία κατά το στάδιο εκτέλεσης, παραπομπή στις γενικές διατάξεις που δημιουργούν μείζονα προβλήματα. Θα αναφερθώ στη συνέχεια.

ΜΕΕΠ και ΜΕΕΚ, οργάνωση εργοληπτικού επαγγέλματος, τίποτα.

Τυποποίηση συμμετοχής στους διαγωνισμούς: Προβλέπει μία δυνατότητα τέτοια αλλά δεν την ορίζει, δεν την εξειδικεύει.

Καμία επίσης ρύθμιση όσον αφορά το μείζον και ζέον ζήτημα για τις επιχειρήσεις δημοσίων έργων, των αναλύσεων τιμών, των τιμολογίων και της αναθεώρησης. Αφορά βέβαια το στάδιο εκτέλεσης των έργων, όμως θα έλεγα είναι ένα υποσύνολο, σημαντικό υποσύνολο, μέσα στο υποσύνολο του σταδίου εκτέλεσης.

Δεύτερο, νομοτεχνικές ατέλειες. Υπάρχει μία θα έλεγα καταρχήν νομοτεχνική ατέλεια η οποία προκύπτει και από τη διάρθρωση του νομοθετήματος. Τι γίνεται; Ο Νόμος καταργεί τα Προεδρικά Διατάγματα 59 και 60 του 2007, με τα οποία είχαν ενσωματωθεί οι Κοινοτικές Οδηγίες 2004/17 και 2004/18 στην εθνική έννομη τάξη και τις επαναλαμβάνει, τις επαναδιατυπώνει ως διατάξεις του συγκεκριμένου νομοθετήματος. Τις ενσωματώνει δηλαδή αυτούσιες.

Αλλά ταυτόχρονα, το ανέφερα προηγουμένως στα άρθρα 136 έως 151, ενσωματώνει στο ίδιο νομοθέτημα τις εθνικές εξειδικευτικές διατάξεις, διότι οι Κοινοτικές Οδηγίες δίνουν ένα περίγραμμα και παρέχουν εργαλεία και διακριτική ευχέρεια προς τον εθνικό νομοθέτη για να τις εξειδικεύσει εντός των ορίων όμως και του πλαισίου που αυτές θέτουν.

Αλλά εδώ στο Νόμο υπάρχει το γενικό περίγραμμα των Κοινοτικών Οδηγιών και μετά υπάρχει ένα ειδικότερο περίγραμμα, με αποτέλεσμα να προκαλούνται αντιθέσεις μεταξύ των διατάξεων των Κοινοτικών Οδηγιών, που πλέον καθίστανται νομοθετικές διατάξεις, και των διατάξεων του Εθνικού Δικαίου, που είναι πλέον διατάξεις του ίδιου νομοθετήματος.

Η άποψή μου είναι ότι, εφόσον πρόκειται για ενιαίο νομοθέτημα –το γράφω- οι διατάξεις των Κοινοτικών Οδηγιών θα έπρεπε να είχαν εξαρχής εξειδικευτεί και προσαρμοστεί στις ανάγκες του Εθνικού Δικαίου, εντός φυσικά του πλαισίου και των ορίων που θέτουν αυτές οι Κοινοτικές Οδηγίες, ώστε να υπάρχει ένα ενιαίο, συγκροτημένο και με εσωτερική συνοχή νομοθέτημα.

Επίσης, το γεγονός αυτό δημιουργεί και αντιφάσεις διατάξεων στο ίδιο νομοθέτημα, το οποίο θεωρώ πως είναι νομοτεχνική ατέλεια, σοβαρή νομοτεχνική ατέλεια. Π.χ. οι προαιρετικοί όροι αποκλεισμού του άρθρου 56 του Νόμου, που είναι η μεταφορά της αντίστοιχης διάταξης της Κοινοτικής Οδηγίας, καθίσταται υποχρεωτική στο άρθρο 138. Ή προαιρετική θα είναι ή υποχρεωτική. Δεν μπορεί να είναι και τα δύο. Ή θα παρέχεται βάσει του νομοθετήματος δυνατότητα στην αναθέτουσα Αρχή να επιλέγει (διαφωνώ καταρχήν, αλλά νομοτεχνικώς είναι ορθό αυτό, άρτιο), ή δεν θα παρέχεται αυτή η δυνατότητα.

Π.χ. το πιστοποιητικό μη άσκησης αίτησης πτώχευσης, κάτι που έχει δημιουργήσει και μείζονα προβλήματα στους διαγωνισμούς δημοσίων έργων, ενώ αποτελεί προαιρετικό λόγο αποκλεισμού βάσει των διατάξεων των Κοινοτικών Οδηγιών, στον ίδιο Νόμο, καθίσταται μετά, στο άρθρο 138 παράγραφος 2^α, υποχρεωτικός λόγος αποκλεισμού.

Πέρα ότι και καθεαυτό το να απαιτείται πιστοποιητικό μη κατάθεσης αίτησης πτώχευσης δημιουργεί σοβαρά προβλήματα. Όπως γνωρίζετε, είχε δημιουργήσει και στο παρελθόν προβλήματα και έχει αλλάξει η νομοθεσία και πλέον δεν απαιτείται και για την έκδοση ενημερότητας. Το γνωρίζετε, ο καθένας μπορεί να ασκήσει αίτηση πτώχευσης. Και ασκούσαν πολλές αιτήσεις πτωχεύσεων εκβιαστικά από διάφορους αντισυμβαλλόμενους, πιστωτές κ.λπ. εργοληπτικών επιχειρήσεων, που θα είχαν ως συνέπεια τον αποκλεισμό από τον διαγωνισμό, ώστε οι εργοληπτικές επιχειρήσεις να υποκύψουν σ' αυτόν τον εντός εισαγωγικών «εκβιασμό» και να αποδέχονται τις όποιες τυχόν απαιτήσεις του εκβιαστικώς ασκούντος την αίτηση πτώχευσης.

Επομένως, κάνοντας μία παρέκβαση στη συγκεκριμένη περίπτωση, θα πρέπει να επανέλθουμε στο καθεστώς του να ζητείται πιστοποιητικό για τη μη κήρυξη σε πτώχευση, όχι για τη μη κατάθεση αίτησης πτώχευσης.

Αλλά εν πάση περιπτώσει, το θέμα δεν είναι αυτό. Το άρθρο 138 στην παράγραφο 2 περιλαμβάνει υποχρεωτικούς λόγους αποκλεισμού, οι οποίοι είναι βάσει του άρθρου 56, που είναι η μεταφορά της Κοινοτικής Οδηγίας, προαιρετικοί λόγοι αποκλεισμού. Ή το ένα θα είναι ή το άλλο.

Επίσης υπάρχει, αναφέρω εδώ, αδόκιμη διατύπωση κατά τη συνδυαστική μεταφορά των δύο Οδηγιών, 2004/17 και 2004 /18, σε ενιαίο νομοθέτημα. Π.χ. στο τελευταίο εδάφιο, παράγραφος 4 του άρθρου 12, όπου αναφέρεται να μην γίνεται εξαίρεση από τον παρόντα Νόμο, ενώ η ορθή διατύπωση θα ήταν να μην αποτρέπεται η δημοπράτηση προμηθειών ή υπηρεσιών ως αυτοτελών συμβάσεων.

Εντάξει, είναι μία λεπτομέρεια. Όμως, θεωρώ και επειδή είναι και εδώ και εκπρόσωποι της ΕΑΑΔΗΣΥ, θα πρέπει να προσεχθεί.

Η διάταξη της Κοινοτικής Οδηγίας ήταν διάταξη της Οδηγίας 2004 /17, η οποία προέβλεπε το εξής: Ότι η αξία των προμηθειών ή των υπηρεσιών, που δεν είναι απαραίτητες για την εκτέλεση μιας συγκεκριμένης σύμβασης σε ένα έργο, δεν μπορεί να προστίθεται στην αξία αυτής της σύμβασης έργου, με αποτέλεσμα να εξαιρείται η απόκτηση αυτών των προμηθειών, υπηρεσιών από την παρούσα Οδηγία.

Δηλαδή αυτό που ήθελε να αποτρέψει η διάταξη της Οδηγίας 2004/17 ήταν να μην ενσωματώνονται συμβάσεις προμηθειών σε συμβάσεις έργων ώστε να μην εφαρμόζεται η Οδηγία 2004/17 και να εφαρμόζεται π.χ. η Οδηγία 2004/18.

Εδώ όμως ο Νόμος μεταφέρει και τις δύο Οδηγίες και την 2004/17 και την 2004/18. Και ο Νόμος το διατύπωσε ως εξής: «με αποτέλεσμα να εξαιρείται η απόκτηση αυτών των προμηθειών, υπηρεσιών από τον παρόντα Νόμο». Μα εξαίρεση από τον παρόντα Νόμο δεν μπορεί να υπάρξει. Η σωστή διατύπωση, διότι ο Νόμος αυτός μεταφέρει και τις δύο Οδηγίες, 2004/18 και 2004/17, θα ήταν να μη γίνεται συνένωση τέτοιων διατάξεων ώστε να αποτρέπεται η δημοπράτηση προμηθειών, υπηρεσιών ως αυτοτελών συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών.

Αυτό το αναφέρω ως μία παρατήρηση λεπτομερειακή, που θέλει όμως λίγο προσοχή κατά την ψήφιση του Νόμου και την οριστικοποίησή του.

Τρίτο θέμα, πάρα πολύ κρίσιμο και πάρα πολύ σοβαρό για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις και για όλες τις επιχειρήσεις αλλά κυρίως για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις, μετά από μία μεγάλη προσπάθεια στην οποία έχει συντελέσει θα έλεγα και οφείλω να απονεύω τα εύσημα και εγώ προς το ΥΠΕΧΩΔΕ, έχει συντελέσει σε μεγάλο βαθμό και η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων και η Νομική Υπηρεσία και το Γραφείο Νομικού Συμβούλου της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων.

Το καθεστώς της διαδικασίας ανάθεσης των δημοσίων έργων σήμερα είναι σε μεγάλο βαθμό αυστηρά τυπικό, ξεκάθαρο και διαφανές, μέσω των διαφόρων ειδικών θεσμών που έχουν θεσπιστεί (ενημερότητα πτυχίου, εργοληπτικό πτυχίο, πρότυπα διακηρύξεων, τα οποία βελτιώνονται και υιοθετούν και ενσωματώνουν τα πορίσματα της νομολογίας των Δικαστηρίων),

με αποτέλεσμα πλέον να είναι ξεκάθαρο το ποιος δικαιούται να μετάσχει σε ένα διαγωνισμό, τι πρέπει να προσκομίσει ως δικαιολογητικά, πότε αποκλείεται, πότε δεν αποκλείεται, ποιος θεωρείται τεχνικά και οικονομικά κατάλληλος και επαρκής για να μετάσχει. Είναι δηλαδή ένα πλαίσιο σαφέστατο και ξεκάθαρο.

Πλέον αυτό το πλαίσιο, το πολύ ξεκάθαρο πλαίσιο και το αυστηρό και το εξειδικευμένο, που δεν επιτρέπει, δεν παρέχει διακριτική ευχέρεια στις αναθέτουσες Αρχές, με τον Νόμο καταργείται και παραχωρείται ευρύτερη διακριτική ευχέρεια στις αναθέτουσες Αρχές να καθορίζουν αυτές τους όρους συμμετοχής, τα κριτήρια τεχνικής καταλληλότητας, διαπίστωσης της τεχνικής ικανότητας, επαγγελματικής καταλληλότητας, οικονομικής επάρκειας και γενικότερα εισάγεται ένα σύστημα εφαρμογής υποκειμενικών κριτηρίων αξιολόγησης των διαγωνιζομένων, το οποίο είναι και ασαφές διότι αποτελεί ουσιαστικά ένα περίγραμμα νομοθεσίας. Το ανέφερα και προηγουμένως.

Θεωρώ ότι, παρόλο ότι καταρχήν θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι είναι καλό να παρέχεται διακριτική ευχέρεια στις αναθέτουσες Αρχές να καθορίζουν αυτές τους όρους συμμετοχής και ανάθεσης των συμβάσεων, θεωρώ ότι στην Ελλάδα, για λόγους που παρέλκει η ειδικότερη ανάπτυξη τους, πρέπει - και αυτό το ζητούν διαχρονικά οι εργοληπτικές επιχειρήσεις και οι εργοληπτικές οργανώσεις και οι νομικοί οι οποίοι δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο χώρο - να υπάρχει ένα αυστηρά αντικειμενικό πλαίσιο που να ρυθμίζει τα ζητήματα αυτά. Να μην παρέχεται διακριτική ευχέρεια στις αναθέτουσες Αρχές και τα πάντα θα έλεγα να ρέουν από μόνα τους και αυτοδικαίως, χωρίς να υπάρχει κανένα περιθώριο ασάφειας και αβεβαιότητας κατά τη διάρκεια των διαγωνισμών και κυρίως υποκειμενικών κρίσεων.

Αυτό είναι ένα σοβαρό επίσης πρόβλημα του Νόμου.

Δικονομικά προβλήματα.

Εδώ θα αναφερθώ - για τον περιορισμό του εύρους του δικαστικού ελέγχου κατά το στάδιο ανάθεσης νομίζω ότι ήμουν πολύ λεπτομερής -, στο πρόβλημα που δημιουργείται κατά το στάδιο εκτέλεσης των συμβάσεων.

Σήμερα με τον Ν.1418/84, τα άρθρα 12 και 13 του 1418/84, όπως έχουν μεταφερθεί και κωδικοποιηθεί στα άρθρα 76 και 77 του Κώδικα Δημοσίων Έργων, του Κωδικοποιητικού Νόμου 3669/2008, ορίζονται ειδικοί δικονομικοί κανόνες σχετικά με την επίλυση των διαφορών από την εκτέλεση δημοσίων έργων.

Ένας από αυτούς τους δικονομικούς κανόνες είναι ότι οι διαφορές από την εκτέλεση δημοσίων έργων υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα είτε των Διοικητικών Εφετείων, είτε του πενταμελούς Πολιτικού Εφετείου, τα οποία εκδικάζουν τις υποθέσεις σε πρώτο και

τελευταίο βαθμό, δηλαδή εκδίδεται τελεσίδικη απόφαση. Δεν υφίσταται η άσκηση του ενδίκου μέσου της εφέσεως.

Αυτό βεβαίως επιταχύνει σε μεγάλο βαθμό τη δικαστική επίλυση των διαφορών. Διότι, αντί να υπάρχουν δύο βαθμοί δικαιοδοσίας, υπάρχει ένας βαθμός δικαιοδοσίας και εκδίδεται άμεσα τελεσίδικη απόφαση. Βεβαίως, κατ' αυτής δύναται να ασκηθεί αίτηση αναιρέσεως αλλά αυτό βεβαίως δεν έχει σχέση με την εκτελεστότητα της αποφάσεως.

Οι διατάξεις αυτές καταργούνται και παραπέμπει ο Νόμος στις γενικές δικονομικές διατάξεις. Και ναι μεν.....

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Με συγχωρείς, Σταμάτη. Έχουμε βγει λίγο από το πρόγραμμα. Με συγχωρείς πολύ.

Σ.ΣΤΑΜΟΠΟΥΛΟΣ: Τελειώνω. Αλλά αυτό είναι σημαντικό.

Και ναι μεν ως προς τις διαφορές που υπάγονται στη δικαιοδοσία των Διοικητικών Δικαστηρίων, υπάρχει διάταξη αντίστοιχη στον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ελαφρώς διαφοροποιημένη βεβαίως, ως προς την κατά τόπο αρμοδιότητα και τις προθεσμίες, αλλά πάντως υπάρχει, που ορίζει ότι είναι σε πρώτο και τελευταίο βαθμό αρμόδια τα Διοικητικά Εφετεία για την εκδίκαση διαφορών από την εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων, στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας δεν υφίσταται τέτοια διάταξη.

Τι σημαίνει αυτό; Ότι πλέον για όλα τα δημόσια έργα τα οποία ανατίθενται, και εκτελούνται από Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, θα πρέπει να ασκείται αγωγή στο Πρωτοδικείο και μετά, αφού περάσουν μερικά χρόνια για την έκδοση οριστικής απόφασης από το Πρωτοδικείο, να ασκείται έφεση ενώπιον του Εφετείου και να πρέπει να περιμένει μερικά χρόνια ακόμη πάλι ο ενδιαφερόμενος ώστε να επιλυθεί τελεσιδικώς η διαφορά. Θεωρώ πως εδώ θα πρέπει να υπάρξει ειδική ρύθμιση.

Ένα πέμπτο ζήτημα. Είναι μία κριτική προς την ΕΑΑΔΗΣΥ. Ο Νόμος παρέχει υπερεξουσίες θα έλεγα προς την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων. Είναι πολύ θετική η ίδρυση της ΕΑΑΔΗΣΥ και η λειτουργία της. Ασφαλώς είναι μία Ανεξάρτητη Αρχή που οπωσδήποτε θα συμβάλει στην διαφάνεια κατά την ανάθεση και την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και γενικότερα ως προς όλα τα ζητήματα που αφορούν την παραγωγή των δημοσίων έργων.

Όμως ο Νόμος, θα έλεγα, οι εξουσίες που παρέχει υπερβαίνουν κάποιο όριο που κατά την άποψή μου ίσως και να μην είναι επιτρεπτό. Δεν παρέχει μόνο γνωμοδοτικές, συμβουλευτικές και ελεγκτικές αρμοδιότητες, αλλά απονέμονται επίσης και αποφασιστικές αρμοδιότητες, σοβαρές αποφασιστικές αρμοδιότητες, αλλά και κάτι το οποίο είναι τελείως καινοφανές, και

νομοθετικές, οιονεί νομοθετικές, υπό την έννοια ότι η ΕΑΑΔΗΣΥ πλέον για όλα τα Προεδρικά Διατάγματα, που αφορούν τα σημαντικότερα ζητήματα εξειδίκευσης όλων των θεμάτων που αφορούν, αναφέρομαι στα δημόσια έργα, η ΕΑΑΔΗΣΥ χορηγεί σύμφωνη γνώμη.

Εάν δεν συμφωνήσει η ΕΑΑΔΗΣΥ στο περιεχόμενο ενός Π.Δ., τότε το Π.Δ. δεν εκδίδεται. Ουσιαστικά δηλαδή αποκτά ένα είδος νομοθετικής αρμοδιότητας, οιονεί νομοθετικής αρμοδιότητας, όμως είναι νομοθετική.

Και βεβαίως αυτό γεννά και γενικότερα ζητήματα συνταγματικού δικαίου και πολιτειακών αρχών, διότι υπάρχει παντελής έλλειψη δημοκρατικής νομιμοποίησης όσον αφορά αυτές τις οιονεί νομοθετικές αρμοδιότητές της.

Και, επίσης, και το ζήτημα του περιορισμού του δικαστικού ελέγχου των πράξεων ΕΑΑΔΗΣΥ, στο οποίο αναφέρθηκα προηγουμένως.

Τέλος, ένα πάρα πολύ σημαντικό ζήτημα, στο οποίο θα πρέπει να αναφερθώ. Όπως τόνισα και προηγουμένως και το ανέφερε και η κα Καλογρίδου, τα σημαντικότερα θέματα στα δημόσια έργα, ακόμη περισσότερο από τις άλλες συμβάσεις, που αφορούν τη ρύθμιση των συμβάσεων δημοσίων έργων, δεν ρυθμίζονται με το Νόμο αλλά παραπέμπονται, δυνάμει εξουσιοδοτικών διατάξεων, να ρυθμιστούν με την έκδοση Προεδρικών Διαταγμάτων.

Τα ανέφερα και προηγουμένως. Δεν χρειάζεται να επαναλάβω. Όλο το δίκαιο που αφορά την εκτέλεση του έργου, όλα τα ειδικότερα ζητήματα κατά το στάδιο ανάθεσης, οργάνωση του εργοληπτικού επαγγέλματος, όλα αυτά παραμένουν παντελώς αρρυθμιστα στο Νόμο, ένα κέλυφος νομοθεσίας.

Κατά την άποσή μου, εδώ υπάρχει παράβαση του άρθρου 43, παράγραφος 2 του Συντάγματος, όσον αφορά την παροχή νομοθετικής εξουσιοδότησης και θα πρέπει αυτό να ελεγχθεί και να προσεχθεί πάρα πολύ.

Το άρθρο 43, παράγραφος 2 του Συντάγματος προβλέπει την παροχή νομοθετικής εξουσιοδότησης για την έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, οι οποίες έχουν εξειδικευτεί και συγκεκριμενοποιηθεί με πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Πρέπει η νομοθετική εξουσιοδότηση να είναι ειδική και ορισμένη. Δηλαδή να αναφέρει συγκεκριμένα ορισμένα ζητήματα, λεπτομερειακά ζητήματα τα οποία δεν έχουν ρυθμιστεί στον νόμο και να δίδει και τις κατευθύνσεις της υπό εξουσιοδότηση ρύθμισης. Όχι απλώς να αναφέρει ειδικώς και συγκεκριμένα τα ρυθμιστέα μέσω του π.δ/τος ζητήματα, αλλά να ορίζει και τις κατευθύνσεις της ρύθμισης για την οποία παρέχεται η εξουσιοδότηση.

Οι συγκεκριμένες νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις όχι είναι απλώς γενικές και αόριστες, είναι και απεριόριστες. Παρέχει γενική εξουσιοδότηση για έκδοση κανονισμού ανάθεσης των έργων, γενική εξουσιοδότηση, χωρίς να ορίζει τίποτα, γενική εξουσιοδότηση για την έκδοση Προεδρικών Διαταγμάτων όσον αφορά την οργάνωση του εργοληπτικού επαγγέλματος, γενική εξουσιοδότηση –αναφέρω τις πιο σημαντικές, υπάρχουν και άλλες- για τον κανονισμό εκτέλεσης των έργων, χωρίς να ορίζει απολύτως τίποτα.

Κατά την άποψή μου, τούτο συνιστά πρόδηλη παράβαση του άρθρου 43, παρ. 2 του Συντάγματος. Και γι' αυτό θα έλεγα μπορεί κανείς να κάνει μία αντιπαραβολή με τις νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις που είχε δώσει ο Ν.1418/84. Όλες οι βασικές ρυθμίσεις για τα ζητήματα που έδινε ο Ν.1418/84 νομοθετική εξουσιοδότηση για την έκδοση εκτελεστικού Π.Δ., συγκεκριμένα το 609/85, περιέχονταν στον ίδιο το Νόμο. Λεπτομερειακά ζητήματα ρυθμίστηκαν με το 609/85. Όλα τα ζητήματα, ο τρόπος υποβολής των λογαριασμών, η αναθεώρηση των τιμών, η οριστική, προσωρινή παραλαβή του έργου, όλα τα θέματα που αφορούν την εκτέλεση του έργου, ο τρόπος υποβολής των αναλυτικών επιμετρήσεων, ο τρόπος σύνταξης ανακεφαλαιωτικού πίνακα εργασιών και γενικά η τροποποίηση του συμβατικού αντικειμένου, ο καθορισμός νέων τιμών μονάδας, τα πάντα ρυθμίζονταν ως προς τις γενικές τους αρχές και θα έλεγα σε μεγάλο βαθμό εξειδίκευσης και λεπτομέρειας από τον ίδιο τον Νόμο 1418/84. Συγκεκριμένα λεπτομερειακά ζητήματα παραπέμφθηκαν να ρυθμιστούν δια εκτελεστικού Π.Δ. το οποίο πράγματι και έγινε με το 609/85. Όσον αφορά δε το ΜΕΕΠ και το ΜΕΚ, δηλαδή την οργάνωση του εργοληπτικού επαγγέλματος, όλες οι ρυθμίσεις περιλαμβάνονται στις νομοθετικές διατάξεις, στον Ν. 2940/2001 και συγκεκριμένα στο άρθρο 4 του 2940/2001.

Εδώ δεν υπάρχει τίποτα. Ο Νόμος είναι *tabula rasa* και παρέχει μία γενική εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση όλων αυτών των ζητημάτων χωρίς κατευθυντήριες γραμμές, χωρίς γενικές αρχές, χωρίς τίποτα, μέσω της έκδοσης Προεδρικών Διαταγμάτων, τα οποία Προεδρικά Διατάγματα θα προτείνονται από τον αρμόδιο Υπουργό και για τα οποία θα απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ.

Νομίζω ότι εδώ υπάρχει πρόδηλη παράβαση του Συντάγματος, του άρθρου 43, παρ. 2. Θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εξειδικευτούν αυτές οι διατάξεις στον ίδιο το Νόμο σε μεγάλο βαθμό και μόνο λεπτομερειακά ζητήματα να ρυθμιστούν δια νομοθετικών εξουσιοδοτήσεων.

Και το τελευταίο ζήτημα είναι βεβαίως η μη ενσωμάτωση των τριών νέων Ενωσιακών Οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων. Αυτό είναι θέμα νομοτεχνικό, αλλά και ουσίας. Δηλαδή δημιουργεί την αναγκαιότητα νομοθετικής τροποποίησης σε σύντομο χρονικό διάστημα. Γιατί οι Οδηγίες αυτές ήδη ψηφίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Νομίζω ότι θα πρέπει να υπάρξει αντιμετώπιση και αυτού του θέματος.

Τελειώνοντας και ζητώ συγγνώμη αν μακρηγόρησα, αλλά είναι τόσα τα θέματα που θεωρώ ότι δεν μπορούσα να είμαι και πιο σύντομος, θεωρώ πως πρέπει να επανασυνταχθεί ο Νόμος. Προσωπική μου άποψη αυτή.

Βελτίωση των ουσιαστικών ρυθμίσεων εκεί που απαιτείται και αποκατάσταση των νομοτεχνικών ατελειών όπου απαιτείται.

Αυτά θα έλεγα είναι κρίσιμα αλλά τα λιγότερο κρίσιμα. Διότι το σοβαρότερο πρόβλημα του Νόμου είναι αυτά που δεν ρυθμίζει παρά αυτά που ρυθμίζει. Γι' αυτό πιστεύω ότι κατά την επανασύνταξή του ο Νόμος αυτός θα πρέπει να περιλαμβάνει σε σημαντικό βαθμό εξειδικευμένες τις διατάξεις αυτές για τα ζητήματα αυτά που λείπουν.

Δηλαδή πρέπει να υπάρξει πλήρωση των κενών (στάδιο εκτέλεσης, συστήματα δημοπράτησης, οργάνωση εργοληπτικού επαγγέλματος, βασικά θέματα, βασικές αρχές και κατευθυντήριες γραμμές). Δεν λέω τα πάντα, αλλά πρέπει να υπάρχουν όμως τα βασικά και θεμελιώδη στο Νόμο. Αντικειμενικό και διαφανές θεσμικό πλαίσιο διεξαγωγής των διαγωνισμών, ειδικό και πλήρες θεσμικό πλαίσιο διοικητικής και δικαστικής επίλυσης των διαφορών κατά το στάδιο εκτέλεσης.

Τα ζητήματα αυτά που παραμένουν αρρυθμιστά από το Νόμο ή που παραπέμπονται σε γενικές διατάξεις, όπως το στάδιο δικαστικής επίλυσης των διαφορών, θα πρέπει να ρυθμιστούν με νομοθετικές διατάξεις που θα πληρώσουν τα κενά και θα καταστήσουν αυτόν τον Νόμο όχι πλέον κέλυφος νομοθεσίας, όπως είναι σήμερα, αλλά ένα πραγματικά πλήρες και συγκροτημένο νομοθέτημα.

Ευχαριστώ πολύ.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Ευχαριστούμε τον κ.Σταμόπουλο.

Έχει ζητήσει να κάνει μία παρέμβαση ο Πρόεδρος της Ανεξάρτητης Αρχής ο κ.Ράικος, που πιθανόν, από ό,τι κατάλαβα, να αφορά και πολλά από αυτά που είπες, Σταμάτη, που μπορεί να έχουν λυθεί ήδη.

Δ.ΡΑΪΚΟΣ: *(Πρόεδρος Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων – Εφέτης Διοικητικής Δικαιοσύνης – Αναπληρωτής Καθηγητής Διοικητικού Δικαίου στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο):* Καλή σας ημέρα. Απλώς, να διευκρινίσω ορισμένα πράγματα, για να γλιτώσω από κόπο και χρόνο κάποιους ομιλητές. Βεβαίως, θα παραμείνω και θα παρακολουθήσω όλα όσα θα λεχθούν. Είναι πολύ ενδιαφέρουσες οι παρατηρήσεις, τις ακούω με πάρα πολύ προσοχή. Πολύ φοβάμαι ότι συμφωνούμε σχεδόν με την πλειοψηφία αυτών που είπε ο Νομικός Σύμβουλος. Άρα θέλει δουλειά, θέλει δουλειά ακόμη.

Απλώς, η διευκρίνιση που θέλω να κάνω –και γι’ αυτό πήρα τον λόγο– είναι ότι όσον αφορά το κεφάλαιο ειδικά για την ΕΑΑΔΗΣΥ, μετά από πρότασή μου προς τον Υπουργό, έχει αφαιρεθεί, παραμένουν λοιπόν οι Καταστατικές Διατάξεις ως έχουν.

Δεύτερον, όσον αφορά την έννομη προστασία και επειδή ανέλαβα 04-12-2013 και το νομοθέτημα ήταν ήδη σχεδόν διαμορφωμένο όταν το είδα και υπήρχαν πέντε με δέκα ημέρες να δοθεί στον Υπουργό και επειδή ως δικαστής με τριάντα (30) χρόνια εμπειρίας, ξέρω τι σημαίνουν αυτές οι αλλαγές, ξέρω πολύ καλά και ξέρω και τα περί αντισυνταγματικότητας, που πολύ σωστά είπε ο κ.Νομικός Σύμβουλος, δεν υπήρχε ο χρόνος για να γίνει οποιαδήποτε μεταβολή.

Αυτά τα οποία είδε ως θετικά όσον αφορά την έννομη προστασία στο προδικαστικό στάδιο, εγώ προτίμησα να τα αναβάλλω για το μέλλον, διότι για να αναλάβει η ΕΑΑΔΗΣΥ έναν τέτοιο ρόλο, πρέπει να έχει κατακτήσει ήδη στην κοινωνία και στον νομικό κόσμο, την άποψη ότι είναι ανεξάρτητη, όχι ότι είναι ανεξάρτητος μόνον ο Πρόεδρος της, αλλά ότι είναι Ανεξάρτητη ως Αρχή όλη. Άρα, θέλει πολύ κόπο και χρόνο για να επιτευχθεί αυτό στα μάτια της κοινωνίας, βεβαίως του επιχειρηματικού κόσμου και του νομικού κόσμου ο οποίος είναι και ο πιο δύστροπος και ο πιο δύσκολος και τον ξέρω πάρα πολύ καλά. Άρα λοιπόν, αυτό το κεφάλαιο είναι υπό αναβολή όλο, αφού δεν θα εκδοθεί το Προεδρικό Διάταγμα στο οποίο δεν έχω συμφωνήσει εγώ να εκδοθεί.

Δεύτερον, δεν θα αλλάξει τίποτα όσον αφορά τη δικαστική έννομη προστασία. Γιατί, εκτός από πολλές αλλαγές που φέρουν και δημιουργούν προβλήματα –όπως παρατήρησε πολύ σωστά ο Νομικός Σύμβουλος– αυτό δεν έγινε μετά από συνεννόηση ούτε με τις Δικαστικές Ενώσεις, ούτε με το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Και επειδή ακριβώς έχω ασχοληθεί πάρα πολύ και θεωρητικά και ως δικαστής με αυτά τα θέματα, θέλει πάρα πολύ δουλειά αυτό το κεφάλαιο. Άρα, ούτε αυτό θα αποτελέσει αντικείμενο του Νόμου.

Έτσι, τα διευκρινίζω, για να σας γλιτώσω από πολύ κόπο και χρήμα. Άρα, να εστιάσετε την προσοχή σας στα διάφορα τεχνικά ζητήματα και τα άλλα τα νομοθετικά που επεσήμανε και ο Σύμβουλος και θα πείτε και εσείς στη συνέχεια. Ευχαριστώ πολύ.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Από τη μια μας καθησύχασε ο κ.Ράικος για κάτι, αλλά από την άλλη μας δημιούργησε ανησυχίες, γιατί και το σύστημα δικαστικής προστασίας που υπάρχει σήμερα, δεν είναι καθόλου ικανοποιητικό.

Δ.ΡΑΪΚΟΣ: Θέλει δουλειά.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Θέλει, αλλά...

Ο κ.Κωνσταντινίδης, Γενικός Γραμματέας του Συνδέσμου έχει τον λόγο.

Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ (Γενικός Γραμματέας ΣΑΤΕ): Πριν μπω στη γραπτή εισήγησή μου, πρώτα απ' όλα ευχαριστώ πάρα πολύ για τη συμμετοχή και τον κ.Πρόεδρο και τους υπόλοιπους, το ΥΠΥΜΕΔΙ και όλους τους συναδέλφους. Και θα ήθελα να κάνω κάποιο γενικότερο σχόλιο.

Πρώτα απ' όλα, ο Σύνδεσμός μας, και πιστεύω όλοι οι εργολάβοι πράγματι θέλουν να βελτιωθεί το νομοθετικό πλαίσιο. Το νομοθετικό πλαίσιο χρειάζεται πολύ σοβαρές αλλαγές και κατά την άποψή μου κυρίως στο στάδιο εκτέλεσης, το οποίο δυστυχώς δεν καλύπτει το Νομοσχέδιο αυτό.

Θεωρώ εξαιρετικά θετικό σ' αυτό το Νομοσχέδιο το ότι επιβάλλεται μία νομοθεσία σε όλες τις αναθέτουσες Αρχές. Αυτό είναι ένα πολύ σοβαρό θέμα διότι, η άποψη αυτών που γνωρίζουν τα πράγματα, είναι ότι τα προβλήματα στις αναθέσεις των έργων κυρίως εντοπίζονται στις αναθέτουσες Αρχές, που έχουν δικούς τους κανονισμούς, που στα δημόσια έργα όμως είναι μικρό ποσοστό και κατά δεύτερο κύριο λόγο στις διαγωνιστικές διαδικασίες που έχουν αόριστα και υποκειμενικά κριτήρια ή που αφήνουν τα κριτήρια να καθοριστούν από τις αναθέτουσες Αρχές. Δηλαδή πράγμα το οποίο, πιθανόν λόγω έλλειψης εμπειρίας, αφήνεται τελείως ελεύθερο στο προτεινόμενο νομοσχέδιο.

Βεβαίως, καταλαβαίνω ότι υπάρχει πρόθεση να γίνει κάποια εξειδίκευση στα Προεδρικά Διατάγματα αλλά είναι κάτι εξαιρετικά κρίσιμο. Δηλαδή, επειδή έχουμε περάσει τέτοιες περιόδους και τις οποίες έχουμε ζήσει οι μεγαλύτεροι τέλος πάντων, 40, 45 και πάνω, από εμάς, όταν αφηνόταν ελεύθερα τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής, δημιουργούνταν καταστάσεις οι οποίες δεν ήταν διαφανείς και φαλκιδευόταν ο ανταγωνισμός, για να το πούμε καθαρά.

Ο εξαντλητικός καθορισμός των προϋποθέσεων, η ανάθεση του έργου αυτού στα ΜΕΕΠ και η ενημερότητα πτυχίου έσπασε αυτό το απόστημα, το οποίο βλέπουμε ότι κινδυνεύει να επανέλθει με το σχέδιο αυτού του Νόμου, το οποίο βεβαίως πιθανό σε άλλες χώρες να μην υπάρχουν, γιατί υπάρχει καλύτερη ευνομία και καλύτερη δημόσια διοίκηση.

Λοιπόν, ας έρθω στην εισήγησή μου. Να πω και κάτι άλλο. Ο δρόμος προς την κόλαση είναι στρωμένος με καλές προθέσεις. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία περί των προθέσεων.

Και να κάνω και μία τελευταία παρέκβαση. Η κα Καλογρίδου μας είπε ως βελτίωση τη δυνατότητα με μία υπεύθυνη δήλωση να μπορούμε να συμμετέχουμε στους διαγωνισμούς και να φέρνει ο ανάδοχος κάποτε τα δικαιολογητικά συμμετοχής. Υπάρχει ένα ερώτημα: Εάν δεν τα φέρει, τι θα συμβεί; Θα του πάρουμε την εγγυητική συμμετοχής; Είναι γνήσιο σφάλμα ή μήπως είναι συμπαιγνία; Δηλαδή, εμείς θέλουμε να συνεργαστούμε μαζί σας, προκειμένου να γίνει το καλύτερο, γιατί πιστεύουμε στον ανταγωνισμό, ο οποίος ισχύει για το μέγιστο των δημοπρασιών του Δημοσίου, δηλαδή το 80-90% έχει μεγάλη συμμετοχή και μεγάλες εκπτώσεις.

Ένα θέμα, το οποίο δεν αντιμετωπίζεται, είναι το θέμα της παρακολούθησης των συμβάσεων, διότι πολλές φορές οι τιμές είναι κάτω του κόστους. Και αυτό δημιουργεί πολλά ερωτηματικά. Πώς εκτελούνται οι συμβάσεις; Και υπάρχει μήπως ένα θέμα dumping; Γιατί καταστρατήγηση του ανταγωνισμού δεν είναι μόνο το να μη δώσεις τη μικρότερη τιμή. Είναι και το τι συμβαίνει μετά και το τι πολιτικές ακολουθούνται κατά την εκτέλεση της σύμβασης.

Λοιπόν, θα μου επιτρέψετε να επανέλθω στη γραπτή εισήγησή μου. Θα προσπαθήσω να επισπεύσω διότι ο κ. Σταμόπουλος κάλυψε από νομικής απόψεως τα περισσότερα σημεία τα οποία έχουμε και θα θέλουμε γενικά επίσης να παρατηρήσουμε, ότι πέραν του θέματος της αντισυνταγματικότητας, η παραπομπή των ρυθμίσεων σε Προεδρικά Διατάγματα δεν έχει τα εχέγγυα συμμετοχής των φορέων τα οποία θα είχε η νομοθετική ρύθμιση των θεμάτων. Γενικώς, μας αφήνει σε μεγάλη ανασφάλεια και αβεβαιότητα όλες τις επιχειρήσεις μας ότι το 80 ή το 90% των θεμάτων παραπέμπεται σε Προεδρικά Διατάγματα.

Εμείς θα επιθυμούσαμε κάποιον Κώδικα πληρέστερο για να ξέρουμε πού βρισκόμαστε και επί του οποίου να διαβουλευτούμε.

Οι γενικές παρατηρήσεις.

Το πρώτο θέμα είναι τα περί παραπομπής σε Προεδρικά Διατάγματα. Τα ακόλουθα είναι τα πιο σημαντικά ζητήματα του Δικαίου Δημοσίων Έργων, τα οποία παραμένουν αρρυθμιστά:

- Το ΜΕΕΠ
- Τα συστήματα δημοπράτησης
- Το στάδιο εκτέλεσης
- Η έννομη προστασία
- Αναλύσεις τιμών και αναθεώρηση δημοσίων έργων
- Οι επιμετρήσεις, πιστοποιήσεις κλπ.

Οι ανωτέρω, όπως είπαμε, τομείς πρέπει να ρυθμίζονται με το Νόμο και όχι με έκδοση μελλοντικών Προεδρικών Διαταγμάτων, Κανονισμών και Υπουργικών Αποφάσεων.

Εμείς προχωρήσαμε στην κατ' άρθρο εξέταση του Νομοσχεδίου, το οποίο καταθέσαμε στην ΕΑΑΔΗΣΥ, στη διαβούλευση και ζητάμε να γίνει ιδιαίτερο θεσμικό πλαίσιο για τα δημόσια έργα. Διότι να ξέρετε ότι τα δημόσια έργα είναι ένας γάμος μεταξύ του αναθέτοντα και του εργολάβου. Διότι διαρκούν πάρα πολύ χρόνο, τα περισσότερα δημόσια έργα και εξελίσσονται μέσα στον ιστό της πόλης ή δημιουργούν οχλήσεις. Εν πάση περιπτώσει, το σταμάτημα μιας σύμβασης δημοσίου έργου δημιουργεί πάρα πολλά προβλήματα.

Θέλω να σας θυμίσω ότι η Θεσσαλονίκη είναι αναστατωμένη με το μετρό τόσα χρόνια. Δεν είναι το ίδιο πράγμα σε μία προμήθεια. Μία προμήθεια είναι κάτι που έχει γρήγορο τέλος και

αν δεν συμβεί, εν πάση περιπτώσει υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις σχετικά γρήγορες. Στα δημόσια έργα δεν συμβαίνει αυτό. Έχει πολύ σοβαρές ιδιαιτερότητες.

Ο κ. Σταμόπουλος είπε αναλυτικά ότι θα επιθυμούσαμε να εναρμονίζονται με τις νέες ψηφισθείσες οδηγίες στο νομοθετικό πλαίσιο.

Και ερχόμαστε στα θέματα των συστημάτων αναθέσεως.

Είμαστε επί της αρχής αντίθετοι με την εφαρμογή συστημάτων ανάθεσης με υποκειμενικά κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής, π.χ. τεχνική αξιολόγηση, αιτιολόγηση οικονομικών προσφορών. Σε περίπτωση που δεν μπορούν να αποκλειστούν πλήρως οι εν λόγω διαδικασίες κριτηρίων ανάθεσης, που προβλέπονται στις Ευρωπαϊκές Οδηγίες, θα πρέπει:

Να αντικειμενοποιηθεί ο τρόπος συγκρότησης των επιτροπών του διαγωνισμού στη βάση των προβλέψεων του άρθρου 41 του Σχεδίου Νόμου μεταρρύθμισης συστήματος ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων του ΥΠΥΜΕΔΙ, που βγήκε στη διαβούλευση τον Φεβρουάριο του 2011. Νομίζω ο κ. Οικονομίδης, που είναι παρών, είχε συμμετάσχει σ' αυτή την προσπάθεια. Αλλά δεν κατατέθηκε ποτέ στη Βουλή.

Αυτές οι προβλέψεις προβλέπουν ανόθευτη κλήρωση για τα μέλη στις Επιτροπές και θα πρέπει να ισχύουν και για τα μέλη των φορέων, όπως ισχύουν και για το Υπουργείο.

Επιπλέον, τα κριτήρια πρέπει να διαμορφώνονται έτσι ώστε να είναι αναλογικά προς το έργο και το κόστος του και να επιδέχονται υποχρεωτικά αντικειμενικά και μετρήσιμη κρίση. Δηλαδή η κρίση της Επιτροπής να μπορεί να επιδέχεται έλεγχο. Δεν μπορεί να έχει κριτήρια όπως, πληρότητα φακέλου ή αόριστα πράγματα, τα οποία ταλανίζουν σήμερα τα Δικαστήρια, που ταλανίζονται από τις μελετοκατασκευές όπου επικρατεί αδιαφάνεια ή τα έργα που έχουν τεχνικά κριτήρια για τη συμμετοχή.

Οι περισσότερες υποθέσεις, που καθυστερούν τα έργα αλλά και εκεί που δημιουργούνται τα άλλου είδους προβλήματα, είναι αυτά.

Από το νομοθετικό πλαίσιο που υφίσταται σε σχέση με την ανάθεση, θεωρούμε ότι υπάρχουν αρκετά σημεία τα οποία είναι κατακτήσεις υπέρ της διαφάνειας και της ορθής ανάθεσης, τα οποία πρέπει να διατηρηθούν και να βελτιωθούν.

Οι προτάσεις μας:

Να γίνει υποχρεωτική η χορήγηση, ανάρτηση όλων των τευχών και των σχεδίων κάθε διαγωνισμού στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας Αρχής από την πρώτη μέρα δημοσίευσης της προκήρυξης.

Παρατυπίες στην παραπάνω διαδικασία δημοσίευσης να αποτελούν λόγο ακύρωσης διαγωνισμού.

Αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό για να μπορούμε να προετοιμάζουμε όλοι επί ίσοις όροις τις προσφορές μας και ιδιαίτερα στις μελετοκατασκευές. Υπάρχουν πάρα πολλές Υπηρεσίες οι οποίες επίτηδες καθυστερούν και δίνουν στους δικούς τους ανθρώπους τα τεύχη, προκειμένου να ετοιμαστούν και να είναι καλύτεροι από τους υπόλοιπους.

Να οριστεί αυξημένη απαίτηση χρονικού διαστήματος δημοσίευσης προκήρυξης, ώστε να υπάρχει ικανός χρόνος, μεγαλύτερος του ελαχίστου των Κοινοτικών Οδηγιών, για την καλύτερη προετοιμασία και ακόμη σημαντικότερος χρόνος στην περίπτωση των μελετοκατασκευών.

Η υποχρεωτική παρουσία εκπροσώπου των εργοληπτικών οργανώσεων σε Επιτροπές διαγωνισμού και στα Τεχνικά Συμβούλια.

Η αποτροπή περιορισμού του ανταγωνισμού μέσω προσθήκης ειδικών τεχνικών όρων, άρα εμπειρίας, που είναι πολλές φορές η φωτογραφική.

Η αποτροπή του περιορισμού του ανταγωνισμού μέσω λανθασμένου ή σκόπιμου καθορισμού κατηγοριών έργων σε κατηγορίες ουσιαστικά ανενεργές ή με πολύ λίγα σε πλήθος πτυχία.

Να περιοριστεί....

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Κύριε Κωνσταντινίδη, θα σας κάνω την παρατήρηση που έκανα και στον κ.Σταμόπουλο.

Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Βεβαίως.

Να περιοριστεί ο αθέμιτος ανταγωνισμός που προκαλείται από τις προσκλήσεις...

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Για να μην παρεξηγηθώ, αλλά ολοκληρώστε. Είναι βαριά η λέξη.

Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Θα μου επιτρέψετε δυο λεπτάκια γιατί δεν φταίω εγώ για την παρεκτροπή του προγράμματος. Πρέπει να ομολογήσω όμως ότι ήταν πολύ ουσιώδης η ομιλία του κ.Σταμόπουλου.

Να γίνει περαιτέρω περιορισμός της εφαρμογής του υφιστάμενου συστήματος μελέτης-κατασκευής.

Ο αποκλεισμός κάθε περίπτωσης αναβίωσης της διαδικασίας που εφαρμοζόταν η μελέτη εφαρμογής σε πολύ απλά έργα επί τούτου, που δεν είχαν λόγο να γίνει, όπως κτιριακά, οδοποιίες κλπ.

Σε περίπτωση που ζητείται συνεργασία με εξειδικευμένη επιχείρηση, να καταργηθεί η δυνατότητα των αναθετουσών Αρχών να απαιτούν αποκλειστική συνεργασία.

Θεωρούμε πολύ σημαντική την υφιστάμενη διαδικασία των Μητρώων. Βεβαίως πρέπει να βελτιωθεί διότι κατ' αυτόν τον τρόπο φεύγει από τις αναθέτουσες Αρχές, που κατά τεκμήριο

δεν είναι οι πλέον αντικειμενικές, η επιλογή, δηλαδή το κριτήριο καταλληλότητας κρίνεται από κάποια Κεντρική Υπηρεσία. Έχει μεγάλη σημασία για μας.

Η πιθανολογούμενη κατάργηση των κατωτάτων ορίων αλλά παράλληλα και η θέσπιση δυνατότητας συμμετοχής σε διαγωνισμό έργου πάνω από το ανώτερο όριο της τάξης, εφόσον επιδεικνύεται εμπειρία σε αντίστοιχο με το δημοπρατούμενο έργο, θα φέρει κοσμογονικές αλλαγές. Πρέπει να εξεταστεί πολύ προσεκτικά, ειδικά σε σχέση με δύο θέματα, την επιβίωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και την αντικειμενική κρίση για τη δεύτερη περίπτωση.

Ουσιαστικά η αναφερόμενη στο άρθρο 139, παράγραφος 3, απαίτηση στον τομέα δραστηριοτήτων του δημοπρατούμενου έργου καλύπτεται από τα ΜΕΕΠ και δεν είναι ορθό να αφηθεί στην αυθαίρετη κρίση της αναθέτουσας Αρχής.

Η υποχρέωση αλληλέγγυας ευθύνης, για τον παρέχοντα εμπειρία, ανατρέπει τον σκοπό για τον οποίο έχει θεσμοθετηθεί αυτή από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Είναι ιδιαίτερα σημαντική η κατάκτηση το ότι το Συμβούλιο Δημοσίων Έργων του ΥΠΥΜΕΔΙ μόνο μετά από θετική γνωμοδότησή του γίνεται δεκτό να γίνει δημοπράτηση με μελέτη-κατασκευή και αυτό θέλουμε να διατηρηθεί, τη δημοπράτηση με προσθήκη ειδικών τεχνικών όρων, την απαίτηση ελάχιστου κύκλου εργασιών κλπ. κλπ.

Προτείνουμε να διατηρηθεί αυτό γιατί θεωρούμε ότι έχει «καθαρίσει πάρα πολύ τον κόπρο του Αυγείου».

Η κλειστή διαδικασία, η προεπιλογή, θα πρέπει να γίνει κατά τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρχει μια αναλογικότητα. Δηλαδή τι θα πει αυτό; Σε ένα μικρό έργο δεν μπορεί να μπορεί να αξιολογηθεί η κάθε μία επιχείρηση, να μπουν σε μία κατάταξη τζίρου. Διότι πας να «κτίσεις» ένα έργο 5 εκατομμυρίων ή 3 εκατομμυρίων, αν είναι ανοιχτό το θέμα της αξιολόγησης, δηλαδή γίνεται μία κατάταξη με βάση τον τζίρο, οι μικρές επιχειρήσεις δεν θα μπορούν να προεπιλεγούν ποτέ. Πρέπει να υπάρχει μια αναλογικότητα.

Θέματα επίβλεψης.

Για μας είναι πολύ βασικό για τον υγιή ανταγωνισμό και την ορθή εκτέλεση και παραγωγική εκτέλεση των δημοσίων έργων το σκέλος της επίβλεψης, το οποίο δεν θίγεται καθόλου στο Νόμο.

Θεωρούμε ότι, λόγω δημοσιονομικών αδυναμιών, είναι αδύνατο ο δημόσιος τομέας να ενισχυθεί ώστε να μπορεί να κάνει τη δουλειά του σωστά. Πιστεύουμε ότι θα πρέπει να αντιμετωπιστεί η περίπτωση να γίνονται επιβλέψεις από πιστοποιημένους ιδιώτες. Αυτό θα βοηθήσει πάρα πολύ στην εξέλιξη των έργων και στην αποτελεσματικότητα.

Θεωρούμε απαραίτητο με τον Νόμο αυτό να καθιερωθεί, τουλάχιστον να εξουσιοδοτηθούν νομοθετικά, το θέμα της κοστολόγησης των έργων, δηλαδή των αναλυτικών τιμολογίων, γιατί σήμερα οι τιμές, με τα οποία βγαίνουν τα έργα, είναι τελείως αυθαίρετες. Δεν υπάρχει καμία επιστημονική βάση. Και επίσης δεν υπάρχει κανένας φορέας ο οποίος να κάνει τιμοληψία, ούτως ώστε να βγαίνουν οι τιμές όπως πρέπει.

Έχουμε κάνει προτάσεις τις οποίες μπορούμε να σας διαθέσουμε προς αυτό το σκοπό.

Ήμουν πάρα πολύ σύντομος, εκτιμώ, αλλά πάντοτε έτσι πιστεύω, είμαι πολυλογάς και εγώ. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Ακούστηκε πάντως ότι είμαστε πιο εύκολη φάρα από τους δικηγόρους. Οπότε ήθελα να το επιβεβαιώσουμε, να είμαστε και πιο σύντομοι.

Κύριε Κάζο, είναι η σειρά σας, αλλά μας έχει ζητήσει –σας ενημέρωσα ήδη- ο Γενικός Γραμματέας Εμπορίου, ο κ.Κομνηνός, επειδή έχει κάποια συγκεκριμένη υπηρεσιακή υποχρέωση.

Κύριε Κομνηνέ, έχετε τον λόγο.

Σ.ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Μέχρι να ενεργοποιηθεί εδώ το σύστημα, να σας ευχαριστήσω για την πρόσκληση. Μιλήσατε για φάρες. Εγώ ανήκω σε μία τρίτη φάρα, των Οικονομολόγων αλλά θα προσπαθήσω να αναφερθώ σε θέματα που σας αφορούν και για τα οποία βρισκόμαστε σε ανοιχτή συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων και σήμερα θα θέλουμε να εγκαινιάσουμε μια άλλη σελίδα συνεργασίας και με σας πιο εξειδικευμένη.

Λοιπόν, τι δουλειά έχει η Γενική Γραμματεία Εμπορίου και το Υπουργείο Ανάπτυξης στα δημόσια έργα;

Έχει την εξής δουλειά: Από το Νόμο για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, από το προηγούμενο καλοκαίρι (4155), συστήνεται εθνικό σύστημα ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων για το σύνολο των προϊόντων, υπηρεσιών και δημοσίων έργων, για το οποίο ευθύνη έχει η Γενική Γραμματεία Εμπορίου, δεδομένου ότι εδώ και δέκα χρόνια προσπαθούσαμε σ' αυτή τη Γενική Γραμματεία να αποκτήσουμε ένα ηλεκτρονικό σύστημα διαγωνιστικής διαδικασίας για τα προϊόντα, σε πρώτη φάση.

Η ελληνική Κυβέρνηση αποφάσισε ότι ένα έργο, το οποίο ήταν του ύψους των 9.600.000 ευρώ, θα ήταν σπατάλη να μην αξιοποιηθεί και για τις υπηρεσίες και τα δημόσια έργα.

Συνεπώς αυτό το έργο που ονομάστηκε ΣΗΔΠ, όταν ξεκίνησε η διαγωνιστική του διαδικασία, είναι η βάση για το εθνικό σύστημα ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων.

Αυτό λοιπόν το περιβάλλον, το οποίο... Μια μικρή ερώτηση. Πόσοι από σας το έχετε επισκεφθεί στο Promitheus.gov.gr; Σηκώστε παρακαλώ χέρια. ...Οι μισοί. Ωραία. Μια χαρά

είμαστε. Φοβόμουν ότι θα είχαμε λιγότερο ποσοστό. Φαντάζομαι το έχετε επισκεφθεί για να δείτε το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων. Έτσι δεν είναι; Ωραία. Θα μιλήσουμε και γι' αυτό.

Το ΚΗΜΔΣ, λοιπόν, είναι ένα βασικό κομμάτι αυτού του εθνικού συστήματος.

Το δεύτερο κομμάτι φυσικά έχει να κάνει με την διαγωνιστική διαδικασία.

Θα αναφερθώ σύντομα και για τα δύο. Θα υπάρχουν και οι ομιλίες στη συνέχεια πιο εξειδικευμένες για καθένα απ' αυτά και ο project manager του έργου του ΕΣΗΔΗΣ, κ.Φρατζέσκος, Διευθυντής, θα είναι εδώ και μπορεί να απαντάει στις ερωτήσεις σας. Αυτό λοιπόν το έργο δεν είναι το ένα και μοναδικό στη μικρή για κάποιους, μεγάλη για κάποιους άλλους, αλλά ακόμα σιωπηρή επανάσταση που πραγματοποιείται στο χώρο των δημοσίων συμβάσεων.

Το πρώτο μεγάλο βήμα έγινε, ήδη κουβεντιάζεται σ' αυτή την ενότητα που βρισκόμαστε, είναι το νέο κανονιστικό πλαίσιο, έτσι μια κατακερματισμένη κατάσταση με εκατοντάδες διατάξεις, με Υπουργικές Αποφάσεις, Π.Δ., διαφορετικό περιβάλλον για κάθε αναθέτουσα Αρχή, ενοποιείται πια. Και είναι εδώ και η ΕΑΑΔΗΣΥ, η οποία ανέλαβε από το Υπουργείο Ανάπτυξης την ευθύνη να διαμορφώσει αυτό το Σχέδιο Νόμου, να το υποβάλλει στο Υπουργείο Ανάπτυξης και τώρα βρισκόμαστε στη φάση της διαβούλευσης.

Η ΕΑΑΔΗΣΥ, λοιπόν, έρχεται να το κάνει αυτό. Ποια είναι η ΕΑΑΔΗΣΥ; Έχετε ενημερωθεί. Δεν είναι μόνο για να εισηγείται κανονιστικό πλαίσιο, είναι εδώ και ένα χρόνο περίπου για να παρακολουθεί την ουσία της διαγωνιστικής διαδικασίας των δημοσίων συμβάσεων, την ουσία της.

Ως τώρα οι έλεγχοι, που πραγματοποιούνταν στο χώρο των δημοσίων συμβάσεων, είχαν να κάνουν με το δημοσιονομικό αποτέλεσμα. Μιλούσαμε για ελέγχους του Ελεγκτικού, μιλούσαμε για ελέγχους από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου. Το χρήμα ενδιέφερε έως τώρα, πώς πληρωνόμαστε.

Βέβαια, κάποιοι είχαν μια διασταλτική προσέγγιση σ' αυτό. Όμως, επί της ουσίας μία Αρχή που να διαπιστώνει κατά πόσο ένας διαγωνισμός είναι αποτέλεσμα κατάτμησης, κατά πόσο οι διαδικασίες έγιναν όπως έπρεπε, είχαμε φωτογραφικές ή όχι προδιαγραφές, μια τέτοια Αρχή δεν είχαμε. Την έχουμε πλέον και την εμπιστευόμαστε και πρέπει να την υποστηρίξουμε. Και ελπίζουμε πάρα πολύ στη λειτουργία της από δω και πέρα.

Ο δεύτερος πυλώνας αυτών των αλλαγών έχει να κάνει με την αναμόρφωση του χάρτη των αναθετουσών Αρχών. Και αναθέτουσες Αρχές είναι οι δημόσιοι φορείς, οι οποίοι αγοράζουν προϊόντα, υπηρεσίες, δημόσια έργα.

Δεν ξέρουμε καν πόσοι είναι αυτοί οι φορείς στην Ελλάδα. Απευθυνθήκαμε στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης, στην Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία. Κάθε ένας είχε το δικό του ορισμό ή δεν είχε καθόλου ορισμό, καθόλου μητρώο.

Έχουμε πια όμως ένα τεράστιο εργαλείο που λέγεται κεντρικό ηλεκτρονικό μητρώο δημοσίων συμβάσεων. Θα σας πω πολύ σύντομα γι' αυτό μετά. Μέσα απ' αυτό το μητρώο ξέρουμε επιτέλους πόσοι είναι οι φορείς. Να πάω κατευθείαν εδώ.

(Μιλάει σε διαφάνεια)

Αυτά είναι τα στατιστικά που εκδίδουμε κάθε μήνα από το ΚΗΜΔΣ. Μπορεί να τα βλέπετε τη μέρα στο διαδίκτυο. Λοιπόν, τι μας δείχνει αυτός ο πίνακας; Έχουμε αποτελέσματα έως τις 31/1, συγκεντρωτικά, και έχουμε και μηνιαία στοιχεία.

Στο ΚΗΜΔΣ, λοιπόν, αναρτώνται τα αιτήματα της κάθε αναθέτουσας Αρχής. Δηλαδή θέλει να αγοράσει ο Δήμος Ερμούπολης ένα πεζοδρόμιο. Σε εισαγωγικά «αγοράσει». Θέλει να κατασκευάσει. Πριν προκηρύξει το έργο ή πριν αποφασίσει να το αναθέσει, πρέπει να προχωρήσει στη διαδικασία αίτησης και έγκρισης αυτού του αιτήματος στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Από τη στιγμή λοιπόν που γεννάται η ανάγκη, γεννάται η ανάγκη, όχι εκφράζεται ή εκδηλώνεται σε απόφαση η προκήρυξη, οφείλει να αναρτάται στο ΚΗΜΔΣ.

Έχουμε, λοιπόν, περίπου 8.000 –αυτή είναι η στατιστική- τέτοια αιτήματα το μήνα απ' όλο το δημόσιο τομέα, μεταξύ αυτών και δημόσια έργα.

Αντίστοιχος είναι και βέβαια λίγο μικρότερος ο αριθμός των συμβάσεων και των εντολών πληρωμών. Ποικίλει από μήνα σε μήνα, ανάλογα με την πορεία της διαδικασίας.

Προκηρύξεις, όμως, που είναι οι διαγωνιστικές διαδικασίες, είτε πρόχειρος είτε κανονικός διαγωνισμός, έχουμε μόνο 1.000 το μήνα, κατά μέσο όρο 1.500. Ο Γενάρης εμφανίζεται ως μήνας με λίγες διαδικασίες. Όταν πάμε προς το τέλος του χρόνου, όπως ξέρετε και σεις καλύτερα από μας, αυξάνονται. Δηλαδή από τις 8-8,5 χιλιάδες αιτήματα μόνο τα 1.000-1.500 γίνονται με διαδικασία προκήρυξης. Μικρός αριθμός, αριθμητικά. Σε τζίρο φυσικά είναι αντίστροφα.

Τώρα όλα αυτά μπορείτε να τα βλέπετε στο διαδίκτυο από την πρώτη στιγμή. Και θα σας κάνω μία μικρή παρουσίαση μετά.

Το δεύτερο σημαντικό που αποκτήσαμε με το ΚΗΜΔΣ ως γνώση, είναι πόσοι είναι οι φορείς. Οι φορείς λοιπόν εδώ και ένα χρόνο είναι υποχρεωμένοι όλοι να είναι μέσα στο σύστημα. Έχουμε καταγεγραμμένους 2.000 φορείς. Τόσες είναι οι αναθέτουσες Αρχές στη χώρα

μας που κάνουν αγορές από 1.000 ευρώ και πάνω, γιατί αυτό είναι το πεδίο εφαρμογής του ΚΗΜΔΣ, 1.000 ευρώ και πάνω.

Εδώ το ΓΕΣ, το Εθνικής Άμυνας, εμφανίζεται ως μία μονάδα, για δικούς του λόγους. Παρόλα αυτά, αναρτά και εκείνο τα αιτήματα, τις διαδικασίες. Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας έχει περίπου 1.500 αναθέτουσες Αρχές. Απλά εμφανίζονται κάτω από τον ίδιο τίτλο. Ένα πλοίο που ταξιδεύει στο Αιγαίο είναι μία αναθέτουσα Αρχή. Αγοράζει προϊόντα, αγοράζει υπηρεσίες.

Άρα, έχουμε 2.000 συν το στρατό. Και έχουμε και τα ονόματα των δημοσίων υπαλλήλων που ασχολούνται με τις δημόσιες συμβάσεις επιτέλους σ' αυτή τη χώρα σε ένα ενιαίο κατάλογο. Είναι 10.000, 10.000 δημόσιοι υπάλληλοι ασχολούνται με δημόσιες συμβάσεις στην Ελλάδα. Έχουμε τα στοιχεία τους, το ονοματεπώνυμό τους, τα τηλέφωνα τους. Επικοινωνούμε πια μαζί τους και έχουμε σκοπό και να τους εκπαιδύσουμε τους περισσότερους. Κάποιους έχουμε ήδη ξεκινήσει.

Αυτός λοιπόν ο νέος χάρτης, γνωρίζοντας ποια την υπάρχουσα κατάσταση, είναι πολύ πιο εύκολο να υλοποιηθεί.

Ο στόχος ποιος είναι; Πολύ απλά να σας το πω, ακόμα δεν έχει καταλήξει ο τελικός σχεδιασμός. Είναι από αυτές τις 2.000 να πάμε περίπου σε 800, 600 αναθέτουσες Αρχές στη χώρα, που θα κάνουν το κυρίως έργο, τις κυρίες αγορές. Οι υπόλοιπες θα παραμείνουν προφανώς αλλά για μικρής αξίας αγορές, προϊόντων, υπηρεσιών ή δημοσίων έργων.

Και αποκτούμε, έχουμε ήδη αποκτήσει για την ακρίβεια, τρεις εθνικές κεντρικές αναθέτουσες Αρχές. Για τα προϊόντα και υπηρεσίες υγείας υπάρχει η Ε.Π.Υ. (Επιτροπή Προμηθειών Υγείας). Όλο το πακέτο το «τρέχει» εκείνη για όλα τα νοσοκομεία, όλους τους φορείς. Τα υπόλοιπα προϊόντα και υπηρεσίες η Γενική Γραμματεία Εμπορίου μέσα από το Ενιαίο Πρόγραμμα Προμηθειών ή μέσα από άλλες παράλληλες διαδικασίες. Και η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων για τα δημόσια έργα.

Αυτές λοιπόν οι εθνικές κεντρικές αναθέτουσες Αρχές σκοπό έχουν να παρακολουθούν το έργο, να ενοποιούν αιτήματα, να ενοποιούμε αιτήματα και να τα εκτελούμε είτε συγκεντρωτικά και κεντρικά ή να ανατίθενται στους φορείς.

Ξέρετε πολύ καλά, βέβαια, ότι η Τοπική Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση έχει μια αυτοτέλεια. Εκτελεί ο κάθε φορέας, η κάθε αναθέτουσα Αρχή σ' αυτό το επίπεδο, συνταγματικά έχει προβλεφθεί αυτή η δυνατότητα, το δικαίωμα να εκτελούνται αυτοτελώς.

Το τρίτο μεγάλο βήμα σ' αυτή την επανάσταση είναι το μητρώο. Σας μίλησα γι' αυτό. Και είναι και το βασικό εργαλείο μέσα από το οποίο δουλεύει η Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων.

Η διαγωνιστική διαδικασία είναι το τέταρτο. Ήδη έχει υλοποιηθεί και θα μιλήσω λεπτομερώς γι' αυτό.

Αυτό όμως που αφήσαμε εδώ τελευταίο, αλλά για μας είναι το κυρίαρχο πια σ' αυτή τη φάση, είναι αυτοί οι 10.000 δημόσιοι υπάλληλοι και οι χιλιάδες προμηθευτές του Ελληνικού Δημοσίου να εκπαιδευτούν κατάλληλα ώστε να αξιοποιήσουν και να δουλέψουν μέσα από το καινούργιο περιβάλλον.

Έχουμε εκπαιδεύσει περί τους 1.000 απ' αυτούς τους 10.000 δημοσίου υπαλλήλους ήδη. Τους επόμενους τρεις μήνες θέλουμε να εκπαιδεύσουμε άλλους 2.000. Έχουμε ένα μνημόνιο συνεργασίας με το Εθνικό Κέντρο, το ΕΚΔΑ, το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης. Και υπάρχουν τριήμερες εκπαιδεύσεις για όλους αυτούς τους ανθρώπους που τρέχουν με γοργούς ρυθμούς.

Έχουμε παράλληλα, όμως, εκπαιδεύσει και προμηθευτές στα προϊόντα και στις υπηρεσίες. Τους εκπαιδεύουμε είτε μαζικά σε κάποιες ημερίδες που γίνεται η διάχυση αυτής της πληροφορίας, είτε εξειδικευμένα. Προσφέρουμε εκπαίδευση απευθείας. Μαζεύονται 5, 6, 10 προμηθευτές και οι αρμόδιοι τεχνικοί δείχνουν πώς μπορεί κάποιος να αξιοποιήσει το σύστημα. Τους εκπαιδεύουμε μέσα από διαδικασίες e-learning, εκπαίδευση από απόσταση, με video conference. Υπάρχουν εργαλεία εκπαίδευσης ηλεκτρονικά. Μπορεί κάποιος, οποιοσδήποτε, από τον υπολογιστή του από το γραφείο του, από το σπίτι του να εκπαιδευτεί, να αυτοεκπαιδευτεί. Και υπάρχουν φυσικά και τα manuals.

Αυτό για μας είναι ο μεγάλος μας καθημερινός καημός, πώς αυτοί οι χιλιάδες να εκπαιδευτούν το ταχύτερο δυνατό και το καλύτερο δυνατό. Γιατί; Γιατί αυτό το σύστημα, που πιστεύουμε ότι θα λύσει πολλά προβλήματα του παρελθόντος, δεν θέλουμε να γίνει ένα καινούργιο πρόβλημα για εσάς. Θέλουμε να λύσει, όχι να δημιουργήσει ζητήματα.

Αρα, όσο μεγαλύτερη κατάρτιση έχετε, τόσο καλύτερο ανταγωνισμό θα μπορεί το Δημόσιο να αποκτά, σε επίπεδο δημοσίων συμβάσεων. Και καλούμε εδώ και τον Σύνδεσμό σας να μας στείλει, όπως έχουν στείλει άλλα Επιμελητήρια, προσωπικό, στελέχη, να εκπαιδεύσουμε. Τη Δευτέρα, για παράδειγμα, θα εκπαιδεύσουμε νομίζω 40 άτομα των Επιμελητηρίων των Εμποροβιομηχανικών για να γίνουν εκπαιδευτές μετά των προμηθευτών. Θέλουμε το ίδιο να κάνουμε και με σας. Δηλαδή το συντομότερο να δημιουργήσουμε δορυφόρους εκπαίδευσης, μέσα από τον ίδιο τον κλάδο τον δικό σας.

Αυτή λοιπόν είναι η ιστοσελίδα, απλή, τρέχει σε μία βάση δεδομένων, σε ένα computer room που βρίσκεται στο πρώτο υπόγειο του κτιρίου της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, στην πλατεία Κάνιγγος, σε ένα απόλυτα ασφαλές και υπερσύγχρονο περιβάλλον. Τρέχει με 100 Mbps, αν τα λέω σωστά. Είναι η δεύτερη ταχύτερη ταχύτητα στην Ελλάδα μετά τη Γενική Γραμματεία

Πληροφοριακών Συστημάτων. Θέλουμε να έχει όλους τους βαθμούς ασφάλειας και μέρεινά μας είναι αυτός ο διαδικτυακός τόπος να σας προσφέρει λύσεις.

Όλες οι διαγωνιστικές διαδικασίες περιλαμβάνονται εδώ. Το μητρώο έχει τις πληροφορίες. Νομίζω ο κ.Πανταζής στη συνέχεια από την ΕΑΑΔΗΣΥ θα σας μιλήσει αναλυτικότερα γι' αυτό. Η διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνει από τον προσδιορισμό της ανάγκης και από το αίτημα μέχρι και τη διαχείριση της σύμβασης.

Το σύστημα δηλαδή αυτή τη στιγμή για προϊόντα και υπηρεσίες προσφέρει όλες αυτές τις λειτουργικότητες.

Να πάω κατευθείαν στο πιθανό ερώτημα που θα σας προκύψει: Με τα δημόσια έργα τι γίνεται; Όπως ξέρετε, 1/7/2014 τα δημόσια έργα από το Νόμο καλούνται να υλοποιούνται μέσα απ' αυτό το σύστημα. Να σας διαβάσω τον χαιρετισμό που συμφωνήσαμε με τον Στράτο τον Σιμόπουλο, του Στράτου να σας μεταφέρω, που δίνει μια απάντηση πρώτη σε πιθανά ερωτήματά σας.

Λέει ο Στράτος:

«Με τον 4155 για το εθνικό σύστημα δημοσίων συμβάσεων καθορίστηκε πως μέσα σ' αυτό, που θα λειτουργεί με ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, θα διεξάγεται ηλεκτρονικά και η διαδικασία ανάθεσης δημοσίων έργων και μελετών.

Η ηλεκτρονική δημοπράτηση συμβάσεων, υπηρεσιών, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και μελέτες δημοσίων έργων, έχει γίνει υποχρεωτική για την ελληνική Κυβέρνηση από 1/1/14 –λέει- ενώ για τις δημόσιες συμβάσεις έργων υποχρεωτική από 1/7/14.

Η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων, με σκοπό την υποβοήθηση της Γραμματείας Εμπορίου, συνέταξε τεύχη ροής ενεργειών για τον σχεδιασμό των λειτουργικών απαιτήσεων του συστήματος δημοπράτησης δημοσίων έργων και μελετών.

Δουλεύουμε μαζί τους εδώ και ένα χρόνο περίπου για να καταγράψουμε τι παρεμβάσεις απαιτούνται, ώστε αυτό το σύστημα να προσαρμοστεί, να παραμετροποιηθεί για τις ανάγκες και των δημοσίων έργων.

Τα τεύχη λοιπόν αυτά διατέθησαν στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και αναμένουμε την ενσωμάτωση των σχετικών διαδικασιών σ' αυτό».

Λέει ο Στράτος, και τελειώνει:

«Το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών, Δικτύων στέκεται αρωγός στην προσπάθεια εκσυγχρονισμού του πλαισίου μελετών και κατασκευών των δημοσίων έργων, συνεργαζόμενο πάντα με τους αρμόδιους φορείς των μελετητών και των εργοληπτών».

Σ' αυτή τη λογική, λοιπόν, συνεργαζόμαστε ήδη, όπως σας είπα, εδώ και ένα χρόνο. Έχουμε κωδικοποιήσει αυτά τα σημεία που θα χρειαστεί μια παραμετροποίηση και υπάρχει μια ομάδα διαχείρισης αλλαγών που αποτελείται από στελέχη της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου. Θα υποβοηθούνται από αυτά της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων. Και μαζί με τον ανάδοχο του έργου θα προχωρήσουμε το συντομότερο δυνατό στην παραμετροποίηση για να καλύψει και τα δημόσια έργα.

Από αυτές τις φάσεις όμως που βλέπετε μπροστά σας, ουσιαστικά καλύπτουμε σχεδόν στο σύνολο αυτή τη στιγμή όλες τις απαιτήσεις που υπάρχουν για τον προγραμματισμό, δεν χρειάζεται κάτι άλλο να αλλάξει για να έχει μια κεντρική αναθέτουσα Αρχή όλα τα στοιχεία των αιτημάτων για τα δυο πρώτα βήματα. Η δημοσιοποίηση είναι κοινή, η ηλεκτρονική δημοσιοποίηση. Να σας εξηγήσω ότι το ΕΣΗΔΗΣ ουσιαστικά προσφέρει αυτόματη ενημέρωση και του TED, του ευρωπαϊκού συστήματος.

Η υποβολή προσφορών γίνεται ηλεκτρονικά. Τι σημαίνει αυτό; Ότι δεν μιλάμε εδώ για αποστολή e-mail. Για μας αυτό είναι του προηγούμενου αιώνα διαδικασία. Η ηλεκτρονική υποβολή προσφοράς εννοείται στο ΕΣΗΔΗΣ ως ένταξη, χρήση ενός συστήματος, όπου ο προμηθευτής συμπληρώνει πεδία. Τελείωσε η εποχή της δημιουργίας προσφορών τευχών, ο καθένας το δικό του με το ..... Εντάξει, ακολουθώντας το υπόδειγμα και μετά να το αποστέλλουμε, εδώ πια συμπληρώνουμε πεδία.

Η αναθέτουσα Αρχή, όταν ετοιμάζει τον διαγωνισμό για να γίνει με ηλεκτρονικό τρόπο, πέραν του ότι διαβουλεύεται μαζί σας ηλεκτρονικά τις τεχνικές προδιαγραφές και ό,τι άλλο χρειάζεται και τέτοιες πληροφορίες, τέτοιες διαδικασίες υπάρχουν ήδη στο σύστημα και όσο σας μιλάω γι 'αυτό, μπορώ να σας το δείξω κιόλας, έχουμε λοιπόν τη διαβούλευση των προδιαγραφών, έχουμε τη δημοσιοποίηση.

Αυτή εδώ είναι η ιστοσελίδα. Έχουμε, βλέπετε, ανακοινώσεις, διαβουλεύσεις. Εδώ στις διαβουλεύσεις υπάρχουν διακηρύξεις, τεχνικές προδιαγραφές που έχουμε διαβουλευτεί με τους προμηθευτές. Εδώ θα μπαίνουν και των δημοσίων έργων και θα γίνεται ζωντανή η διαδικασία της διαβούλευσης.

Όταν ανοίγει ένας ηλεκτρονικός διαγωνισμός, πάμε εδώ στους ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς, που ήδη έχουμε ξεπεράσει τους 20 που έχουν υλοποιηθεί σε προϊόντα και υπηρεσίες, οι διαγωνισμοί αυτοί λοιπόν ανακοινώνονται. Υπάρχουν ειδικές φόρμες ενημέρωσης. Εδώ είναι όλοι οι διαγωνισμοί. Ο τελευταίος ας πούμε είναι εκπαιδευτικά βιβλία του Υπουργείου Τουρισμού. Να το ανοίξουμε αυτό. Περιγράφει το αντικείμενο, το ποσό κλπ. και στα συνημμένα αρχεία βλέπει κανείς την προκήρυξη. Μπορεί να το πάρει, να το κατεβάσει από δω. Έχει

στοιχεία υποβολής αιτήματος, μάλλον αίτημα για την εκπαίδευση, όπως και οδηγίες για τη χρήση των εγγεγραμμένων οικονομικών φορέων.

Αυτά είναι τα πρώτα που θα πρέπει εσείς να αρχίσετε ήδη μ' αυτά να εξοικειώνεστε.

Άρα, το πρώτο που θα πρέπει να κάνουμε, λοιπόν, είναι να γίνουμε οικείοι με το σύστημα και να αποκτήσουμε μία πρόσβαση σ' αυτό. Αυτή η πρόσβαση επιτυγχάνεται πολύ εύκολα, με ποιον τρόπο; Μπαίνετε ως οικονομικός φορέας στο σύστημα. Εδώ είναι πληροφορίες για τους οικονομικούς φορείς και εγγραφείτε ως οικονομικός φορέας.

Εδώ έχουμε αίτηση εγγραφής των οικονομικών φορέων, εσείς είστε, με ΑΦΜ και αίτηση εγγραφής για άλλους Ευρωπαίους ή τρίτους. Υπάρχει μία ξεχωριστή διαδικασία.

Εδώ, λοιπόν, υπάρχουν και οδηγίες που σας καθοδηγούν. Αν πάμε κατευθείαν στην αίτηση, συμπληρώνετε e-mail, όνομα, επώνυμο και αριθμό τηλεφώνου και πατώντας στο επόμενο βήμα, το σύστημα σας μεταφέρει στην ιστοσελίδα του taxis. Εκεί καταχωρείτε το user name, password, τον κλειδάριθμο που έχετε ως εταιρεία από το taxis. Γίνεται η ταυτοποίηση. Άρα, γνωρίζουμε ποιοι είστε και σας αποστέλλουμε ηλεκτρονικά το user name και password για το σύστημα. Μια πολύ-πολύ απλή διαδικασία.

Και με αυτό μπορείτε λοιπόν να μπειτε ως χρήστες στο σύστημα και να αποκτήσετε το δικό σας σπίτι, τη δική σας ζεστή γωνιά μέσα στο ΕΣΗΔΗΣ. Μέσα απ' αυτό το σπίτι θα μπορείτε να έχετε πρόσβαση σε πληροφορίες κατά τη διάρκεια της διαγωνιστικής διαδικασίας, εμπιστευτικές, και θα μπορείτε να χτίζετε τη δική σας προσέγγιση σ' αυτή τη διαγωνιστική διαδικασία που θα έχετε επιλέξει.

Άρα, πολύ εύκολη η είσοδος. Σας έδειξα απλά πώς γίνεται.

Επιλέγουμε λοιπόν ένας απ' αυτούς τους διαγωνισμούς που είδαμε προηγουμένως και λέμε θέλουμε να καταθέσουμε μια προσφορά εδώ. Αφού έχει ανοίξει η διαδικασία, η Υπηρεσία, η αναθέτουσα Αρχή, ο Δήμος, το τάδε Υπουργείο που κάνει τον διαγωνισμό, τι έχει φτιάξει; Έχει φτιάξει φόρμες. Τα στοιχεία σας τα γνωρίζουμε ήδη. Είναι ήδη μέσα. Άρα, εκεί καταχωρείτε τις πληροφορίες που απαιτούνται, πεδία.

Μπορείτε να σταματάτε όποτε θέλετε το φτιάξιμο, τον σχεδιασμό της προσφοράς σας. Να το κρατάτε ως πρόχειρο. Μπορείτε να το εκτυπώνετε. Να το διαβουλευέστε με τον εαυτό σας ή με κάποιον άλλον. Όταν επιλέξετε όμως ότι αυτή είναι η τελική σας προσφορά, τότε προχωράτε στην αποστολή. Στη φάση εκείνη το σύστημα παράγει ένα ηλεκτρονικό έγγραφο σε μορφή pdf. Δηλαδή αυτά που εσείς σαν πληροφορίες έχετε εισάγει στο σύστημα τα μετατρέπει σε προσφορά αυτόματα. Αυτή η προσφορά θέλουμε να έχει υπογραφεί από εσάς ψηφιακά. Να ανέβει στο σύστημα και να υποβληθεί ουσιαστικά παράλληλα με τα πεδία, με τα στοιχεία.

Αυτό το θέλουμε για να είμαστε ασφαλείς νομικά, ότι έχει γίνει η διαδικασία όπως θα έπρεπε υποβολής προσφοράς.

Συνεπώς, το δεύτερο θέμα, που σας καλούμε από σήμερα να κάνετε, και δεν κοστίζει και πολλά, είναι να αποκτήσετε ψηφιακή υπογραφή. Γιατί η υποβολή της προσφοράς πρέπει να γίνεται με αυτή την ψηφιακή υπογραφή.

Για να αποκτήσετε την ψηφιακή υπογραφή υπάρχουν διάφοροι τρόποι. Μπορείτε να επισκεφτείτε το site της ΕΕΤΤ. Έχουμε τέτοιες οδηγίες και στον δικό μας διαδικτυακό τόπο. Υπάρχει το «ΕΡΜΗΣ» του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης. Μέσα από το ΚΕΠ πηγαίνετε, παίρνετε την ψηφιακή σας υπογραφή. Είναι νομίζω 30 ευρώ. Θέλει να αγοράσεις ένα USB, ένα φλασάκι, στο οποίο αποθηκεύεται η ψηφιακή υπογραφή με τα πιστοποιητικά που σας δίνει το σύστημα. Υπάρχουν και ιδιωτικές επιχειρήσεις που προσφέρουν αυτή την εξυπηρέτηση, όπως υπάρχει –νομίζω- το Χρηματιστήριο Αθηνών που προσφέρει αυτή την υπηρεσία απόκτησης ψηφιακής υπογραφής.

Με την ψηφιακή λοιπόν υπογραφή τι θα συμβεί; Θα μπορείτε από οποιοδήποτε σημείο του κόσμου με πρόσβαση στο διαδίκτυο, να υποβάλλετε προσφορά. Ξεχάστε ό,τι ξέραμε ως τώρα για την υποβολή της προσφοράς. Υπογραφές, παρουσία στο σημείο που δεχόμαστε τις προσφορές. Αυτά είναι το απόλυτο παρελθόν. Από το σπίτι σας, από οπουδήποτε, από τις διακοπές σας, φτιάχνετε την προσφορά σας, έχετε το στικάκι μαζί σας, την ψηφιακή υπογραφή, και υποβάλλετε την προσφορά σας ηλεκτρονικά, την περίοδο που προβλέπετε.

Μη φοβόσαστε για το να μη χάσετε την ψηφιακή υπογραφή και την πάρει κάποιος άλλος, το USB. Δεν αρκεί το USB, πρέπει να έχετε και τον ειδικό κωδικό.

Άρα, λοιπόν, υποβάλλουμε την προσφορά και υποβάλλουμε προς το παρόν μόνο την εγγυητική. Για την εγγυητική ακόμα δυστυχώς χρειάζεται να πάμε στην τράπεζα με τον κλασικό τρόπο. Τη σκανάρουμε αυτή την εγγυητική και την αποστέλλουμε ηλεκτρονικά και μετά τη στέλνουμε και σαν φυσικό έγγραφο, προς το παρόν.

Ο στόχος μας είναι πολύ σύντομα, σε συνεργασία με τις τράπεζες, το μόνο που θέλουμε να μας στέλνετε είναι τον κωδικό της εγγυητικής, τον αριθμό της και κατευθείαν τα συστήματα θα επικοινωνούν.

Η διαδικασία τώρα αξιολόγησης. Όπως προβλέπεται από το σύστημα, που θα έχουν μπει τα δεδομένα αυτά εκ των προτέρων, και προβλέπεται και στη διακήρυξη, ανοίγει τη συγκεκριμένη ώρα, αποσφραγίζονται. Για να αποσφραγιστεί, θα πρέπει η Επιτροπή αποσφράγισης να είναι μπροστά στους υπολογιστές ο καθένας, με τον δικό του κωδικό. Άρα, το σύστημα αναγνωρίζει ότι είναι παρούσα η Επιτροπή. Και την ώρα εκείνη του ανοίγματος εσείς

από το δικό σας ηλεκτρονικό σπίτι μέσα στο ΕΣΗΔΗΣ θα μπορείτε να βλέπετε από οπουδήποτε το άνοιγμα των προσφορών. Άρα, δεν χρειάζεται και στην αποσφράγιση να είστε παρόντες στο συγκεκριμένο φυσικό χώρο. Από οπουδήποτε με πρόσβαση στο διαδίκτυο θα βλέπετε την αποσφράγιση.

Από εκεί και πέρα η διαδικασία συνεχίζει ηλεκτρονικά. Εάν καταλήξουμε, όταν καταλήγουμε με το καλό, στον μειοδότη, η διαδικασία μετά διασταύρωσης, μια σειρά από στοιχεία που απαιτούνται στη συνέχεια, τα περισσότερα απ' αυτά ήδη φροντίζουμε να τα έχουμε αποκτήσει με διαλειτουργικότητες από άλλα μητρώα, δηλαδή φορολογικές ενημερότητες, ασφαλιστικές ενημερότητες. Το σύστημα το ΕΣΗΔΗΣ λειτουργεί με το taxis και με τα Μητρώα του ΙΚΑ και ΟΑΕΕ. Άρα, εκεί θα γίνεται η απόκτηση της ενημερότητας από το σύστημα αυτόματα.

Επειδή υπάρχουν ακόμα κάποια ζητήματα και δυστυχώς πολλοί από τις επιχειρήσεις της χώρας αποκτούν φορολογική ενημερότητα μονάχα μετά από διακανονισμό και εκεί πιθανόν να υπάρξει ένα ζήτημα καθυστέρησης, μία ή δύο ημέρες, από τα λειτουργικά συστήματα της Γ.Γ.Π.Σ. εννοώ, σ' αυτή την περίπτωση ενημερώνεστε ότι δεν έχετε βρεθεί φορολογικά ενήμερος και σας καλούμε να προσκομίσετε την ενημερότητα, εάν την έχετε αποκτήσει με κάποιον άλλο τρόπο.

Άρα, λοιπόν, όλα αυτά ηλεκτρονικά. Τα στοιχεία εμπορικής δημοσιότητάς σας, Καταστατικά, αποφάσεις Γενικών Συνελεύσεων, νομίμους εκπροσώπους κλπ., τα αποκτά το σύστημα μέσα από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο και αυτά δεν θα χρειάζονται να υποβάλλονται από εσάς. Ποινικά Μητρώα όμως ακόμα δεν έχουμε ηλεκτρονικά, δυστυχώς. Εκεί δεν υπάρχει το Μητρώο το αντίστοιχο για να συνομιλήσουμε, ενιαίο. Και ελπίζουμε τέλος '14, αρχές '15 να το έχουμε και αυτό. Και ξεκινάει η διαδικασία μετά της συμβασιοποίησης.

Άρα, όλη αυτή εδώ η υπόθεση είναι ήδη έτοιμη, «τρέχει», για προϊόντα, υπηρεσίες. Θεωρούμε ότι πολύ λίγα χρειάζονται να γίνουν για να παραμετροποιηθεί περαιτέρω και για τα δημόσια έργα. Και μετά την κατακύρωση ξεκινάει βέβαια μία διαδικασία η οποία για τα δημόσια έργα είναι πολύ διαφορετική. Και εκεί όντως χρειάζεται κάτι περισσότερο να γίνει από απλές παραμετροποιήσεις και παρεμβάσεις. Και μιλάμε με τον Στράτο τον Σιμόπουλο πώς αυτό θα το αποκτήσουμε.

Όμως, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί να γίνει μέχρι εκεί η ηλεκτρονική διαδικασία το συντομότερο δυνατό.

Για την τιμολόγηση τώρα την ηλεκτρονική είχαμε σε διαβούλευση, σε επίπεδο Ευρώπης, την καινούργια αδικία. Συμμετείχε ο Παρασκευάς ο Τσικρίδης, συνάδελφος από τη Γενική

Γραμματεία Εμπορίου, στις διαπραγματεύσεις που κάναμε. Πήγαμε πολύ καλά σαν ελληνική Προεδρία. Συμφωνήσαμε στο κείμενο και 11 Μαρτίου, σε λίγες ημέρες, το συμφωνηθέν αυτό κείμενο της Οδηγίας περνάει από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να ψηφιστεί. Άρα, θα έχουμε καινούργιο περιβάλλον και για την ηλεκτρονική τιμολόγηση στις δημόσιες συμβάσεις πολύ-πολύ σύντομα. Περιμένουμε και την αντίστοιχη Υπουργική Απόφαση από το Υπουργείο Οικονομικών για να αρχίζουμε να το υλοποιούμε.

Το σύστημα έχει πάντως ήδη τη διαδικασία διαθέσιμη, να γίνεται και η τιμολόγηση. Να στέλνεται δηλαδή το τιμολόγιο ηλεκτρονικά. Δεν εννοούμε να το στέλνεται σκαναρισμένο. Εννοούμε η ταμειακή σας μηχανή, ας το πούμε έτσι, αντί να στέλνει οτιδήποτε, να στέλνει μια ομάδα δεδομένων κατευθείαν στο ΕΣΗΔΗΣ. Το ΕΣΗΔΗΣ να το αντιλαμβάνεται αυτό ως τιμολόγιο και να το διαχειρίζεται κατάλληλα από εκεί και πέρα και να το προωθεί στην ΥΔΕ για την πληρωμή.

Τώρα, ήθελα να σας μιλήσω, έτσι μέσα από την πράξη, η μεγάλη ιδέα είναι όλο αυτό το σύστημα, που τρέχει ήδη και αποκτά διασυνδέσεις ήδη με τα άλλα Μητρώα, να έχει μια απόλυτη συνάφεια με το ERP του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Αυτό γιατί; Γιατί θέλουμε οι δεσμεύσεις που γίνονται να περνάνε αυτόματα στο ΕΣΗΔΗΣ για να γίνεται η προκήρυξη στη συνέχεια. Να μη χρειάζεται ανταλλαγή εγγράφων. Και θέλουμε και μετά ο έλεγχος που θα κάνουν η ΥΔΕ ή το Ελεγκτικό, να γίνεται και αυτός ο έλεγχος ηλεκτρονικά.

Να το συνειδητοποιήσουμε. Δεν έχουμε χαρτιά πια. Δεν έχουμε χαρτιά. Άρα, και το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν θα παίρνει πια τις κούτες με τους τόνους χαρτιού που έπαιρνε και δεν είχε πού να τις αποθηκεύσει.

Συνεργαζόμαστε με τον κ.Γαβροκύρη εξαιρετικά και εκείνοι ευελπιστούν σ' αυτό το σύστημα. Η πρόσβαση που θα αποκτήσουν μέσα στο ΕΣΗΔΗΣ θα τους επιτρέψει να ελέγχουν και ταχύτερα τις διαδικασίες αυτές.

Αποτέλεσμα. Γιατί σας έχω κουράσει ίσως. Το σύστημα αυτό τρέχει ήδη για προϊόντα και υπηρεσίες. Και απ' ό,τι φαίνεται, τρέχει αρκετά καλά. Ζητάμε περαιτέρω επιτάχυνση εμείς από τους εαυτούς μας στο κομμάτι της εκπαίδευσης, για να μπορέσουμε αυτούς τους χιλιάδες δημόσιους υπαλλήλους να τους κάνουμε επαρκείς στη διαχείριση του συστήματος. Επιταχύνουμε την εκπαίδευση των προμηθευτών. Και εδώ ζητάμε και τη δική σας συνδρομή. Αλλά είναι ένα σύστημα το οποίο έχει αποδείξει ήδη ότι επιταχύνει τις διαδικασίες, τις απλοποιεί στον υπέρτατο βαθμό, επιτρέπει στον προμηθευτή να έχει ευκολία κατάθεσης, διαχείρισης των προσφορών και παρακολούθησής τους.

Οι ενστάσεις ηλεκτρονικά γίνονται. Μέσα από το ΕΣΗΔΗΣ υποβάλλονται και παρακολουθούνται. Και τελικά επιτρέπει στο Ελληνικό Δημόσιο να γνωρίζει επιτέλους πού πάνε τα λεφτά του Έλληνα φορολογούμενου και να επιτυγχάνει πραγματικές διαγωνιστικές διαδικασίες.

Και το ΚΗΜΔΣ είναι –θα σας μιλήσει μετά και ο κ.Πανταζής- είναι ο δεύτερος πυλώνας όλου αυτού του συστήματος. Μπείτε να το χρησιμοποιήσετε από τώρα. Εδώ είναι η αναζήτηση αιτήματος στην οποία αναφέρθηκα. Έχουμε αιτήματα, προκηρύξεις, συμβάσεις και εντολές πληρωμών.

Τα αιτήματα πώς θα τα βρείτε αυτά που σας ενδιαφέρουν; Ας πούμε έργα οδοποιίας. Αυτή είναι η κωδικοποίηση. Είναι οι κωδικοί της ευρωπαϊκής ταξινόμησης προϊόντων, υπηρεσιών και δημοσίων έργων για δημόσιες συμβάσεις. Δεν ξέρετε τον κωδικό. Βάζετε μέρος της λέξης που σας ενδιαφέρει, ας πούμε «οδοπ» και σας βγάζει αυτό που θέλετε. Πάμε εδώ, έργα οδοποιίας. Μπορείτε να βάλετε από την τάδε ημερομηνία ως τάδε ή το ύψος που σας ενδιαφέρει ή τον φορέα. Μπορείτε να διαλέξετε τον τάδε Δήμο. Πες μου ο τάδε ο Δήμος τι θέλει να αγοράσει. Και κάνουμε αναζήτηση.

Εδώ λοιπόν τι μας βγάζει; Μας βγάζει ότι από την αρχή της λειτουργίας, ένα χρόνο περίπου, 2.300 αιτήματα έχουν αναρτηθεί στο σύστημα. Πριν από λίγο έδειχνα στον Πρόεδρο, ήταν ο Δήμος Σύρου, τώρα μπήκαν άλλα δύο. Μέσα στα τελευταία 10 λεπτά μπήκαν άλλα δύο αιτήματα.

Πάμε ας πούμε στο Δήμο Σουλίου, που είναι το τελευταίο. Τι μας λέει ο Δήμος Σουλίου; Αυτός εδώ είναι ο μοναδικός κωδικός που παίρνει κάθε εγγραφή στο ΚΗΜΔΣ. Η Δήμαρχος κα Σταυρούλα Μπράϊμη-Μπότση, τσιμεντοστρώσεις 5.800 ευρώ. Ζητάει η Δήμαρχος να προχωρήσουμε στην αποκατάσταση της βατότητας τμημάτων δρόμων κλπ. κλπ.

Προσέξτε. Ζητάει. Δεν έχει γίνει. Αυτό τι σημαίνει; Σημαίνει ότι αυτό το αίτημα, το οποίο είναι μικρής αξίας, 5.800 ευρώ, το οποίο προφανώς με απευθείας ανάθεση θα γίνει, το ξέρετε σήμερα, τώρα, που μόλις αναρτήθηκε. Πρακτικά σας δίνει τη δυνατότητα -και σας καλούμε να το κάνετε αυτό- να απευθυνθείτε στο info@paramithia.gr, να πάρετε την Δήμαρχο ή την αρμόδια Υπηρεσία και να πείτε ενδιαφέρομαι να καταθέσω προσφορά γι' αυτό. Και ας μην είναι με προκήρυξη, που εκεί ξεκινάει η κανονική διαδικασία.

Ακόμα λοιπόν και στις απευθείας αναθέσεις το σύστημα, όπως το είδατε τώρα εντελώς ζωντανά, σας επιτρέπει να λαμβάνετε γνώση της σκέψης απόκτησης ενός δημοσίου έργου, ώστε να προχωρήσετε στις κινήσεις που πρέπει.

Εάν πάμε σε άλλες περιπτώσεις, πάμε εδώ, Περιφέρεια. Ένα μεγάλο έργο. Δ/ση Τεχνικών Έργων Ξάνθης. 6. Και αυτό σήμερα μπήκε. Εδώ κατεβάζουμε το αρχείο. Πρωτογενές αίτημα.

Άρα, λοιπόν, εδώ μπαίνετε, ζητάτε προδιαγραφές πριν καν τις δείτε στην προκήρυξη. Και όλα αυτά σε ελάχιστα δευτερόλεπτα, με έναν πανεύκολο τρόπο και χωρίς κόστος από σας.

Λοιπόν, αυτά τα σημαντικά πράγματα μας κάνουν περήφανους και θέλουμε να κάνουν και σας περήφανους για τη χώρα μας. Θέλουμε τη συμμετοχή σας και την υποστήριξη και την αλληλοϋποστήριξη.

Ευχαριστώ πολύ.

Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Κύριε Γενικέ, ευχαριστούμε πάρα πολύ για την εισήγησή σας. Θα ήθελα να σας παρακαλέσω, αν είναι δυνατό, να δεχθείτε μερικές διευκρινιστικές ερωτήσεις. Γιατί φαντάζομαι οι υποχρεώσεις σας θα σας πάρουν από μας.

Σ.ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Σας ακούω.

Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Παρακαλώ οι ερωτήσεις να είναι διευκρινιστικές. Τη συζήτηση θα την κάνουμε στο Στρογγυλό Τραπέζι. Αρκετοί από τους συναδέλφους πιστεύω ότι δεν θα έχουν την εξοικείωση μ' αυτό το σύστημα και γι' αυτό νομίζω ότι πρέπει να γίνουν μερικές διευκρινιστικές ερωτήσεις.

ΜΕΛΟΣ: Σχετικά με την ασφάλεια της ηλεκτρονικής υποβολής των προσφορών ήθελα να μάθω κάποια πράγματα.

Σ.ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Ναι, τι θέλετε;

ΜΕΛΟΣ: Κατά πόσο πράγματι, όταν αποσφραγίζονται, κοινοποιούνται και δεν μπορούν να ανοιχθούν πιο πριν, για παράδειγμα.

Σ.ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Πρώτον, σ' αυτές τις ερωτήσεις απαντάω ως εξής: Με το υπάρχον σύστημα σας διασφαλίζει κάποιος 1.000%;

ΜΕΛΟΣ: 1.000% όχι. Κάνουμε ό,τι μπορούμε.

Σ.ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Όλοι πρέπει να κάνουμε ό,τι μπορούμε. Αυτό το σύστημα μας διασφαλίζει τουλάχιστον 1% παραπάνω από το προηγούμενο σύστημα, δεδομένου ότι είναι αδιάρρηκτο, λειτουργεί με χρονοσήμανση. Δεν σας είπα πολλές λεπτομέρειες. Δηλαδή με την επίσημη χρονοσήμανση του Ελληνικού Δημοσίου, που είναι διαπιστευμένη. Όταν για παράδειγμα υποβάλλετε την προσφορά σας, σας έρχεται πίσω ηλεκτρονικό μήνυμα χρονοσημασμένο κατά ΕΕΤΤ, ότι στείλατε την τάδε προσφορά την τάδε ώρα, το τάδε δευτερόλεπτο. Αντίστοιχα κλειδώνει όλες τις δραστηριότητές του, όλες τις λειτουργίες του.

Αυτό που έχει από τη διακήρυξη προβλεφθεί, ότι την τάδε ώρα θα ανοίξει, μόνο τότε επιτρέπει το άνοιγμα και επιτρέπει το άνοιγμα τότε; Όταν τα μέλη της Επιτροπής έχουν δηλώσει με τον δικό τους ξεχωριστό κωδικό ατομικό ότι είναι παρόντα, ότι βρίσκονται μπροστά σε υπολογιστή, ο καθένας μόνος του.

Εσείς, την ώρα που έχει προβλεφθεί, θα είστε αν θέλετε στον υπολογιστή σας και θα αποκτήσετε αυτόματα πρόσβαση. Δεδομένου ότι έχετε υποβάλλει προσφορά, το σύστημα σας επιτρέπει λοιπόν να παρακολουθείτε όλη τη διαδικασία. Και όλες αυτές οι κινήσεις αφήνουν ένα ίχνος, όπως λένε οι ειδικοί των υπολογιστών, ένα ηλεκτρονικό ίχνος, το οποίο δεν χάνεται. Δηλαδή και να ήθελε και να πετύχαινε κάποιος, και στην CIA έχουν μπει και έχουν κάνει hacking, οκεί, αλλά ίχνη αφήνει.

Κ.ΚΑΛΕΡΓΗΣ: Καλέργης από τον Σύνδεσμο Εταιρειών Μελετών. Θέλω δύο διευκρινίσεις σε δυο πολύ κρίσιμα θέματα.

Καταρχάς ο 4155, επειδή συζητάμε για το νέο Νομοσχέδιο της Ανεξάρτητης Αρχής, στο πλαίσιο της ενοποίησης όλου του θεσμικού πλαισίου εντάσσεται στο νέο Νομοσχέδιο, αυτομάτως καταργείται με την έναρξη ισχύος του νέου Νομοσχεδίου, αλλά έχουμε παρατηρήσει ότι προφανώς κάποιος έχει διαγνώσει ότι για την έναρξη επανεφαρμογής του απαιτείται ένα Προεδρικό Διάταγμα το οποίο θα περιλαμβάνει κάποιες λεπτομέρειες ειδικότερες που θα αφορούν ίσως κάποια ήδη συμβάσεων, τα οποία ακόμα δεν είναι λυμένα.

Και γίνομαι πιο σαφής. Υπάρχουν όλα όσα μας είπατε και είναι πάρα πολύ ωραία, δεν περιλαμβάνουν τα συστήματα στις δημόσιες συμβάσεις που έχουν αξιολόγηση τεχνικών προσφορών. Οι νέες ..... δίνουν τη δυνατότητα και μάλλον το προτείνουν κιόλας, στις περιπτώσεις αυτές και ιδίως στις περιπτώσεις που και οι συμβάσεις αφορούν υψηλού επιπέδου θεματικές υπηρεσίες, όπως είναι ο τομέας των μελετών και των συμβουλευτικών υπηρεσιών, να εξαιρούνται από τις διατάξεις περί ηλεκτρονικών διαγωνισμών, για τον πολύ απλό λόγο ότι περιλαμβάνουν αξιολόγηση με κρίση από Επιτροπή, δηλαδή με τεχνική κρίση, που άρα δεν μπορεί να μπει σε ένα αυτοματοποιημένο σύστημα και να έχεις ένα αποτέλεσμα, όπως είναι ένας μειοδοτικός διαγωνισμός.

Σ' αυτό θα θέλαμε μία διευκρίνιση γιατί αυτή τη στιγμή εγώ, όπως πολύ σωστά είπατε, οι τομείς της Κεντρικής Διοίκησης, δηλαδή Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, έχουν πρόβλημα. Μπαίνουν στον Σύνδεσμό μας και μας ρωτάνε πώς θα δημοπρατήσουν συμβάσεις, τουλάχιστον για τις μελέτες, εφόσον είναι υποχρεωμένες να εφαρμόσουν το ΚΗΜΔΣ;

Σ.ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Πιθανόν, και θα μου το συγχωρήσετε αυτό, επειδή δεν είμαι νομικός, θα προσπαθήσω να μεταφέρω αυτά που μου έχουν πει οι νομικοί. Είναι εξαιρετοι νομικοί εδώ. Και ο κ.Ράικος θα μπορούσε να σας απαντήσει καλύτερα. Δύο πράγματα έχω να πω γι' αυτό.

Πρώτο, το σύστημα αυτό επιτρέπει αξιολόγηση όχι μονάχα της χαμηλότερης τιμής αλλά και της προσφοράς. Και είναι πολύ απλό. Για την ακρίβεια το σύστημα επιτρέπει σ' αυτή την περίπτωση να σου δίνει και τον αυτοματισμό της αξιολόγησης. Γιατί; Γιατί, όταν φτιάχνεις τη διακήρυξη, το κείμενο και την ανοίγεις, όπως το λέμε ηλεκτρονικά, σαν αναθέτουσα Αρχή, για να είσαι σωστός με τον εαυτό σου και με τη διαδικασία, πρέπει να έχεις βάλει τη στάθμιση του κάθε κριτηρίου. Όχι απλά το κριτήριο αλλά το συντελεστή στάθμισης στην αξιολόγηση.

Συνεπώς, ανάλογα με κάποιες δηλώσεις που κάνει ο ίδιος, κάποιες παραδοχές που κάνει ο ίδιος ο προμηθευτής, μπορεί να προκύψει και ένας βαθμός.

Σε περίπτωση που χρειάζεται να αξιολογηθεί αυτό, προφανώς θα αξιολογηθεί από την Επιτροπή Αξιολόγησης και θα μπουν οι βαθμοί. Και θα μπουν όπως μπαίνανε και τώρα, δημόσια, όπου μπαίνανε δημόσια.

Εκεί όμως που έχουμε εμπιστευτικότητα και δεν έχουμε μονάχα στις μελέτες εμπιστευτικότητα, έχουμε και στα προϊόντα, παντού έχουμε εμπιστευτικότητα σε συγκεκριμένα στοιχεία της προσφοράς, αυτά τα στοιχεία προφανώς και θα αποκρύπτονται και δεν θα είναι αναγνώσιμα στο ευρύ κοινό. Δεν είναι ευρύ. Στους υπόλοιπους, στους ανταγωνιστές εννοώ.

Δεν αλλάζει, λοιπόν, κάτι και ούτε θέλουμε να παρέμβουμε σ' αυτά. Το σύστημα επιτρέπει να κάνουμε ό,τι θέλουμε για τη διασφάλιση όλων αυτών.

Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Να μου επιτρέψετε και εμένα να σας κάνω μια διευκρινιστική. Αντιλήφθηκα ότι η συμμετοχή στις προσφορές θα είναι δια συμπλήρωσεως πεδίων. Ας πούμε στις μελετοκατασκευές σε μας, στα δημόσια έργα, έχουμε σχέδια, έχουμε κείμενα, υπολογισμούς κλπ. Αυτά θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά;

Σ.ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Βεβαίως.

Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Και κατά δεύτερο λόγο, εάν είναι εμπιστευτικές οι προσφορές, που σήμερα δεν είναι, πώς θα μπορεί οι υπόλοιποι διαγωνιζόμενοι να κάνουν ενστάσεις; Διότι κατά την εκτίμησή μας στις μελετοκατασκευές, δηλαδή εκεί που υπάρχει υποκειμενική κρίση, είναι ένας από τους πιο ασθενείς κρίκους των τρόπων αναθέσεων και γι' αυτό το λόγο ζητάμε να περιοριστεί στο ελάχιστο και στο απολύτως αναγκαίο το θέμα της αξιολόγησης.

Αυτό ήθελα να σας ρωτήσω, εάν θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά τα υπόλοιπα κλπ. κλπ.

Σ.ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Αυτό που θέλω να πω είναι ότι προφανώς βρισκόμαστε ακόμα σε διάλογο με τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων για να γίνουν οι αντίστοιχες παραμετροποιήσεις. Όμως, το είπα και πριν, και το λέω, είναι παραμετροποιήσεις του συστήματος όλα αυτά. Ότι του ζητήσουμε του μηχανήματος να κάνει, θα το κάνει. Δεν θέλουμε εμπιστευτικότητα; Δεν θα έχει εμπιστευτικότητα. Θέλουμε σ' αυτά τα σημεία να έχει εκ των προτέρων εμπιστευτικότητα, να τα έχουμε ορίσει από πριν; Θα τα ορίσουμε από πριν και θα τα κάνει αυτόματα. Θέλουμε η Επιτροπή αποσφράγισης να επιλέγει ποια απ' αυτά είναι εμπιστευτικά, ποια όχι; Θα τα επιλέγει εκείνη.

Άρα, λοιπόν, καταλαβαίνω την ουσία του ζητήματος. Εάν δεν έχει λυθεί ήδη το ερώτημα, να το κάνουμε. Αλλά το μηχανήμα και το λογισμικό είναι εδώ για να μας υπηρετούν και όχι να μας επιβάλλουν λύσεις. Το εξήγησα;

Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Ευχαριστώ πάρα πολύ. Μου επιτρέπετε άλλη μία ερώτηση; Αν μου επιτρέπετε, ο κ.Κυριακόπουλος έχει τον λόγο.

Γ.ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν κατάλαβα γιατί, ενώ τα αιτήματα ήταν 8.000, οι προκηρύξεις ήταν 1.000; Μήπως τα υπόλοιπα ήταν απευθείας αναθέσεις;

Σ.ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Νομίζω το είπα. Αυτή είναι η απάντηση.

Γ.ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Και υπάρχει διασφάλιση ότι όταν θα πάρουμε τον Δήμο Παραμυθιάς, τη Δήμαρχο εκεί, υπάρχει έλεγχος από το σύστημα ότι δεν θα το έχει αναθέσει ήδη; Δηλαδή ο χρόνος που αναρτά το αίτημα είναι πρωθύστερος από την ανάθεση;

Σ.ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Είδατε την ημερομηνία και είδατε ότι αυτός εδώ είναι ο κωδικός, είναι το υδατογράφημα ανάρτησης. Αυτός είναι μοναδικός κωδικός, μπαίνει από το ίδιο το ΚΗΜΔΣ και δηλώνει ότι αυτό έχει υποβληθεί εγκύρως. Τώρα, 6/3 λέει, το λέει το ίδιο το έγγραφο. Οφείλει αμελλητί να το αναρτά και στο ΚΗΜΔΣ. Αυτό λέει ο Νόμος. Η εμπειρία που έχουμε είναι ότι το κάνει κάποια στιγμή την ίδια μέρα ή άντε το επόμενο πρωί. Αυτή είναι συνήθως η κατάσταση.

Τώρα, επί της ουσίας κανείς δεν σας διασφαλίζει ότι η Δήμαρχος ή η Υπηρεσία θα δώσει σε σας ή σε κάποιον άλλο. Αλλά λέω το εξής και το λέμε: Εάν εκείνη επιλέξει ή εκείνος επιλέξει να δώσει σε κάποιον με υψηλότερη τιμή το ίδιο έργο, θα πρέπει να απολογηθεί στο κοινό της και στους δημότες της. Αλλά εσείς πρέπει να είστε εκεί να πείτε ότι έχω και μια άλλη προσφορά.

Ζ.ΑΘΟΥΣΑΚΗΣ: Βρήκα μία αισιοδοξία πάνω σας ότι 1/7/14 θα αρχίσει αυτό το σύστημα.

Σ.ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Να το πω ανάποδα;

Ζ.ΑΘΟΥΣΑΚΗΣ: Να μας το κάνετε λιανά, γιατί εμείς πιστεύουμε ότι θα πάμε δύο χρόνια μετά, λόγω του γεγονότος ότι πρέπει πρώτα να προηγηθεί το ενιαίο σύστημα δημοπράτησης των έργων, να βάλει κανόνες διότι οι σημερινοί κανόνες δημοπράτησης των έργων δεν μπορούν να

απεικονιστούν με ηλεκτρονικές προσφορές. Και αυτό το 1/7, όπως μας το τοποθετήσατε, είναι για μας ένα σημαντικό χρονικό όριο, για το οποίο θα θέλαμε να δισπιστώσουμε την πηγή της αισιοδοξίας σας.

Σ.ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Ίσως επειδή είμαι από τη φύση μου, είμαι Κερκυραίος, γι' αυτό είμαι λίγο πιο αισιόδοξος εκεί, αλλά εγώ σας μετέφερα την κατάσταση που ισχύει σήμερα. Ο Νόμος προβλέπει 1/7. Και αυτό που παλεύουμε όλοι μας, καλούμαστε από τη Βουλή των Ελλήνων να υλοποιήσουμε αυτά που έχει ψηφίσει η Βουλή. Εάν η Βουλή αξιολογήσει κάτι άλλο κάποια στιγμή, δεν θα το κρίνουμε εμείς.

Τώρα εσείς λέτε ότι κάποια είναι λιγότερο ώριμα. Με τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων αυτό προσπαθούμε να κάνουμε. Να δούμε ποια είναι ώριμα και μ' αυτά να ξεκινήσουμε.

Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Σας ευχαριστούμε θερμότητα. Χίλια ευχαριστώ.

Νομίζω ότι ακούσαμε πάρα πολλά τώρα το πρωί. Λέω να κάνουμε ένα μικρό διάλειμμα, όχι πέραν του πενταλέπτου σας παρακαλώ, για να προλάβουμε να τελειώσουμε κάποια ώρα. Και δεν πρέπει να καθυστερήσουμε πάρα πολύ για να προλάβουμε για να κάνουμε και τη συζήτηση του Στρογγυλού Τραπέζιού. Ευχαριστώ πολύ.

(Ακολουθεί διάλειμμα 5 λεπτών)

Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Να τελειώσουμε το Α' μέρος, μετά την παρεμβολή του κ.Γενικού Γραμματέα.

Ο κ.Γιώργος Κάζος θα αναπτύξει τη «Ματιά των Μελετητών», που είναι Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Γραφείων Μελετών. Ευχαριστώ.

Γ.ΚΑΖΟΣ (Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Γραφείων Μελετών): Καλησπέρα σας. Ευχαριστούμε πάρα πολύ για την πρόσκληση που μας κάνατε να παρευρεθούμε και να μιλήσουμε σ' αυτή την πολύ ενδιαφέρουσα ημερίδα σας. Τώρα που σας βρίσκω ξεκούραστους ελπίζω να μην καταχραστώ.

Το νέο νομοσχέδιο, λοιπόν, περί δημοσίων συμβάσεων, πώς το βλέπουμε από τη σκοπιά των μελετητών.

Τι συμβαίνει σήμερα στο χώρο των μελετών; Νομίζω πρέπει να το πούμε. Προφανώς ο χώρος, όπως και οι περισσότεροι στην Ελλάδα, διέρχεται μία κρίση. Ο κύκλος εργασιών έχει συρρικνωθεί. Αυτό, παρά το ότι έχει γίνει στους περισσότερους κλάδους στην Ελλάδα, ακούγεται λίγο παράλογο για τον συγκεκριμένο τομέα. Διότι, εφόσον η χώρα βρίσκεται σε μία αναπτυξιακή προσπάθεια, θεωρητικά θα έπρεπε ο κλάδος των μελετητών, που προετοιμάζει αυτή την αναπτυξιακή προσπάθεια, να έχει έντονη δραστηριότητα. Δεν συμβαίνει αυτό.

Οι ελεύθερες προσφορές, που έχουν μπει τα τελευταία δύο χρόνια στη ζωή μας, έχουν απαξιώσει το αντικείμενο της δραστηριότητάς μας. Κινδυνεύει να χαθεί τελείως, απαξιώνεται κάθε μέρα η τεχνογνωσία που αποκτήθηκε τα τελευταία χρόνια με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, με τα μεγάλα έργα.

Οι διαδικασίες που υπάρχουν, κυριολεκτικά πνίγουν οποιαδήποτε δραστηριότητά μας. Αναλώνεται άπειρος χρόνος στη διαδικασία. Η νομοθεσία, είναι γνωστό, είναι δαιδαλώδης αλλά και ελλιπής. Θυμίζω την πολύ μεγάλη έλλειψη των προδιαγραφών. Παρά το ότι ο σήμερα ισχύων Νόμος προβλέπει τη θέσπιση προδιαγραφών, ακόμα δεν έχουν βγει καινούργιες προδιαγραφές.

Οι μεθοδεύσεις φυσικά δεν λείπουν και σ' αυτό το χώρο. Υπάρχει μια πληθώρα μελετητών, δυσανάλογη με την ελληνική πραγματικότητα.

Η εξωστρέφεια, στην οποία θα μπορούσαμε πολλοί να ελπίζουμε, δυστυχώς είναι πάρα πολύ μικρή. Αντικειμενικά οι εταιρείες μας είναι μικρές.

Και βέβαια, πάνω απ' όλα το Κράτος αδρανεί. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα τελευταία δύο χρόνια δεν έχει παραχθεί σχεδόν τίποτα νομοθετικά σε σχέση με το χώρο των μελετητών, με το χώρο των μελετών. Και παρά το ότι τα προβλήματα έχουν οξυνθεί τα τελευταία χρόνια.

Έτσι, λοιπόν, πολύ απλά αισθανόμαστε ότι είμαστε σε κάποιο αδιέξοδο.

Εκεί, λοιπόν, εμφανίστηκε το νέο Νομοσχέδιο περί δημοσίων συμβάσεων. Κάποια χαρακτηριστικά για μας είναι ότι εμφανίστηκε ξαφνικά και εμφανίστηκε μέσω του Υπουργείου Ανάπτυξης, το οποίο παραδοσιακά δεν είναι το Υπουργείο από το οποίο περιμέναμε ότι θα βγουν νομοθετικές ρυθμίσεις για τον κλάδο μας.

Ενσωματώνει τις Οδηγίες 17 και 18 του 2004, οι οποίες είναι ήδη ενσωματωμένες στην ελληνική νομοθεσία. Και οι Οδηγίες αυτές, έχετε ακούσει επανειλημμένα, ότι έχουν ήδη αντικατασταθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρα, λοιπόν, εύλογη η απορία μας, γιατί εμφανίστηκε αυτό το Νομοσχέδιο μ' αυτό το περιεχόμενο. Η απάντηση είναι γνωστή και απλή. Είναι μία μνημονιακή υποχρέωση. Προβλέπεται στο Ν.4046/2012.

Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι είναι εξ ορισμού κακό. Δεν έχουμε αφοριστικές διαθέσεις για οτιδήποτε είναι μνημονιακό. Προτιμούμε να δούμε την ουσία. Θα προτιμούσαμε φυσικά να είχε εκδοθεί σαν απάντηση στα προβλήματα του κλάδου και γενικότερα των δημοσίων έργων. Θα προτιμούσαμε επίσης να το είχαμε κάνει εμείς μόνοι μας σαν επιλογή και όχι σαν υποχρέωση. Να το είχαμε κάνει πολύ νωρίτερα.

Θα προτιμούσαμε να είχε προηγηθεί συνεργασία με τους φορείς πριν εκδοθεί και φυσικά να ήταν περισσότερο προετοιμασμένο, μια και πάρα πολλά θέματα παραπέμπονται στα

Προεδρικά Διατάγματα που θα ακολουθήσουν και σε Υπουργικές Αποφάσεις. Αφού δεν είναι τόσο λεπτομερείς οι εξουσιοδοτήσεις, θα έπρεπε τουλάχιστον να ήταν κοντά, παρέα και αυτά τα Προεδρικά Διατάγματα για να έχουμε συνολική εικόνα για το οικοδόμημα.

Παρά ταύτα, πιστεύουμε ότι μπορεί να διαδραματίσει θετικότερο ρόλο στον ευρύτερο χώρο των δημοσίων συμβάσεων.

Πρώτο θέμα που παρατηρούμε και που είναι ένας πάρα πολύ σωστός στόχος, είναι η ενοποίηση και απλοποίηση της νομοθεσίας. Εμείς έχουμε ένα βασικό Νόμο με τον οποίο δουλεύουμε, τον 3316, και ένα Προεδρικό Διάταγμα για τα Μητρώα. Όμως, παράλληλα, δυστυχώς, στον κλάδο μας μελέτες ανατίθενται και με πάρα πολλές άλλες διατάξεις οι οποίες χρησιμοποιούνται κατά περίπτωση, όχι υποχρεωτικά ανάλογα με τις ανάγκες αλλά ανάλογα με τις επιθυμίες. Και είναι χαρακτηριστικό ότι ακόμα και τώρα που συζητάμε γι' αυτό το Νομοσχέδιο, στις 26/2/2014 δημοσιεύτηκε ειδική απόφαση για το πώς θα κάνει τις δημόσιες συμβάσεις το ΤΑΙΠΕΔ. Αυτή τη στιγμή, τελειώς πρόσφατα, στην τελευταία γραμμή το βλέπετε.

Δυστυχώς, στη χώρα μας έχουμε μία κακή λογική και συνήθη, δυστυχώς, πρακτική. Ενώ ο 3316 αναφέρει ρητά ότι εφαρμόζεται για όλες τις συμβάσεις μελετών και υπηρεσιών του Δημοσίου, πάρα πολλοί φορείς του Δημοσίου ζητούν και πετυχαίνουν να εξαιρεθούν απ' αυτές τις διατάξεις. Και μάλιστα το χαρακτηριστικό είναι ότι το ζητούν κυρίως οι φορείς που δημιουργεί το Δημόσιο για να λειτουργήσει ακόμα καλύτερα.

Παράλληλα, το Κράτος συνεχώς εκδίδει και Νόμους μ' αυτούς τους ωραίους τίτλους «Διαμόρφωση φιλικού περιβάλλοντος», «Επιτάχυνση διαδικασιών» κλπ.

Αρα, το Κράτος έχει αναγνωρίσει, αναγνωρίζει ότι ο Νόμος έχει προβλήματα. Και πέραν αυτού, μην ξεχνάμε ότι, όταν το Κράτος σκέφτεται ότι πρέπει να κάνει κάτι που είναι πολύ σπουδαίο και γρήγορα, καταργεί τα πάντα και κάνει fast track.

Πιστεύουμε ότι, αν δεν αλλάξει αυτή η λογική και δεν πάψουμε να καταφεύγουμε στις εύκολες πρακτικές των ειδικών διατάξεων και εξαιρέσεων, οποιοδήποτε οικοδόμημα θα απαξιωθεί πολύ γρήγορα.

Ένα μεγάλο θέμα, που έχει εμφανιστεί ιδιαίτερα έντονα στον κλάδο μας, ο κλάδος των εργολάβων το είχε περάσει πολύ έντονα κάποια άλλη περίοδο, είναι οι ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές.

Αξίζει να πούμε με ποιον τρόπο φτιάχτηκε ο Νόμος περί μελετών το 2005. Στην εισηγητική του έκθεση έλεγε ότι η ανάθεση της μελέτης στον προσφέροντα τη χαμηλότερη τιμή απαλλάσσει βεβαίως από την προσπάθεια αναζήτησης κριτηρίων ανάθεσης, διευκολύνει δηλαδή τη ζωή, αλλά δεν τίθεται υπό συζήτηση τότε, γιατί θα προκαλούσε πόλεμο επί των τιμών χωρίς

έλεος, με επικράτηση των κακών μελετητών εις βάρος των ποιοτικών και θα είχε καταστρεπτικές συνέπειες στην ποιότητα των μελετών.

Αυτό έλεγε ο 3316. Έτσι δημιουργήθηκε ο Νόμος περί μελετών. Μπήκε στη ζωή μας ο Ν.3919 με την απελευθέρωση των επαγγελματιών, όπου αυτή η βασική αρχή πήγε περίπατο. Και έτσι σήμερα έχει ήδη ξεσπάσει πόλεμος επί των τιμών χωρίς έλεος, ο οποίος πόλεμος φυσικά έχει και τεράστιο αντίκτυπο στα έργα, αφού τα έργα πρώτα μελετώνται και μετά κατασκευάζονται.

Στο νέο Νομοσχέδιο υπάρχει σχετική πρόβλεψη, στο άρθρο 32, για τη δικαιολόγηση των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών. Αυτή είναι μία διάταξη που υπήρχε και στις Οδηγίες 17 και 18, που με τα Προεδρικά Διατάγματα της χώρας μας είχαν ενσωματωθεί στη νομοθεσία, αλλά δεν γινόταν χρήση.

Η αλήθεια είναι ότι έχουμε δύο-τρεις περιπτώσεις που έγινε μία απόπειρα να δικαιολογηθούν, γιατί ήταν εξωφρενικές οι εκπτώσεις που δόθηκαν. Και κάποιες Υπηρεσίες είπαν ότι, με βάση τις διατάξεις αυτές των Π.Δ. 59 και 60 του '07, καλούνται να δικαιολογήσουν τις υπερβολικά χαμηλές προσφορές τους αυτοί που τις υπέβαλαν.

Το εντυπωσιακό είναι ότι όλες κρίθηκαν απολύτως λογικές, απολύτως αιτιολογημένες. Έκπτωση 90%, οι Υπηρεσίες έκριναν ότι είναι απολύτως αιτιολογημένη.

Πιστεύουμε, λοιπόν, ότι η σωστή εξειδίκευση αυτού του άρθρου με Προεδρικό Διάταγμα ή με ακόμα καλύτερες αναφορές στο συγκεκριμένο Νόμο μπορεί να προσφέρει μέγιστη υπηρεσία και στο Κράτος, γιατί εκεί καταλήγουν οι συνέπειες, αλλά και στον κλάδο μας.

Αξίζει να πούμε μια αρχή με βάση την οποία δημιουργήθηκαν οι νέες Οδηγίες που αναφέρθηκαν. Διαβάσαμε τις δηλώσεις του Ευρωβουλευτή κ.Ταραμπέλα, ο οποίος παρουσίασε το θέμα, και βάζει τα εξής στοιχεία: Οι νέοι κανόνες στέλνουν ένα ισχυρό μήνυμα στους πολίτες, οι οποίοι έχουν το δικαίωμα να δουν τα δημόσια χρήματα να χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά. Δηλαδή πιστεύει ότι δεν αρκεί απλά, ο Ευρωπαίος πολίτης που πληρώνει χρήματα, να δει ότι κάπου χρησιμοποιούνται αλλά πρέπει να δει και ότι πιάνουν τόπο.

Το δεύτερο στοιχείο μεταξύ αυτών που είπε, είναι ότι τα νέα κριτήρια –είναι πολύ χαρακτηριστική η έκφραση- τα νέα κριτήρια θα θέσουν τέρμα στη δικτατορία της χαμηλότερης τιμής και θα κάνουν πάλι κεντρικό θέμα την ποιότητα.

Είναι από τα σκεπτικά της νέας Οδηγίας. Τώρα, θα μου πείτε μπορεί αντίστοιχα σκεπτικά πάρα πολύ καλά να υπήρχαν και στις παλιές. Πάντως, οι άνθρωποι αυτοί είδαν ότι οι παλιές Οδηγίες, αυτές που τώρα ξαναενσωματώνουμε, μάλλον δεν θεωρούσαν ότι τις έχουν αυτές τις βασικές αρχές και γι' αυτό το λόγο τις εισάγουν με τις νέες Οδηγίες.

Ένα τρίτο πολύ μεγάλο θέμα, που αφορά όλους τους κλάδους αλλά και εμάς, είναι τα Επαγγελματικά Μητρώα. Στη χώρα μας σήμερα, με την κατάσταση των Μητρώων, έχει δημιουργηθεί ένας πληθωρισμός μελετητών, οι οποίοι είναι δυσανάλογα πολλοί σε σχέση με το αντικείμενο που υπάρχει, πράγμα που σημαίνει πολύ απλά ότι είτε δεν είναι η κύρια δραστηριότητά τους, είτε είναι εικονική, είτε...είτε...είτε.

Αυτά όλα τα πράγματα συγκεντρώνονται στην έννοια του μελετητικού πτυχίου, το οποίο χορηγεί η Διεύθυνση Δ15 της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων.

Αυτά λοιπόν τα Μητρώα δεν καλύπτουν σήμερα τις απαιτήσεις για ένα ρεαλιστικό και υγιές σύστημα που να έχει και αναπτυξιακή προοπτική. Σίγουρα απαιτείται η δημιουργία νέου τύπου πιστοποίησης, όχι κατ' ανάγκη μελετητικό πτυχίο. Πάντως, χρειάζεται ένας τρόπος πιστοποίησης. Το νέο Νομοσχέδιο θέτει τις βάσεις προς τούτο, στο άρθρο 63 χαρακτηριστικά, αλλά είναι καθοριστικό να γίνει άμεσα η προετοιμασία του νέου Προεδρικού Διατάγματος, του νέου σχετικού Προεδρικού Διατάγματος. Είναι πολύ λεπτό θέμα. Δεν θα είναι καθόλου εύκολο. Θέλει πολύ δουλειά.

Κάποια πρακτικά σχόλια, που έχουμε για το νέο Νομοσχέδιο. Δεν είδαμε εισηγητική έκθεση. Αυτό γενικά μας δυσκόλεψε να καταλάβουμε και ίσως και ακόμα να μην έχουμε καταλάβει απόλυτα όλο το σκεπτικό που κρύβεται πίσω από τη δημιουργία αυτού του Νομοσχεδίου.

Η δομή του Νομοσχεδίου είναι περίπλοκη. Και δεν το λέω μόνο γιατί κουραστήκαμε να το καταλάβουμε, σε όσο βαθμό το καταλάβαμε. Ένα το κρατούμενο. Απλά, η περιπλοκότητα δημιουργεί και συνθήκες να υπάρξουν αντικρουόμενες διατυπώσεις και πολλά άλλα παρόμοια θέματα.

Μας ανησυχεί πολύ η λειτουργικότητα του νέου Νόμου και εστιάζομαστε στο άρθρο 195 που αναφέρει τις καταργούμενες και διατηρούμενες διατάξεις. Έχουμε μεγάλη αγωνία μη τυχόν, θέτοντας χρονικά όρια για την εφαρμογή του Νόμου και για την εμφάνιση των Προεδρικών Διαταγμάτων, μήπως περάσει αυτός ο χρόνος, έχουν καταργηθεί οι αντίστοιχες διατάξεις που ισχύουν σήμερα και βρεθούμε στο κενό. Αυτό θα είναι ολέθριο. Θα νεκρώσει η αγορά. Θέλει πάρα πολύ μεγάλη προσοχή.

Και βέβαια πιστεύουμε ότι η ενσωμάτωση των νέων Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αναπόφευκτη και σίγουρα θα ήταν καλό να γίνει τώρα. Γιατί, έτσι όπως εξελίσσονται τα πράγματα, αυτό το Νομοσχέδιο θα τεθεί σε εφαρμογή θα έλεγα ίσως σε ένα χρόνο από σήμερα. Μα, ήδη θα έχει κυλήσει ο μισός χρόνος από την υποχρέωση που έχουμε να ενσωματώσουμε τις νέες Οδηγίες στη χώρα μας.

Καταλαβαίνω, βέβαια, ότι όλα αυτά θέλουν σκέψη και πολύ καλύτερη μεθόδευση και ενδεχομένως μας πιέζουν άλλοι παράγοντες. Αυτά θα τα σταθμίσει η Πολιτεία. Εμάς η άποψή μας είναι ότι χρειάζεται περισσότερη σκέψη και καλύτερη μεθόδευση για την εφαρμογή αυτού του Νομοσχεδίου.

Συμπερασματικά, το νέο Νομοσχέδιο περί δημοσίων συμβάσεων δίνει κατά τη γνώμη μας την ευκαιρία για τη δόμηση ενός νέου συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων. Αρκεί όμως, πρώτον, να ενσωματώσει το γράμμα και το πνεύμα των νέων Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Να αντιμετωπίσει τις ελληνικές ιδιαιτερότητες, εντός των ορίων που θέτουν οι Οδηγίες. Σ' αυτό θα ήθελα να τονίσω ότι πραγματικά η Ελλάδα έχει ιδιαιτερότητες. Γιατί είμαστε ιδιαίτερη χώρα; Όχι τόσο γενικό. Πραγματικά, η έννοια μεγάλο και μικρό είναι πολύ διαφορετική έννοια στην Ευρώπη απ' ό,τι είναι στην Ελλάδα. Όταν λέμε ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, που αναφερθήκαμε προηγουμένως, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που είχαν συνηθίσει ότι σε κάποιο διαγωνισμό δίδονται εκπτώσεις της τάξεως του 8 έως 10%, ανησυχήσανε διότι αυτή η έκπτωση πήγε στο 12 με 15%. Δηλαδή καμία σχέση με τη δική μας κατάσταση.

Πρέπει να λάβουμε, λοιπόν, υπόψη αυτές τις καλώς νοούμενες ιδιαιτερότητες για να μη συμπαρασυρθούμε από ισοπεδωτικές διατάξεις που θα έχουν πρόβλημα εφαρμογής στη χώρα μας.

Φυσικά, να δρομολογηθούν έγκαιρα, αλλά και θαρραλέα θα 'λεγα, τα απαιτούμενα Προεδρικά Διατάγματα και οι Υπουργικές Αποφάσεις. Και βέβαια, να τύχει καθολικής εφαρμογής ο Νόμος, χωρίς εξαιρέσεις και χωρίς ειδικές διατάξεις. Αυτό είναι σίγουρο ότι θα το λέει ο Νόμος, όπως το λέγανε και οι προηγούμενοι. Είναι πολύ σημαντικό να γίνει συνείδηση στην ελληνική Πολιτεία.

Στον δικό μας τομέα των μελετών φυσικά ζητάμε τα Προεδρικά Διατάγματα, που αφορούν τις υπηρεσίες μελετών, να δομηθούν με ενιαία λογική που να εντάσσεται στο συνολικό σύστημα παραγωγής δημοσίων έργων. Κάπου έχουν αφεθεί λίγο ελεύθερα, ότι ενδεχομένως να είναι και αντικείμενο του Υπουργείου Ανάπτυξης, παρέα με κάθε είδους υπηρεσίες, από καθαριότητας μέχρι οποιαδήποτε άλλη.

Εμείς ζητάμε να είναι μέσα στο σύστημα παραγωγής δημοσίων έργων η μελέτη σαν μία ιδιαίτερη υπηρεσία, να έχει το δικό της Προεδρικό Διάταγμα που να ρυθμίζει στοχευμένα τα θέματα.

Να δοθεί έμφαση στην ποιότητα του προϊόντος και όχι στην τελική τιμή. Κάποτε επιτέλους αυτό πρέπει να επικρατήσει στη χώρα μας.

Να δομηθεί σωστά το σύστημα των επαγγελματικών καταλόγων. Και αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο θέμα, πάρα πολύ μεγάλο θέμα.

Και βέβαια ζητάμε πάντοτε να δοθεί το πρέπον βάρος στις μελέτες, μια και όλα ξεκινούν από τη μελέτη.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον κ.Κάζο.

Παρακαλώ την κα Τσαλίκη, την Προϊστάμενη Τμήματος Διεθνών Σχέσεων και Θεμάτων ΕΟΚ της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του ΥΠΥΜΕΔΙ να παρουσιάσει το «Ιστορικό έκδοσης και ανασκόπησης των σημαντικότερων αλλαγών των νέων Οδηγιών, γενικές αρχές και επιδιωκόμενοι στόχοι».

Ευχαριστώ πάρα πολύ την κα Τσαλίκη που ήρθε.

Τ.ΤΣΑΛΙΚΗ (Προϊστάμενη Τμήματος Διεθνών Σχέσεων και Θεμάτων ΕΟΚ της Γ.Γ.Δ.Ε. του ΥΠΥΜΕΔΙ): Ευχαριστώ και εγώ, Πρόεδρε. Πραγματικά, συγχαρητήρια για την πρωτοβουλία που κατάφερε να συγκεντρώσει όλους τους παράγοντες που ενδιαφέρονται για την παραγωγή έργων και μελετών και για τις τόσο σημαντικές συμβάσεις σ' αυτούς τους τομείς.

Η δική μου παρέμβαση θα αφορά κατά κύριο λόγο το αντικείμενο της δουλειάς μας στο Υπουργείο, που είναι να βρούμε, ως δέκτης των ευρωπαϊκών νομοθεσιών και πολιτικών, όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις αλλά και γενικότερα τα θέματα τα ευρωπαϊκά που αφορούν στο αντικείμενο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων, αλλά και ως δέκτης, στο βαθμό που βέβαια μπορούμε να επηρεάζουμε με βάση την ελληνική πραγματικότητα τα τεκταινόμενα στις Βρυξέλλες και στις νομοθετικές πρωτοβουλίες που λαμβάνονται εκεί.

Αυτή τη στιγμή έχουμε μία πάρα πολύ σοβαρή εξέλιξη. 15 Ιανουαρίου ψηφίστηκαν από το Ευρωκοινοβούλιο οι τρεις νέες Οδηγίες, οι οποίες αφορούν τις συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, αναθεώρηση της λεγόμενης κλασσικής Οδηγίας που αφορά το καθαρόαιμο Δημόσιο, τον καθαρό Δημόσιο Τομέα, της Οδηγίας των εξαιρουμένων τομέων αλλά και μια τελείως καινούργια Οδηγία που είναι η Οδηγία για τις παραχωρήσεις.

Η Οδηγία για τις παραχωρήσεις αφορά κατά κύριο λόγο παραχώρηση υπηρεσιών, γιατί η Οδηγία 2004/18 όριζε σε ένα βαθμό των παραχωρήσεων των έργων.

Γιατί είναι τόσο σημαντικές οι δημόσιες συμβάσεις για την Ευρώπη;

Έχει υπολογιστεί ότι οι Δημόσιες Αρχές δαπανούν, όπως βλέπετε, το 18% του ΑΕΠ, που είναι δύο τρις ευρώ το χρόνο σε δημόσιες συμβάσεις. Άρα, είναι κάτι το οποίο αφορά πάρα πολύ τον Ευρωπαϊκό φορολογούμενο.

Ήδη από το 1971 ξεκίνησαν οι απόπειρες θεσμοθέτησης αυτού του πλαισίου και η τελευταία 10ετής ως σήμερα νομοθεσία που ίσχυε, ήταν οι δύο Οδηγίες 2004/ 17 και 2004/18. Ήδη από το 2011 ξεκίνησε η αναθεώρησή τους.

Ουσιαστικά, γενικά οι Οδηγίες για τις συμβάσεις στοχεύουν να εξασφαλίσουν ότι οι οικονομικοί φορείς, δηλαδή οι προμηθευτές, οι εργολάβοι, οι εργολήπτες, οι μελετητές, όλοι αυτοί που παρέχουν υπηρεσίες, έργα και προμήθειες στο Δημόσιο, θα μπορούν να δράσουν σε ένα πλαίσιο ελευθερίας και ανταγωνισμού. Και ιδίως οι ευρωπαϊκές Οδηγίες προσπαθούν να διασφαλίσουν τον ανταγωνισμό σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Γι' αυτό ακριβώς υπάρχουν και τα λεγόμενα όρια. Δηλαδή είναι συμβάσεις από ένα χρηματικό όριο και πάνω.

Η αναθεώρηση της νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις τέθηκε μέσα σε ένα πλαίσιο, το οποίο ήταν η πράξη για την ενιαία αγορά του Απριλίου του 2011 και ήταν μία από τις 12 δράσεις προτεραιότητας. Γιατί πάντα η Ευρώπη δημιουργεί στρατηγικές και τις εξυπηρετεί με διάφορες δράσεις. Μία από τις δράσεις αυτές ήταν να αλλάξουν οι δημόσιες συμβάσεις.

Θεωρήθηκε ότι οι Οδηγίες 2004/17 και 2004/18 είχαν φτάσει στο όριό τους και ότι θα έπρεπε να απλοποιηθούν και να βοηθήσουν ακόμα περισσότερες μικρομεσαίες επιχειρήσεις να έχουν πρόσβαση στις δημόσιες συμβάσεις και στις δουλειές που προκύπτουν από αυτές.

Βέβαια, τώρα, αν όντως επετεύχθη ο στόχος αυτός της απλοποίησης, είναι κάτι που μένει να αποδειχθεί.

Ποιοι ήταν οι βασικοί στόχοι του εκσυγχρονισμού;

Ήταν να απλοποιηθούν καταρχάς κανόνες και διαδικασίες.

Επομένως, με ποιον τρόπο θα επιτυγχάνετο αυτό; Με τη δυνατότητα να κάνουν περισσότερες διαπραγματεύσεις οι αναθέτουσες Αρχές. Με το να χρησιμοποιούν τα ηλεκτρονικά μέσα και με το να κοπεί δραστικά το διοικητικό κόστος για τους αναδόχους, το οποίο περιλαμβάνει και τα πιστοποιητικά που είναι πολλές φορές απαραίτητα. Γι' αυτό και υπάρχει η θεσμοθέτηση του ενιαίου εγγράφου, το οποίο ουσιαστικά θα εμπεριέχει όλα τα πιστοποιητικά που ζητούνται.

Είναι το άλλο που είπαμε, ότι πρέπει να ενθαρρυνθούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν ελάφρυνση του διοικητικού κόστους και επιτρέπει τον διαχωρισμό των συμβάσεων σε μικρότερα τμήματα, ώστε να μην είναι προσβάσιμες μόνο από πάρα πολύ μεγάλες επιχειρήσεις, γιατί πολλές φορές στην Ευρώπη έχουμε το αντίθετο από εδώ, δηλαδή το αντίθετο του κατακερματισμού που έχουμε στον ελληνικό χώρο, τις πολύ μεγάλες πολυεθνικές που έχουν προνομιακή πρόσβαση στις δημόσιες προμήθειες.

Όμως, τα κριτήρια, που βάζουν οι καινούργιες Οδηγίες, είναι πιο εξελιγμένα, αν θέλετε. Εκτός δηλαδή απ' αυτό που ξέρουμε, από τη χαμηλότερη τιμή και την πλέον συμφέρουσα προσφορά, έχει δυνατότητα η αναθέτουσα Αρχή να βάλει και άλλα κριτήρια, όπως το κόστος της διάρκειας ζωής του προϊόντος, από πού παρήχθη το προϊόν, αν υπήρχαν άνθρωποι με αναπηρίες που τυχόν συμμετείχαν στην παραγωγή του προϊόντος, αν χρησιμοποιήθηκαν πράσινες πρακτικές σ' αυτό και γενικά προσπαθεί, μέσα από τα χρήματα που δίνονται από τις δημόσιες συμβάσεις, να κάνει και μία πολιτική στήριξης κάποιων ευπαθών ομάδων αλλά και του περιβάλλοντος.

Και εκεί νομίζω έχει τονιστεί από προηγούμενο ομιλητή ότι ίσως μπαίνουν και κριτήρια υποκειμενικότητας της αναθέτουσας Αρχής στο πώς θα θέσει αυτά ακριβώς τα κριτήρια και πώς θα κάνει βαθμολόγηση πάνω σ' αυτά.

Και τελευταίο είναι η προσπάθεια που γίνεται μέσα από τις νέες Οδηγίες, να πατάξει σε όποιο βαθμό μπορεί τη διαφθορά και την ευνοιοκρατία μέσα από τις οικονομικές διαδικασίες που ακολουθούνται.

Τέλος, είχε μία πρόβλεψη η οποία πιστεύω ότι ελήφθη υπόψη στην ίδρυση της ΕΑΑΔΗΣΥ και λέει, έχει μία πολύ αυστηρή πρόβλεψη, δηλαδή τι πρόβλεψη, ήταν τρεις σελίδες κείμενο και έλεγε ότι το κράτος μέλος πρέπει να έχει μία Αρχή, έναν Οργανισμό που θα ελέγχει κατά πόσο αυτοί οι κανόνες τηρούνται σωστά σε κάθε στάδιο της σύμβασης.

Όμως, αυτή η διάταξη βρήκε σφοδρή αντίδραση και στην Επιτροπή και στο Ευρωκοινοβούλιο και τελικά πέρασε πολύ πιο χαλαρά και πιο, αν θέλετε, ανώδυνα. Απλώς, μπήκε μία διατύπωση ότι καλό θα ήταν να υπήρχε κάποια Αρχή και στο βάθος χρόνου τα κράτη μέλη υποχρεούνται να δίνουν στοιχεία για το τι γίνεται και ποσοτικά και ποιοτικά με τις δημόσιες συμβάσεις.

Όπως καταλαβαίνετε, δίνουμε σ' αυτό το σημείο το περίγραμμα και το πνεύμα. Είναι κείμενα τεράστια, της τάξεως των 300 σελίδων το καθένα, και νομίζω ότι θα είναι αντικείμενο ενός ξεχωριστού Συνεδρίου. Όμως, έχει σημασία ότι υπάρχουν. Τον Μάρτιο θα εκδοθούν. Και έχουμε δύο χρόνια να τις ενσωματώσουμε. Αυτή είναι η καταληκτική προθεσμία για τα κράτη μέλη.

Ήδη, αυτή τη στιγμή στις Βρυξέλλες κάθε μήνα γίνονται θεματικά φόρουμ για τα κράτη μέλη, για το πώς πρέπει να ενσωματωθούν και για τη διευκρίνιση κάποιων εννοιών οι οποίες δεν περιλαμβάνονται μέσα στα νομικά κείμενα.

Επομένως, μέχρι και τον Σεπτέμβριο, που θα έχουν ολοκληρωθεί αυτές οι συναντήσεις και θα έχουμε όλα τα πορίσματα, θα είναι το διάστημα που μπορούμε να πούμε ότι θα έχουμε ένα πλήρες θεσμικό πλαίσιο, όσον αφορά αυτές τις τρεις Οδηγίες.

Ένα μεγάλο κομμάτι των Οδηγιών, είναι το δεύτερο κομμάτι της εισήγησής μου, που αφορά την ηλεκτρονικοποίηση των δημοσίων συμβάσεων. Γιατί ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις; Γιατί αυτές θα δημιουργήσουν οικονομίες κατά την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Υπολογίζουμε ότι, αν είχαμε πλήρως ηλεκτρονικοποιημένη διαδικασία δημοσίων συμβάσεων σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, θα είχαμε οικονομία 100 δις ευρώ ανά έτος για την ηλεκτρονική δημοπράτηση συν 2,3 δις ευρώ για την ηλεκτρονική τιμολόγηση.

Όμως, αυτό που λέμε είναι ότι οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, που είναι η χρήση των επικοινωνιών και της συναλλαγής με τους Οργανισμούς του Δημοσίου Τομέα κατά την αγορά προμηθειών, υπηρεσιών και δημοπράτησης δημοσίων έργων, από την ανακοίνωση μέχρι την πληρωμή, προσέξτε το, βάζει από τη στιγμή που θα βγει στη δημοσιότητα αλλά και σε όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης μέχρι την πληρωμή.

Αυτός είναι ο πλήρης ορισμός των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων.

Παρόλα αυτά, δεν αφορούν ένα έργο πληροφορικής. Δεν είναι μία απλή πλατφόρμα. Δεν είναι ένα απλό σύστημα.

Το νόημα της εισαγωγής αυτής της πολιτικής είναι να γίνει αφορμή για έναν επανασχεδιασμό του Δημοσίου Τομέα συνολικά και της συνολικής του απόδοσης με βάση αυτή την αλλαγή στις διαδικασίες από έντυπες σε ηλεκτρονικές. Γιατί τότε θα γίνει και η διαφοροποίηση του θεσμικού πλαισίου, πολλά πράγματα θα αλλάξουν, αλλά και ο τρόπος λειτουργίας των Δημοσίων Οργανισμών θα προσαρμοστεί σ' αυτή τη λογική.

Στην πραγματικότητα δεν έχουμε λόγο να είμαστε πάρα πολύ στεναχωρημένοι γιατί δεν είναι και τόσο διαδεδομένες σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Είναι από 5 έως 10%. Παρόλα αυτά, έχει μπει όμως ένας πολύ ισχυρός και φιλόδοξος στόχος μέσα από τις νέες Οδηγίες.

Αυτές τις Οδηγίες τις επικουρούν διάφορα εργαλεία, όχι τόσο νομικά, αλλά πολιτικά και διοικητικά, όπως είναι η ψηφιακή ατζέντα της Ευρώπης, το πρόγραμμα δράσης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, μέρος της οποίας είναι οι δημόσιες συμβάσεις, και το θέμα της ενοποίησης της Ευρωπαϊκής Αγοράς.

Τον Ιούνιο του '12 είχαμε αυτή την κατάσταση, όπως αποτυπώνεται στον χάρτη της Ευρώπης. Είναι 266 Οργανισμοί που έχουν τη δυνατότητα να κάνουν ηλεκτρονική δημοπράτηση, εκ των οποίων 161 προσφέρουν τη λεγόμενη ηλεκτρονική υποβολή σε 22 κράτη μέλη.

Η παραδοχή για τις ηλεκτρονικές δημοπρατήσεις στην Ευρώπη είναι ότι πρέπει τουλάχιστον να φτάνουν από την ενημέρωση, από τη δυνατότητα δηλαδή να δει κανείς ηλεκτρονικά την πρόσκληση για υποβολή προτάσεων και να πάρει τα κείμενα της πρόσκλησης ηλεκτρονικά και μέχρι το σημείο να υποβάλλει προσφορά. Τότε είναι το μίνιμουμ της ηλεκτρονικής δημοπράτησης. Μετά, βέβαια, ακολουθεί η αξιολόγηση, η συμβασιοποίηση και τέλος η εκτέλεση της σύμβασης.

Βλέπουμε ότι τα κράτη μέλη δεν έχουν απαραίτητα μία πλατφόρμα, όπως έχουμε εμείς όταν επιχειρούμε να κάνουμε μία πλατφόρμα. Αυτό δεν είναι καλό ή κακό. Είναι κάτι που αποτελεί μία πολιτική απόφαση ή μία τεχνική απόφαση. Όμως, παρόλα αυτά, υπάρχουν διαφοροποιήσεις και πρέπει να το πούμε και υπάρχουν ακόμα και ιδιωτικές πλατφόρμες. Ας πούμε στην Πορτογαλία υπάρχουν οκτώ πλατφόρμες, μέσα από τις οποίες μπορεί ένας Οργανισμός να κάνει δημόσιες προμήθειες, οι οποίες πληρώνονται με μία μικρή συνεισφορά της αναθέτουσας Αρχής.

Βέβαια, όλοι είναι υποχρεωμένοι να δίνουν μετά data στην κρατική πλατφόρμα, αυτό που έχουμε εμείς, το λεγόμενο ΚΗΜΔΣ κατ' αναλογία. Δηλαδή, το κράτος έχει όλα τα στοιχεία τα οποία περιέχουν οι πλατφόρμες.

(Μιλάει σε διαφάνεια)

Σ' αυτό το χάρτη έχουμε το πώς ανακοινώνονται. Ουσιαστικά είναι κάποια κράτη μέλη που έχουν υποχρεωτική την ηλεκτρονική ανακοίνωση, που είναι με το κίτρινο Π. Είναι άλλα με το μωβ, που έχουν one stop portal, δηλαδή από ένα σημείο φεύγουν όλες οι ανακοινώσεις. Και κάποια άλλα που έχουν τις μη υποχρεωτικές σελίδες και βεβαίως είναι αυτά που σχεδιάζονται, που είμαστε εμείς με το αστεράκι. Τώρα πλέον υπάρχει αυτή η πλατφόρμα.

Αυτό που θέλουν οι ευρωπαϊκές Οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις είναι να είναι κανόνας και όχι εξαίρεση. Και όσον αφορά την ίδια την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέχρι τα μέσα του 2016 έχει δεσμευτεί ότι θα κάνει όλες τις διαδικασίες της ηλεκτρονικά.

Η σταδιακή μετάβαση για τις κρατικές αναθέτουσες Αρχές, η τελική μάλλον ημερομηνία είναι 54 μήνες μετά τη θέση σε ισχύ των Οδηγιών, δηλαδή 24 συν 30 μήνες.

Έχουμε εδώ κάποιες ανακοινώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όσον αφορά τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις. Και είναι αυτό που λέγαμε, ότι οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από την αρχή μέχρι το τέλος θα είναι η αφορμή για τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης. Αυτή είναι μία ανακοίνωση, είναι δηλαδή μια διακήρυξη ουσιαστικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους στόχους πολιτικής που θέλει να ακολουθήσει τα επόμενα χρόνια. Και βγήκε πέρσι το καλοκαίρι, 26/6/2013.

Επιπλέον και για να δείξει πόσο πολύ ενδιαφέρεται γι' αυτό το θέμα, η Ευρωπαϊκή Ένωση δρομολόγησε πολύ γρήγορα την Οδηγία για την ηλεκτρονική τιμολόγηση στις δημόσιες συμβάσεις. Και αναμένεται να ψηφιστεί, όπως είπε και ο κ.Κομνηνός, έχει περάσει στην ελληνική Προεδρία, η οποία και αυτή το έτρεξε πολύ γρήγορα και τώρα θα ψηφιστεί περίπου τον Απρίλιο. Δηλαδή πριν να κλείσει το Ευρωκοινοβούλιο, υπολογίζεται να έχει ψηφιστεί η Οδηγία για την ηλεκτρονική τιμολόγηση.

Η ηλεκτρονική τιμολόγηση μπορεί να υπάρχει σε διάφορα κράτη μέλη αλλά αυτό που θέλει είναι να υπάρξει μία διαλειτουργική πλατφόρμα, η οποία θα είναι δεκτή και θα μπορεί να γίνουν πληρωμές σε όλα τα κράτη μέλη που έχουν δημόσιες συμβάσεις.

Εδώ έχουμε μία σχηματική παράσταση το ποιες είναι οι διαδικασίες για τις ανοιχτές διαδικασίες όσον αφορά τις αναθέτουσες Αρχές και τους οικονομικούς φορείς, δηλαδή τους αναδόχους. Ποια είναι τα στάδια για να υπάρξει η ηλεκτρονική δημόσια σύμβαση μέχρι και τη συμβασιοποίηση, μέχρι την ανάθεση.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να κάνω μία μικρή παρένθεση και να δώσω μία απάντηση στον κ.Καλέργη για το θέμα, νομίζω θα είναι μία απαραίτητη διευκρίνιση, για το θέμα που είπαμε για τις μελέτες, για να μη διαιωνίζεται. Τουλάχιστον όπως το αντιλαμβάνομαι, είναι το εξής: Οι Οδηγίες έχουν τέσσερις διαδικασίες. Αυτές που ήταν πριν, και αυτές είναι και τώρα. Δηλαδή είναι η ανοιχτή διαδικασία, η κλειστή, η διαδικασία διαπραγμάτευσης και ο ανταγωνιστικός διάλογος.

Βέβαια στην Ελλάδα αυτές τις διαδικασίες, ειδικά του ανταγωνιστικού διαλόγου, δεν τις έχουμε πάρα πολύ χρησιμοποιήσει, ούτε και τις συμφωνίες πλαίσιο που είναι εργαλεία που πραγματικά θα μπορούσαν να δώσουν νέα ώθηση και στην ποιότητα και στην αποφυγή των βαρών, τόσο για τους αναθέτοντες, όσο και για τους αναδόχους.

Και τέλος, υπάρχει το λεγόμενο δυναμικό σύστημα αγοράς, το οποίο είναι αποκλειστικά ηλεκτρονικό. Και είναι οι λεγόμενοι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί. Είναι τα "e-auction". Συγγνώμη τώρα που χρησιμοποιώ τα Αγγλικά, αλλά αυτή είναι η διαδικασία. Και νομίζω ότι εκεί είναι που αναφέρεται ότι δεν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αυτή τη συγκεκριμένη διαδικασία του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, που είναι να χτυπάμε ουσιαστικά τιμές για τις μελέτες. Γιατί κανονικά οι μελέτες θα είναι με το σύστημα της συμφερότερης τιμής, είτε της χαμηλότερης τιμής.

Αυτό έχω να καταθέσω και το θέτω προς συζήτηση, για να μπορούμε να προχωράμε παραπέρα.

Κλείνοντας, θα ήθελα να πω, πάρα πολύ γρήγορα, πολύ λίγο, δύο λόγια, για το ζήτημα του ΕΣΗΔΗΣ, το οποίο ουσιαστικά ξεκίνησε, όπως είπε και ο κ.Κομνηνός, ως ΕΣΗΔΠ. Δηλαδή η Γενική Γραμματεία Εμπορίου το 2006 είχε κάνει ένα σύστημα το οποίο εξυπηρετούσε τις διαδικασίες προμηθειών. Και είναι εδώ ο αγαπητός συνάδελφος ο κ.Φρατζέσκος, να μας το πει. Και πράγματι, σ' αυτό βασίστηκε το ΕΣΗΔΠ.

Τώρα στη λειτουργία του το σύστημα επεκτάθηκε, έγινε ΕΣΗΔΗΣ και τώρα είμαστε σε συνεργασία για να μπορέσουμε να ενσωματώσουμε τις διαδικασίες μελετών και συναφών υπηρεσιών κατά τον 3316 αλλά και τις διαδικασίες των δημοσίων έργων.

Βέβαια, το σύστημα μιλάει για υπηρεσίες και καλύπτει τους δυο βασικούς τρόπους που είναι η χαμηλότερη τιμή και η συμφερότερη προσφορά. Και έχει μέσα και τη δυνατότητα ενστάσεων κλπ. Όλα αυτά νομίζω ότι τα καλύπτει. Αλλά ο στόχος μας είναι τώρα να βάλουμε τόσο τους όρους, όσο και τα προβλεπόμενα από τους νόμους που έχουμε και τις εγκυκλίους, τουλάχιστον αυτά που ξέρουμε αυτή τη στιγμή. Ήδη αυτό έπρεπε να είχε γίνει για τις μελέτες γιατί ως υπηρεσίες αυτή τη στιγμή οι μελέτες υπόκεινται στην υποχρέωση πάνω από 60.000 ευρώ να χρησιμοποιούν, μάλλον οι αναθέτουσες Αρχές να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ για τις μελέτες τους.

Τώρα είμαστε σε ένα υβριδικό στάδιο και πιστεύω πάρα πολύ γρήγορα, τουλάχιστον όσον αφορά για να κλείσουμε και τις μελέτες και τα έργα, ότι αν δουλέψουμε πολύ εντατικά μαζί, γιατί από τη μεριά μας και εσωτερικά, μέσα στο Υπουργείο έχουν γίνει δύο ομάδες καταγραφής λειτουργικών απαιτήσεων, μία για τις μελέτες και μία για τα έργα, που έχουν καταγράψει αυτού του είδους τις ανάγκες και νομίζω ότι μπορούμε πλέον να τις υλοποιήσουμε μέσα στο ΕΣΗΔΗΣ. Και σε κάθε περίπτωση αυτό θα είναι ο επόμενος στόχος των επόμενων δύο μηνών.

Τέλος, θα ήθελα να σας ενημερώσω και πραγματικά πιστεύω ότι είναι μία πολύ θετική εξέλιξη, ότι μετά από πρόσκλησή μας έρχεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διοργανώσει, κάτω από την αιγίδα της ελληνικής Προεδρίας, το 3^ο Συνέδριο που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις. Το ονομάζει «Εξυπνες Δημόσιες Συμβάσεις» και θα αφορά την αποδοτική διαχείριση μέσω της ηλεκτρονικής συνδημοπράτησης. Θα γίνει στις 20 Ιουνίου 2014 και είναι το ΥΠΥΜΕΔΙ, το Υπουργείο το δικό μας, σε συνεργασία βέβαια και με το Υπουργείο Ανάπτυξης και θα 'ρθουν εμπειρογνώμονες απ' όλη την Ευρώπη να εξετάσουν την πορεία υλοποίησης εφαρμογής των νέων Οδηγιών μέχρι σήμερα.

Σε λίγες μέρες θα ανοίξει η ηλεκτρονική ιστοσελίδα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την υποβολή συμμετοχών και βέβαια σας προσκαλούμε να υποβάλλετε τη συμμετοχή σας και να παρευρεθείτε. Πιστεύουμε ότι θα αξίζει να δει κανείς ζωντανά την ευρωπαϊκή εμπειρία.

Έξυπνες Δημόσιες Συμβάσεις σημαίνει διαφανείς διαδικασίες, χαμηλό επίπεδο διαφθοράς, υψηλό επαγγελματισμό. Αυτοί είναι οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είμαστε σε ένα καλό επίπεδο. Δεν υστερούμε. Προσπαθούμε και νομίζω ότι σ' αυτό το θέμα είναι και οι Έλληνες ανάδοχοι αλλά και οι εθνικές Αρχές είναι σε ένα σημείο λίγο κοντά στο μέσο όρο της Ευρώπης, όμως πιστεύω ότι θα το ξεπεράσουμε πολύ σύντομα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ την κα Τσαλίκη και θα ήθελα να συμεριτώ πραγματικά τον αισιόδοξο τόνο της.

Παρακαλώ ο κ.Τουλιάτος να έρθει.

ΜΕΛΟΣ: Μία ερώτηση. Προς το παρόν τι εφαρμόζεται τώρα;

Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Προς το παρόν στο χώρο τον δικό μας δεν εφαρμόζεται.

ΜΕΛΟΣ: Τώρα τι γίνεται;

Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Η προθεσμία είναι για τις 1/7 για τα ηλεκτρονικά. Αλλά θα κάνουμε συζήτηση μετά. Παρακαλώ να μπούμε σε μια διαδικασία.

Παρακαλώ θερμά, τον κ. Δήμο Τουλιάτο ως οικοδεσπότη να είναι σύντομος. Ευχαριστώ.

Δ.ΤΟΥΛΙΑΤΟΣ (Τεχνικός Σύμβουλος ΣΑΤΕ): Και η κα Τσαλίκη και ο κ. Γενικός κάλυψαν αρκετά απ' αυτά που ήθελα να πω αλλά και μου δίνουν κάποιες πάσες για να συνεχίσουμε πιο εποικοδομητικά ένα σχολιασμό των προβλέψεων του νέου Νομοσχεδίου, του προτεινόμενου Νομοσχεδίου, σε σχέση με τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, σε σχέση με τις αντίστοιχες προβλέψεις των νέων Οδηγιών και με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Και ξεκινάω απ' αυτό. Βλέπετε, αυτή είναι η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το πανευρωπαϊκό σύστημα ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων (Pan- European Public Procurement on line). Το on line δεν το μεταφράζουμε επιγραμματικό και αυτό είναι μία διόρθωση που πρέπει να γίνει στη μετάφραση των νέων Οδηγιών και σε όποια άλλα κείμενα, διότι το «on line» δεν είναι «επί της γραμμής» αλλά είναι το αντίθετο του «off line», δηλαδή είναι «σε ανοιχτή γραμμή». Δημόσιες συμβάσεις σε ανοιχτή γραμμή, δηλαδή στο διαδίκτυο.

Στόχος είναι, λοιπόν, αυτό που είπε ο κ.Κομνηνός και το σκιαγράφησε πολύ ωραία, από οπουδήποτε και αν είσαι να μπαίνεις και να βλέπεις ποια διακήρυξη σε ενδιαφέρει και να υποβάλλεις την προσφορά σου, αυτό να γίνεται όχι μόνο για τον εθνικό χώρο αλλά για τον

ευρωπαϊκό ενιαίο οικονομικό χώρο, δηλαδή η πρόσβαση κυρίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε όλη την ενιαία ευρωπαϊκή αγορά δημοσίων συμβάσεων.

Το έργο έχει ξεκινήσει, όπως βλέπετε, από το 2008 και οι πλατφόρμες αυτές ανοιχτού κώδικα είναι στη διάθεση των χωρών μελών από το 2012. Δηλαδή η Κοινότητα προσέφερε δωρεάν τη δυνατότητα να κατεβάζεις από το διαδίκτυο το βασικό υλικό για να στήσεις μια τέτοια πλατφόρμα.

Εμείς, 10 χρόνια τώρα, μέσω της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, ευτυχώς, επιχειρούμε να στήσουμε αυτό το σύστημα και δεν ξέρω σε τι βαθμό έχουμε υιοθετήσει αυτές τις πλατφόρμες που εξασφαλίζουν τη διαλειτουργικότητα, δηλαδή του να μπορεί ένας πάροχος υπηρεσίας, ένας κατασκευαστής και ένας προμηθευτής από την Ελλάδα να συμμετάσχουν με τον ίδιο τρόπο σε ένα διαγωνισμό, π.χ. στη Γαλλία, στη Γερμανία, στην Ολλανδία, σε οποιαδήποτε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακόμα και στην Τουρκία, διότι και η Τουρκία, ως υποψήφια χώρα, εναρμονίζεται ταχέως.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εκδώσει τις σχετικές πολιτικές, που είπε και η κα Τσαλίκη, με στόχο μέχρι τα μέσα του 2016 να εφαρμόζονται σε όλες τις χώρες μέλη. Αυτό μετατίθεται λίγο λόγω των νέων Οδηγιών που καθυστερήσανε να βγουν.

Η βασική ανακοίνωση και η πολιτική σχετική με το θέμα είναι αυτή εδώ. Όλα αυτά επισυνάπτονται, θα είναι στο διαδίκτυο, στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου και οι εισηγήσεις και το κείμενο αναφοράς που είναι αρκετά αναλυτικό και εκτεταμένο για να πάρετε μία συνολική εικόνα για όλα αυτά τα κείμενα.

Βλέπετε, λοιπόν, ότι ο τίτλος είναι «Ηλεκτρονικές Δημόσιες Συμβάσεις, από την αρχή μέχρι το τέλος», δεν σταματάει εκεί, «για τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης». Και αυτό είναι που είπε η κα Τσαλίκη, ότι δεν πάμε να κάνουμε απλώς μία μηχανογράφηση ενός συστήματος το οποίο έχει αποδείξει τις ατέλειές του, αλλά μέσα απ' αυτή τη διαδικασία που προϋποθέτει βασική, εκτεταμένη τυποποίηση όλων των διαδικασιών, όλων των φάσεων, τότε πάμε και βέβαια *re engineering*, δηλαδή ανασχεδιασμό των διαδικασιών.

Διότι το να περάσω μία προσφορά με «νταμάκια», που λέει και ο Γενικός, σε ένα έργο που έχει 300 τιμές και το οποίο προηγείται ένας προϋπολογισμός μελέτης που πρέπει να έχει μπει και αυτός μέσα στο σύστημα, προϋποθέτει τουλάχιστον τυποποίηση όλων των περιγραφικών άρθρων που ζητάμε εδώ και χρόνια, τυποποίηση του τρόπου γραμμογράφησης του προϋπολογισμού, που ζητάμε εδώ και χρόνια και δεν έχει γίνει, τυποποίηση του τρόπου ελέγχου των προσφορών και όλα τα σχετικά θέματα.

Τι θα πει έλεγχος ομαλότητας δηλαδή και πώς μεταφέρεται σε ένα σύστημα; Τι θα πει έλεγχος υπερβολικά χαμηλών προσφορών και πώς μεταφέρεται σε ένα μηχανογραφημένο σύστημα;

Σημαίνει τυποποίηση όλων των διαδικασιών, άρα ανασχεδιασμός όλων των διεργασιών, πράγμα το οποίο βέβαια είναι το ζητούμενο.

Το τελευταίο αυτής της προσπάθειας θα είναι η μηχανογράφηση της. Αλλά αν δεν εξασφαλίσουμε τον ανασχεδιασμό και την τυποποίηση, δεν πρόκειται να κάνουμε τίποτα. Είναι αυτό που έλεγα παλιά, όταν ξεκίνησαν να μηχανογραφούν τα αναλυτικά τιμολόγια τα παλιά, τα τότε, που έχουν ακόμα μέσα τους άρθρα τύπου «καραγωγέας μετά διτρόχου» και προσπαθούσαμε να βρούμε λογισμικά για να μεταφέρουμε μέσα όλα αυτά τα κείμενα και την έλλειψη τυποποίησης, έλεγα «παιδιά εδώ πάμε τώρα σε ένα κάρο, να το κάνουμε να τρέξει βάζοντάς του επάνω μηχανή Rols Roys». Δεν είναι αυτός ο στόχος.

Η Γενική Γραμματεία Εμπορίου έχει, λοιπόν, αναλάβει αυτή την προσπάθεια εδώ και χρόνια. Εσχάτως ευοδώνεται σιγά-σιγά. Ήδη έχει κάνει αυτό το σύστημα που περιέγραψε και ο κ.Γενικός, εθνικό σύστημα ΕΣΗΔΗΣ και ΚΗΜΔΗΣ. Όλα αυτά σήμερα υπάγονται βάσει του 4155 Νόμου, το βλέπετε εδώ, το οποίο είναι πρόσφατος Νόμος, είναι του '13, στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και το ΚΗΜΔΗΣ και το εθνικό σύστημα.

Η διαφορά τους είναι ότι το ένα είναι δυναμικό σύστημα, δηλαδή παρακολουθεί διαδραστικά όλες τις φάσεις εξέλιξης. Το ΚΗΜΔΗΣ είναι, αποθετήριο το λέμε. Δηλαδή σήμερα δεν έχουμε διαδικασίες, παίρνουμε σκανάρουμε την απόφαση και την κρεμάμε, λέει, στο διαδίκτυο. Αυτό δεν είναι μηχανογράφηση.

Εν πάση περιπτώσει, το κρατάμε και αυτό. Υποθέτω ότι κάποια στιγμή θα εκλείψει διότι το ΕΣΗΔΗΣ θα παράγει όλα τα έγγραφα που χρειάζεται το ΚΗΜΔΗΣ. Και δεν θα πρέπει ο υπάλληλος να πάει να σκανάρει. Θα υπάρχει από το ΕΣΗΔΗΣ έτοιμη η απόφαση. Δεν ξέρω αν αυτό είναι παράβλεψη ή πρόκειται να κάνουν ξανά συγχώνευση τα δύο Υπουργεία, αλλά στη σχετική ιστοσελίδα παραμένει ο τίτλος του Υπουργείου, του συγχωνευμένου Υπουργείου. Είναι μαζί το ΥΠΥΜΕΔΙ και το Ανταγωνιστικότητας.

Εκείνο που είναι πολύ σημαντικό και αρχίζω από τώρα να κάνω κάποιους σχολιασμούς, μέσα σ' αυτό τον 4155 Νόμο του ΕΣΗΔΗΣ του '13 υπάρχει ένα πολύ σημαντικό άρθρο. Ένα άρθρο το οποίο λέει ότι μέσα σ' αυτή τη διαδικασία ηλεκτρονικοποίησης, απουλοποίησης τη λέω εγώ, προβλέπεται ότι όλα τα Μητρώα των οικονομικών φορέων που υπάρχουν (λέγε με ΓΕΜ, λέγε με ΜΕΕΠ) θα διασυνδεθούν ηλεκτρονικά με το ΕΣΗΔΗΣ, έτσι ώστε την ώρα που υποβάλλεις προσφορά, να σε ελέγχει ότι είσαι πράγματι εταιρεία μέλος του ΜΕΕΠ.

Επίσης, λέει το πολύ σημαντικό, στο οποίο αναφέρθηκαν οι προηγούμενοι, ότι οι Επιτροπές αξιολόγησης των διαγωνισμών θα εκλέγονται μέσα από το σύστημα, όπως έχουμε ζητήσει, με τυχαία κλήρωση αλλά από ένα Μητρώο αξιολογητών διαγωνισμών δημοσίων συμβάσεων, οι οποίοι κατά ειδικότητα θα εκλέγονται και θα στελεχώνουν ηλεκτρονικά τις Επιτροπές.

Το άρθρο αυτό δεν έχει μεταφερθεί στη νέα νομοθεσία, στο προτεινόμενο Νομοσχέδιο.

Τι αλλάζει λοιπόν με το Νομοσχέδιο της ΕΑΑΔΗΣΥ γι' αυτά τα θέματα;

Παραμένει ένα εθνικό σύστημα δημοσίων συμβάσεων, το ΕΣΗΔΗΣ, κάτω από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου, αφού όμως καταργείται ο 4155 και το εκτελεστικό του Προεδρικό Διατάγματα, φαντάζομαι, και αντικαθίσταται από τα άρθρα 120 έως 124 του Νομοσχεδίου, χωρίς να μεταφέρεται, επαναλαμβάνω, το 6^Α σ' αυτά τα άρθρα.

Εδώ το ερωτηματικό υπάρχει γιατί ρητά δεν αναφέρεται στις μεταβατικές διατάξεις ότι καταργείται και αυτή η διάταξη, αλλά ο Νόμος που εξουσιοδοτεί να εκδοθεί, καταργείται.

Θεωρώ όμως ότι καταργείται και αυτό διότι στο άρθρο 122, παράγραφος 2, σημείο 2, αναφέρεται ότι: *«Κατά τα ανωτέρω σύναψη και εκτέλεση..... από τις Αναθέτουσες Αρχές και από τους Φορείς, με χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, γίνεται σύμφωνα με σχετικό κανονισμό (ο κανονισμός δεν έχει βγει), ο οποίος θεσπίζεται με Προεδρικό Διάταγμα (το Προεδρικό Διάταγμα δεν έχει βγει, δεν εννοεί προφανώς αυτό, αν το εννοούσε θα το έγραφε), κατόπιν πρότασης Υπουργών κλπ. και με σύμφωνη γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ».*

Στα ερωτήματα μετά θα πούμε πότε θα βγει αυτό και αν αυτό δεν ακυρώνει τη λειτουργία του υφισταμένου. Και δεν είναι μόνο αυτά, αλλά ακόμα και η ακριβής χωροθέτηση του ΕΣΗΔΗΣ, που μας είπε ότι είναι σε ένα υπόγειο φυλαγμένο με ασφάλεια κλπ., καθώς και τους όρους και προϋποθέσεις που εξασφαλίζει το τεχνικό επίπεδο την αδιάλειπτη ορθή λειτουργία, θα κάνουμε και ερώτημα αν έχουν πιστοποίηση κατά ISO 17002 για την ασφάλεια δεδομένων, και αυτά ακόμα θα οριστούν μ' αυτό το Προεδρικό Διάταγμα.

Επομένως, αναρωτιέμαι εάν δεν μηδενίζουμε κάτι το οποίο είναι ήδη σε μια δυναμική ανάπτυξης και ξεκινάμε από την αρχή. Αυτό ως προς το ΕΣΗΔΗΣ.

Ερχόμαστε στο ΚΗΜΔΗΣ. Το ΚΗΜΔΣ μέχρι τώρα υπάγεται, είναι μέρος του ΕΣΗΔΗΣ, άρα μέρος της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου. Με το Νομοσχέδιο φεύγει από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και από το ΕΣΗΔΗΣ και μπαίνει κάτω από μία νέα δομή που λέγεται Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων, η οποία δεν υπάρχει, η οποία θα βγει με σχετικό κανονισμό κλπ. και μέρος αυτής της Εθνικής Βάσης αποτελεί το ΚΗΜΔΗΣ.

Το ΚΗΜΔΣ, επαναλαμβάνω, είναι κάτι το οποίο για μένα είναι προσωρινό. Δηλαδή, αν αυτά λειτουργήσουν, δεν θα χρειαστεί να έχουμε ΚΗΜΔΗΣ. Γιατί στο ΚΗΜΔΗΣ πας και μεταφέρεις με e-mail μια απόφαση που την έχεις σκανάρει, όταν ετοιμάζουμε ένα ολόκληρο σύστημα που θα παράγει αυτόματα και διαδικτυακά και με «νταμάκια» και με τυποποίηση όλες αυτές τις αποφάσεις. Άρα, θα μπορούς να κατεβάζεις από το ΕΣΗΔΗΣ όποια απόφαση θέλεις.

Ομοίως, το άρθρο 187, επομένως ακυρώνει τους Νόμους που υπάρχουν για το ΚΗΜΔΗΣ, όπως είναι σήμερα, και το κρεμάει από την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων, η οποία με Κοινή Απόφαση Υπουργών κλπ. ρυθμίζονται ειδικότερα τα θέματα που θα αφορούν στη λειτουργία και διαχείριση του ΚΗΜΔΗΣ και ό,τι άλλο σχετικό θέμα είναι.

Εάν αυτό δεν λέγεται αποκαθίλωση, τι λέγεται; Το κακό είναι ότι δεν έχουμε την εικόνα του νέου σχήματος. Δεν έχουμε την Εθνική Βάση Δεδομένων, οι οποίες Εθνικές Βάσεις Δεδομένων πράγματι υπάρχουν σε όλες τις χώρες ήδη από καιρό. Έτσι π.χ. στην Κύπρο, στην Τουρκία η Εθνική Βάση Δεδομένων στεγάζεται στην αντίστοιχη Εθνική Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων. Αλλά βλέπετε πόσες πιο πολλές Βάσεις τέτοιων δεδομένων υπάρχουν σε κάθε χώρα. Δεν υπάρχει μόνο μία.

Στην Ελλάδα σήμερα η σχετική ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραπέμπει στο Εθνικό Τυπογραφείο. Δεν νομίζω ότι εννοούμε αυτό.

Αυτή είναι η διαδικασία που μας περιέγραψε ο κ. Γενικός και αφορά αποκλειστικά προμήθειες. Και δεν μπορεί να βαπτίζουμε προμήθειες τα πάντα για να πούμε ότι μας ταιριάζει το σύστημα που έχουμε κάνει για να καλύψουμε μελέτες και έργα. Είναι τελείως διαφορετική η λογική και θα τη δούμε αναλυτικά.

Πριν όμως απ' αυτό, να θυμίσω ότι εκτός από τη μελέτη που πρέπει να προηγηθεί για τη δημοπράτηση ενός έργου και η οποία μελέτη κουβαλάει μαζί της σχέδια, κείμενα, τεχνικές προδιαγραφές, προϋπολογισμό και τα οποία είναι προαπαιτούμενα για να δημοπρατήσω, άρα πρέπει να τα δω στο διαδίκτυο, τα οποία δεν τα έχει μια προμήθεια, έχουμε την περίφημη λογική των τευχών δημοπράτησης και των συμβατικών τευχών, για τα οποία επίσης δεν έχουμε τυποποίηση και όπου ανά πάσα στιγμή βλέπουμε κάθε διαγωνισμό να βγαίνει με διαφορετική λογική και διαφορετική δομή και διαφορετικό περιεχόμενο των λεγόμενων συγγραφών υποχρεώσεων.

Υπάρχει, βέβαια, το κομμάτι των προκηρύξεων, για το οποίο έχει γίνει μια προσπάθεια να τυποποιηθούν και πρόσφατα και από την ΕΑΑΔΗΣΥ. Θα μιλήσουμε πιο μετά. Στη συνέχεια, όμως, παράγονται από πρότυπα. Τα πρότυπα αυτά δεν μπορεί να είναι ενιαία. Δεν μπορεί να έχω

το ίδιο πρότυπο για ένα έργο ήσσονος ή χαμηλής αξίας με ένα έργο υψηλής αξίας ή άνω του ορίου. Σίγουρα πρέπει να υπάρχουν διαφορές.

Στη συνέχεια έχουμε την ειδική συγγραφή υποχρεώσεων, την τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων η οποία έχει τις τεχνικές προδιαγραφές, τα σχέδια, τις μελέτες, την τεχνική περιγραφή του έργου, το τιμολόγιο και τον προϋπολογισμό μελέτης. Όλα αυτά επίσης πρέπει να κατεβαίνουν από κάποια μοντέλα, τα οποία να μη μπορεί να αλλάζει κανείς πάρα πολύ και να είναι εξειδικευμένα στις φύσεις των έργων.

Η σύμβαση, αυτό που λέμε σύμβαση ολοκληρώνεται με αυτά τα οποία υποβάλλει στο τέλος της διαδικασίας με την προσφορά του ο υποψήφιος ανάδοχος, οικονομική προσφορά, τιμολόγιο και προϋπολογισμό, αλλά και στην πορεία του έργου συμπληρώνονται. Ξέρετε πολύ καλά ότι στα έργα πάντα έχουμε ΑΠΕ, πάντα έχουμε νέες τιμές, παρατάσεις κλπ.

Αρα, είναι μια δυναμική όλο αυτό το πράγμα που λέγεται τεκμηρίωση της σύμβασης ενός έργου.

Πάμε να δούμε τώρα ποια είναι τα βήματα, σε αδρές γραμμές, τα οποία δεν καλύπτει η διαδικασία προμηθειών. Πόσο πιο διαφορετική και πολύπλοκη είναι η διαδικασία σύναψης μιας σύμβασης έργου σε σχέση με μια σύμβαση προμηθειών.

Εδώ ξεκινάω με την παραδοχή ότι έχω μια εγκεκριμένη μελέτη, η οποία είναι πλήρης, έχει τον προϋπολογισμό της, έχει τις προδιαγραφές της και βάσει αυτού επιλέγει ο κύριος του έργου, η Αναθέτουσα Αρχή, η οποία εδώ είναι η Προϊσταμένη Αρχή, έτσι τη λέμε στα δικά μας, την Αναθέτουσα Αρχή, τους καλούμενους αναδόχους.

Όλα αυτά που βλέπετε εδώ είναι τα στάδια τα οποία είναι τα εύκολα. Δηλαδή με μία ΑΔΑ μπορούμε να τα στείλουμε στο διαδίκτυο και να τα βλέπουμε.

Για να λειτουργήσει όμως αυτό με τη λογική που λέμε, μείωση χρόνου, αύξηση διαφάνειας, μείωση κόστους διαδικασιών και...και...και..., ας δούμε τι άλλο λείπει.

Καταρχήν, δεν έχουμε αίτημα εδώ, όπως κάνει αίτημα ένας Δήμος. Έχουμε ένταξη στο Π.Δ.Ε. ή στο ΕΣΠΑ, μια ολόκληρη διαδικασία, που σημαίνει τεχνικό δελτίο, σημαίνει Διαχειριστική Αρχή, σημαίνει ωριμότητα μελέτης και πληρότητα, σημαίνει αδειοδοτήσεις, απαλλοτριώσεις. Μακάρι το σύστημα να σηκώσει τις απαλλοτριώσεις μέσα του και να βλέπουμε αν είναι απαλλοτριωμένες οι περιοχές στις οποίες πρόκειται να γίνει το έργο.

Υπάρχει προέγκριση τευχών δημοπράτησης από τη Διαχειριστική Αρχή, η οποία δεν εντάσσεται στο σύστημα. Φανταστείτε να πρέπει να κατεβάσεις τα τεύχη, όπως λένε οι νέες Οδηγίες, τα τεύχη δημοπράτησης πρέπει να κατεβαίνουν τώρα ούτως ή άλλως από το διαδίκτυο και μετά αυτά να τα τυπώνεις και να τα πηγαίνει η Αναθέτουσα Αρχή στη Διαχειριστική Αρχή

για να τα ελέγξει, γιατί δεν θα είναι στο σύστημα η Διαχειριστική Αρχή να κάνει προέγκριση τευχών και προϋπολογισμού.

Βεβαίως, υπάρχει το θέμα τεχνικών προδιαγραφών και προϋπολογισμού του έργου. Εδώ έχουμε ζητήσει ένα εθνικό σύστημα τεχνικών προδιαγραφών και τιμολόγησης των έργων, έτσι ώστε αυτόματα, όπως γίνεται σε όλες τις χώρες (Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία) ήδη, ο μελετητής ή η Αναθέτουσα Αρχή συντάσσουν και τα contract conditions και τη συγγραφή υποχρεώσεων και το τιμολόγιο μέσα από το διαδίκτυο, μέσα από τυποποιημένες βάσεις δεδομένων.

Συγκρότηση Επιτροπής διεξαγωγής του διαγωνισμού. Το άρθρο 6^Α δεν μεταφέρεται ώστε να εντάσσεται στο σύστημα η ηλεκτρονική σύνθεση της Επιτροπής του διαγωνισμού, με τυχαία κλήρωση.

Σύστημα επιβεβαίωσης –πολύ σημαντικό- των προϋποθέσεων συμμετοχής. Είπε ο κ.Γενικός ότι με μόνο το ΑΦΜ ή το ΓΕΜΗ σου θα μπαίνεις μέσα. Μα εδώ δεν είναι έτσι. Πρέπει να περάσεις από ένα σύστημα Μητρώου, να επιβεβαιώσει ότι έχεις τη βαθμίδα, τις προϋποθέσεις και όπου θα βεβαιώνει το σύστημα ότι έχουν τοποθετηθεί σε κάποια βάση δεδομένων όλες οι βεβαιώσεις και τα πιστοποιητικά που πρέπει να έχεις, τα οποία δεν θα προσκομίζεις, αλλά τα βλέπει η Επιτροπή.

Αυτό το σύστημα υπάρχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και λέγεται «e-Certis», για το οποίο ουδέν αναφέρει το Νομοσχέδιο και ουδείς ασχολείται.

Υπάρχει, λοιπόν, ένα αποθετήριο πιστοποιητικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο για 28 χώρες αυτή τη στιγμή, μεταξύ των οποίων και η Τουρκία και οι δύο υπό ένταξη του ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου, Νορβηγία και ποια άλλη είναι, όπου βρίσκονται μέσα εκεί όλες οι βεβαιώσεις και τα πιστοποιητικά τα οποία πρέπει να προσκομίσει κάποιος, οποιαδήποτε χώρα μέλος πάει για να συμμετάσχει σ' ένα διαγωνισμό.

Έχει ενημερωθεί από την Ελλάδα κάποτε, από κάποιον, δεν είναι επικαιροποιημένο και κανείς δεν ασχολείται. Αυτό γίνεται υποχρεωτικής εφαρμογής διότι πλέον οι νέες Οδηγίες προβλέπουν αυτό που λένε ενιαίο έγγραφο συμμετοχής σε προμήθειες, το ευρωπαϊκό διαβατήριο για συμμετοχή σε δημόσιους διαγωνισμούς, με το οποίο θα πηγαίνεις και η Αρχή με τον κωδικό σου θα μπαίνει μέσα στα εθνικά τέτοια συστήματα και θα βλέπει ότι έχεις τις προϋποθέσεις να συμμετέχεις στον διαγωνισμό.

Υπάρχει ένα άλλο σημαντικό θέμα, το είπε ο Γενικός αλλά δεν το εξάντλησε, τι θα γίνει με την εγκυρότητα των εγγυητικών επιστολών; Και βέβαια πρέπει να διασυνδεθεί το σύστημα, διότι το σκανάρισμα μιας μαϊμού εγγυητικής είναι πολύ εύκολο και χάνεται ενδεχόμενα η παραποίηση που έχει γίνει.

Και κάτι άλλο που δεν καλύπτει το σύστημα. Λέει γραφτείτε ως οικονομικοί φορείς. Μα, εδώ έχουμε Κοινοπραξίες. Η Κοινοπραξία πώς θα εγγραφεται; Πώς θα δηλώνεται; Μπορεί να έχουμε Κοινοπραξία η οποία να μην είναι Νομικό Πρόσωπο ακόμα και να μην έχει ΑΦΜ και να γίνει μετά. Πώς καλύπτει τις Κοινοπραξίες το σύστημα;

Ο έλεγχος των δικαιολογητικών και των οικονομικών προσφορών.

Βεβαίως και πρέπει να τυποποιηθεί ένα σύστημα ελέγχου ομαλότητας και ένα σύστημα υπερβολικά χαμηλών προσφορών. Το ανέφεραν και οι άλλοι.

Η εκδίκαση των ενστάσεων. Η υποβολή και η εκδίκαση των ενστάσεων. Δεν ξέρω κατά πόσο είναι έτοιμο το σύστημα να τα καλύψει αυτά τα θέματα.

Ο μηχανισμός διαμεσολάβησης. Και όταν πάμε να υπογράψουμε, πάλι θέλουμε έναν προσυμβατικό έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Άντε πάλι εκεί να κουβαλάς, γιατί το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν είναι διασυνδεδεμένο με το σύστημα, να κουβαλάμε τα τεύχη στο Ελεγκτικό Συνέδριο για να τα εγκρίνει και όλη αυτή η ιστορία να κολλάει τελικά στο Ελεγκτικό Συνέδριο γιατί δεν είναι διασυνδεδεμένο και δεν μας εγγυάται ότι θα τελειώσει τη δουλειά του πιο γρήγορα απ' ό,τι κάνει τώρα.

Και πάλι χρειάζεται και η προέγκριση του σχεδίου σύμβασης από τη Διαχειριστική Αρχή. Δεν ξέρω αν και η ΕΑΑΔΗΣΥ κάποτε δεν έρθει να πει και εγώ θα εγκρίνω το σχέδιο σύμβασης. Θα το κάνει όμως για τις ΑΠΕ.

Αυτό είναι το στάδιο το προσυμβατικό, το στάδιο το οποίο υποτίθεται είναι ώριμο να τρέξει. Γιατί το μετασυμβατικό είναι ακόμα πιο δύσκολο. Εμείς δεν έχουμε μία πληρωμή που έχει ο προμηθευτής, άντε δύο. Εμείς έχουμε κάθε μήνα, για πολλούς μήνες, πιστοποιήσεις και τιμολόγηση. Τιμολόγηση εδώ με την έννοια του παραστατικού.

Ποιο σύστημα είναι έτοιμο να δεχθεί πιστοποίηση λογαριασμού, δηλαδή έκδοση λογαριασμού που λέμε, στα δημόσια έργα; Υπάρχει ετοιμότητα του συστήματος να περάσει μέσα τον λογαριασμό; Ή θα βρεθούμε στην εξής τραγική λογική, να έχουμε ένα σύστημα να παράγει τον λογαριασμό, όπως όλοι έχουν, ένα λογισμικό δηλαδή, αυτό να το σκανάρουμε μετά, τον λογαριασμό, 30 σελίδες, 100 σελίδες λογαριασμός και μετά αυτό να το αναρτάμε, λέει, ή δεν ξέρω πώς στο σύστημα.

Πριν πάμε όμως εκεί, όταν κάνω σύναψη σύμβασης για μας, υπογράφονται όλα τα συμβατικά τεύχη. Λέγε με σχέδια, λέγε με συγγραφές υποχρεώσεων, τεχνικές προδιαγραφές, υπολογισμοί. Αυτά πώς θα γίνουν, με την ηλεκτρονική υπογραφή; Και πότε θα είναι αναρτημένα και από ποιον στο σύστημα;

Άρα, υπάρχουν ιδιαιτερότητες.

Περνάω στα γρήγορα το κομμάτι το μετασυμβατικό, γιατί απ' όλα αυτά το πιο σημαντικό είναι ότι το ευρωπαϊκό πρότυπο για την ηλεκτρονική τιμολόγηση θα προκύψει ως απαίτηση, ως mandate, ως προς εθνικούς φορείς, δεν ξέρω ποιους, προφανώς τυποποίησης, και εδώ ο ΕΛΟΤ πρέπει να παίξει κάποιο ρόλο, τον οποίον δεν τον έχει καλέσει κανείς μέχρι τώρα.

Η Οδηγία που αναφέρθηκε για την ηλεκτρονική τιμολόγηση δεν είναι τίποτα άλλο από ένα mandate, ελάτε φτιάξτε το ευρωπαϊκό πρότυπο το οποίο θα συμμαζέψει την πληροφορία εκείνη, προκειμένου να μπορείς να πληρώνεσαι με τον ίδιο τρόπο, με το ίδιο παραστατικό σε όποια χώρα της Ευρώπης κάνεις έργα, δημόσιες συμβάσεις και από οποιαδήποτε Αρχή.

Το άλλο είναι ότι και εδώ έχουμε πάλι συμπληρωματικές συμβάσεις, οι οποίες υπόκεινται σε έλεγχο και από το Ελεγκτικό Συνέδριο για τα έργα κάποιου προϋπολογισμού και άνω και βέβαια έχουμε και το ρόλο της Ανεξάρτητης Αρχής για την έγκρισή τους, των ΑΠΕ. Θα είναι διασυνδεδεμένη στο σύστημα αυτή η ιστορία;

Τέλος, η οριστική παραλαβή ενός έργου δεν γίνεται με το πέρας των εργασιών. Περνάει σημαντικός χρόνος, 24 μήνες, 36 μήνες, το οποίο πάλι συγκροτείται κάποια Επιτροπή, αφού έχει προηγηθεί η προσωρινή. Όλα αυτά δεν είναι το ίδιο με τις προμήθειες που τελειώνει, α το παρέλαβα, το είδα, αυτό είναι και τελειώσαμε, πάρε τα λεφτά σου, φύγε.

Ήδη στην Κύπρο έχουν λειτουργήσει αυτά τα πράγματα. Το λέω για ενθάρρυνση. Έχουμε πολύ απτά παραδείγματα, δηλαδή πολύ κοντά μας. Και απορώ γιατί, δεν λέω τα αντιγράψαμε, αλλά γιατί δεν τα είδαμε. Και πρότυπα έγγραφα διαγωνισμών και οδηγός βέλτιστων πρακτικών, γιατί προηγήθηκε αυτό για να κάνω όλα τα άλλα. Βέλτιστες πρακτικές για το πώς κάνω όλο το process ενός έργου και οι δημόσιες συμβάσεις. Και υπάρχουν σήμερα σε κοινοτικό επίπεδο γι' αυτά τα πράγματα τα οποία μάλλον αγνοούμε, γιατί δεν τα είδα ούτε στο Νομοσχέδιο, ούτε στην πρακτική την καθημερινή των αναθετουσών Αρχών.

Το public procurement, υπάρχει ειδική ιστοσελίδα, τη βλέπετε εδώ, δεν θα επιμείνω. Αυτή η ιστοσελίδα έχει έναν ολόκληρο διαδικτυακό τόπο και στα ελληνικά, η οποία καλύπτει την κοινοποίηση, την ανάρτηση, το παράρτημα της επίσημης εφημερίδας, που ανακοινώνονται όλοι οι διαγωνισμοί όλων των χωρών μελών άνω του ορίου σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Αρα, μπορείτε να δείτε εκεί δωρεάν όπου γίνεται έργο, ό,τι έργο γίνεται και να δούμε την εξέλιξή του, αλλά κυρίως τα τυποποιημένα έντυπα, που υποχρεώνει η Κοινότητα να χρησιμοποιούνται, όχι με την έντυπη μορφή τους, όπως την ανέφερε ο Γενικός, με τα «νταμάκια», με ηλεκτρονική μορφή, όπως κάνεις συμπλήρωση της δήλωσης ΦΠΑ ή της εκκαθαριστικής σου δήλωσης στο διαδίκτυο.

Αυτές οι τυποποιημένες φόρμες είναι υποχρεωτικής εφαρμογής για τα έργα άνω του ορίου. Και μάλιστα δεν πρέπει το αντίστοιχο κείμενο, που κυκλοφορεί σε εθνικό επίπεδο, να διαφέρει απ' αυτά τα έντυπα. Θα το δούμε παρακάτω σε τι βαθμό οι προκηρύξεις, που έχουμε εκδώσει εμείς, αντιγράφουν αυτά τα τυποποιημένα έντυπα.

Αυτή είναι η διαδικασία με την οποία κοινοποιείται. Εγγράφεται δηλαδή και μεταφέρεται τη διακήρυξη κατευθείαν στη δημοσίευση. Σε μια βδομάδα μέσα δημοσιεύεται ...

Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Συγγνώμη, Δήμο. Χίλια συγγνώμη αλλά νομίζω έχουμε άλλον ένα ομιλητή και νομίζω ότι είναι σημαντικό μετά να γίνει και κάποια συζήτηση και το Στρογγυλό Τραπέζι. Η ώρα είναι 2 παρά τέταρτο ήδη.

ΜΕΛΟΣ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου)

Δ.ΤΟΥΛΙΑΤΟΣ: Κρατάω καθυστέρηση, κ.Πρόεδρε.

Αυτό, λοιπόν, είναι το παράρτημα των διακηρύξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο από 1^η Ιανουαρίου αφήνει ελεύθερα να κατεβάσει όποιος φορέας θέλει το σύνολο των προκηρύξεων για να τις χρησιμοποιήσει σε μια δική του πλατφόρμα. Να μπορεί δηλαδή π.χ. η ΕΑΑΔΗΣΥ και ή όποια άλλη αρχή, αν δεν θέλει ο άλλος να μπει μέσα στο TED, να φιλτράρει ή να κάνει παροχή υπηρεσιών, για όσες διακηρύξεις ενδιαφέρουν π.χ. στη Βουλγαρία ή στη Ρουμανία ή στην Αυστρία.

Ελεύθερα λοιπόν είναι εδώ. Αυτή είναι η τελευταία ανακοίνωση του TED για μαζική μεταφόρτωση όλων των διακηρύξεων του TED. Και αναρωτιέμαι εγώ: Το ΕΣΗΔΗΣ θα αφήνει να κατεβάσουμε τις διακηρύξεις; Είναι open σύστημα, ανοιχτής αρχιτεκτονικής; Αυτό είναι το e-Certis που σας ανέφερα, πολύ σημαντικό, για το οποίο δεν νοιάζεται κανείς.

Και πάω στα ερωτήματα και τελειώνω πολύ γρήγορα, για να γίνει συζήτηση.

Πότε θα λειτουργήσει η Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων που αναγγέλλεται από το Νομοσχέδιο;

Πότε θα εκδοθούν οι Κανονισμοί που προβλέπονται από το Νομοσχέδιο, αν πρόκειται να βγουν, για το νέο ΕΣΗΔΗΣ και το νέο ΚΗΜΔΗΣ;

Πότε θα λειτουργήσει η διασύνδεση του ΕΣΗΔΗΣ με ΦΕΚ, με ΟΠΣ και SIMAP; Γιατί σήμερα δεν υπάρχει. Το έχουμε δει σε ένα έγγραφο. Δηλαδή, ούτε με το ΦΕΚ δεν συνδέεται το ΕΣΗΔΗΣ ή το ΦΕΚ με το ΕΣΗΔΗΣ.

Το ΟΠΣ είναι το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, που μαζεύει άλλα στοιχεία για την εκτέλεση των συμβάσεων κυρίως.

Πότε θα μπορέσει το ΕΣΗΔΗΣ να υποστηρίξει συμβάσεις έργων; Γιατί η 1/7 μάλλον είναι ανέφικτη ημερομηνία. Δεν είμαστε έτοιμοι. Οι διεργασίες και τα λογικά διαγράμματα και οι συμφωνίες δεν έχουν προχωρήσει σε επίπεδο υλοποίησης.

Σε ποιο βαθμό έχει εξασφαλιστεί η συμβατότητα του ΕΣΗΔΗΣ με τις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ανοιχτές πλατφόρμες και ανοιχτού κώδικα πλατφόρμες, το PEPPOL και το ePRIOR και μάλιστα με τις προδιαγραφές business interoperability interface for public procurement in Europe; Υπάρχει ολόκληρο σύστημα προδιαγραφών για το πώς πρέπει να στηθούν τα εθνικά συστήματα.

Ρωτάω: Το ξέρει ο ανάδοχος του ΕΣΗΔΗΣ αυτό το πράγμα; Γιατί ξεκίνησε πριν από δέκα χρόνια αυτή η εργολαβία και τότε δεν είχαν εκδοθεί ακόμα οι προδιαγραφές αυτές.

Θα συνεχιστεί να διατηρείται το ΚΗΜΔΗΣ –το είπα και πριν- όταν λειτουργήσει πλήρως το ΕΣΗΔΗΣ; Για μένα δεν θα 'χει νόημα.

Γιατί δεν έχει μεταφερθεί το 6^Α στο Νομοσχέδιο; Δηλαδή για τη διασύνδεση με τα Μητρώα και για την ηλεκτρονική επιλογή των μελών της Επιτροπής διαγωνισμών.

Ποιος μεριμνά για το e-Certis;

Πώς θα εφαρμοστούν οι προβλέψεις των νέων Οδηγιών για την κοστολόγηση κύκλου ζωής; Γιατί δεν μας φτάνει τώρα που δεν έχουμε δυνατότητα ή μάλλον συμπληρώνουμε αυθαίρετα ένα τιμολόγιο με τιμές που τις όρισε ένας Υπουργός και το λέμε προϋπολογισμό αυτό και δεν έχουμε καταφέρει ακόμα σ' αυτό τον τόπο να πούμε τι θα πει κόστος του έργου. Έγινε τώρα η νέα Οδηγία και λέει όχι κόστος κατασκευής, θα μιλάτε για κόστος κύκλου ζωής.

Πώς θα το εφαρμόσουμε αυτό για τα τεχνικά έργα και τις υπηρεσίες βέβαια;

Ποιος μεριμνά για την ορθότητα; Προσέξτε το αυτό. Κάτι πολύ σημαντικό. Μέσα στο ΕΣΗΔΗΣ, όπως υπάρχει σήμερα, υπάρχει και μια περιοχή της ιστοσελίδας στην οποία αναρτούν οι αναθέτουσες Αρχές τις τεχνικές τους προδιαγραφές.

Ρωτάω: Ποιος φορέας ελέγχει εάν οι τεχνικές προδιαγραφές, για να φτιαχτεί λέει ενιαίο Μητρώο τεχνικών προδιαγραφών. Προφανώς για προμήθειες μιλάει, διότι οι άνθρωποι που το προβλέψανε δεν ξέρανε ότι στα δημόσια έργα έχουμε εθνικές τεχνικές προδιαγραφές κλπ. κλπ. Όμως, από κάποια δειγματοληπτική έτσι αναζήτηση που έκανα, είδα ότι δεν έχουν καμία σχέση αυτά που αναρτώνται με τις υφιστάμενες υποχρεώσεις σήμερα για εναρμόνιση με ευρωπαϊκά πρότυπα, κλπ. κλπ.

Άρα, κάποιος πρέπει να ελέγχει αν αυτά που αναρτώνται είναι σύμμορφα και αποδεκτά, όχι απλώς να πούμε «α, τα βάλαμε».

Όπως, επίσης, κάτι που πρόσεξα από την παρουσίαση του Γενικού, ποιος ελέγχει αν ο χαρακτηρισμός κατά CPV που κάνει κάποιος όταν αναρτά την προκήρυξη στο διαδίκτυο, έχει σχέση με το φυσικό αντικείμενο που πράγματι προκηρύσσεται; Δηλαδή όντως ξέρει να αντικρύσει τον κωδικό CPV σωστά η αναθέτουσα Αρχή με το φυσικό αντικείμενο ή τους κωδικούς CPV.», γιατί μπορεί να είναι περισσότερα από ένα; Εκεί γίνεται το «έλα να δεις».

Ποιος εθνικός φορέας θα συμμετέχει στη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού προτύπου για την τιμολόγηση; Ευελπιστώ ότι θα κληθεί ο ΕΛΟΤ, όπως και για το προηγούμενο θα μπορούσε να κληθεί ο ΕΛΟΤ να κάνει αυτό τον έλεγχο, της συμβατότητας δηλαδή των τεχνικών προδιαγραφών που αναρτώνται.

Και τέλος, αν διαθέτουν την πιστοποίηση την απαιτούμενη αυτοί οι φορείς.

Και αναρωτιέμαι, επειδή σε όλες τις άλλες χώρες και επειδή το είπαν και οι προλαλήσαντες, ότι έχουμε μια ιδιαιτερότητα. Τεχνικά έργα – μελέτες είναι ένα πακέτο που πρέπει να πάει παρέα. Και ακούσαμε με έκπληξη σήμερα ότι η Γενική Γραμματεία του Υπουργείου είναι και κεντρική Αρχή προμηθειών. Δεν θα μπορούσε το Υπουργείο να κάνει μια δική του πλατφόρμα για δημόσιες συμβάσεις ηλεκτρονικές έργων και μελετών, διασυνδεδεμένη και διαλειτουργική με το ΕΣΗΔΗΣ; Αυτά.

Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Ευχαριστούμε τον κ.Τουλιάτο.

Καλούμε τον κ.Πανταζή, Διευθυντή Δ/σης Βάσεων Δεδομένων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων να 'ρθει να πάρει τον λόγο. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Α.ΠΑΝΤΑΖΗΣ (Διευθυντής Δ/σης Βάσεων Δεδομένων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων): Καλησπέρα σας. Καταρχήν, ευχαριστώ για την πρόσκληση. Θα μιλήσω για την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων.

Καταρχήν, θα ήθελα να επισημάνω ότι η Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων προβλέπεται ήδη από τον 4013, δηλαδή δεν είναι κάποιο καινούργιο σύστημα. Έχει άμεση σχέση με τις αρμοδιότητες της αρχής που περιγράφουν στον 4013 και θα αποτελέσει βασικό εργαλείο για την επίτευξη των σκοπών της, δηλαδή την ανάπτυξη και προαγωγή της εθνικής στρατηγικής, της πολιτικής και δράσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Θα προωθήσει τη διασφάλιση της διαφάνειας και αποτελεσματικότητας και της συνοχής και της συναρμόνισης των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων. Θα μας βοηθήσει να βελτιώνουμε διαρκώς το νομικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων και θα μας χρησιμεύσει σαν εργαλείο όσον αφορά τον έλεγχο της τήρησης όλων των παραπάνω από τα δημόσια όργανα και τις αναθέτουσες Αρχές.

Ένας άμεσος στόχος της Αρχής είναι η μεταρρυθμιστική προσπάθεια που γίνεται αυτή τη στιγμή στο χώρο των δημοσίων συμβάσεων να αποφέρει οικονομικά και ποιοτικά δημοσιονομικά οφέλη και να δώσει μία ώθηση στον ανταγωνισμό και την ανάπτυξη.

Συγκεκριμένα, οι πέντε πυλώνες της προσπάθειας αυτής είναι:

- Η αναμόρφωση του νομοθετικού πλαισίου, που αποτυπώνεται και στην πρόταση του Νομοσχεδίου από την αρχή.
- Η αναμόρφωση των αναθετουσών Αρχών και η δημιουργία κεντρικών αναθετουσών Αρχών, τα C.P.V., όπως τα αποκαλούν και οι ξένοι.
- Η δημιουργία αποδοτικών συμφωνιών πλαισίου.
- Η δημιουργία ενός ηλεκτρονικού συστήματος διαφάνειας και παρακολούθησης των δημοσίων συμβάσεων. Αυτό θα είναι το ΚΗΜΔΣ.
- Και η διεξαγωγή των διαγωνιστικών διαδικασιών με ηλεκτρονικό τρόπο. Το αντίστοιχο σύστημα θα είναι το ΕΣΗΔΗΣ.

Το εύρος και η πολυπλοκότητα αυτού του εγχειρήματος αναγκαστικά μας οδηγεί στη χρήση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

Το εργαλείο, όσον αφορά αυτή της τεχνολογίας, θα είναι η Εθνική Βάση Δεδομένων.

Τα βασικά της στοιχεία θα είναι τα εσωτερικά πληροφορικά συστήματα της Αρχής, που θα έχει σχέση με τη διαχείριση υποθέσεων σχετικά με τις αρμοδιότητές μας, όπως είναι οι σύμφωνες γνώμες για τις διαδικασίες της διαπραγμάτευσης ή για ελέγχους που μας έρχονται, καταγγελίες για ελέγχους, ανάλυση κινδύνων, δηλαδή αποτίμηση των καταστάσεων από στατιστικά στοιχεία που θα πάρουμε από τα συστήματα, όπως είναι το ΚΗΜΔΣ, εξαγωγής αναφορών και στατιστικών στοιχείων σε συστήματα Β.Ι. που θα φτιάξουμε παίρνοντας στοιχεία από τρίτα και πολλά συστήματα του Ελληνικού Δημοσίου, διότι η πληροφορία αυτή τη στιγμή, όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, είναι κατακερατισμένη σε πάρα πολλά συστήματα. Θα αναφερθώ αργότερα σ' αυτά.

Ένα βασικό μέρος θα πρέπει να αποτελέσει το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΣ). Αυτή τη στιγμή με τον 4013 προβλέπεται ότι εμείς απλά παρακολουθούμε και αξιολογούμε τα στοιχεία τα οποία υποβάλλονται εκεί. Λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου αυτή τη στιγμή.

Επίσης, η Εθνική Βάση Δεδομένων προβλέπει, στον σχεδιασμό προβλέπουμε να έχουμε διασυνδέσεις και διαλειτουργικότητα με τρίτα πληροφοριακά συστήματα, ενδεικτικά το ΕΣΗΔΗΣ, το ΔΙΑΥΓΕΙΑ, το ΟΠΣ του ΕΣΠΑ, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και το TED, όπως προαναφέρθηκε και ταυτόχρονα θα υπάρχει μια διαδικτυακή πύλη, η οποία θα είναι ένας

εξελιγμένος ιστότοπος, ενιαίος όμως, κεντρικός κόμβος όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, από τον οποίον θα μπορούν να παίρνουν τόσο οι δημόσιοι φορείς, όσο και οι οικονομικοί φορείς πληροφόρηση σχετικά με τη νομοθεσία, νομολογία, πρότυπα τεύχη, ό,τι τέλος πάντων χρειάζεται και σαν πληροφόρηση όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις.

Θα επικεντρωθώ λίγο στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων, το οποίο το θεωρούμε ότι είναι το πρώτο και βασικότερο υποσύστημα της Εθνικής Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων.

Όπως γνωρίζετε, εμείς ως Υπηρεσία λειτουργούμε τώρα εδώ και ένα χρόνο περίπου. Δηλαδή πέρσι τέτοιο καιρό ήμαστε περίπου 10 άτομα. Το συγκεκριμένο σύστημα λειτούργησε από τον Φλεβάρη του 2013 και ουσιαστικά έχει κλείσει ένα χρόνο λειτουργίας.

Ο σχεδιασμός του, όμως, έγινε απουσία της ΕΑΑΔΗΣΥ και στον πρώτο χρόνο λειτουργίας διαπιστώσαμε κάποια θέματα, τα οποία τα επισήμανε και ο κ.Τουλιάτος, και καταλήξαμε ότι χρειάζεται να γίνει ένας επιχειρησιακός ανασχεδιασμός, business project engineering, όπως το ανέφερε και η κα Τσαλίκη, και ενδεχομένως εκ νέου η υλοποίησή του, ακριβώς για να καλύψουμε κάποιες ελλείψεις που είχε όσον αφορά την αποτύπωση των διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων για το ΕΣΠΑ και για τα δημόσια έργα.

Άλλος στόχος του επανασχεδιασμού θα είναι η μείωση των διοικητικών βαρών και να έχουμε μια αξιόπιστη και έγκυρη, πλήρη και έγκαιρη και μη κατακερματισμένη πληροφόρηση.

Τι εννοούμε με όλα αυτά; Αυτή τη στιγμή, προσπαθώντας να έχουμε μία ενιαία εικόνα όσον αφορά στατιστικά στοιχεία για τις δημόσιες συμβάσεις, δεν είναι δυνατό αυτό να το πετύχουμε γιατί τέτοια στοιχεία βρίσκονται στο ΔΙΑΥΓΕΙΑ, βρίσκονται στο ΟΠΣ του ΕΣΠΑ, βρίσκονται σε κάποια πληροφοριακά συστήματα του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Κάποια απ' αυτά μάλιστα είναι διπλοαναρτήσεις ή τριπλοαναρτήσεις και έχουμε σοβαρό πρόβλημα -θα έλεγα- αν πούμε ότι έχουμε κάποια αξιόπιστα και έγκυρα στοιχεία για να μπορέσουμε να χαράξουμε στρατηγική, όπως είναι και ο σκοπός μας.

Θεωρούμε ότι το ΚΗΜΔΣ πρέπει να ενταχθεί ανάμεσα στα σημαντικά πληροφοριακά συστήματα της χώρας, με την έννοια ότι ουσιαστικά αποτελεί το ΔΙΑΥΓΕΙΑ για τις δημόσιες συμβάσεις. Είναι ένα σύστημα αντίστοιχο του ΔΙΑΥΓΕΙΑ, εξειδικευμένο, με περισσότερη meta data πληροφορία, από το οποίο το ΔΙΑΥΓΕΙΑ το ίδιο, στο οποίο γίνονται παράλληλα αναρτήσεις με ίδιο περιεχόμενο σχεδόν, θα μπορούσε να το χρησιμοποιήσει σαν πηγή.

Το κεντρικό και βασικό, ουσιαστικό πληροφοριακό σύστημα καταχώρησης της χώρας θα πρέπει να είναι κατά την άποψή μας το ΚΗΜΔΣ.

Όσον αφορά τους υπόχρεους ανάρτησης στο ΚΗΜΔΣ, σύμφωνα με τον 4013, είναι το σύνολο του Δημοσίου Τομέα. Υπάρχει συγκεκριμένη διάταξη η οποία έχει μεταφερθεί, λίγο τροποποιημένη για να συμπεριλάβουμε και άλλους φορείς οι οποίοι, λόγω ασάφειας του Νόμου, έχουν μείνει απέξω. Και το άλλο που υπάρχει ήδη στον 4013 και μεταφέρθηκε στο νέο Σχέδιο Νόμου είναι ότι η μη ανάρτηση συνεπάγεται μη πληρωμή.

Η φιλοσοφία του Σχεδίου Νόμου, όσον αφορά την Εθνική Βάση Δεδομένων και το ΚΗΜΔΣ, έχει ως εξής: Η Εθνική Βάση Δεδομένων θα αποτελέσει κεντρικό σημείο πληροφορίας για τις δημόσιες συμβάσεις. Το ΚΗΜΔΣ, όπως είπα νωρίτερα, θα είναι βασικό υποσύστημα, το οποίο πλέον θα εισάγει και τον προγραμματισμό των δημοσίων συμβάσεων στο σύνολο του Δημοσίου Τομέα. Γιατί αυτή τη στιγμή προγραμματισμός υπάρχει, όπως γνωρίζετε, στο Ενιαίο Πρόγραμμα Προμηθειών για τις προμήθειες στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και στην Ε.Π.Υ., στην Επιτροπή Προμηθειών Υγείας.

Θα έχει βήματα ανάρτησης ή στάδια όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις σχετικά με τον προγραμματισμό, δηλαδή τι σκέφτονται οι δημόσιοι φορείς να προκηρύξουν την επόμενη χρονιά, το πρωτογενές αίτημα όπως αναλύθηκε νωρίτερα, η έγκριση αυτού, η ίδια η προκήρυξη, η ανάθεση, κατακύρωση, σύμβαση, εντολές πληρωμής και πληρωμές.

Όλα αυτά τα βήματα υπάρχουν ήδη σε τρίτα συστήματα. Αυτή τη στιγμή απ' αυτά τα οκτώ, αν θυμάμαι καλά, το ΚΗΜΔΣ έχει πέντε. Κάποια απ' αυτά ή κάποια άλλα το έχει και το ΔΙΑΥΓΕΙΑ. Κάποια απ' αυτά τα έχει κάποιο άλλο σύστημα στο Γ.Λ.Κ. Πρέπει κάποια στιγμή αυτά να έρθουν σε ένα σημείο για να μπορούμε να έχουμε αξιόπιστα στοιχεία.

ΜΕΛΟΣ: Το ΕΣΗΔΗΣ είναι τρίτο σύστημα; Συγγνώμη.

Α.ΠΑΝΤΑΖΗΣ: Το ΕΣΗΔΗΣ είναι τρίτο σύστημα. Τεχνικά δεν είναι ένα σύστημα με το ΚΗΜΔΣ.

Η καταχωρούμενη πληροφορία θα πρέπει να πάψει πλέον να συλλέγεται χειροκίνητα ή να ξανακαταχωρείται σε άλλα τρίτα συστήματα. Και αυτό θα πρέπει να επιτευχθεί μέσω αμφίδρομης διασύνδεσης και διαλειτουργικότητας στα πλαίσια και του open govern partnership, όπως προαναφέρθηκε και νωρίτερα. Δηλαδή τα συστήματα πρέπει να είναι ανοιχτά και να δίνουν τη δυνατότητα ανταλλαγής της πληροφορίας. Αυτή τη στιγμή δεν το παρέχει αυτό το ΚΗΜΔΣ.

Επίσης, πρέπει να υπάρξει πλέον απλοποίηση και ενοποίηση των κανόνων δημοσιότητας. Αυτή τη στιγμή αν κάποιος έχει ένα έργο μεγάλο, το οποίο έχει μεγάλο κόστος και είναι και συγχρηματοδοτούμενο, πρέπει να κάνει αναρτήσεις στο ΔΙΑΥΓΕΙΑ, στο ΚΗΜΔΣ. Να κάνει τη διεξαγωγή τώρα πλέον μέσα από το ΕΣΗΔΗΣ. Να κάνει ανάρτηση στο TED και διάφορα άλλα που προκύπτουν. Αυτό πρέπει επιτέλους να σταματήσει όσον αφορά τη δημοσιότητα.

Οπότε, η φιλοσοφία του Νομοσχεδίου αποτυπώνει ότι πηγή σχετικών στοιχείων για τις δημόσιες συμβάσεις θα είναι πλέον το ΚΗΜΔΣ και το ΔΙΑΥΓΕΙΑ μπορεί να το χρησιμοποιεί σαν πηγή, εθνικό e-center θα πρέπει να είναι ένας για την ανάρτηση των δημοσίων συμβάσεων. Προτείνουμε σ' αυτή τη φάση να γίνει το ΚΗΜΔΣ.

Θα πρέπει να αποτελέσει, κατά την άποψή μας, ηλεκτρονικό αντικαταστάτη όσον αφορά τη δημοσιότητα των δημοσίων συμβάσεων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και τον έντυπο Τύπο.

Θα πρέπει να αποτελέσει σύστημα συλλογής σχετικών στατιστικών στοιχείων, όπως προκύπτει και από την κείμενη νομοθεσία. Έχουμε υποχρέωση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αποστέλλουμε στατιστικά στοιχεία για δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων, οι οποίες αυτή τη στιγμή συλλέγονται από δύο Υπηρεσίες, ουσιαστικά χειρωνακτικά, στέλνοντας επιστολές στα διάφορα Υπουργεία, μαζεύοντας αρχεία excel και συντάσσονται και αποστέλλονται στη συνέχεια. Δηλαδή αυτό είναι χαμένος χρόνος και η αξιοπιστία αυτών των στοιχείων είναι αμφισβητήσιμη.

Θα θέλαμε να αποτελέσει ένα αξιόπιστο και έγκυρο σύστημα ανοιχτής διακυβέρνησης, να υποστηρίζει δηλαδή τις αρχές της ανοιχτής διακυβέρνησης, όπως είναι συμμετοχή, διαφάνεια, λογοθεσία και αποτελεσματικότητα, που σημαίνει ότι πρέπει να αλλάξει ο σχεδιασμός του και να προσανατολιστεί προς αυτή την κατεύθυνση, όπως το είπε και ο κ.Τουλιάτος νωρίτερα.

Επίσης, θα πρέπει να αποτελέσει πλέον αυτό το σύστημα ένα κεντρικό σημείο αναφοράς για τους οικονομικούς φορείς, προκειμένου να υπάρχει τόνωση και ανάπτυξη του ανταγωνισμού και να παρέχει διαφανή πρόσβαση σε στοιχεία και λεπτομέρειες των συναφθέντων δημοσίων συμβάσεων και προφανώς και τις διαδικασίες πριν την έναρξη της διαγωνιστικής διαδικασίας, εύκολη και αξιόπιστη αναζήτηση ευκαιριών, σύναψης δημοσίων συμβάσεων δηλαδή και δυνατότητα έγκυρου και έγκαιρου προγραμματισμού της αγοράς.

Τώρα θα ήθελα να πω και δύο κουβέντες για κάποια ερωτήματα του κ.Τουλιάτου, σχετικά με το Π.Δ. που αναφέρουμε για το ΕΣΗΔΗΣ.

Όσον αφορά το άρθρο 6^Α, θεωρώ ότι εδώ πρέπει να έχει γίνει κάποιο λάθος και να έφυγε κατά λάθος το 6^Α. Θα το κοιτάξουμε λίγο, όσον αφορά τα Μητρώα.

Όσον αφορά την ύπαρξη του Π.Δ., θεωρούμε ότι για να λειτουργήσει το σύστημα απαιτείται η ύπαρξη, με τον παρόντα Νόμο, τον 4155, η ύπαρξη μιας Υ.Α., η οποία έχει εκδοθεί. Αυτή η Υ.Α. πρέπει να είναι λίγο πιο αναλυτική και να αποτυπώνει όλα αυτά που επισημάνατε, δηλαδή οι διαδικασίες οι ηλεκτρονικές που πρέπει να γίνουν με συγκεκριμένα βήματα και με ροές συγκεκριμένες, θα πρέπει να αποτυπωθούν σε ένα νομοθέτημα το οποίο θα είναι

ουσιαστικά ένα αντίστοιχο του Π.Δ. 118 σε ηλεκτρονική μορφή ή 118 το λέω εγώ. Αυτό δεν έχει γίνει με την Υ.Α. τη συγκεκριμένη.

Οπότε η πρότασή μας είναι να υπάρξει ένα Π.Δ. στο οποίο θα αποτυπωθούν όλες αυτές οι αναλυτικές διαδικασίες και οι εξειδικευμένες για τα δημόσια έργα θα έχουν ιδιαίτερη μνεία εκεί.

Αυτά. Ευχαριστώ.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Ευχαριστούμε τον κ.Πανταζή.

Επειδή μπαίνουμε σε μια διαδικασία τώρα που θα περιλαμβάνει και ερωτήσεις και κάποια ζωντανή συζήτηση, θα φροντίσουμε να είναι ουσιαστικά ερωτήσεις και απαντήσεις αλλά με κάποιο ρυθμό. Έχουμε ζητήσει, όσοι έχουν κάποιες ερωτήσεις ήδη, να τις στείλουν γραπτώς στο Προεδρείο.

Σχετικά με το θέμα των Μητρώων, των ηλεκτρονικών Μητρώων, θα το πω όταν έρθει η ώρα μου –με την καλή έννοια- αλλά είμαι πάρα πολύ απογοητευμένος. Έχουν γίνει τόσες συζητήσεις και τόσες προσπάθειες έχουν ξεκινήσει και δεν έχει ολοκληρωθεί καμία. Εδώ είναι ο κ.Οικονομίδης, μας είχε πάει, μας είχε δείξει τη δουλειά που γινόταν στο ΥΠΕΧΩΔΕ με το Μητρώο. Πώς το λέγανε το πρόγραμμα, κ.Οικονομίδη, θυμίστε μου, που έκανε η ομάδα;

Ι.ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ: Επιτελική παρακολούθηση.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Επιτελική παρακολούθηση. Το οποίο εφαρμόζονταν όμως μόνο για το ..., το λέω ΥΠΕΧΩΔΕ τώρα γιατί έχω μπερδευτεί με τις πολλές αλλαγές, μόνο γι' αυτό, μου είχε κάνει και παρατήρηση ο κ.Μαγκριώτης, ότι πώς να παρακολουθήσουν οι υπόλοιποι, εσύ Πρόεδρος του ΣΑΤΕ και δεν παρακολουθείς την αλλαγή του ονόματος; Βέβαια, από τότε μέχρι τώρα έχει αλλάξει τέσσερις φορές πάλι. Μετά τσακώθηκα –συμπτωματικά είναι και οι δύο Θεσσαλονικείς- και με τον νυν Γενικό Γραμματέα, τον κ.Σιμόπουλο στη Θεσσαλονίκη. Με τον κ.Οικονομίδη δεν τσακώθηκα. Γκρινιάξαμε απλώς.

Λοιπόν, ο οποίος μου έλεγε ότι εφαρμόζεται άλλο σύστημα. Τώρα έχουμε δύο άλλα συστήματα. Εγώ έχω την εντύπωση, και συγχωρήστε με αν κάνω λάθος, ότι αυτά τα πράγματα που ζητάμε εδώ και δέκα σχεδόν χρόνια, τουλάχιστον τα βασικά, απαιτούν την υποδομή ενός δευτεροετούς, να μην πάω στο Λύκειο, ενός δευτεροετούς φοιτητή του Τμήματος Πληροφορικής και ενός laptop, ενός ενισχυμένου laptop.

Εμείς προσπαθούμε και μαζεύουμε τα στοιχεία των δημοπρασιών, ποιος το πήρε, τι ποσοστό έδωσαν οι υπόλοιποι, τι ποσοστό έκπτωσης έχουν δώσει, ποιος είναι ο τίτλος του έργου και συναντούμε αντιδράσεις του τύπου «και ποιοι είστε εσείς και γιατί να σας το δώσω και ποιος νόμος με υποχρεώνει»; Και έχουμε τρία - τέσσερα άτομα που κάθε εβδομάδα τσακώνονται με

τους υπαλλήλους των Υπηρεσιών και άλλος λέει «δεν σου λέω και κάνε μου έγγραφο και πήγαινε στον Προϊστάμενό μου» κλπ.

Το θεωρώ αδιανόητο, πέντε βασικά πράγματα να μην είναι προϋπόθεση για να υπογραφεί η σύμβαση ή προϋπόθεση μετά για να εγκριθεί η παραλαβή ή προϋπόθεση για να γίνει συμπληρωματική σύμβαση. Και τελείωσε. Πάλι θα κάνουμε εκλογές στον Άλιμο, που είναι και η κα Τρέζου δημότης και δεν θα ξέρουμε πόσα έργα έδωσε ο Δήμος με ανάθεση, πόσα έδωσε με μελέτη-κατασκευή, πόσα με προεπιλογή και πόσα με ανοιχτό διαγωνισμό.

Τσακωθήκανε όμως πριν από οκτώ χρόνια δύο, Δήμαρχος και Αντιδήμαρχος, και βγάλανε ότι είναι 108 με απευθείας ανάθεση, 4 με μελέτη-κατασκευή, 4 με προεπιλογή και ήταν με πραγματικό διαγωνισμό μόνο κάτι συνδέσεις αποχέτευσης, που δεν είχαν και ψωμί καθόλου. Και αυτά τα μαθαίνουμε μόνο όταν τσακώνονται οι πολιτικοί, οι τοπικοί πολιτικοί, οι γενικοί, οι κεντρικοί κλπ.

Εγώ πραγματικά δηλαδή είμαι πάρα πολύ απογοητευμένος μ' αυτή την ιστορία. Έχουμε κάνει τόσο μεγάλο θέμα αυτά τα Μητρώα. Ας ξεκινήσουμε από κάπου. Εντάξει, δεν λέω, ο εχθρός του καλού είναι το καλύτερο. Αλλά ας ξεκινήσουμε από το καλό, από το ελάχιστο. Δεν δημοσιεύουν στοιχεία, δεν δημοσιοποιούν στοιχεία.

Να σας πω ότι, εάν είχαμε αυτά τα απλά στοιχεία, θα βλέπαμε αυτά που έχουμε ζητήσει εδώ και δέκα χρόνια και τα ζητάμε κάθε χρόνο και μας λένε και γραφικούς, θα βλέπαμε ότι κάποιοι Δήμαρχοι συγκεκριμένοι -και να μην πω ονόματα, γιατί είμαστε και σε προεκλογική περίοδο- και εδώ στην Αττική και κάποιοι Περιφερειάρχες διαμαρτύρονται για τις πολλές ενστάσεις, τις πολλές προσφυγές και αν είχαμε αυτά τα στοιχεία, θα βλέπαμε ότι αυτός ο Δήμαρχος έδωσε πέντε έργα με μελέτη-κατασκευή, αποκλείοντας όλους και κρατώντας μόνο ένα στο διαγωνισμό. Έδωσαν εφτά, στο τέλος κράτησε έναν.

Και αυτός ο Δήμαρχος και αυτός ο Περιφερειάρχης βγαίνει και κάνει δημοσιεύσεις στις εφημερίδες και γράμματα στον Υπουργό ότι οι εργολάβοι και τα συμφέροντα καθυστερούν με τις ενστάσεις τους και με τις προσφυγές τους τα έργα και είναι αντεθνικό. Στο τέλος θα μας βγάλουν ότι είμαστε και κομμουνιστοσυμμορίτες ξέρω εγώ και προσπαθούμε να σταματήσουμε την εξέλιξη του τόπου.

Γ.ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Για να ξεκινήσουμε λίγο τη συζήτηση, δύο τρόπους έχουμε. Το έντυπο μπορεί να το δίνει ο καθένας στα παιδιά που θα περάσουν ή πατώντας το κουμπί, εμφανίζεται εδώ το όνομα που χτυπάει και κρατιέται και η σειρά προτεραιότητας και θα μπορούν να γίνονται ερωτήσεις.

Μέχρι να μπου οι πρώτες ερωτήσεις, θα παρακαλούσα λίγο την κα Καλογρίδου να συμπληρώσει στην εισήγησή της δύο θέματα για την 1^η ενότητα, ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα της διαβούλευσης. Και εδώ θέλω να σημειώσω μόνο ότι αν έχετε δει όλοι, είναι κολλημένα τα σχόλια στα 90 από τις 30 Ιανουαρίου. Τα σχόλια δεν είναι 90. Εγώ πιστεύω ότι είναι πάνω από 300. Το ζήτημα είναι αν τα έχει και η Ενιαία Αρχή. Δεν έχουν αναρτηθεί όλα τα σχόλια. Δεν είναι πλήρης η διαβούλευση αυτή που βλέπουμε.

Ένα αυτό. Και δεύτερο, ποιος επεξεργάζεται αυτή τη στιγμή τα Προεδρικά Διατάγματα; **Μ.ΚΑΛΟΓΡΙΔΟΥ:** Θα ήθελα να κάνω και ένα γενικότερο σχόλιο στα ζητήματα που τέθηκαν. Να πω πρώτα ότι πραγματικά ο τεχνικός κόσμος είναι αυτός που έδωσε τα περισσότερα σχόλια, και ειδικά ο ΣΑΤΕ ήταν πολύ αναλυτικός στο σχολιασμό και των άρθρων και της φιλοσοφίας του Σχεδίου Νόμου και ευχαριστούμε πολύ, γιατί θα μας βοηθήσει βέβαια να το βελτιώσουμε. Για αυτά που ειπώθηκαν εδώ, είχαμε προΐδεαστεί, τα ξέραμε από τα σχόλιά σας.

Πράγματι, για το θέμα της διαβούλευσης να πω ότι εμείς στις 15, νομίζω, του μηνός Ιανουαρίου πήραμε όλα τα σχόλια από το open.gov. Θεωρήσαμε ότι, αφού είχε κλείσει η διαβούλευση από τις 31/1, θα είχαν περάσει τα σχόλια. Και μετά που ξαναμπήκαμε, δεν είδαμε κάποια παραπάνω απ' αυτά που έχουν καταγραφεί στη σχετική ιστοσελίδα.

Άρα, αυτό τώρα που λέτε, ότι υπάρχουν πολύ περισσότερα σχόλια, μένει όχι να αποδειχθεί, πρέπει να εξεταστεί. Γιατί εμείς κάνουμε την έκθεση δημόσιας διαβούλευσης επί των σχολίων που πήραμε από το open.gov και από όλα όσα ήρθαν και τέθηκαν υπόψη μας με έγγραφα, όπως είναι τα αναλυτικά του ΣΑΤΕ, της ΠΕΔΜΕΔΕ, της ΠΕΣΕΔΕ κλπ.

Όσον αφορά στο χρονοδιάγραμμα της δημόσιας διαβούλευσης μας έχουν ζητήσει εντός του Μάρτη να έχει σταλεί το οριστικό κείμενο του σχεδίου Νόμου μαζί με τις αιτιολογικές εκθέσεις, την έκθεση δημόσιας διαβούλευσης και συνεπειών ρυθμίσεων, για να αποσταλεί στην ΚΕΝΕ και να ακολουθήσει η διαδικασία για την ψήφιση του Νόμου.

Βεβαίως, αυτή τη στιγμή επεξεργαζόμαστε όλα τα σχόλια, τα οποία νομίζω ότι τα βασικά ειπώθηκαν και εδώ, δηλαδή το πρόβλημα που υπάρχει με τις εξουσιοδοτήσεις και κατά πόσο υπήρχαν οι σχετικές ρυθμίσεις στο Νόμο κλπ. γίνονται αναδιατυπώσεις και γενικά εξετάζεται ξανά το κείμενο.

Από τα ζητήματα που τέθηκαν εδώ, θα ήθελα να κάνω ένα μικρό σχόλιο για τη «δάνεια» εμπειρία. Να πω ότι τα σχετικά άρθρα που υπάρχουν στο σχέδιο Νόμου είναι μεταφορά ουσιαστικά διατάξεων των νέων Οδηγιών και στις νέες Οδηγίες προβλέπονται αυτοί οι μεγαλύτεροι περιορισμοί. Το ότι δηλαδή οι εταιρείες που δανείζουν την εμπειρία, στην περίπτωση που αφορά συγκεκριμένα άτομα που δανείζουν τα επαγγελματικά τους προσόντα και

την εμπειρία τους, θα πρέπει να υπάρχει και μια αναφορά, δέσμευση ότι θα συνδράμουν, εκτελέσουν το έργο τα συγκεκριμένα πρόσωπα.

Για το θέμα της εγγυητικής επιστολής, δηλαδή της εις ολόκληρον ευθύνης στην περίπτωση «δανεισμού» της χρηματοοικονομικής επάρκειας είναι δυνητικό, το τονίσατε και σεις, αλλά πράγματι έτσι αναφέρει η νέα Οδηγία και γι' αυτό μεταφέρθηκε έτσι και στο Νόμο.

Για το θέμα της τροποποίησης της σύμβασης υπάρχει το προηγούμενο της νομολογίας του ΔΕΕ της Pressetext κλπ. Δεν έχει μεταφερθεί αυτούσιο το άρθρο της νέας Οδηγίας γιατί θεωρήσαμε ότι πρέπει, και δεν ξέρω αν θα μείνει και αυτό έτσι όπως είναι, να το δούμε και ξανά στα πλαίσια της διαβούλευσης, γιατί η διάταξη της νέας Οδηγίας, μεταφέρει τη νομολογία του ΔΕΕ αλλά προχωράει και παραπέρα το θέμα της τροποποίησης της σύμβασης.

Υπάρχει και ένα θέμα, δεν το θίξατε καθόλου, στη συνεργασία την in house, οιονεί αυτεπιστασία και την μεταξύ αναθετουσών Αρχών του Δημοσίου Τομέα, που δεν έχουν σχέση μεταξύ τους, μια διάταξη που ουσιαστικά έρχεται και «κουμπώνει» με τις προγραμματικές συμβάσεις έτσι όπως προβλέπονται στην Ελλάδα. Αυτό το άρθρο δεν ξέρουμε αν θα παραμείνει έτσι όπως το έχουμε προβλέψει στο Σχέδιο Νόμου ή θα το αφήσουμε για να ενσωματωθεί στη συνέχεια με τις Οδηγίες.

Από τα λοιπά θέματα που είπατε, δεν θέλω να ξαναπούμε για την εκτέλεση. Είπαμε ότι αυτό θα το δούμε και πώς θα το περιγράψουμε και θα δώσουμε τις βασικές ρυθμίσεις μέσα στο Νόμο.

Για τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, η αλήθεια είναι ότι ούτε στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχει αυτή η σχετική κατεύθυνση, ούτε μέσα από τις Οδηγίες, δίδονται κατευθύνσεις πώς αυτές, αν θα υπάρχει ένας στατιστικός τρόπος, όπως μας προτάθηκε, ο οποίος θα καταδεικνύει τελικά ποιες είναι οι ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές. Η διάταξη του Σχεδίου Νόμου έχει μείνει μόνο στο επίπεδο όπως το προβλέπουν και οι Οδηγίες.

Για τα Μητρώα είναι όντως πολύ μεγάλο θέμα. Μένουμε σ' αυτό που λέει η Οδηγία για τους επίσημους καταλόγους των εγκεκριμένων οικονομικών φορέων.

Τα Προεδρικά Διατάγματα, που ρωτήσατε σε ποιο στάδιο βρίσκονται και αν ετοιμάζονται, επειδή δεν είχε οριστικοποιηθεί και το Σχέδιο Νόμου, απ' όσο γνωρίζω, επειδή τα Προεδρικά Διατάγματα θα ξεκινήσουν καταρχήν από τα αρμόδια Υπουργεία, εδώ ίσως είναι και οι συνάδελφοι, δεν είμαι σίγουρη ότι έχει ξεκινήσει κάποια προεργασία σ' αυτή τη φάση. Είναι σίγουρο όμως ότι, όταν οριστικοποιηθεί το Σχέδιο Νόμου και πάρει το δρόμο για τη Βουλή, θα ξεκινήσουν γιατί προβλέπεται ότι μέσα σε ένα εξάμηνο κανονικά πρέπει και αυτά να είναι

έτοιμα, προκειμένου να οριστικοποιηθεί όλο το πλαίσιο της ανάθεσης και της εκτέλεσης των δημοσίων έργων.

Αυτά καταρχήν και φαντάζομαι από τις ερωτήσεις θα τεθούν ίσως και επιμέρους θέματα...

Γ.ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Ο προηγούμενος Γενικός Γραμματέας ζήτησε τον λόγο, ο κ.Οικονομίδης.

Ι.ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ: Καταρχήν σας ευχαριστώ πάρα πολύ για την πρόσκληση την οποία μου απευθύνετε και ως Γραμματέας Υποδομών του ΠΑΣΟΚ πρέπει να σας πω ότι αιφνιδιάστηκα μ' αυτή τη νομοθετική ρύθμιση την οποία βγάλατε στη διαβούλευση. Μου δίνεται η αίσθηση λες και ο νομοθέτης έχει πάθει μία αμνησία. Δηλαδή δεν είναι δυνατό να στήνουμε ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο και να αγνοούμε ένα παρελθόν τουλάχιστον τριών δεκαετιών.

Και δεν λέω να το αγνοούμε. Λέω ότι πρέπει να λάβουμε υπόψη μας όλη αυτή την εμπειρία που έχει συσσωρευτεί, εμπειρία την οποία κουβαλάνε οι αναθέτουσες Αρχές και ερχόμαστε νομοθετικά και ρυθμίζουμε, κάνουμε ρυθμίσεις, και εμπειρία την οποία κουβαλάνε οι ανάδοχοι των κατασκευών και με αντίστοιχες ρυθμίσεις ερχόμαστε και νομοθετούμε επί τρεις δεκαετίες και στον τομέα των μελετών και στον τομέα των έργων.

Προσέξτε να δείτε ποιο είναι το αδύνατο σημείο. Το αδύνατο σημείο είναι ότι κάνουμε πάλι το λάθος να ενσωματώνουμε το Κοινοτικό Δίκαιο στο Εθνικό μας Δίκαιο δια της μεθόδου της αντιγραφής. Διότι τίποτα άλλο δεν κάνουμε. Δεν βοηθάμε μ' αυτή τη διαδικασία της αντιγραφής να κατανοήσουν οι αναθέτουσες Αρχές πώς ακριβώς πρέπει να γίνεται η δουλειά.

Καλά, δεν συζητώ για το θέμα της εκτέλεσης των έργων. Εάν αυτό το Νομοσχέδιο εφαρμοστεί, είμαι βέβαιος ότι δεν θα μπορούν να εκτελεστούν έργα. Και επειδή δεν θα μπορούν να εκτελεστούν έργα, συνεχώς θα αναβάλλεται η εφαρμογή του Νόμου. Χωρίς τα Προεδρικά Διατάγματα δεν μπορείτε να τον εφαρμόσετε τον Νόμο. Είναι αδύνατο να εφαρμοστεί.

Και να σας πω και κάτι άλλο. Κουβαλάνε αγκυλώσεις και οι αναθέτουσες Αρχές αλλά και, όχι αγκυλώσεις, πρακτικές από την άλλη πλευρά, οι ανάδοχοι κατασκευής που δεν μπορείτε να τα αντιμετωπίσετε με ένα τέτοιο Νομοσχέδιο.

Προσέξτε να δείτε. Μέχρι στιγμής το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο σε μελέτες και έργα είναι ένα πολυεργαλείο, φανταστείτε ένα κέντρο κατεργασίας, και ξαφνικά εσείς λέτε ακυρώστε το κέντρο κατεργασίας, αυτό το πολυεργαλείο, και πάρετε ένα απλό κατσαβίδι. Έχω την αίσθηση ότι δεν καταλαβαίνετε ποιο είναι το αίτημα της κατασκευής που θα σας έρθει για να το εκτελέσετε με ένα κατσαβίδι.

Είναι πολύ σημαντικό να προσέξει ο νομοθέτης, εσείς δηλαδή, πώς ακριβώς θα εφαρμοστεί αυτό το Νομοσχέδιο.

Τώρα έρχομαι να πω το εξής: Παράδειγμα ορθής μεθοδολογίας εφαρμογής του Κοινοτικού Δικαίου στο Εθνικό μας είναι το άρθρο 160, κατά την άποψή μου. Δηλαδή είναι ένα άρθρο το οποίο είναι καινούργιο και πραγματικά αναλύει με τρόπο κατανοητό προς τις αναθέτουσες Αρχές αυτό το οποίο θέλει να περιγράψει.

Ενώ αντίστοιχα το άρθρο 34, το οποίο είναι διακηρυκτικό κλπ. κλπ., είναι εντελώς ανεπαρκές και είναι «άλλα λόγια ν' αγαπιόμαστε». Φεύγουμε από την ουσία και δεν μιλάμε για την ουσία. Όμως, θέλουμε να εφαρμοστεί η ουσία.

Λοιπόν, κλείνοντας, πραγματικά πιστέψτε με ότι πρέπει να δοθεί, και εμείς ως Τομέας Υποδομών του ΠΑΣΟΚ είχαμε τη δυνατότητα να συζητήσουμε με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, βεβαίως με τον ΣΑΤΕ, με τον ΣΤΕΑΤ, με την ΠΕΔΜΕΔΕ, με τον ΣΕΓΜ, όπου πρέπει να σας πω είναι από τις λίγες φορές που ταυτίζεται σχεδόν όλων οι απόψεις στην επιλογή να επεξεργαστούμε ακόμα περαιτέρω και με άνεση χρόνου αυτό το νομοσχέδιο.

Πραγματικά, κάνω μία έκκληση, ως Τομέας Υποδομών του ΠΑΣΟΚ: Μην το εφαρμόζετε αυτό το νομοσχέδιο πριν το επεξεργαστείτε όπως θα πρέπει. Μην αγνοείτε την εμπειρία τριών δεκαετιών και βάλετε ανθρώπους, οι οποίοι γνωρίζουν τα δεδομένα και γνωρίζουν και τις πρακτικές, να σας βοηθήσουν. Επειδή δεν έχετε τη γνώση, την τεχνική γνώση της εφαρμογής και της εκτέλεσης της κατασκευής, των αναθέσεων αλλά και της εκτέλεσης κατασκευής μελετών και έργων, μην το αγνοείτε αυτό το πράγμα. Ψάξτε να βρείτε τους κατάλληλους ανθρώπους για να μπορούν να σας βοηθήσουν να νομοθετήσετε καλύτερα.

Και ευελπιστώ ότι πράγματι θα δοθεί και χρόνος και ουσιαστική συζήτηση για να μπορέσουμε να έχουμε πράγματι ένα νομοσχέδιο, το οποίο θα είναι ομπρέλα, προσέξτε, ομπρέλα, όχι τσόφλι, ομπρέλα.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Φρατζέσκος λέγομαι, όπως σας είπα και πριν. Είμαι από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου, υπεύθυνος συντονιστής της ομάδας έργου από την πλευρά της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων.

Αισθάνθηκα την ανάγκη, κ. Πρόεδρε, να πάρω τον λόγο διότι ειλικρινά αισθάνθηκα τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου με την πλάτη κολλημένη στον τοίχο, αναφορικά με το έργο που έχει κάνει και τις προοπτικές που δίνει στο χώρο των δημοσίων συμβάσεων, ενώ τα πράγματα, έτσι πολύ σύντομα, δεν είναι έτσι.

Η μόνη χώρα που δεν είχαμε τέτοιο σύστημα ήταν η Ελλάδα το 2010. Κατορθώσαμε και το υλοποιήσαμε. Έχουμε φτάσει σε ένα βαθμό και προκηρύσσουμε διαγωνισμούς ηλεκτρονικούς για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών και προμηθειών.

ΜΕΛΟΣ: Δεν αναφέρεστε στα έργα. Αναφέρεστε στο άλλο το κομμάτι.

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Αναφέρομαι στο άλλο το κομμάτι. Έχουν γίνει όμως επαφές και έχει αναπτυχθεί μια συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων, κατά πόσο αυτό το σύστημα μπορεί να καλύψει και τις διαδικασίες των συμβάσεων δημοσίων έργων και μελετών.

Καταρχήν, αν μου επιτρέπετε, για τις μελέτες, επειδή έχουμε ήδη δώσει μία απάντηση, πιστεύουμε ότι οι ροές, όπως μας έχουν δοθεί, οι μελέτες του 3316 και οι υπηρεσίες του 60 και του 59, έχουμε δώσει ήδη απάντηση, εγώ συμμετείχα στη σύνταξή της, ότι ναι μπορεί να καλυφθούν, εκτός από κάποια παραμετροποίηση που χρειάζεται, αναφορικά με τις εγκριτικές ροές της μελέτης, δηλαδή στο επιχειρησιακό πρόγραμμα. Όταν η μελέτη είναι έτοιμη και είναι έτοιμη για προκήρυξη, μπορεί η διαδικασία ανάθεσής της να υποστηριχθεί από το σύστημα.

ΜΕΛΟΣ: *(Παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου – δεν καταγράφεται)*

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Δεν ξέρω, δεν νομίζω αν αυτό ήταν. Ο 3316 ήταν. Αυτό το χαρτί που είναι σε γνώση δική μου και έχει έρθει στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου, αφορούσε αυτές τις μελέτες που σας είπα.

Λοιπόν, το θέμα ποιο είναι; Ότι δεν ζήτησε η Γενική Γραμματεία, και επιτρέψτε μου, τώρα εγώ μιλάω σαν Φρατζέσκος και εκπροσωπώντας κατά κάποιο τρόπο τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και 15 χρόνια εμπλεκόμενος στην υλοποίηση αυτού του έργου και 30 τόσα χρόνια δημόσιος υπάλληλος, δεν επιβάλλει η Γενική Γραμματεία τη χρήση αυτής της πλατφόρμας και για τα δημόσια έργα.

Απλά εμείς είπαμε είναι εκεί και μπορούμε, εφόσον κριθεί σκόπιμο, αναγκαίο, συμφερότερο ή οτιδήποτε, να παραμετροποιηθεί και να εξυπηρετήσει και τα δημόσια έργα.

Και αν θέλετε να σας μεταφέρω και την εμπειρία των άλλων χωρών, σε καμία χώρα ευρωπαϊκή δεν υπάρχει μία πλατφόρμα που να κάνει τα πάντα.

Σε σας το λέω, υπό ποια έννοια; Αυτή είναι η άποψη του Φρατζέσκου.

ΜΕΛΟΣ: Πόσες είναι; Είναι πάνω από δύο αυτές που έχουν διαφορετική πλατφόρμα; Το μοντέλο αυτό που εφαρμόζεται στην Ελλάδα, δεν έχει εφαρμοστεί σε καμία άλλη χώρα, σε καμία άλλη χώρα.

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Ποιο εννοείτε; Ποιο είναι το μοντέλο;

ΜΕΛΟΣ: Αυτό το μοντέλο, δηλαδή όλο το θεσμικό πλαίσιο να είναι κάτω από μία ενιαία ομπρέλα.

Α. ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Εγώ σας είπα ότι σε καμία χώρα δεν υπάρχει μόνο μία πλατφόρμα. Τη μία ομπρέλα, αν εννοείτε το νομικό πλαίσιο, αυτό το νομικό πλαίσιο, συγγνώμη και το κοινοτικό πλαίσιο, η 2004/18 ας το πούμε Οδηγία είναι μία Οδηγία που αναφέρεται σε έργα, σε προμήθειες και σε υπηρεσίες. Είναι ένα πλαίσιο, θέλω να πω.

ΜΕΛΟΣ: Μα εδώ τα μαζεύετε όλα.

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Καλά. Δεν είμαι για το πλαίσιο να απαντήσω, επιτρέψτε μου.

Δεν θέλω να καταχραστώ τον χρόνο. Αισθάνθηκα να κάνω αυτή την παρέμβαση, διότι ειλικρινά...

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Εντάξει, κ.Φρατζέσκο, ευχαριστούμε.

Ο κ.Τουλιάτος έχει τον λόγο.

Δ.ΤΟΥΛΙΑΤΟΣ: Αποστόλη, ευχαριστώ πολύ για την ανάμνηση των τότε ετών, αλλά επιτρέψέ μου να ισχυριστώ ότι δεν πρέπει να νοιώθεις, τουλάχιστον από μας, με την πλάτη στον τοίχο, ούτε εσύ προσωπικά, ούτε το έργο που έχετε κάνει. Νομίζω, όμως, ότι αν είχες διαβάσει το νομοσχέδιο, θα έπρεπε να νοιώθεις ακόμα πιο άσχημα, όχι μόνο με την πλάτη στον τοίχο. Διότι αυτός που αποκαθλώνει το έργο που έχετε κάνει είναι το νομοσχέδιο. Δεν ξέρω αν το κατάλαβες. Το είπε και ο κ.Πανταζής. Έρχεται και κάνει μία Εθνική τώρα Βάση Δεδομένων, στο οποίο κρεμάει ένα ΚΗΜΔΗΣ και δεν μας είπε τι θα κάνει με το ΕΣΗΔΗΣ. Μας το βάφτισε τρίτο σύστημα και ότι το βασικότερο στοιχείο του συστήματος είναι λέει το ΚΗΜΔΗΣ, το νέο ΚΗΜΔΗΣ.

Άρα, δεν είμαστε εμείς εκείνοι οι οποίοι αποκαθλώνουμε και μάλιστα ευχαρίστως να κάτσουμε να δούμε πολύ γρήγορα ποιες διαδικασίες μπορεί να ενσωματωθούν στο ΕΣΗΔΗΣ. Αλλά θεωρώ ότι το ΕΣΗΔΗΣ έχει πάρει τον δρόμο του. Έχει μια προοπτική ανάπτυξης και έρχεται κάποιος και λέει «όχι, θα το κάνουμε από την αρχή». Μα, είναι πράγματα αυτά;

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Επειδή η διαδικασία, με συγχωρείτε που παρεμβαίνω, προβλέπει ερωτήσεις, προκειμένου να ζωντανέψει λίγο το πράγμα αλλά να μη μετατραπεί σε συζητήσεις μεταξύ δύο και ας είναι και παλιοί φίλοι. Καλό είναι οι παλιοί φίλοι.

Εγώ θέλω να επισημάνω κάτι και να ρωτήσω, όταν πάρει τον λόγο και αν μας κάνει την τιμή ο κ.Ράικος, αυτό που είπε ο κ.Οικονομίδης, παρότι είχαμε και διαφωνίες ως συνδικαλιστής εγώ, Γενικός Γραμματέας αυτός, και ίσως είναι και φυσιολογικό, όχι ίσως, είναι σίγουρα φυσιολογικό, αυτό που ανέφερε όμως ο κ.Οικονομίδης, ότι φαίνεται από τη διαδικασία ότι αγνοείται τελείως η εμπειρία ανθρώπων και στελεχών, είναι γεγονός. Από την άλλη, η εμπειρία των 30 χρόνων δεν είναι και τόσο καλή. Διότι, αν είχαμε πραγματική εμπειρία και σοβαρή

δουλειά κάνει, θα είχε γίνει και η σύνδεση της Πάτρας, της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, που δεν έχει γίνει και δεν θα γίνει ούτε στο Στ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

Δηλαδή, ναι μεν πραγματικά πρέπει να γίνουν ριζικές αλλαγές, ναι μεν πρέπει να ντρεπόμαστε λίγο όλοι οι εμπλεκόμενοι, από πολιτικούς μέχρι εργολάβους, μέχρι μελετητές, μέχρι... να μην το πάω παραπέρα, αλλά όμως το να τα γκρεμίσουμε όλα εντελώς, να ξεκινήσουμε από το μηδέν και να πειραματιστούμε, είναι πέραν των κοινοβουλευτικών ορίων. Θυμίζει άλλες εποχές.

Εγώ θέλω να πω ένα πολύ μικρό παράδειγμα, πάρα πολύ μικρό.

Είπε η κα Καλογρίδου, η Προϊσταμένη Τμήματος Μελετών, ανέφερε ανάμεσα στα άλλα, ότι εν πάση περιπτώσει απλοποιούμε τη διαδικασία και αν υπάρχουν μικρές, επουσιώδεις ελλείψεις σε μία προσφορά, μπορούν να συμπληρωθούν μετά.

Αυτό, όταν το ακούσει ο κ. Μεσαδάκος, που είναι... 70 είσαι, Μενέλαε;

Μ.ΜΕΣΑΔΑΚΟΣ: 76.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: 76. Ή ο κ.Πιατίδης που είναι 78, αν δεν κάνω λάθος, ή εγώ που κοντεύω τα 60 ή ο κ.Μανδηλαράς, που έχουμε κάνει είτε ως δημόσιοι υπάλληλοι, είτε ως εργολάβοι, κυριολεκτικά γελάμε. Κυριολεκτικά. Και δεν έχει καμία σχέση με την πρόταση της κας Καλογρίδου. Αλλά ξέρετε πόσες φορές έχει ταλαιπωρηθεί το Δημόσιο, τελικά το Δημόσιο, οι εργολάβοι, οι άνθρωποι που είναι στις Επιτροπές, πόσα Δικαστήρια έχουν γίνει για το τι είναι επουσιώδες και τι είναι ουσιώδες;

Θα αναφέρω ότι ο κ.Σουφλιάς ως Υπουργός ακύρωσε έργο στην Εγνατία Οδό προσφορά με 15 εκατομμύρια διαφορά, δεν θυμάμαι πόσο, για δύο μηχανόσημα που λείπανε.

Γιατί λοιπόν να δημιουργούμε τη δυνατότητα ουσιωδών ή επουσιωδών ελλείψεων;

Να σας πω και την αντίθετη μεριά, την πονηριά του εργολάβου που μπορεί να προκύψει; Έχουμε διαφορά ένα εκατομμύριο, δεν έχουν βάλει τα μηχανόσημα και δεν τα βάζουν ή δεν βάζουν μια υπογραφή.

Δηλαδή, αυτός ο οποίος περιμένει να δει πώς θα εξελιχθεί το αποτέλεσμα του διαγωνισμού για να καλύψει μετά την επουσιώδη του έλλειψη, καταλαβαίνετε πόσα παράθυρα ανοίγουν, τα οποία παράθυρα στο τέλος είναι εις βάρος όλων μας. Μπορεί προσωρινά να ευνοήσουν κάποιον, αλλά αυτά, εγώ δεν είμαι υπέρ του ότι οι νομικοί είναι η χειρότερη φάρα, για όνομα του Θεού, μην παρεξηγηθώ, το είπε κάποιος, το είπατε εσείς νομίζω, κ.Πρόεδρε, ότι οι νομικοί είναι δύσκολη φάρα; Δύσκολη, συγγνώμη, ναι. Δύσκολη είναι. Εντάξει, αυτό το αποδέχομαι. Και εμείς είμαστε ίσως ακόμα πιο δύσκολη και χειρότερη. Μας κάνει η ζωή ίσως.

Αλλά δεν μπορεί ορισμένα θέματα να τα πιάσουν άνθρωποι οι οποίοι δεν έχουν εμπειρία, να το πω έτσι, της πιάτσας.

Πρέπει, δεν θέλω να δώσω συμβουλές, δεν είναι ο ρόλος μου, άλλωστε σήμερα τελειώνω και από Πρόεδρος, θα είμαι όμως στο χώρο αυτό πιστεύω μέχρι να πεθάνω, πρέπει να ακούσουμε λίγο την πιάτσα και τις εμπειρίες να τις διδαχθούμε. Σ' αυτό συμφωνώ απόλυτα με τον κ.Οικονομίδη.

Εδώ και 40 ή 50 χρόνια η ελληνική Πολιτεία παίζει συνέχεια μεταξύ της οικονομικότερης και της πλέον συμφερότερης προσφοράς. Υπήρχε το εύλογο όριο επί Χούντας, όπου πήγαινε στο μέσο όρο ακριβώς των εκπτώσεων το έργο. Εκεί αναπτύχθηκαν πούλμαν. Νοίκιαζε ένας δύο πούλμαν εργολάβων, τρία, πτυχίων. Είμαστε η μόνη χώρα που έχουμε το θεσμό των πτυχίων. Μην το ανοίξουμε αυτό. Μετά ξαναπήγαμε στη μειοδοσία. Μετά τη μειοδοσία φτάσαμε να πηγαίνουν τα έργα στο 80 και στο 85% και να μη γίνονται τα έργα και να ψάχνουν οι εργολάβοι να βρουν πώς θα σωθούν και πώς θα κάνουν την αιτιολόγηση. Στην αιτιολόγηση μπαίνανε όλοι οι ίδιοι στην Επιτροπή. Τρομερό θέμα αυτό.

Το νομοσχέδιο του Οικονομίδη, να το πω έτσι, συγγνώμη κ.Οικονομίδη, έβαλε τουλάχιστον ένα όρο που έλεγε ότι οι Επιτροπές διαγωνισμού και οι Επιτροπές αξιολόγησης, γιατί ποτέ δεν μπορούμε να αποφύγουμε το προσωπικό στοιχείο όταν κρίνεται κάτι, όταν κρίνεται ένα τεχνικό θέμα, όταν αξιολογείται, οι Επιτροπές να είναι με κλήρωση. Συμφώνησε και το Τεχνικό Επιμελητήριο. Συμφώνησαν ξεκάθαρα και οι μελετητές και από τους εργολήπτες ουσιαστικά εμείς, που εκπροσωπούμε μεγάλο αριθμό.

Λοιπόν, έμεινε στα χαρτιά και αυτό. Δηλαδή πώς θα κάνουμε αξιολόγηση στην Ελλάδα με Επιτροπές που θα είναι συνέχεια οι ίδιοι και οι οποίοι θα ορίζονται από μια Προϊσταμένη Αρχή; Γιατί έφυγε, απ' ότι άκουσα και ειλικρινά ανησυχώ, αν κρίνουν πάλι αυτοί που έκριναν, εντάξει, θα έχουμε μία από τα ίδια. Δηλαδή θέλει λίγο βαθύτερη προσέγγιση του θέματος σε λεπτομέρειες τέτοιες που είναι...

Και ξέρετε, μπορεί να είναι λιγότερα αυτά που γίνονται σήμερα. Δεν γίνονται αυτά που γίνονταν ίσως με την αιτιολόγηση, όπου ένας εργολάβος συγκεκριμένος, είτε ήταν 37^{ος}, είτε 18^{ος}, είτε 45^{ος}, έβγαιναν ότι οι προηγούμενοι δεν μπορούσαν να αιτιολογήσουν την προσφορά τους. Προέκυπτε, τώρα πώς προέκυπτε, συνέχεια στον ίδιο.

Τώρα γίνονται λιγότερα αρκετά. Αλλά τώρα είναι πολύ πιο προκλητικά, γιατί υποφέρει όλος ο κόσμος. Υποφέρουν και οι εργολάβοι και οι συνεργάτες τους και οι προμηθευτές, οι πάντες υποφέρουν. Σήμερα δηλαδή πιστεύω ότι πρέπει να είμαστε αποφασισμένοι να κάνουμε

θυσίες, να κάνουμε προσπάθειες, να ζήσουμε με λιγότερα αλλά να υπάρχει μία λογική. Όταν προκύπτει συνεχώς ότι τα ίδια γίνονται συνέχεια, εντάξει.

Ο κ.Σπίρτζης ο Πρόεδρος είναι εδώ –δεν τον έχω αναγγείλει, αν και λάμπει δια της παρουσίας του– και επειδή έχει... Για λίγο να δώσουμε τον λόγο στον κ.Ράικο, επειδή θέλει να απαντήσει. Κατ’ αρχήν να πω ότι εκτιμούμε τις περιπτώσεις που έρχονται, είτε πολιτικοί, είτε υπηρεσιακοί παράγοντες και κάθονται μέχρι το τέλος και ακούνε. Γιατί συνήθως, οι πολιτικοί έρχονται και χαιρετάνε.

Και αμέσως μετά θα κάνουμε ένα μικρό διάλειμμα. Θα προλάβετε;

ΧΡ.ΣΠΙΡΤΖΗΣ (Πρόεδρος ΤΕΕ): Θα προλάβω. Κύριε Πρόεδρε, με όλο τον σεβασμό, θα ήθελα να ακούσει τις ενστάσεις που έχουμε, ο Πρόεδρος της Ανεξάρτητης Αρχής, πριν τοποθετηθεί.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Τώρα τον ανεβάσαμε. Να τον κατεβάσουμε;

ΧΡ.ΣΠΙΡΤΖΗΣ: Όχι, απλώς θα ήθελα να απαντήσει και σε εμένα.

Δ.ΡΑΪΚΟΣ: Οι ενστάσεις οι γενικές για τις Ανεξάρτητες Αρχές είναι ένα μεγάλο νομικό ζήτημα, δεν πιστεύω να το λύσουμε εδώ. Αλλά εν πάση περιπτώσει, δεν έχω καμία σχέση με τους πολιτικούς, ούτε θέλω να έχω, ούτε πρόκειται να έχω, τουλάχιστον προσωπικά εγώ. Λέω, όσον αφορά τις θέσεις και τις απόψεις τους. Είμαι αρκετά τεχνοκράτης και ως τέτοιοι αντιλαμβάνομαι τον εαυτό μου: τεχνοκράτη νομικό, από οποιαδήποτε θέση, είτε του Πανεπιστημιακού, είτε του δικαστή, είτε γενικά του νομικού.

Δεύτερον, για να είμαστε ρεαλιστές και για να “μην παραβιάζουμε ανοιχτές θύρες”. Για να γίνει ένας τέτοιος Νόμος, ακόμα και αν ήταν τέλειος (τέλειος να ήταν!), στην πράξη θα δημιουργούσε προβλήματα. Εγώ ξέρω, εφαρμόζοντας τριάντα (30) χρόνια ως δικαστής, όταν αλλάζει μία παράγραφος, μέχρι να ερμηνεύσουμε σωστά αυτή την παράγραφο –όχι ένα Νόμο– ταλαιπωρούμεθα πάρα πολύ και δημιουργούμε μείζονα προβλήματα. Ένας λοιπόν τέτοιος Νόμος, θα έπρεπε να γίνει με τη συμμετοχή Πανεπιστημιακών, των ανθρώπων της αγοράς, δικαστών και μετά από πολύ κόπο και χρόνο, προκειμένου να έχει ένα σωστό αποτέλεσμα.

Εδώ όμως τα πράγματα δεν είναι έτσι. Εδώ ήρθε η Πολιτεία –και αναφέρομαι σε αυτούς που είναι πολιτικοί, ή έχουν πολιτική θέση, ή υπήρξαν πολιτικοί, ή θέλουν να είναι πολιτικοί και στο μέλλον– δεσμεύονται. Θα έπρεπε λοιπόν πριν ασκήσουμε οποιαδήποτε κριτική ή πούμε μία άποψη, να σκεφθούμε πρώτα το εξής: δεσμεύονται πρώτα με το Μνημόνιο να αναλαμβάνουν υποχρεώσεις, μετά απαιτούν από τους τεχνοκράτες μέσα σε μήνες να κάνουν τη δουλειά που έπρεπε να γίνει επί τριάντα (30) χρόνια και μετά έρχονται έτσι με την εύκολη κριτική.

Ξέρετε, αν καθόμουν και έπαιρνα αυτό τον Νόμο και τον έκανα φύλλο – φτερό και μου έδιναν τον χρόνο, θα εύρισκα πάρα πολλά ζητήματα. Σέβομαι όμως τον κόπο των παιδιών που έχουν δουλέψει –των τεχνοκρατών, των υπαλλήλων της Αρχής και άλλων Υπηρεσιών– που έχουν δουλέψει όλο αυτό το διάστημα, για να βγάλουν σε πέρας αυτό που τους ζητήθηκε από την Πολιτεία. Τι τους ζητήθηκε: μέσα σε ένα άλφα χρονικό διάστημα, να κάνουν αυτό που δεν έχει γίνει επί τριάντα (30) χρόνια. Και έχει αναλάβει ρητή δέσμευση η Ελληνική Πολιτεία. Γιατί διαφορετικά, θα υποστεί κυρώσεις αν δεν το κάνει αυτό, μέχρι τέλος Μαρτίου. Τέλος Μαρτίου, παρακαλώ!

Επομένως, το να κάθομαι απέξω και να ασκώ κριτική και να λέω ότι αυτός είναι ένας Νόμος με προβλήματα κ.λπ., χαίρω πολύ! Αυτό το λέει οποιοσδήποτε. Και σε φοιτητή μου να το δώσω, πρωτοετή, θα το αντιληφθεί αυτό. Δεν είναι δύσκολο αυτό.

Αρα λοιπόν, το δεδομένο είναι ότι έχω ένα χρόνο στον οποίο πρέπει να επιτελέσω αυτό που μου ζητά η Πολιτεία, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και στα χρονικά αυτά πλαίσια του χρόνου που πρέπει να διεκπεραιώσω το έργο, πρέπει να είμαι πιο αποτελεσματικός. Δεν έχω τον χρόνο ούτε να διαβουλευτώ με δικαστές, ούτε με Πανεπιστημιακούς. Γι' αυτό, εγώ το μόνο που έκανα, ήταν να αφαιρέσω αμέσως το Κεφάλαιο για τη Δικαστική Προστασία. Δεν είναι εύκολο αυτό. Εγώ έχω εμπειρία πολλών Νομοπαρασκευαστικών, έχω λάβει μέρος και σε νομοθετήματα του Ο.Η.Ε. κ.λπ., έχω πολύ μεγάλη εμπειρία στο τι σημαίνει να αλλάζεις μία Διάταξη, όχι Νόμο!

Και είμαι λιγάκι εκνευρισμένος, πρέπει να σας πω, διότι αναλαμβάνω ευθύνη που δεν την είχα, με την έννοια ότι μου ζητήθηκε από την Πολιτεία, όταν ανέλαβα 04-12-2013 και μου δόθηκαν δέκα (10) ημέρες, για να δω τι θα κάνω με ένα Νόμο που είχε αναλάβει την υποχρέωση η Πολιτεία να παραδώσει σε δέκα (10) ημέρες.

Αφαίρεσα λοιπόν δύο (2) Κεφάλαια, βάζοντας σε εισαγωγικό, με την έννοια ότι ζήτησα να υπάρξει ένα Προεδρικό Διάταγμα ώστε να ενεργοποιηθούν και από εκεί και πέρα, αυτό που κοιτάμε τώρα να κάνουμε, είναι να βελτιώσουμε και να μην κάνουμε ζημιά. Γι' αυτό οι Διατάξεις είναι απλές, λιτές και το κέντρο βάρους θα πέσει –έτσι το έχω αντιληφθεί εγώ– και αυτό έχω ζητήσει από τις Επιτροπές που θα εργαστούν μαζί με τις Υπηρεσίες του ΥΠΟΜΕΔΙ και άλλες Υπηρεσίες, να ρίξουν το βάρος στη δευτερεύουσα νομοθεσία. Και ξέρετε; Μέσα σε στενά χρονικά πλαίσια. Και το παλιό το ΥΠΕΧΩΔΕ θα πρέπει να εργαστεί πάρα πολύ σκληρά –η Γραμματεία Δημοσίων Έργων– αλλά και άλλοι, για να φέρουν εις πέρας το έργο που τους ζητάει η Πολιτεία, μέχρι το τέλος του έτους.

Εγώ δεν το βλέπω καθόλου εύκολο και δεν το βλέπω καθόλου χωρίς προβλήματα. Αυτό ζήτησε η Πολιτεία από τους τεχνοκράτες, αυτό κάνουν οι τεχνοκράτες. Οι πολιτικοί τώρα,

μπορεί να στέκονται δεξιά – αριστερά και να λένε οτιδήποτε εκ του ασφαλούς. Και ξέρετε, δεν είμαι από αυτούς που μασάνε τα λόγια τους, δεν έχω ανάγκη και κανέναν στην τελική ανάλυση. Είμαι τέτοιος τύπος. Ευχαριστώ πολύ.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Θέλετε να τοποθετηθείτε, ή να κάνουμε διάλειμμα, να τσιμπήσουμε κάτι;

ΧΡ.ΣΠΙΡΤΖΗΣ: Να τοποθετηθούμε, γιατί έχουμε...

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Ωραία. Εντάξει, ελάτε.

ΧΡ.ΣΠΙΡΤΖΗΣ: Με συγχωρείτε που δεν κάθομαι στη συνέχεια, αλλά έχουμε στις 15.00' ώρα τη γνωστή κινητοποίηση, κάθε Πέμπτη στο ΕΤΑΑ, γιατί εκτός από αυτές τις νομοθεσίες που έχουμε για το επάγγελμα, έχουμε και άλλες νομοθεσίες, που μας βγάζουν από το επάγγελμα και έχουν να κάνουν με τις κατασχέσεις όσων οφείλουν στο Ταμείο.

Θα ήθελα επίσης να πω ότι η ζημιά έχει ήδη γίνει. Από 01-01-2014 υποχρεωτικά υπάρχει η διενέργεια στις μελέτες, ηλεκτρονικών διαγωνισμών. Και δεν είναι έτοιμο τίποτα. Δηλαδή, αυτή τη στιγμή δεν βγαίνουν μελέτες, ούτε από Υπουργεία. Από 01-04-2014 θα είναι για όλο τον Δημόσιο Τομέα, για τους φορείς Γενικής Κυβέρνησης και από 01-12-2015 είναι όλοι οι υπόλοιποι φορείς. Άρα, η ζημιά έχει ήδη γίνει. Και δεν είναι η πρώτη φορά που τη βιώνουμε τη ζημιά. Αλλά είναι η πρώτη φορά που βιώνουμε τη ζημιά μέσα σε συνθήκες τέτοιας κρίσης.

Θα ήθελα να χαρακτηρίσω το Νομοσχέδιο και όλη αυτή την προσπάθεια που γίνεται, ως επιστροφή στις 3 Φεβρουαρίου του 1830, που ιδρύθηκε το Ελληνικό Κράτος με τον Καποδίστρια, επίσημα. Δηλαδή από το 1830 μέχρι σήμερα, κανείς δεν έχει καταλάβει τι έχει γίνει στη χώρα. Είναι σαν να μην υπήρξε η χώρα, σαν να μην έχει εμπειρίες, σαν να μην έχει τεχνικό δυναμικό, σαν να μηδενίζουμε το κοντέρ από την αρχή, για να κάνουμε κάτι άλλο.

Έτσι, σε αυτό το πλαίσιο είναι και αυτό το Σχέδιο Νόμου και αυτό τον παραλογισμό, δυστυχώς τον ζούμε τα τελευταία χρόνια με συνεχή νομοθετήματα, που έχουν αποδομήσει και την Ελληνική κοινωνία και τον τεχνικό κόσμο και κυρίως τα επιστημονικά επαγγέλματα. Αντί να εισφέρουν στη διάρθρωση και στη διόρθωση των διαπιστωμένων στρεβλώσεων από όλους, στη μείωση της γραφειοκρατίας, σε έναν οριστικό σχεδιασμό για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας, στο να στηρίζουμε την ποιότητα και τις υγιείς παραγωγικές δυνάμεις που σηματοδοτούν τον Ευρωπαϊκό πολιτισμό, ερχόμαστε ακριβώς στην αντίθετη όχθη, να συνεχίσουμε σε ένα δογματισμό περί ανταγωνιστικότητας και να αποδομούμε τα πάντα.

Είναι κάτι που εγκαταλείπει ακόμη και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Και στην άνω Οδηγία αυτό αντικατοπτρίζεται. Έχουν δει τη ζημιά που έχει γίνει και στην Ευρωπαϊκή οικονομία και στις κοινωνικές σχέσεις και υποδομές όλη αυτή η λογική και ο δογματισμός περί ανταγωνισμού και ανταγωνιστικότητας και μόνο.

Στη χώρα μας βέβαια, το έχουμε πληρώσει πολύ περισσότερο. Και απορώ πραγματικά, διότι όταν γίνεται μία τέτοια προετοιμασία, δεν θυμίζει ούτε τριτοκοσμική χώρα, να έρθει κάποιος και να λείει μετά από δύο (2) χρόνια διαβούλευσης (κύριε Οικονομίδη, το θυμάστε) και για τα θέματα της Ανεξάρτητης Αρχής, που δεν κατέβηκε το Σχέδιο Νόμου καν, δεν επανήλθε από κανέναν από τους τρεις (3) επόμενους Υπουργούς, να έρχεται ένα νέο Σχέδιο Νόμου, λες και δεν έχει συζητήσει κανείς τίποτα, δεν έχει προτείνει κανείς τίποτα, λες και έχει αλλάξει η γενική γραμμή και η φιλοσοφία των τριών τελευταίων κυβερνήσεων. Πραγματικά, είναι τρελό όλο αυτό που γίνεται.

Δείχνει όμως μερικά πράγματα. Και δείχνει ότι λίγο πριν (δεν είναι άποψή μου, είναι άποψη της πολιτικής ηγεσίας της χώρας) βγούμε από το Μνημόνιο, δηλαδή λίγο πριν τελειώσει το Μνημόνιο, συνεχίζουμε με συνέπεια να αποδομούμε τον Ευρωπαϊκό πολιτισμό, στη δήθεν Ευρωπαϊκή χώρα που λέγεται Ελλάδα. Συνεχίζουμε δηλαδή, να πάμε να εφαρμόσουμε δήθεν δύο Οδηγίες, που σε δύο χρόνια θα κληθούμε να τις ξανααλλάξουμε (και λιγότερο). Δηλαδή, για δύο χρόνια θα κολλήσουν τα πάντα, γιατί δεν θα έχουν βγει τα Προεδρικά Διατάγματα, όπως είχε γίνει και επί Σουφλιά. Για ποιο λόγο; Γιατί κάποιος είπαν ότι πρέπει πολύ γρήγορα να αλλάξουμε το θεσμικό πλαίσιο. Αντί λοιπόν να μπου σε μία άλλη λογική, πώς ωριμάζουμε γρήγορα έργα, τι να κάνουμε για να βγούμε από την κρίση, πώς θα διασώσουμε το εναπομείναν παραγωγικό κομμάτι υγείας, παραγωγικό κομμάτι της χώρας, συνεχίζουμε τον πόλεμο στο παραγωγικό κομμάτι της χώρας, μέσα από τέτοιους δογματισμούς.

Και για να μην παρεξηγηθώ, εμείς δεν είμαστε από την άλλη όχθη, που δεν θέλουμε να αλλάξουμε τα πράγματα, δεν θέλουμε να γίνουν αλλαγές, να γίνουν τομές, να διορθώσουμε τα κακώς κείμενα. Η κοινωνία είναι έτοιμη να τα δεχθεί αυτά. Το πολιτικό σύστημα δεν είναι έτοιμο να τα δεχθεί. Και θα βάλω μερικούς προβληματισμούς, γιατί η πλακίτσα πρέπει να τελειώνει, γιατί μιλάμε για πλακίτσα.

Γιατί αλλάζουμε σήμερα νομοθετικό πλαίσιο; Τα Μητρώα των Τεχνικών Εταιρειών θα είναι κοινά με τα υπόλοιπα Μητρώα στο Υπουργείο Εμπορίου; Γιατί ασχολείται το Υπουργείο Εμπορίου; Ερώτηση. Θα καταργήσουμε το Υπουργείο Δημοσίων Έργων; Θα καταργήσουμε το ΥΠΕΚΑ; Στην πράξη καταργούνται, το ξέρουμε, το βλέπουμε δηλαδή όταν δεν βολεύει μία χωροταξική νομοθεσία, μεταβιβάζεται με Υπουργική Απόφαση, στον Υπουργό Ανάπτυξης, ή στο Υπουργείο Οικονομικών. Δηλαδή το Υπουργείο Οικονομικών, εκτός των άλλων ...επιτυχιών του, χωροθετεί κιάλας, κάνει και άλλα πράγματα, ό,τι χρειάζεται κάνει. Αλλά γιατί πάει όλος αυτός ο χώρος στο Υπουργείο Εμπορίου; Υπάρχει διαχωρισμός μεταξύ της προμήθειας, ή μίας δημόσιας σύμβασης σε σχέση με τα έργα;

Αγαπητέ Διευθυντή του Υπουργείου Εμπορίου, δεν το διευκρινίσατε αυτό, θέλετε την παροχή υπηρεσιών ενός τεχνικού έργου, όμοια με μία άλλη παροχή υπηρεσιών; Θέλετε την κατασκευή ή τη μελέτη των έργων, να είναι κάτι σαν την προμήθεια πατάτας στον Ελληνικό στρατό; Για να καταλάβουμε. Για να καταλάβουμε πού το πάμε.

Τι έχουμε ζήσει τα τελευταία χρόνια, που είναι σε αυτή τη λογική της απόλυτης μειοδοσίας; Και όταν πάμε σε λογικές στα έργα, απόλυτης μειοδοσίας, μιλάμε και για άλλου είδους μειοδοσίες και πλειοδοσίες. Μιλάμε για μειοδοσία στην ποιότητα, μιλάμε για μειοδοσία στην εθνική παραγωγή, μιλάμε για πλειοδοσία σε αδιαφανείς διαδικασίες. Και θα είμαι πάρα πολύ συγκεκριμένος, για τις πλειοδοσίες ειδικά. Και θέλω να βάλω και μερικά θέματα, διότι δεν μπορεί να υπάρχουν από την ίδια κυβέρνηση τρία μέτρα και τρία σταθμά.

Έχουμε ζήσει τον κ.Σουφλιά, που κατήργησε τον μαθηματικό τύπο και έφερε την απόλυτη μειοδοσία, έβαλε τις πρόσθετες εγγυήσεις, απέτυχε το σύστημα. Ζήσαμε μετά τον κ.Παπακωνσταντίνου, όπου έφερε την απόλυτη μειοδοσία στις μελέτες και των ιδιωτικών έργων και των δημοσίων. Έχουν φτάσει οι μελέτες σε ποσοστό 85% - 90% έκπτωσης. Εκεί μέσα θα βάλουμε τα παιδάκια μας, σε αυτά τα κτίρια που θα μελετηθούν και δεν θα είναι τα αποτελέσματα του σεισμού της Κεφαλονιάς, με μηδέν θύματα. Θα έχουμε δεκάδες θύματα, χιλιάδες θύματα, αν συνεχίσουμε έτσι.

Και βέβαια την ίδια ώρα, έχουμε διάφορα τρελά επιμέρους νομοθετήματα, διότι καταργούμε σιγά – σιγά τον Ν. 3316, άρα έχουμε άλλο σύστημα στο Κτηματολόγιο και επιχειρούνται να γίνουν και άλλα Μητρώα στο Κτηματολόγιο, μόνο για το Κτηματολόγιο, γιατί είναι άλλα τα συμφέροντα εκεί και άλλο το παιχνίδι. Και η ίδια κυβέρνηση έρχεται και μας λέει για ενιαία συστήματα. Αν βγάζει κανείς άκρη, να μας το πει και εμάς, να βγάλουμε και εμείς.

Θέλω να πω επίσης, κύριε Πρόεδρε, σας σέβομαι πάρα πολύ –και όχι μόνον εγώ– έχετε ένα σεβασμό από την Ελληνική κοινωνία γενικότερα, αλλά κοιτάμε με πάρα πολύ μεγάλη επιφύλαξη, γιατί δεν θα είσαστε εσείς, όπως και εγώ, όπως και όλοι στις θέσεις μας, τον ρόλο που παίζουν οι Ανεξάρτητες Αρχές, γιατί μετά από εσάς –και εγώ τα λέω με ονοματεπώνυμο– μπορεί να είναι ο κ.Κυριτσάκης, μίας άλλης Ανεξάρτητης Αρχής, της Επιτροπής Ανταγωνισμού, στη θέση σας.

Και ο κ.Κυριτσάκης μας έχει δείξει άλλα πράγματα. Μας έχει δείξει ότι τον ανταγωνισμό τον αντιλαμβάνεται με τον δικό του τρόπο, μας έχει δείξει ότι το Τεχνικό Επιμελητήριο είναι καρτέλ –είναι από τα ελάχιστα καρτέλ που έχει ανακαλύψει– μας έχει δείξει ότι δεν ασχολείται με το αν είναι εναρμονισμένη πρακτική ο διαγωνισμός ή οι διαγωνισμοί του ΤΑΙΠΕΔ στον “Αστέρα” και στο Ελληνικό, με μία τελική προσφορά, αλλά βρίσκει λόγο, ας πούμε, να

εκφραστεί ως ειδικός στο ποιοι μηχανικοί θα έχουν ποιες δραστηριότητες. Αν δηλαδή στατικά θα κάνει ο ηλεκτρολόγος μηχανικός, ή ο “χ”. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Λοιπόν είμαστε πάρα πολύ επιφυλακτικοί για τον ρόλο και τον τρόπο που λειτουργούν στη χώρα μας οι Ανεξάρτητες Αρχές. Και είμαστε πάρα πολύ επιφυλακτικοί –γιατί δεν είναι όλοι “Ράικοι”– όταν Μέλη Ανεξάρτητων Αρχών είναι κολλητοί και φίλοι και συγγενείς και φίλοι Υπουργών, κατά δήλωσή τους κίολας. Ο κ.Κυριτσάκης είναι ένας από αυτούς, στη Βουλή τα έχει δηλώσει. Και τις πολιτικές του τοποθετήσεις.

Πιστεύω λοιπόν, ότι το πρόβλημα όντως είναι πολιτικό. Δεν μπορεί να χρησιμοποιούν ως άλλοθι τις Ανεξάρτητες Αρχές, δεν μπορεί να χρησιμοποιούν ως άλλοθι ξανά, τη διαφάνεια, γιατί αυτό που υπηρετούν είναι ακριβώς το ανάποδο. Ακριβώς το ανάποδο. Όπου τους βολεύει, έχουμε ειδικά νομοθετήματα και όπου τους βολεύει, έχουμε και εξαιρέσεις από ευθύνες για όσους παρανομούν, έχουμε το ακαταδίωκτο.

Δεν μπορεί λοιπόν “στο πόδι” να πάμε και να αλλάξουμε νομοθετήματα και διαδικασίες που έχουν χτιστεί για χρόνια, να αποδομήσουμε περισσότερο ένα χώρο μέσα στην κρίση, αντί να διορθώσουμε τα κακώς κείμενα, συμβάλλοντας όλοι μαζί. Αφού υποτίθεται ότι τότε ο τόπος που έχουμε, είναι κοινός: να πολεμήσουμε την αδιαφάνεια, τη γραφειοκρατία, να μην είμαστε το “μαύρο πρόβατο” της Ευρώπης, σε σχέση με την εναρμόνισή μας στις Οδηγίες και στα Πρότυπα.

Αλλά ρωτάω: ποια ήταν η θέση της χώρας στη διαμόρφωση των συγκεκριμένων Οδηγιών και των νέων Οδηγιών; Ποιος εκπροσώπησε την Ελληνική χώρα; Πού λήφθηκαν υπ’ όψη οι εθνικές ιδιαιτερότητες μέσα στην κρίση; Πότε έγινε αυτό και από ποιους; Και το ρωτάω, για να δούμε τις συνέπειες όλου αυτού που λέμε.

Θα πάμε σε ένα ενιαίο σύστημα, θα κατεβαίνει μία Ελληνική εταιρεία στη χώρα μας και θα κατεβαίνει και μία Γερμανική εταιρεία (επειδή μιλάμε για ανταγωνισμό). Η Γερμανία και όλοι οι υπόλοιποι έχουν υποβάλλει τη χώρα μας σε μία δοκιμασία, που έχουν μειωθεί τα έργα (να μην πω: μηδενιστεί). Ρωτάω: πώς στα τεχνοοικονομικά στοιχεία, μία Ελληνική εταιρεία θα έρθει στην ίδια μοίρα, για να ανταγωνιστεί και να αξιολογηθεί με μία Γερμανική εταιρεία; Και επειδή μιλάμε για την καρδιά του ανταγωνισμού, ρωτάω: πόσα έργα έχουν πάρει Ελληνικές εταιρείες στη Γερμανία, στη Βρετανία, στη Γαλλία και πόσες Ευρωπαϊκές έχουν πάρει έργα στη χώρα μας; Για να τελειώνει η πλάκα περί προστατευτισμού!

Πιστεύω λοιπόν, ότι μία χώρα που είναι σε κρίση, πρέπει να έχει προστατευτισμό, για να την ξεπεράσει. Αν έχουμε ένα ενδοτικό πολιτικό σύστημα, που ούτε αυτό δεν καταλαβαίνει, μιλάμε για άλλα πράγματα, με πιο βαριές εκφράσεις, που δεν θέλω να τις πω.

Θέλω επίσης να ρωτήσω: μέσα στην κρίση, ποιες είναι οι κινήσεις που έχει κάνει το Υπουργείο Εμπορίου, τι έχει προβλέψει εδώ, για να αντιμετωπίσουμε άλλα θέματα, όπως: πότε μία ανάθεση, με οποιοδήποτε σύστημα, είναι τεχνικό έργο ή δεν είναι.

Θα βγει η συνέχιση του ‘Σύζευξις’. Το προηγούμενο ‘Σύζευξις’ είχε πολύ μεγάλο κομμάτι των τεχνικών έργων. Βγήκε ως προμήθεια. Το νέο Σύζευξις θα το παρακολουθήσει το Υπουργείο Εμπορίου ως προμήθεια, ή ως τεχνικό έργο; Όταν έχει σκαφτεί όλη η χώρα επτά φορές για να περάσουμε δίκτυα, είναι προμήθεια, ή είναι τεχνικό έργο; Θα υπάρχει στην προμήθεια αυτή όρος για το κατασκευαστικό και το μελετητικό κομμάτι;

Θα ήταν καλό να δείτε τα παραδοτέα από το προηγούμενο ‘Σύζευξις’. Πραγματικά, θα είναι πολύ χρήσιμο να δείτε τα σχέδια, από πού έχουν περάσει, ας πούμε, στους δρόμους μας, ή μέσα στα κτίρια τα δημόσια οι καλωδιώσεις, για να γελάσετε! Θα ήταν επίσης χρήσιμο, να δείτε ποιοι έκαναν αυτά τα έργα, για να γελάσετε επίσης. Αν υπάρχουν αυτά τα στοιχεία. Και θα ήταν επίσης χρήσιμο, να δείτε ποιοι έκαναν τις μελέτες γι’ αυτά τα έργα και με ποιες προδιαγραφές έκαναν αυτά τα έργα, επίσης για να γελάσετε.

Αν λοιπόν, πάμε να μηδενίσουμε τα πάντα στη χώρα και να κάνουμε τη χώρα μία αποικία, πάμε πάρα πολύ καλά!

Και φίλε Γιάννη (για τον Γιάννη τον Οικονομίδα λέω), επειδή μίλησες ως Τομέας του ΠΑΣΟΚ, καλό θα ήταν να υπάρχει και δέσμευση από το ΠΑΣΟΚ, ότι δεν θα το ψηφίσει στο Κοινοβούλιο. Να μην ακούσουμε πάλι το γνωστό παραμύθι: «Μας το είπε η Τρόικα». Γιατί το γνωστό παραμύθι «Μας το είπε η Τρόικα», χωρίς επιχειρήματα και τεκμηρίωση, σημαίνει ότι κάποιιοι θέλουν να συνεχίσουν να εξυπηρετούν συγκεκριμένα συμφέροντα, να αποδομήσουν τον εναπομείναντα παραγωγικό ιστό της χώρας και όλοι εδώ πέρα να είμαστε κάπου υπάλληλοι, ή άνεργοι, εντός ή εκτός χώρας. Και προφανώς, δεν πρόκειται να το ανεχθούμε.

Εμείς από την πλευρά μας, έχουμε συνεργαστεί με το Υπουργείο Δημοσίων Έργων. Θα ήθελα να πω στο Υπουργείο Εμπορίου, να μην συνεργάζεται τόσο στενά με τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων, πραγματικά πρέπει να είναι εξαντλητική αυτή η συνεργασία. Δεν πρέπει να υπάρχει λεπτό το τελευταίο τρίμηνο που δεν είσατε μαζί! Το έχω διαπιστώσει.

Θέλω να πω λοιπόν, ότι εμείς είμαστε στη διάθεση της Ανεξάρτητης Αρχής, για να υλοποιηθούν τα ηλεκτρονικά συστήματα, για να εμπλουτίσουμε με τις γνώσεις μας και να πάμε παρακάτω σε θέματα διαφάνειας, καταπολέμησης της γραφειοκρατίας, πραγματικών Μητρώων. Υπάρχουν άλλωστε, πρόσφατα, ρυθμίσεις που επιτρέπουν στο Επιμελητήριο και στους υπόλοιπους φορείς τέτοιες δραστηριότητες και έχουμε ξεκινήσει να τις υλοποιούμε. Αλλά δεν θα είμαστε σε καμία περίπτωση, σύμμαχοι σε όλο αυτό το πράγμα, δηλαδή στη διάλυση του

τεχνικού κόσμου. Έχει διαλυθεί ήδη, θέλουν να τον διαλύσουν ακόμη περισσότερο. Ε, δεν θα είμαστε μαζί.

Σας ευχαριστώ πολύ και συγνώμη για την ένταση.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Κύριε Σπίρτζη, προβλέπεται η συμμετοχή σας και στο Στρογγυλό Τραπέζι, με τα γνωστά θέματα με τα οποία έχετε ασχοληθεί κιόλας: διαφάνεια, αναθεωρήσεις, νέα τιμολόγια, τεχνικές προδιαγραφές κ.λπ. Θα μείνετε;

ΧΡ.ΣΠΙΡΤΖΗΣ: Θα με εκπροσωπήσουν. Θα μείνω για ένα τέταρτο – είκοσι λεπτά.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Λέμε να κάνουμε ένα μικρό διάλειμμα, (για να φάει κάτι ο κόσμος), περίπου δέκα – δεκαπέντε λεπτά και αν έχετε κουράγιο, πολύ σύντομα θα πούμε μερικά πράγματα.

Ακολουθεί διάλειμμα.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Συνάδελφοι και φίλοι, περνάμε στο τελευταίο μέρος της εκδήλωσής μας, που είναι Στρογγυλό Τραπέζι με θέμα... Συγγνώμη, δεν είμαι συντονιστής. Είμαι καλεσμένος.

Κύριε Καραλή, έχετε τον λόγο.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Γ.ΚΑΡΑΛΗΣ): Λοιπόν, Στρογγυλό Τραπέζι. Το θέμα του Στρογγυλού Τραπεζιού φυσικά έχει ανοίξει με όλα αυτά που ακούστηκαν από το πρωί, τα πολύ ενδιαφέροντα και σημαντικά.

Θα ξεκινήσω με μία επισήμανση. Σήμερα, κατά το εορτολόγιο, είναι του Κάλλιστου. Κατά σύμπτωση, εδώ αναζητείται από το πρωί το κάλλιστο. Διότι ακριβώς το Σχέδιο Νόμου που εμφανίστηκε, όπως φάνηκε από τη συζήτηση και την παραδοχή ακόμα και των συντακτών του, έχει πολλά, πάρα πολλά προβλήματα και κενά.

Ένα πράγμα που πρέπει να ξεκαθαρίσουμε, τουλάχιστον εδώ, όσοι βρίσκονται στο τραπέζι, είναι κατά τρόπο δημοψηφίσματος: Ναι ή όχι στη μεταρρύθμιση;

ΣΤ.ΤΡΕΖΟΥ: Ναι.

Κ.ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ : Ναι.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Εγώ θα παραπέμψω στη διαφήμιση της ΟΤΕ double play. «Σιγά μην κάνουμε μεταρρυθμίσεις», που λέει. Με συγχωρείτε τώρα, τι ερώτηση είναι αυτή;

ΧΡ.ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ: Ναι, υπό προϋποθέσεις

Κ.ΚΑΛΕΡΓΗΣ: Ναι, υπό προϋποθέσεις φυσικά.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Καταρχήν, λοιπόν, συμφωνούμε για τις μεταρρυθμίσεις.

Το δεύτερο, μεταρρυθμίσεις, όπως ακούσαμε το εκπληκτικό σήμερα, κατ' εμέ εκπληκτικό, από τον κ.Ράικο, η μεταρρύθμιση αυτή είναι με το πιστόλι στον κρόταφο. Αυτό το είπε ο κ.Ράικος, ο οποίος είπε μάλιστα η εντολή είναι μέχρι τέλος Μαρτίου, να υφίσταται αυτό το νομοθετικό πλαίσιο.

Άρα, λοιπόν, το δεύτερο εύλογο ερώτημα, που βγαίνει και θα ξεκινήσω από τη Σύμβουλο του Υπουργού ΥΠΟΜΕΔΙ, την κα Τρέζου, είναι: Ναι ή αναστολή, όσο θα χρειαστεί, για να αναμορφωθεί αυτό το νομοσχέδιο;

ΣΤ.ΤΡΕΖΟΥ: Είναι σίγουρο ότι χρειαζόμαστε επικαιροποιήσεις, μεταρρυθμίσεις, του νομοθετικού πλαισίου. Αυτή τη στιγμή αντιλαμβάνομαι ότι έγινε ένα νομοσχέδιο υπό την πίεση συμβατικών μας υποχρεώσεων έναντι του μνημονίου κλπ.

Επομένως, αντιλαμβάνομαι ότι δεν μπορούμε να αποφύγουμε ένα νομοσχέδιο έτσι, μ' αυτή την ταχύτητα όπως έγινε. Εκείνο που θα προσπαθήσουμε να κάνουμε είναι να φροντίσουμε ώστε το νομοσχέδιο αυτό να μην προκαλέσει βλάβη στην υλοποίηση των έργων κατά την περίοδο της μερικής ή συνολικής εφαρμογής του.

Άρα, εργαζόμαστε προς αυτή την κατεύθυνση αυτή τη στιγμή, να φροντίσουμε ώστε να ελαχιστοποιήσουμε τα ενδεχόμενα προβλήματα

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Να κάνω μία διευκρινιστική ερώτηση;

ΣΤ.ΤΡΕΖΟΥ: Ναι.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Λέτε είναι υπό την πίεση και πρέπει να τελειώσουμε αυτό το νομοσχέδιο, γιατί είναι συμβατική υποχρέωση. Σας είπα και το παραδέχθηκε και ο κ.Ράικος, μάλλον το αποκάλυψε ο κ.Ράικος, ότι ως το τέλος Μαρτίου θα πρέπει αυτό το νομοσχέδιο κατά την επιταγή του μνημονίου να είναι έτοιμο. Εσείς, ως Υπουργείο ΥΠΥΜΕΔΙ, πιστεύετε ότι είναι εφικτό αυτό το νομοσχέδιο μέσα σε τέτοια ασφυκτικά πλαίσια ή θέλουμε χρόνο;

Και δεύτερο, έχετε ξεκινήσει εσείς την προεργασία που σας βαραίνει;

ΣΤ.ΤΡΕΖΟΥ: Εγώ είμαι τεχνικός καταρχάς, δεν είμαι δικηγόρος, δεν είμαι νομικός. Χωρίς να μπω λοιπόν στις λεπτομέρειες του γεγονότος, ότι το προτεινόμενο νομοσχέδιο ενδεχομένως να προκύψει αντισυνταγματικό, διότι δεν προβλέπει γενικούς όρους για την εκτέλεση των συμβάσεων ή οτιδήποτε άλλο, έστω λοιπόν ότι ξεπερνάμε όλα αυτά και πάμε πιο κάτω, εμείς σ' αυτή τη φάση είμαστε διατεθειμένοι να συνεργαστούμε ώστε να αφαιρέσουμε όρους οι οποίοι θα προκαλέσουν ζημιά την επομένη της ψήφισής του και από εκεί και πέρα θα πρέπει να συνεργαστούμε στενά με την Αρχή, ώστε να φτιάξουμε αυτά τα Προεδρικά Διατάγματα που μας βαρύνουν. Στο τέλος θα δούμε αν τελικά προλάβουμε να τα διαμορφώσουμε και τελικά να ισχύσει το νομοσχέδιο όπως θα διαμορφωθεί μέχρι το τέλος Μαρτίου τ.ε. ή θα μας προλάβουν οι νέες Οδηγίες και τελικά δεν θα μπει ποτέ σε ισχύ στο σύνολό του το υπό συζήτηση νομοσχέδιο. Πάντως, θα εργαστούμε προς αυτή την κατεύθυνση.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Απλώς, εγώ σας ρώτησα κάτι πιο συγκεκριμένο. Αποφύγατε. Εντάξει. Λογικό είναι.

Και θα περάσω αμέσως, περίπου με το ίδιο ερώτημα, στον κ.Δαμβέργη, ο οποίος είναι Πρόεδρος του Συνδέσμου Μελετών Υδραυλικών Έργων. Βλέπετε ότι η πολυδιάσπαση προχωράει στον τεχνικό κλάδο. Έχουμε πολλούς Συνδέσμους Μελετητών, πολλούς Εργοληπτών κλπ.

Κύριε Δαμβέργη, έχετε τον λόγο.

ΧΡ.ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ: Καταρχήν, θα ήθελα να κάνω μία διευκρίνιση. Δεν υπάρχει πολυδιάσπαση. Είμαστε ο μόνος Σύνδεσμος που υπάρχει στα υδραυλικά έργα, απ' όσο γνωρίζω, δεν υπάρχουν άλλοι Σύνδεσμοι. Είναι 50 χρόνια Σύνδεσμος. Κλείνει η παρένθεση.

Τώρα, όσον αφορά αυτό το Σχέδιο Νόμου που έχει παρουσιαστεί, βλέποντάς το, όλοι εντοπίσαμε κάποια σημεία περίεργα. Και βλέποντας και παρακολουθώντας όλη αυτή την κουβέντα, εμένα μου γεννήθηκε ένα ερώτημα. Αντί να κάνουμε όλες αυτές τις εξαιρετικά αμφίβολες κινήσεις, εάν προσπαθούσαμε να φτιάξουμε ένα σύστημα προδιαγραφών, ώστε οι μελέτες μας να είναι πληρέστερες και ένα σωστό τιμολόγιο, σαν χώρα μήπως θα είχαμε μεγαλύτερο κέρδος;

Μήπως όλη αυτή η σπατάλη πόρων που θα γίνει, γιατί μιλάμε για κάποια χρονοδιαγράμματα -και μου έχει κάνει εντύπωση πουθενά δεν έχουμε αναφέρει την αδράνεια που έχει το σύστημα και εμείς οι ίδιοι-, τα οποία θεωρώ εντελώς ανέφικτα. Με συγχωρείτε, δηλαδή, αλλά θεωρώ ότι έχουμε ζήσει και πρόσφατα την εφαρμογή του 3316/05...

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Εννοείτε τα χρονοδιαγράμματα για ...

ΧΡ.ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ: Για την εφαρμογή αυτού του Νόμου

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Για την εφαρμογή. Μάλιστα.

ΧΡ.ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ: Μιλάμε και λες θα γυρίσει ένα κουμπί και σε ένα χρόνο όλοι θα είναι γνώστες και άριστοι χειριστές του Νόμου. Έχουμε την πρόσφατη εμπειρία από τον 3316. Πήρε δύο με τρία χρόνια για να μπορέσει το σύστημα να ακολουθήσει, κάτι το οποίο δεν αναφέρθηκε στο τραπέζι. Οι εμπλεκόμενοι φορείς δεν είναι μηχανές να πουν ωραία, μπράβο τα κάναμε όλα, αύριο ξεκινάμε.

Όλα αυτά τα πράγματα έχουν αξιολογηθεί; Δεν έχω καταλάβει ποιος είναι ο στόχος αυτού του Νόμου. Να πάει να κάνει τι; Έχει άλλο προηγούμενο σε όλη την Ευρώπη; Παλιά υπήρχαν δύο Οδηγίες, τις κάνανε τρεις. Οι δύο Οδηγίες του '04 γίνανε σήμερα τρεις. Εμείς τώρα λέμε αυτές οι τρεις να γίνουν μία. Πάμε σε κάποια κατεύθυνση; Ξέρουμε τι κάνουμε αυτή τη στιγμή;

Και πραγματικά έχω πολύ μεγάλη ανησυχία στο πως θα εφαρμοστεί. Μήπως θα μπει όλο το σύστημα σε pause, θα σταματήσουμε όλοι και θα κοιτάμε και θα λέμε έχω ένα ωραίο Νόμο;

Αν αυτή τη στιγμή προσπαθούσαμε σε μία κατεύθυνση, π.χ. να βελτιώσουμε τις προδιαγραφές, να ξέρουμε τι προϊόν παίρνουμε μήπως θα είχαμε ένα καλύτερο αποτέλεσμα; Οι προδιαγραφές εκπόνησης των μελετών έχουν συμπληρώσει 40 χρόνια και είναι οι ίδιες. Το πιστεύετε;. 40 χρόνια.

Έχουμε κάνει κάποιες κινήσεις σαν Σύνδεσμος και σας το λέω με πολύ μεγάλη απογοήτευση, δεν ενδιαφέρθηκε κανείς. Πριν όλοι είπαμε ναι στη μεταρρύθμιση, ναι στη μεταρρύθμιση, ναι στη μεταρρύθμιση; Πώς; Και εγώ που είπα ναι; Υπάρχει διάθεση να αλλάξει κάτι; Σας λέω, 40 χρόνια ισχύει το ΠΔ 696, του '74. Άρα, μελετάμε με δεδομένα 50ετίας.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Εντάξει. Να προχωρήσουμε πάνω στο ίδιο περίπου ερώτημα με τον κ.Καλέργη, τον Α' Αντιπρόεδρο του ΣΕΓΜ, του Συνδέσμου Μελετητών Αναληπτικών Γραφείων.

Κύριε Καλέργη, επιπροσθέτως, τι χρονική διάρκεια πιστεύετε ότι χρειάζεται ένα τέτοιο έργο που μας έχουν παρουσιάσει ότι πρέπει να γίνει;

Κ.ΚΑΛΕΡΓΗΣ: Καλησπέρα σε όλους. Είμαστε και λίγο κουρασμένοι, οπότε θα προσπαθήσω να είμαι και σύντομος σε ό,τι με ρωτήσετε.

Λοιπόν, εμείς ως ΣΕΓΜ, τα είπαμε και πριν και στην παρουσίαση είτε ο κ.Κάζος, όντως, αυτή τη στιγμή βρισκόμαστε στη χειρότερη μεταπολιτευτική περίοδο, με τρομερή κρίση στον κλάδο μας. Άρα, όντως, για μας ο κλάδος μας χρειάζεται ένα σοκ, ένα πραγματικό σοκ.

Ένας τρόπος για να «σοκαριστεί» ο κλάδος και να πάρει μια άλλη τροχιά, μια τροχιά εξυγίανσης που τη χρειάζεται, μια τροχιά ανάκαμψης που τη χρειάζεται, μια τροχιά που να βλέπουμε λίγο ένα μέλλον αναπτυξιακό, είναι οι αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο. Με αυτή τη λογική, σε οποιαδήποτε προσπάθεια που θα είχε στόχο τον εκσυγχρονισμό, αλλά εκσυγχρονισμό με όραμα, δηλαδή με μια συγκεκριμένη πολιτική αντίληψη εκ των έσω, μια προσπάθεια η οποία θα προέρχεται από διάγνωση εσωτερική των προβλημάτων ενός συγκεκριμένου τομέα, όπως είναι οι δημόσιες συμβάσεις και δη ο τομέας ο δικός μας που είναι οι μελέτες και τα δημόσια έργα, θα ήμασταν θετικοί και είμαστε θετικοί. Εμείς το θέλουμε, θέλουμε να γίνει μεταρρύθμιση.

Δυστυχώς, και δεν θέλω και εγώ να επαναλαμβάνω ό,τι είπαν και οι προλαλήσαντες, αυτή η προσπάθεια δεν έγινε ούτε με όραμα, ούτε επειδή διαγνώσαμε εσωτερικώς ότι έχουμε πρόβλημα στο συγκεκριμένο τομέα, ούτε με κάποια συγκεκριμένη πολιτική αντίληψη, στην οποία θα μπορούσε κανείς να πει διαφωνεί ή συμφωνεί.

Αυτό εκ του γενάσθαι είναι ένα σοβαρό μειονέκτημα για το όλο εγχείρημα. Μάλιστα, προς τιμή του ο Πρόεδρος, ο οποίος για μένα, γιατί έχω παρακολουθήσει δεκάδες τέτοιου είδους συναντήσεις, είναι από τους ελάχιστους που καθίσανε από το πρωί μέχρι και πριν λίγο και ακούσαμε προσεκτικότερα τον καθένα μας. Και βέβαια είχε και το θάρρος να πει και να

εκφράσει την εξαρχής διαφωνία του, που εμείς σε κάποια συνάντηση που κάναμε για το θέμα αυτό, μας την είχε εκφράσει κατ' ιδίαν. Δυστυχώς, δεν είναι έτσι.

Εάν θα μπορούσε κανείς να πει ότι αυτά τα Προεδρικά Διατάγματα, τα τρία τα βασικά που μας αφορούν πάρα πολύ, δηλαδή Μητρώα, Κανονισμοί ανάθεσης και Κανονισμοί εκτέλεσης, ήταν έτοιμα από τα αντίστοιχα Υπουργεία, τα είχαμε δει, τα είχαμε διαβουλευτεί με γόνιμο τρόπο, με συμμετοχή των παραγωγικών φορέων, γιατί αυτό φτιάχτηκε χωρίς καμία συμμετοχή, μα καμία, γι' αυτό και ήταν έκπληξη, θα μπορούσε αυτό το πράγμα να περπατήσει.

Και θέλω να πω και το εξής: Ακούστηκε από πολλούς, εντάξει, είναι ένα βασικό επιχείρημα, να εναρμονιστούμε πλέον, έτσι κι αλλιώς «κοντός ψαλμός αλληλουσία», με τις καινούργιες Οδηγίες. Αυτό δεν λέει κάτι. Δηλαδή αν αυτό το νομοθέτημα, αντί για τις παλιές Οδηγίες, είχε όλες τις καινούργιες, θα άλλαζε κάτι για μας; Πάλι με εξουσιοδοτήσεις ίδιες για Προεδρικά Διατάγματα κλπ., πάλι τα ίδια θα λέγαμε εδώ. Να 'μαστε σαφείς τώρα και ειλικρινείς μεταξύ μας. Απλά, θα είχαν περάσει κάποια πράγματα που όντως είναι μια φιλοσοφία διαφορετική, θέματα ποιότητας, τα είπαμε, δεν θέλω να κουράσω.

Άρα, είναι πολύ κρίσιμο να δούμε και να δουλέψουμε μαζί, τα αρμόδια Υπουργεία. Εμείς προς το παρόν είμαστε στο Ανάπτυξης. Βασικό μας μέλημα είναι και πιστεύω το ΥΠΥΜΕΔΙ εδώ να βοηθήσει να 'ρθουμε στο ΥΠΥΜΕΔΙ και στο ΥΠΕΚΑ. Προς το παρόν βεβαίως, με βάση το Νομοσχέδιο, είμαστε στο Ανάπτυξης, με τις Υπηρεσίες γενικώς. Να τα δουλέψουμε και να φτιάξουμε κάτι. Υπάρχει μαγιά. Υπάρχει η μαγιά των 30 χρόνων, που είπε και ο πρώην Γενικός Γραμματέας ο κ.Οικονομίδης. Υπάρχει η μαγιά του Νομοσχεδίου που είχε παρουσιάσει τότε, το οποίο το είχαμε διαβουλευτεί πάρα πολύ, με τις διαφωνίες που είχαμε και με τα θέματα που συμφωνήσαμε από κοινού. Υπάρχει δηλαδή μαγιά.

Αλλά επί της ουσίας, αν θέλετε την άποψή μου, με αυτά όλα που γνωρίζω και μ' αυτό που μας είπε ο Πρόεδρος σήμερα, ότι αυτό θα κατατεθεί εντός του Μαρτίου, γιατί μέσα Απριλίου κλείνει η Βουλή λόγω εκλογών κλπ., εγώ νομίζω ότι θα κατατεθεί, θα μπει το τσεκ στη αντίστοιχη μνημονιακή υποχρέωση και αυτό και να ψηφιστεί ακόμα, θα αναβάλλεται συνεχώς. Το εξάμηνο αυτό θα έχει πολλά εξάμηνα. Πιστέψτε με, εδώ θα είμαστε και θα το δείτε αυτό.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστώ τον κ.Καλέργη.

Στον κ.Αλεξόπουλο, τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Μελετητών Ελλάδας.

Κύριε Αλεξόπουλε, εσείς επί χρόνια επίσης έχετε μελετήσει και από πολλές θέσεις του τεχνικού κόσμου αυτά τα θέματα. Και σας ρωτάω. Αυτή τη στιγμή, πέρα από τον αιφνιδιασμό, είπατε και ένα ναι στις μεταρρυθμίσεις, πώς το βλέπετε να το προσεγγίζουμε; Και πάλι θα σας

έλεγα να μου το προσδιορίσετε και χρονικά αυτό. Διότι σε κουβέντες μένουμε για πολύ μεγάλο διάστημα στην Ελλάδα.

Κ.ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Καραλή, ευχαριστώ καταρχήν για την ερώτηση, είπα με πολύ ενθουσιασμό να στις μεταρρυθμίσεις διότι είναι κοινός τόπος. Δηλαδή δεν φαντάζομαι να υπάρχει κανένας εδώ, είτε στο πάνελ, είτε στο ακροατήριο, που να μη βλέπει την ανάγκη μεταρρυθμίσεων. Επομένως, δεν τίθεται θέμα αυτό.

Τώρα, ο τρόπος που έγινε, αφήστε τον αιφνιδιασμό στην άκρη, δεν μιλάμε για το ότι η Κυβέρνηση ήθελε να βάλει ένα τσεκ, επειδή δεν έχει μπορέσει να παρουσιάσει έργο στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, οι οποίες μένουν πίσω, παραπίσω, και έχει περιοριστεί στα δημοσιονομικά και επίσης έχει περιοριστεί να εφαρμόζει σ' αυτά που έχει προσθέσει στα μνημόνια. Διότι τα μνημόνια, όπως ξέρετε, έχουν δύο κεφάλαια. Ο κ.Οικονομίδης το έχει ακούσει. Το έχω πει και στον προηγούμενο Υπουργό.

Έχει το κεφάλαιο που ζήτησαν οι λεγόμενοι δανειστές μας με διαρθρωτικές και χρηματοοικονομικά και το κεφάλαιο που έβαλε μέσα η εκάστοτε Κυβέρνηση. Και περιορίζονται λοιπόν να κάνουν αυτά που βάλανε οι ίδιοι και στα χρηματοοικονομικά. Για τις διαρθρωτικές δεν έχουν κάνει τίποτα.

Τώρα, λοιπόν, είναι μία ευκαιρία να τραβήξουμε ένα τσεκ στην όποια υποχρέωση. Διότι εδώ που τα λέμε, εγώ κ.Καραλή αμφισβητώ και την ένταση και το βάθος της υποχρέωσης, δεδομένου ότι, όπως λέει και ο κ.Στουρνάρας, οι σκληρές διαπραγματεύσεις θα μπορούσαν πάρα πολύ απλά να περιλάβουν αυτό με μια αιτιολόγηση επί των πραγματικών μεταρρυθμίσεων που χρειάζονται και χρειάζονται με ένα χρονοδιάγραμμα, το οποίο θα σας απαντήσω για το χρονοδιάγραμμα, ότι θα μπορούσε να επιφέρει μια πραγματική τομή και στη διαφάνεια και στην αξιοκρατία και αναπτυξιακή, όσον αφορά την παραγωγή δημοσίων έργων, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, είτε υποδομών, είτε έργων που προκύπτουν από επενδύσεις κ.ο.κ.

Λοιπόν, είναι σαφές ότι έξω και από οποιαδήποτε..., δεν θα σταθώ στον αιφνιδιασμό, η Κυβέρνηση έκανε πάσα στην Επιτροπή, για να μην έχει και την ευθύνη, κατά την αντίληψή μου, στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων. Ετοίμαζαν οι άνθρωποι χωρίς καμία διαβούλευση, απ' ό,τι άκουσα, απ' ό,τι ξέρω από πηγή της πολιτικής ηγεσίας των Υπουργείων με τα αρμόδια Υπουργεία, και καθ' όλα άξιοι, δεν έχω καμία αντίρρηση, με σαφή όμως (φαίνεται πολύ καλά από τα κείμενα που παρουσιάστηκαν), με σαφή έλλειψη εμπειρίας στα έργα.

Μπορεί να είναι εξαιρετοι νομικοί. Ο σημερινός Πρόεδρος έχει μια σταδιοδρομία εξαιρετική, ακεραιότητος, δικαστού, όλα αυτά τα πράγματα και τις ικανότητες που του παρουσιάζει το βιογραφικό του.

Αλλά παρόλα αυτά, έννοιες όπως π.χ. της διάκρισης μεταξύ παροχής υπηρεσιών, καθαριότητας, τηλεπικοινωνιών, παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε έργα, που είναι ο τομέας μελετών, ε δεν νομίζω ότι κανένας κατάλαβε τι διαφορά υπάρχει. Διότι αν είχε καταλάβει, κ.Καραλή, δεν θα είχαμε αυτή την ομπρέλα, την οποία πολύ σωστά επεσήμανε ο κ.Οικονομίδης, σήμερα και να αφήσουμε, αφήστε τις εξουσιοδοτήσεις, εγώ δεν θα σταθώ σ' αυτά που είπε ο κ.Σταμόπουλος, τα οποία, παρόλο που δεν είμαι νομικός, καταλαβαίνω ότι είναι απόλυτα σωστά, δεν θα σταθώ στο από ποιες εξουσιοδοτήσεις θα προκύψουν τα Προεδρικά Διατάγματα.

Είναι δυνατό να έχουμε αυτό τον γενικό Νόμο με στοιχειώδη ή ασαφή περιγραφή του τι εξουσιοδοτήσεις δίνει για να γίνει τι; Εδώ ήθελε τρεις Νόμους, κ.Καραλή. Και αυτό το χρονοδιάγραμμα αν ανατεθεί στον καθένα ο οποίος έχει την εμπειρία και σε ομάδες, Υπουργεία, στο ΥΠΥΜΕΔΙ, στο Υπουργείο Ανάπτυξης με τους εμπλεκόμενους φορείς, δεν σας λέω ότι θα είχε τελειώσει τον προηγούμενο χρόνο, αν του είχε ανατεθεί εγκαίρως, αλλά και τώρα έχουμε μπροστά μας ένα έτος με πολύ σφιχτές διαδικασίες για να προχωρήσουμε σε κάτι το οποίο θα είναι εφαρμόσιμο. Διότι μην ξεχνάτε, αυτό το επεσήμαναν όλοι οι ομιλητές σχεδόν, και εδώ εμείς που είμαστε στο πάνελ, ότι αυτό το πράγμα δεν πρόκειται να μπορέσει να εφαρμοστεί και όλοι βλέπουμε να ακολουθείται η συνήθης ελληνική διαδικασία. Θα ψηφίσουμε κάτι, το οποίο θα του δώσουμε μία παράταση κ.ο.κ.

Δεν μας επιτρέπεται πια, στην κατάσταση που είναι η χώρα και οι υποδομές της και η αναπτυξιακή της θέση, δεν μας επιτρέπεται να πάμε άλλη μία αναβολή, να μην εφαρμόσουμε μεταρρυθμίσεις, να μην ψηφίσουμε σωστές μεταρρυθμίσεις που να μπορέσουν να μας βγάλουν από το σημερινό τέλμα και να μας δώσουν την αναπτυξιακή ώθηση.

Ο χρόνος που είπα, το ένα έτος, θέλει πάρα πολύ σφιχτή δουλειά και υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι θα έχουμε τους τρεις ανεξάρτητους τομείς που σας είπα.

Βεβαίως, περιττό να σας πω, και εδώ θα πρέπει να δώσω, σ' αυτό το πόνημα που έχουμε, θα δώσω εύσημα στους συνεργάτες της Ανεξάρτητης Αρχής, οι οποίοι δουλέψανε, οι οποίοι και από τις νέες Οδηγίες πήραν κάποια σημεία και τα ενσωματώσανε. Βεβαίως, λένε ότι δουλέψανε με την 17 και την 18, που σημαίνει ότι σε λίγο καιρό θα πρέπει να το ξαναδουλέψουμε.

Και επειδή, όπως πολύ σωστά επεσήμανε ο κ.Σταμόπουλος, οι Οδηγίες είναι γενικές και επαφίεται η εξειδίκευσή τους στα μέλη, στα εθνικά μέλη, είναι σαφές ότι αυτή η δουλειά θα πρέπει να γίνει εδώ και τώρα με τις νέες Οδηγίες και όχι να στηριζόμαστε στον 17618 για να πάμε σε τέρμινα.

Αυτά που σας λέω, λοιπόν, ο χρόνος, είναι υπό την προϋπόθεση ότι θα γίνουν αυτά τα πράγματα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστώ τον κ.Αλεξόπουλο και να επισημάνω σ' αυτό το σημείο ότι οι νέες Οδηγίες, που ψηφίστηκαν τώρα, στην Ελλάδα πρέπει να εφαρμοστούν, αν δεν κάνω λάθος, ένα χρόνο νωρίτερα απ' ό,τι στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες.

Κ.ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ: Έτσι είναι, ναι.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Έτσι δεν είναι;

Κ.ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ: Έτσι είναι, ναι.

ΜΕΛΟΣ: (εκτός μικροφώνου) Είχαμε πει στην πρώτη συνάντηση που είχαμε κάνει στις Βρυξέλλες ότι... Η αλήθεια είναι ότι στην επόμενη δεν...

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Δεν το αναφέρανε;

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Προέκυψε το πλεόνασμα, γι' αυτό!

Κ.ΚΑΛΕΡΓΗΣ: Είναι προφανές ότι είχαν κατά νου όντως να τις εφαρμόσουμε εμείς πρώτοι. Γιατί, αν διαβάσετε το δεύτερο μνημόνιο και την αντίστοιχη υποχρέωση που σήμερα πάμε να την εφαρμόσουμε, λέει για το δεύτερο τρίμηνο του '12. Οπότε προφανώς θεωρούσαν ότι θα δουλέψουμε, γιατί μάλιστα στην υποχρέωση είχε, άμα το διαβάσει κανείς, είναι μία πολύ ωραία παράγραφος γενικώς, μιλάει για εξορθολογισμό, μιλάει για διάφορα, ότι θα γινόταν μία ομάδα που θα είχε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν έχουμε ακούσει τίποτα τι έχουν γίνει απ' αυτά. Άρα, γι' αυτό θα το λέγαμε.

Πάντως, δεν υπάρχει αυτή η διάκριση στην Οδηγία. Είναι δύο χρόνια για την Ελλάδα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ωραία. Πηγαίνοντας πιο κάτω. Κύριε Βλάχο, απ' ό,τι προκύπτει από τη συζήτηση, όλοι οι συνομιλητές μας μιλάνε ότι χρειάζεται ένας χρόνος, που είπε ο κ.Αλεξόπουλος...

Κ.ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ: Ένας ορίζοντας πείτε.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ένας ορίζοντας κλπ.

ΣΤ.ΤΡΕΖΟΥ: Ένα τέρμινο.

Κ.ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ: Για να μη μιλάμε με τέρμινα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Στο ενδιάμεσο, οι εργολήπτες, οι κατασκευές των έργων, τι γίνεται;

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Καταρχήν, δεν είμαι Υπουργός, ούτε Γενικός Γραμματέας, ούτε έχω ..., ως εργολήπτης.

Να πω ότι στο ερώτημα που βάλατε στην αρχή, κ.Καραλή, για το αν συμφωνούμε με τις μεταρρυθμίσεις και όλοι απάντησαν θετικά, κάποιοι υπό όρους, είναι γεγονός ότι θέλουμε τις μεταρρυθμίσεις, αρκεί να μη θίγουν την καθημερινότητά μας και να αισθανόμαστε απόλυτα

ασφαλείς, σε όλους τους τομείς, είτε σε συμβολαιογράφους, σε ταξιτζήδες. Θυμάμαι την απόδειξη που επί Υπουργίας Παπακωνσταντίνου επιβλήθηκε στους ταξιτζήδες, στα βενζινάδικα και στις λαϊκές αγορές. Αντιδρούσαν με επιχειρήματα, οι ταξιτζήδες ότι δεν χωράει μέσα στο ταξί η ταμειακή, οι βενζινάδες ότι το σύστημα εισροής-εκροής, έχουν κάτι διαρροές οι δεξαμενές, άρα θα έχουν μονίμως πρόβλημα και θα έχουν φορολογικό πρόβλημα και οι πωλητές των λαϊκών αγορών είχαν σηκώσει γη και ουρανό ότι είμαστε αγράμματοι άνθρωποι και πώς θα κάνουμε λογαριασμούς όταν χρησιμοποιούμε ταμειακή μηχανή.

Λοιπόν, εφαρμόστηκαν, εφαρμόζονται πλήρως. Δεν ξέρω αν μπαίνετε συχνά σε ταξί. Βενζίνη βάζετε εν πάση περιπτώσει. Ένα από τα δύο θα το κάνετε. Λαϊκή ίσως λιγότεροι πάτε από σας. Εφαρμόζεται παντού και δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα και είναι και ευγενέστατοι και σε κυνηγάνε να στη δώσουν.

Λοιπόν, τις μεταρρυθμίσεις πολλά χρόνια δεν τις κάναμε. Έχω αιρετική άποψη σ' αυτό. Ενώ είχαμε και δημοκρατία και δυνατότητα έκφρασης κλπ. και δεν τις κάναμε και είμαστε υπεύθυνοι συλλογικά.

Εγώ θεωρώ ότι αυτό το Νομοσχέδιο δεν είναι το Νομοσχέδιο Ρέππα ή το Νομοσχέδιο Σουφλιά ή το Νομοσχέδιο Οικονομίδη-Λαμπρόπουλου. Είναι το Νομοσχέδιο που επιβάλλεται από το μνημόνιο και θεωρώ ότι γι' αυτό το λόγο θα γίνει, θα προχωρήσει.

Σίγουρα υπάρχουν τεράστια κενά, αλλά είμαστε υπεύθυνοι όλοι. Όταν δεν συνεργάζονται, εγώ δέκα χρόνια ασχολούμαι με τον συνδικαλισμό, η συνεργασία μεταξύ του Υπουργείου Δημοσίων Έργων, του ΥΠΕΧΩΔΕ και του Υπουργείου Οικονομικών ήταν μονίμως στο απόλυτο μίσος. Κάτι ειρωνικό είπε και ο Πρόεδρος προηγουμένως, ο Σπίρτζης, για τη συνεργασία των δύο Υπουργείων.

Όταν κάθε Υπηρεσία, κάθε Υπουργείο είναι βλαέτι, εμείς πηγαίναμε στον Υπουργό τον κ.Σουφλιά και μας έλεγε «τώρα τον Νόμο πού να τον αλλάξουμε, τι να βελτιώσουμε, καλά πάμε, πείτε στον Αλογοσκούφη να βγάλει λεφτά για τα έργα, εγώ θα σας υποστηρίξω». Και πηγαίναμε στον Αλογοσκούφη και έλεγε «λεφτά δεν μπορούμε να δώσουμε, κοιτάξτε να κάνετε θεσμικές μεταρρυθμίσεις με το ΥΠΕΧΩΔΕ, να βελτιώσετε τη δουλειά σας». Και η αντιπάθεια και η αντιπαράθεση υπήρχε και μεταξύ των Διευθυντών και μεταξύ των Προϊσταμένων και μεταξύ των υπαλλήλων ακόμα.

Λοιπόν, εάν δεν τα επιβάλλει κάποιος, λυπάμαι που το λέω, είναι αντίθετο με το δημοκρατικό πολίτευμα, είναι αντίθετο με τις δημοκρατικές αρχές, αλλά θα επιβληθούν.

Αυτό που μπορούμε να κάνουμε εμείς είναι να δούμε ότι, εφόσον θα επιβληθούν, που δεν είμαι και αντίθετος ιδεολογικά, γιατί εντάξει, μέχρι τότε θα σε περιμένει και ο άλλος, σου δίνει

λεφτά, σου έχει δώσει δύο ΜΟΠ, τέσσερα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης και ετοιμάζεις να πάρεις και άλλο και δεν έχεις τρόπο να τα αξιοποιήσεις; Γιατί αξιοποίηση δεν είναι μόνο η απορρόφηση. Η απορρόφηση είναι ένα θέμα. Στο τέλος τρέχουμε, προλαβαίνουμε στην απορρόφηση. Είμαστε και λίγο ικανοί, λίγο τσαπατσουλιά, λίγο κάνουμε τα στραβά μάτια. Γίνεται η απορρόφηση.

Το θέμα είναι ότι με τα λεφτά αυτά, επαναλαμβάνω, δεν έχουμε κάνει ακόμα τον δρόμο Πάτρα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Δεν τον έχουμε κάνει τον δρόμο. Δηλαδή πόσα πακέτα, πόσα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, πόσα σχέδια Marshal πρέπει να κάνουμε εμείς και ο μηχανισμός μας αυτός για τον οποίο καμαρώνουμε ότι είμαστε οι φοβεροί μηχανικοί, πολύ καλοί εργολάβοι; Εντάξει, κάτι δεν πάει καλά. Είναι προφανές αυτό.

Και εγώ νομίζω ότι η κλεψύδρα έχει αδειάσει και αναγκαστικά θα προχωρήσουμε. Και πρέπει να το καταλάβουμε. Και οι συνάδελφοι οι εργολάβοι πρέπει να είναι πάρα πολύ προσεκτικοί, να μη χτυπάνε εκπώσεις αλόγιστες, να μην τρελαίνονται, να μη φαντάζονται ότι θα επιστρέψουμε στα παλιά με τίποτα. Και αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι, κατά τη γνώμη μου, να παρέμβουμε, να βγάλουμε τις επιπολαιότητες, τα λάθη κλπ., τα οποία από την εμπειρία μας σαν μηχανικοί της παραγωγής, όπως και πολλοί πάλι από την εμπειρία τους, γιατί και αυτοί στην παραγωγή είναι, όταν δημοπρατούν και έχουν την υποχρέωση ένας υπάλληλος να δημοπρατήσει ένα έργο σημαντικό, ξέρει από πόσα κύματα έχει περάσει μέχρι να φτάσει να υπογραφεί η σύμβαση.

Ξέρουμε τι λάθη μπορεί να γίνουν. Επισήμανα μερικά ενδεικτικά προηγουμένως. Ξέρουμε, παρότι δεν έχουμε τα αρχεία που θα 'πρεπε να 'χουμε και τη μηχανογράφηση που θα 'πρεπε να 'χουμε, αυτά πρέπει να προσπαθήσουμε να τα προλάβουμε. Ο στόχος ο δικός μας θα είναι να προλάβουμε ό,τι μπορούμε. Δυστυχώς, είμαστε σε άμυνα. Δεν είμαστε σε επίθεση. Και δεν υπάρχει και κανένας φορέας άλλος, είτε είναι από τους εργολήπτες, είτε από εργολήπτες με μελετητές, είτε από το ΤΕΕ, κανένας φορέας που να έχει ετοιμάσει μία πρόταση.

Σήμερα εδώ πέρα οργάνωσε μία εκδήλωση ο ΣΑΤΕ και δεν ήρθαν, να πω την αλήθεια δεν καλέσαμε κιόλας, γιατί ξέραμε ότι θα γινόταν η χάβρα των Ιουδαίων, τις άλλες εργοληπτικές οργανώσεις.

Λοιπόν, αυτή τη στιγμή είμαστε τόσο διασπασμένοι και τόσο ο καθένας σκέφτεται διαφορετικά, ακόμα και μέσα στις ίδιες τις οργανώσεις, που δεν είμαστε σε θέση να προτείνουμε.

Επομένως, θα κοιτάζουμε, για να κλείσω την απάντηση, κ.Καραλή, να ελαχιστοποιήσουμε τις κακές επιπτώσεις. Και πρέπει με πολύ μεγάλη προσοχή να πορευόμαστε ούτως ώστε να αποφύγουμε κακοτοπιές. Εδώ βλέπουμε ότι έχουν αλλάξει οι Νόμοι ριζικά.

Έχουμε το πιο αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο της Ευρώπης ας πούμε σε θέματα συμπληρωματικών συμβάσεων, σε θέματα ελέγχων, γιατί ίσως είχαμε και τα περισσότερα προβλήματα ή γιατί δώσαμε δικαιώματα. Αν θέλετε, όλα μπορεί να ισχύουν.

Και παρόλα αυτά, οι εκπτώσεις στα έργα είναι της τάξης του 10%, όχι, για να μην είμαι υπερβολικός, κάτω του κόστους. Δηλαδή δεν μπορεί το σίδηρο σε ένα οικοδομικό έργο, το σκυρόδεμα, τα πλακάκια, τα κεραμικά πλακάκια να δίνονται με τιμές οι οποίες δεν υπάρχουν. Δεν υπάρχουν στην αγορά. Είναι δεδομένο πόσο πουλιέται το σίδηρο. Είναι χρηματιστηριακό υλικό. Δεν μπορείς εσύ να βάζεις με 20% ή με 15% μικρότερη τιμή. Κάτι γίνεται εκεί πέρα. Το τι γίνεται το ξέρουμε όλοι. Είναι δύο, τρία πράγματα. Και στο τέλος φυσικά καταστρέφεται και ο ίδιος ο επιχειρηματίας και κομμάτι της αγοράς και το έργο την πληρώνει.

Εγώ πιστεύω ότι πρέπει να προσπαθήσουμε ακριβώς αυτό που είπατε, κ.Καραλή, στο μεταβατικό στάδιο να μη δημιουργηθεί κενό. Να μπορέσει να εξελιχθεί ομαλά η εξέλιξη των έργων. Και σ' αυτά που θα εφαρμοστεί η καινούργια νομοθεσία, γιατί δεν πιστεύω ότι είναι τόσο μεγάλο θέμα να συνταχθούν τα Προεδρικά Διατάγματα, τα Προεδρικά Διατάγματα θα είναι περίπου οι σημερινοί Νόμοι, δεν το βλέπω τόσο σπουδαίο. Τώρα, εάν υπάρχει κάποιο κόμμα...

ΜΕΛΟΣ: FIDIC.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Μου λένε FIDIC από κάτω. Έχει ξεσπάσει κίνημα υπέρ των FIDIC, κ.Οικονομίδη. Το FIDIC όμως είναι τρόικα. Είναι μία ευρωπαϊκή διαδικασία, την οποία εάν την είχαμε...

ΕΜΜ.ΒΡΑΪΛΑΣ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου)

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Είναι τρόικα επί της ουσίας, κ.Βράϊλα. Επί της ουσίας είναι τρόικα. Κοιτάξτε, όταν για πρώτη φορά στην Ελλάδα κάναμε μία προσπάθεια σαν ΣΑΤΕ, είχαμε πάει με τον Δήμο τον Τουλιάτο, τον Θανάση τον Πιατίδη, και είδαμε τις διαδικασίες τιμολόγησης, ανάλυσης τιμών και προδιαγραφών σε δύο ευρωπαϊκές χώρες και ήρθαμε και τα είπαμε εδώ πέρα, μας κοίταζαν σαν UFO. Και ένας διακεκριμένος επιστήμονας και άνθρωπος του χώρου έγραψε ένα άρθρο «ΣΑΤΕ – Οι Γερμανοί ξανάρχονται».

Γιατί να αντιγράψουμε το γερμανικό σύστημα και να μην κάνουμε δικό μας; Κάνουμε και δικά μας αυτοκίνητα. Δηλαδή οι Γιαπωνέζοι που αντιγράφουν, οι Κινέζοι που αντιγράφουν, είναι τα κορόϊδα. Και τώρα αντιγράφουν και οι Γερμανοί. Ο καθένας, στην ανοιχτή κοινωνία που ζούμε, την παγκόσμια, ό,τι καλό υπάρχει φροντίζει να το πάρει και να το ενσωματώσει. Δεν θα ανακαλύψουμε τον τροχό, ούτε θα φτιάξουμε δικό μας internet. Θα αξιοποιήσουμε το internet .

Δέκα φορές έχουμε φτάσει κοντά στο να συζητήσουμε να κάνουμε ένα σύστημα για τιμολόγια, ένα σύστημα για αναθεώρηση, ένα σύστημα για συγχρονισμό εν πάση περιπτώσει των τεχνικών προδιαγραφών, των αναλύσεων τιμών και να τελειώνει αυτό το αίσχος της

αναθεώρησης το οποίο είναι ένα μπακάλικο αυτή τη στιγμή και μάλιστα ένα κακό μπακάλικο, όπως εξελίσσεται. Όσοι είναι συνάδελφοι από εδώ μέσα, να ξέρουν ότι θα φάνε μια τσεκουριά. Και ένας λόγος που παραιτήθηκα είναι και αυτός. Δεν μπορούμε να αντιδράσουμε καθόλου. Πάνε κοιτώντας μπροστά, όχι δεξιά, ούτε αριστερά, τίποτα. Μπροστά.

Λοιπόν, θα πέσουν περικοπές αφάνταστες. Δεν τις καταλαβαίνει κανένας τι πρόκειται να γίνει. Και λυπάμαι αλλά και σαν Πρόεδρος και σαν συνδικαλιστής δεν μπόρεσα να προλάβω τίποτα. Είναι κάτι για το οποίο ντρέπομαι, όχι περισσότερο απ' όσο πρέπει να ντρέπονται κάποιοι άλλοι, αλλά εν πάση περιπτώσει δεν είναι αξιοπρεπής κατάσταση.

Πάντα, όσες φορές προχωρήσαμε και φτάσαμε σε συζητήσεις, μπήκε το θέμα ποιος θα είναι ο διαχειριστής, θα είναι το Τ.Ε.Ε., θα είναι η Δ11, η οποία απέκτησε τώρα πιστοποίηση, θα είναι το ΙΟΚ, θυμάστε ένα φάντασμα ΙΟΚ. Εντάξει, τι να πω;

ΜΕΛΟΣ: Είχε σταματήσει και την κίνηση αυτή. Να το λέμε και αυτό.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Λοιπόν, νομίζω ότι απάντησα και είπα και πάρα πολλά.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστώ τον κ.Βλάχο. Ένα θέμα που τίθεται και τέθηκε με πολύ μεγάλη ανάλυση σήμερα, ήταν αυτή η καινούργια η νομοθεσία, η οποία μάλλον θα πάψει να είναι νομοθεσία, θα είναι Προεδρικά Διατάγματα και Υπουργικές Αποφάσεις. Δηλαδή όλοι ξέρουμε ότι αυτά συντάσσονται, εκδίδονται εν αγνοία όλου του κόσμου, των ενδιαφερομένων. Κανένας διάλογος δεν γίνεται.

Θέλω να σας ρωτήσω, κα Τρέζου, είναι δυνατό το Υπουργείο, το Υπουργείο που είναι το Υπουργείο των έργων παραδοσιακά, να αποδεχθεί μια νομοθεσία που τόσα χρόνια υποστήριζε, διόρθωνε, εφάρμοζε να υποβιβαστεί σε επίπεδο Υπουργικών Αποφάσεων και Προεδρικών Διαταγμάτων; Δεν θα νοιώθει μεγάλη ευθύνη απέναντι στην κοινωνία, μια και αυτά δεν θα έχουν υποστεί τη βάση του διαλόγου;

ΣΤ.ΤΡΕΖΟΥ: Πρέπει να αποδεχθούμε ότι ορισμένα πράγματα πρέπει να τα πάρουμε ως δεδομένα. Δεν μπορούμε να αγνοούμε αυτά που πραγματικά συμβαίνουν και να ξεκινάμε από το μηδέν. Δεν γίνεται. Έπρεπε να είχαμε προλάβει πράγματα. Συμφωνώ. Δεν προλάβαμε. Εύχομαι το Νομοσχέδιο να είναι, αυτό το σοκ που αναφέρθηκε ότι πρέπει να συμβεί στον κλάδο για να μπορέσουμε να αντιδράσουμε, εύχομαι λοιπόν αυτό το Νομοσχέδιο να είναι το σοκ που χρειαζόταν για να μπορέσουμε όλοι μαζί να συνεργαστούμε προς την κατεύθυνση τη σωστή.

Τώρα, το γεγονός ότι ο Νόμος περί δημοσίων έργων τελικά θα γίνει μέσω Προεδρικού Διατάγματος και όχι διαβούλευσης, είναι μεν ένα θέμα, δεν το αντιλαμβάνομαι πάρα πολύ εγώ, γιατί οι νομικοί θα ήταν πιο ευαίσθητοι σ' αυτό, αλλά εγώ πάλι θεωρώ...

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ως τεχνικός εσείς αισθάνεστε ασφάλεια;

ΣΤ.ΤΡΕΖΟΥ: Εγώ ως τεχνικός δεν θα μπορούσα να το προωθήσω και να το φέρω σε πέρας, αν δεν συμβουλευτώ και τους υπόλοιπους stake holders, χρησιμοποιώ την αγγλική λέξη, για να το συζητήσουμε, να συμφωνήσουμε αν είναι δυνατόν κλπ. Δηλαδή η διαβούλευση, έστω και αν δεν γίνει επίσημα, όπως γίνεται στα πλαίσια ενός Νόμου και μέσω της Βουλής, σίγουρα θα γίνει εκ των ενόντων για να μπορέσουμε να φέρουμε εις πέρας το νομοθέτημα αυτό. Δηλαδή δεν θα απεμπολήσουμε την δυνατότητα αυτή, ούτε θα την αποφύγουμε. Θα την προτάξουμε.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Κύριε Δαμβέργη, εσείς μιλούσατε προηγουμένως για το νομικό πλαίσιο που διέπει τη δουλειά των μελετητών και το οποίο είναι και απηρχαιωμένο, όπως είπατε, και πράγματι έχει να τροποποιηθεί εδώ και πάρα πολλά χρόνια. Είναι δυνατό τώρα, με τον τρόπο που επιβάλλει το συγκεκριμένο Νομοσχέδιο, δηλαδή τις Υπουργικές Αποφάσεις και τα Προεδρικά Διατάγματα, να λειτουργήσει επωφελέστερα στο μέλλον η νομοθεσία για σας;

ΧΡ.ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ: Υπό την έννοια του σοκ που είπαμε και πριν, θα μπορούσαμε αυτή τη στιγμή να δούμε αυτό το σύστημα προδιαγραφών, το οποίο ισχύει 40 χρόνια και δεν έχει ασχοληθεί κανείς μ' αυτό. Βέβαια, εμένα θα μου κάνει πολύ μεγάλη εντύπωση, γιατί κάποια προσπάθεια που κάναμε πέρσι τον Απρίλιο προς το Υπουργείο, το ΥΠΕΧΩΔΕ, όπως είπα και πριν, δεν είχε καμία απόκριση Δεν ήρθε κανείς να πει «Αυτά που λέτε είναι σαχλαμάρες» ή «Ελάτε να δούμε εδώ πέρα, τι λέτε»; Καμία απάντηση.

Τώρα, πάνω στην απελπισία μας, πιθανόν να πουν «Ελάτε τώρα να τα ξαναδούμε».

Σε μας στα Υδραυλικά Έργα –ανοίγω μια παρένθεση- είχαμε το αρνητικό προτέρημα να παρουσιαστούν και οι εκπώσεις του 80 και του 90%. Είχαμε και δωρεάν μελέτες υδραυλικών έργων.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Χορηγοί.

ΧΡ.ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ: Χορηγοί ναι. Υπάρχουν χορηγοί την περίοδο αυτή. Οπότε είπαμε, αν μη τι άλλο, ας προσπαθήσουμε να ελέγξουμε αυτό που λέμε “παραδοτέα”. Να έρθει ο άλλος να δώσει το ίδιο προϊόν με εμένα και αν το κάνει με 5% και 10% της αξίας του, πάει να πει ότι εγώ δεν τα καταφέρνω τόσο καλά, να κοιτάξω πως το κάνει αυτός. Ε, σας πληροφορώ ούτε ένας ενδιαφέρθηκε να μας πει καθίστε να δούμε αυτά τα παραδοτέα που προτείνετε. Κανένας.

Κάναμε, επίσης, την ίδια κρούση για το τιμολόγιο το δικό μας, των υδραυλικών έργων. Έχουμε βρει το λιγότερο 40 με 50 σημεία που “χτυπάει”. Κανένας δεν ενδιαφέρθηκε. Κανείς, και μιλάμε για τα τιμολόγια αυτά που ισχύουν τώρα για τα υδραυλικά έργα.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Είναι δικό μας θέμα, συνάδελφε. Ποιος να ενδιαφερθεί; Γιατί να ενδιαφερθεί το Υπουργείο; Είναι δικό μας θέμα.

ΧΡ.ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ: Εμάς μας ενδιαφέρει γιατί, όταν φτιάχνουμε μία μελέτη και έχουμε τιμολογήσει «σαχλαμάρες», αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα να μη μπορεί να κατασκευαστεί η μελέτη μας. Επομένως, έχουμε κάποια εμπλοκή και εμείς.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Άρα, μας αφορά.

ΧΡ.ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ: Μας αφορά, αυτό λέω.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Άρα, ας φροντίσουμε να το κάνουμε μόνοι μας σαν επαγγελματίες, σαν ιδιώτες.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Μήπως τελικά ορισμένοι συνάδελφοί σας με τη βεβαιότητα ότι δεν θα εφαρμοστούν οι μελέτες, κάνανε αυτή τη δουλειά;

ΧΡ.ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ: Αυτό είναι μία πολύ καλή ιδέα. Εγώ πραγματικά θα ήθελα, να κάτσει κάποιος και να πει : Γίνανε το διάστημα αυτό κάποιες μελέτες, γλύτωσα από τις μελέτες αυτά τα λεφτά, όταν πήγαν να τα φτιάξουν αυτά τα έργα, πόσα λεφτά έχασα;

Πραγματικά θα είχε πολύ μεγάλο ενδιαφέρον αυτό, αν μη τι άλλο για τις επόμενες γενιές, «το τι γλύτωσα και τι έχασα». Μία μελέτη, το ξέρετε, είναι ένας πολύ καλός τρόπος με λίγα λεφτά να χάσεις πολλά. Δεν υπάρχει πιο σίγουρος τρόπος με λίγα λεφτά να χάσεις πολλά.

Και σας λέω, αυτή τη στιγμή μιλάμε για εκπτώσεις 90%.

ΜΕΛΟΣ: 90,07%.

ΧΡ.ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ: 90,07%. Είναι υπέρ του μαθητή!

Λοιπόν, τι να κάνουμε αυτή τη στιγμή;

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Κύριε Καλέργη, εσείς είπατε και προηγουμένως ότι ο κλάδος θέλει σοκ. Άρα, αυτό που είπαν μετέπειτα από σας, το είχατε προβλέψει, ότι θέλει ένα σοκ. Το σοκ όμως που διαμορφώνεται από ένα Σχέδιο Νόμου, το οποίο προβλέπει κάποιες ηλεκτρονικές υπηρεσίες οι οποίες ακόμα είναι και ασαφείς ποιες θα επικρατήσουν και ποιες θα σβήσουν, μπορεί να ανταπεξέλθει ο κλάδος των μελετητών για παράδειγμα σε όλες αυτές τις υπηρεσίες τις ηλεκτρονικές ή χρειάζεται χρόνο μετεκπαίδευσης;

Σας θυμίζω πάντως ότι ο ΟΑΕΔ δεν δίνει επιδόματα.

Κ.ΚΑΛΕΡΓΗΣ: Για το θέμα με τις ηλεκτρονικές συμβάσεις αναλώθηκε πάνω από τη μισή σημερινή εκδήλωση, γιατί όντως είναι και σημαντικό θέμα και είναι και κάτι που ισχύει. Ο 4155 ισχύει.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Και ισχύει και έχουμε και προθεσμίες μπροστά μας που θα ισχύσουν και τα επόμενα στάδια.

Κ.ΚΑΛΕΡΓΗΣ: Καταρχάς νομίζω από όλους ειπώθηκε ότι πρέπει να είμαστε θετικοί στην όλη προσέγγιση. Γιατί όντως η ηλεκτρονικοποίηση των διαδικασιών είναι υπέρ της διαφάνειας, είναι

κάτι που το θέλουμε και διαχρονικώς και παγίως και ο ΣΕΓΜ και ο ΣΑΤΕ, τα είπε ο Πρόεδρος πριν,

είναι διαδικασίες τις οποίες τις θέλουμε και τις επιθυμούμε.

Βεβαίως, στη χώρα αυτή επικρατεί πολλές φορές ένας παρορμητισμός στο να υιοθετήσουμε μοντέρνες διαδικασίες και υπερσύγχρονες διαδικασίες, που ουσιαστικά δημιουργούν προβλήματα στην εφαρμογή τους.

Παραδείγματος χάριν τώρα ένα πάρα πολύ σοβαρό πρόβλημα, και τελικά καταλαβαίνω γι' αυτό θα γίνω λίγο γραφικός, γιατί δεν το έχουν καταλάβει οι αρμόδιοι, είναι το εξής: Ότι από 1/1/2014 στον τομέα των υπηρεσιών και των προμηθειών είναι υποχρεωτική η χρήση του ΕΑΑΔΗΣΥ για τις υπηρεσίες και τις προμήθειες, υποχρεωτική για πάνω από 60.000 ευρώ.

Καλώς ή κακώς, οι μελέτες δημοσίων έργων και οι συμβουλευτικές υπηρεσίες δημοσίων έργων είναι υπηρεσίες. Άρα, αυτή τη στιγμή τόσο οι μελέτες, όσο και οι συμβουλευτικές υπηρεσίες δεν μπορούν να δημοπρατηθούν παρά μόνο μέσω του συστήματος του ΕΑΑΔΗΣΥ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Και γίνεται αυτό;

Κ.ΚΑΛΕΡΓΗΣ: Μισό λεπτό. Έχουμε μιλήσει αναλυτικά γι' αυτό το θέμα. Προφανώς και οι άνθρωποι εδώ που λειτουργούν το σύστημα κλπ. και νομίζουν ότι ήταν με την πλάτη στον τοίχο και δεν είστε με την πλάτη στον τοίχο, απλά διαπιστώνουμε προβλήματα, ίσα-ίσα, εγώ νομίζω επαίνους πήρατε απ' όλους κλπ., αλλά όπως διαπιστώσανε τόσο ο κ.Πανταζής από την Ανεξάρτητη Αρχή, ο Δήμος ο Τουλιάτος που είπε διάφορα, υπάρχουν κάποια θέματα τα οποία πρέπει να ρυθμιστούν.

Στο πλαίσιο αυτό, αν μη τι άλλο στον δικό μας τον τομέα θα πρέπει να αναστείλετε την εφαρμογή του συστήματος και αυτό σας είπα να το περάσετε στον Γενικό Γραμματέα. Του το είπα αλλά έτρεχε και έφυγε και δεν μπορέσαμε να μιλήσουμε. Διότι υπάρχει πρόβλημα. Αυτή τη στιγμή Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και οσονούπω από 1/4 όλοι οι φορείς της κεντρικής Κυβέρνησης δεν μπορούν να δημοπρατήσουν μελέτες και υπηρεσίες συμβούλου.

Γιατί; Όχι επειδή δεν το υποστηρίζει το σύστημά σας. Γιατί δεν είναι έτοιμοι οι φορείς, οι φορείς εννοώ οι εργοδότες, και δεν είναι έτοιμοι από την άλλη μεριά και οι οικονομικοί φορείς.

Γιατί, καλώς ή κακώς, ως Υπουργείο που αναλάβατε αυτό το έργο, είσαστε πολύ πιο κοντά στον τομέα των προμηθειών. Είναι σαφές ότι οι φαρμακευτικές εταιρείες μπορεί να έχουν αποκτήσει ήδη την κουλτούρα να κάνουν τέτοιου είδους διαγωνισμούς. Ε, οι εργοληπτικές και οι μελετητικές δεν έχουμε ακόμα αυτή την κουλτούρα.

Και πρέπει να παραδεχτείτε ότι έχουμε και την εξής ιδιαιτερότητα: Ότι σε κάποια συστήματα δημοπράτησης δικά μας υπάρχει η αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς. Και δεν

είναι αξιολόγηση τεχνικής προσφοράς όπως είναι στις προμήθειες που ουσιαστικά περιορίζεται στο αν πληροί κάποιες συγκεκριμένες προδιαγραφές ένα προϊόν. Μπαίνει μέσα τεχνική κρίση ειδικών ανθρώπων, ειδικών επιστημόνων. Ακόμα και οι Επιτροπές αξιολόγησης οι δικές μας έχουν συγκεκριμένο τρόπο που συστήνονται.

Στο πλαίσιο αυτό κατανοείτε ότι δεν είναι δυνατό σήμερα να σταματήσει ο κλάδος να δημοπρατεί μελέτες, διότι κανένας φορέας δεν είναι έτοιμος να δημοπρατήσει. Εμάς ως ΣΕΓΜ μας παίρνουν διάφοροι, από Διαχειριστικές Αρχές που έχουν έτοιμες μελέτες για να ωριμάσουν έργα του ΣΕΣ, και λένε πώς θα τα ... Δεν ξέρουμε να τους απαντήσουμε. Σας το ομολογώ, δεν ξέρουμε τι να τους απαντήσουμε.

Άρα, αυτό πρέπει να το μεταβιβάσετε και είναι πολύ σημαντικό. Και σας λέω, αυτό, προς επίρρωση του αληθούς αυτού που σας λέω, φαίνεται από το Νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα. Διότι οι άνθρωποι από την Ανεξάρτητη Αρχή έχουν διαγνώσει ότι, όπως είναι σήμερα το σύστημα, για να λειτουργήσει σωστά του λείπουν κάποιες λεπτομέρειες. Γι' αυτό και έχουν προβλέψει ένα Προεδρικό Διάταγμα το οποίο είναι προϋπόθεση λειτουργίας και έναρξης ισχύος του Νόμου, που καταργείται με το Νομοσχέδιο.

Είναι το ελληνικό παράδοξο. Η περίπτωση σας, επιτρέψτε μου να το πω καλοπροαίρετα, είναι το ελληνικό παράδοξο. Εμείς έχουμε πάθει πλάκα μ' αυτό. Διότι ισχύει σήμερα ένας Νόμος, ο οποίος με το Νομοσχέδιο καταργείται και το Νομοσχέδιο λέει ότι για την επανέναρξη ισχύος του πρέπει να έρθει ένα Προεδρικό Διάταγμα που δεν υπάρχει σήμερα.

Πείτε μου, πρέπει με τροπολογία αύριο το πρωί να ανασταλεί η ισχύς αυτού του Νόμου ή όχι; Γιατί αλλιώς εμείς θα τρελαθούμε.

Άρα, στο θέμα αυτό νομίζω ότι είμαι πολύ σαφής.

Τώρα, στα έργα είναι από 1/7, τα είπαμε. Και εγώ νομίζω το ίδιο είναι. Κοντός ψαλμός αλληλούια. Τι από 1/7 κλπ.; Αυτό είναι.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Κύριε Φρατζέσκο, είπατε προηγουμένως σε μια συζήτηση που είχαμε ότι στην Πορτογαλία εφαρμόζονται αυτά τα συστήματα τα ηλεκτρονικά, εδώ και πόσα χρόνια;

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Αρκετά χρόνια. Η τελευταία χώρα στην ΕΕ, που δεν είχε διαθέσιμη τέτοια πλατφόρμα, ήταν η χώρα μας. Όλες οι άλλες είχαν, όχι μία, δύο τρεις. Και αυτό που σας είπα αναφορικά με την Πορτογαλία, η οποία είναι μία χώρα του ίδιου μεγέθους με την Ελλάδα, έχει 9 πλατφόρμες μέσα από τις οποίες κάνει με ηλεκτρονικό τρόπο τις διαδικασίες.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Οι οποίες συνεργάζονται όμως.

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Προφανώς και δεν είναι εντελώς ανεξάρτητες. Κάπου συγκεντρώνονται όλα τα στοιχεία κλπ., ακολουθούν τους ίδιους κανόνες, ικανοποιούν κάποια συγκεκριμένα πρότυπα προκειμένου να υποστηρίξουν τις διαδικασίες και ελέγχονται από το κράτος.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Θεωρείτε ότι τη δουλειά που έχετε κάνει, θεωρείτε ότι μπορούν να την αξιοποιήσουν, να τη χρησιμοποιήσουν οι υπάλληλοι τόσων φορέων για να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του σχετικού Νομοσχεδίου;

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Αν θέλετε την προσωπική μου άποψη, αν με ρωτάτε...

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ακριβώς, την προσωπική σας.

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Αν με ρωτάτε αν η άποψη της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου είναι τέτοια...

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Όχι για τη Γραμματεία Εμπορίου. Εσείς τα φτιάξατε και ίσως να τα ξέρετε. Εγώ μιλάω για όλους τους φορείς του Δημόσιου Τομέα.

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Προφανώς και δεν είναι όλοι έτοιμοι τώρα να κάνουν τις διαδικασίες. Βρισκόμαστε σε διαδικασία ενημέρωσης και εκπαίδευσης των στελεχών των αναθετουσών αρχών. Έχουμε εκπαιδέσει χιλιάδες, θα εκπαιδεύσουμε ακόμα χιλιάδες στελέχη αναθετουσών Αρχών, προκειμένου να είναι ικανά να ηλεκτρονικοποιήσουν τις διαδικασίες τους.

Θα ήθελα όμως εδώ να αναφέρω κάτι που αφορά τον δικό σας τον κλάδο. Έχουμε εκπαιδέσει αρκετούς προμηθευτές ή παρόχους υπηρεσιών στον τρόπο χρήσης της πλατφόρμας, κατάρτισης και υποβολής της προσφοράς τους. Η κατάρτιση αυτή δεν κρατάει περισσότερο από δύο ή τρεις ώρες.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Μιλάτε για προμήθειες κυρίως, όπως σας είπε ο κ.Καλέργης, όπου είναι σαφώς πολύ πιο εύκολο να γίνει.

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Όχι, δεν νομίζω. Υπάρχουν δημόσια έργα εκατομμυρίων με την πολυπλοκότητα που υπάρχει και βεβαίως δεν γνωρίζω τις λεπτομέρειές τους, αλλά υπάρχουν και πολύ πολύπλοκα έργα παροχής υπηρεσιών ή προμηθειών, τα οποία πιθανόν να είναι πιο πολύπλοκα από την κατασκευή κάποιων έργων.

Αυτό μπορώ να το υποστηρίξω. Το να μάθουμε κάποιον εργολήπτη ή κατασκευαστή δημόσιου έργου να καταθέσει την προσφορά του δεν διαρκεί πάνω από δύο, τρεις ώρες. Αυτό να μη σας ανησυχεί. Να σας ανησυχεί αυτό που είπε ο κ.Καλέργης, κατά πόσο οι αναθέτουσες Αρχές θα είναι έτοιμες...

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Καταρχήν για τις αναθέτουσες μίλησα εγώ, τους φορείς. Και δεύτερο, για τον κόσμο εντάξει, είναι πιο εύκολο ένας επιχειρηματίας που δραστηριοποιείται, είναι πιο εύκολο να μάθει. Πολύ πιο δύσκολα οι υπηρεσίες.

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Και μία άλλη διευκρίνιση γιατί έγινε μία παρεξήγηση...

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Το δεύτερο σκέλος που ήθελα να σας ρωτήσω και έχει σχέση με σας, παραμετροποιήσατε διάφορα στοιχεία και τα βάλατε στις πλατφόρμες που έχετε φτιάξει. Πόσο χρόνο σας πήρε, που ήταν απλές παραμετροποιήσεις για τις προμήθειες ή τις υπηρεσίες; Πόσο χρόνο σας πήρε για να κάνετε αυτή την παραμετροποίηση;

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Δεν θέλω να μπω σε τέτοιου είδους τεχνική λεπτομέρεια, διότι...

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Τάξη μεγέθους.

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Κοιτάζτε, υπάρχουν παραμετροποιήσεις οι οποίες γίνονται σε μια μέρα...

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Πόσο σας πήρε για να κάνετε;

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Το έργο μας πήρε από την προκήρυξη το 2006, πέντε χρόνια να το συμβασιοποιήσουμε, το 2011, και μας πήραν κάποιους μήνες, ενάμιση χρόνος κλπ., να το υλοποιήσουμε και να είμαστε σε θέση να ...

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Άρα, θα αυθαιρετήσω αν πω ότι η παραμετροποίηση τώρα των νέων στοιχείων για τα έργα θέλει πάνω από ενάμιση χρόνο;

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Αν θέλετε την προσωπική μου άποψη όχι δεν θα είναι τόσο πολύ για την παραμετροποίηση αυτού του συστήματος. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι κοιτάζτε, ελάτε στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου, είμαστε εδώ και είμαστε έτοιμοι να σας εξυπηρετήσουμε. Αυτό θα είναι μια πολιτική απόφαση, αν τελικά τα τεχνικά έργα θα ισχύσουν να υποστηρίζονται όπως τα προβλέπει ο Νόμος από το υπάρχον σύστημα ή θα γίνει κάτι άλλο ή θα παραμετροποιηθεί το υπάρχον κλπ.

Ήθελα να πω, συγγνώμη, επιτρέψτε μου, να μην την ξεχάσω, τη διευκρίνιση με τα «νταμάκια» που είπε ο κ.Γενικός Γραμματέας Εμπορίου, αναφορικά με την κατάρτιση της προσφοράς, δεν είναι κάποια ναι ή όχι μόνον. Απλώς, αυτό που ήθελε να δείξει ο κος Γενικός είναι ότι η προσφορά υποβάλλεται συμπληρώνοντας κάποια ηλεκτρονική φόρμα. Αλλά προφανώς το σύνολο της προσφοράς, περιλαμβάνει και αναλυτική περιγραφή του τρόπου υλοποίησης του έργου από τον συμμετέχοντα.. Η αναλυτική αυτή περιγραφή καταγράφεται σε κάποια ηλεκτρονικά αρχεία. Δεν γράφεται στο χέρι. Τα αρχεία αυτά επισυνάπτονται σ' αυτή την ηλεκτρονική φόρμα. Δηλαδή ο τρόπος που θα καταρτίσει κάποιος την προσφορά του είναι ο ίδιος με τον προηγούμενο. Δεν θα πει διαφορετικά πράγματα. Απλώς, θα τα υποβάλλει με ένα διαφορετικό τρόπο. Δεν τον περιορίζει το σύστημα να συμπεριλάβει στην προσφορά του ό,τι ο υποψήφιος επιθυμεί.

Βέβαια, αυτό που έχω ακούσει είναι ότι μια μακέτα δεν υποβάλλεται ηλεκτρονικά. Αυτή θα πρέπει να υποβληθεί σε φυσική μορφή.

ΜΕΛΟΣ: Υποβάλλεται ηλεκτρονική μακέτα.

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Τώρα, εντάξει, εσείς τα ξέρετε καλύτερα και πιθανό να μην το ξέρω εγώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Υπάρχει και 3D.

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Μπορεί να υποβληθεί και αυτή. Αλλά επειδή αναφερθήκατε στην πατάτα και αν ο διαγωνισμός απαιτεί και δείγμα πατάτας, αυτό δεν υποβάλλεται ηλεκτρονικά. Η πατάτα πρέπει να έρθει ως δείγμα. Αστεειυόμενος πάντα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Σας ευχαριστώ κ.Φρατζέσκο.

Κύριε Αλεξόπουλε, όπως διαπιστώσατε...

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Ήθελα να διευκρινίσω κάτι. Επειδή υπάρχουν παράπονα, σε εισαγωγικά, ότι έχει σταματήσει να λειτουργεί η αγορά αναφορικά με τις μελέτες του Ν.3316 λόγω της ύπαρξης και της υποχρέωσης χρήσης του συστήματος, καταρχήν η χρήση του συστήματος έχει να κάνει από 1/1 μόνο για την Κεντρική Διοίκηση. Δηλαδή όλοι οι υπόλοιποι φορείς μπορούν να προκηρύξουν χωρίς την χρήση του συστήματος υπηρεσίες και προμήθειες.

Αλλά χωρίς να είμαι βέβαιος και κρατώ μία επιφύλαξη, και δεν θα ήταν κακό να γινόταν ένα ερώτημα στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου, πιστεύω και θεωρώ ότι οι μελέτες του Ν. 3316, οι οποίες έχουν να κάνουν με τα δημόσια έργα, πάνε παράλληλα με τα δημόσια έργα. Δηλαδή για την προκήρυξη αυτών των μελετών δεν υπάρχει υποχρέωση από 1/1 ούτε για την Κεντρική Διοίκηση να πραγματοποιούνται με χρήση του ΕΣΗΔΗΣ.

Αρα, τυχόν μη δημοσίευση ή προκήρυξη τέτοιων έργων δεν έχουν να κάνουν με το σύστημα. Πιθανά έχουν να κάνουν με την ασάφεια που υπάρχει, την αβεβαιότητα, τι είναι αυτό, τι γίνεται, τι ισχύει, τι δεν ισχύει.

Αλλά η προσωπική μου γνώμη είναι ότι αυτό μπορεί να λυθεί με ένα ερώτημα στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου, κατά πόσον οι μελέτες του 3316 είναι και αυτές υποχρεωτικό για την Κεντρική Διοίκηση από 1/1 να προκηρύσσονται μέσω του συστήματος ή πάνε με τα έργα που είναι 1/7.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Μήπως η κα Τρέζου έχει να μας φωτίσει σ' αυτό, αν υπάρχει;

ΣΤ.ΤΡΕΖΟΥ: Δεν ξέρω. Η κα Τσαλίκη, ίσως;

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Εμείς αναρτάμε.

ΜΕΛΟΣ: *(Παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου – δεν καταγράφεται)*

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Εννοείτε σαν ανακοίνωση ή οτιδήποτε; Ναι, να το φροντίσουμε να το κάνουμε και αυτό.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Θα δώσετε το μικρόφωνο στην κα Τσαλίκη, μήπως μας απαντήσει στο ερώτημα;

Τ.ΤΣΑΛΙΚΗ: Πριν από δέκα μέρες περίπου μας διαβιβάστηκε μία εγκύκλιος δική σας από τη Διαχειριστική Αρχή τη δική μας, που λέει ότι όλες οι υπηρεσίες μπορούν να δημοπρατούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, ουσιαστικά να δηλώνονται, να κάνουν χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, μόνο για δήλωση, γιατί ακόμα δεν μιλάει με το ΦΕΚ και το TED, νομίζω. Υπάρχει ένα τέτοιο θέμα

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Το TED και το ΦΕΚ έχουν να κάνουν με τις υποχρεώσεις δημοσιότητας. Η δημοσιότητα στο TED και στο ΦΕΚ μπορεί να γίνει ανεξάρτητα και όχι μέσω του συστήματος, άσχετα αν εμείς έχουμε ήδη αναπτύξει τη διαλειτουργικότητα με το TED. Και για να αποτελέσει το σύστημα ένα κεντρικό σημείο αποστολής προκηρύξεων στο TED, πρέπει να περάσει σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κάποια στάδια.

Κατά το πρώτο στάδιο αναπτύσσονται ορισμένα web services, τα οποία και δοκιμάζονται. Αυτό έχει γίνει και έχουμε περάσει το πρώτο στάδιο.

Το δεύτερο στάδιο που βρισκόμαστε είναι ότι προκειμένου να σου πουν «σταμάτα να τα στέλνεις με άλλο τρόπο και να τα στέλνεις πλέον μόνο μέσω του συστήματος», πρέπει να δοκιμαστεί αυτός ο τρόπος της διαλειτουργικότητας με έναν ικανό αριθμό πραγματικών δεδομένων, που ακόμα δεν τον έχουμε. Βρισκόμαστε σ' αυτό το στάδιο.

Με το ΦΕΚ, θέλω να το διευκρινίσω, ότι όπου υπάρχει από την απέναντι πλευρά σύστημα με το οποίο θα μπορούμε να διαλειτουργήσουμε, το 'χουμε φτιάξει. Το Εθνικό Τυπογραφείο έχει πληροφοριακό σύστημα, αλλά δεν έχει ακόμη αναπτύξει τα συγκεκριμένα web services, όπως λέγονται, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα να επικοινωνήσουν τα δύο συστήματα και η αποστολή στο ΦΕΚ της προκήρυξης του διαγωνισμού να γίνεται μέσα από το σύστημα.

Τ.ΤΣΑΛΙΚΗ: Άρα, καμιά προμήθεια δεν μπορεί να ....με το ΦΕΚ.

Α.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ: Μα, με συγχωρείτε, αυτό..

Τ.ΤΣΑΛΙΚΗ: Δεν φταίτε εσείς, προς Θεού. Απλώς τα συζητάμε τώρα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Αυτό καταδεικνύει όμως σε ένα βαθμό, κ.Αλεξόπουλε, τη σύγχυση που υπάρχει ακόμα και σε πρακτικό επίπεδο.

Κ.ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ: Εκτός από λίγους ενδεχομένως που δουλεύουν αυτά τα θέματα, υπάρχει και σύγχυση εννοιών, ορισμών. Τι είναι η ηλεκτρονική υποβολή προσφορών; Τι είναι η ηλεκτρονική επεξεργασία; Πώς διαφοροποιούνται αυτά μεταξύ προμηθειών, συστήματος προμηθειών και παροχής υπηρεσιών, γενικών υπηρεσιών, μεταξύ έργων, μελετών και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών;

Ένα πολύ απλό παράδειγμα. Έρχεται ένας και σου λέει «κύριε, θα κάνω μία προμήθεια να προμηθευτώ software». Μάλιστα, πολύ ωραία. Είναι παροχή υπηρεσίας. Υπάρχουν

προμηθευτές και εταιρείες παραγωγής software, οι οποίες λαμβάνουν μέρος στο διαγωνισμό σύμφωνα με τις προδιαγραφές, τελειώσαμε.

Για ελάτε να κάνετε το software της διαχείρισης του δρόμου Αθήνα-Θεσσαλονίκη, με την εφαρμογή του εκεί επάνω. Αυτό τι είναι, προμήθεια; Είναι παροχή υπηρεσίας, με την έννοια που το είπε ο κ.Φρατζέσκος;

Καταλάβετε τι προσπαθώ να σας πω; Και περνάμε τώρα στην κρίση, το πώς αξιοποιείται αυτό το πράγμα. Διότι δεν έχω καμία αμφιβολία ότι είναι εδώ. Ή μπορούμε να φτιάξουμε ωραιότατα φόρμες που να καλύψουμε μία, δύο, πέντε (9 έχει η Πορτογαλία), δεν είμαι σίγουρος ότι ξέρω και τις 9, ξέρω ότι 3-4 είχε αλλά εν πάση περιπτώσει, και τις φτιάξαμε αυτές. Και είναι και ένα θέμα το οποίο μπορεί να τελειώσει σε κάποιο τακτό χρόνο. Συμπληρώνουμε.

Από εκεί και πέρα τι γίνεται; Πώς τις επεξεργαζόμαστε αυτές; Είναι η φύση του αντικειμένου τέτοια που απαιτεί ειδικές διαδικασίες. Ελάτε να κρίνετε τώρα την ομάδα μελέτης, που γίνεται μια εκδήλωση, μια υποβολή ενός δρόμου ή ενός υδραυλικού έργου, ενός συνθέτου έργου εν πάση περιπτώσει, και έχετε μέσα ειδικούς τριών-τεσσάρων ειδικοτήτων, ένα έργο το οποίο ας πούμε ότι δεν είναι απλό, είναι λίγο πιο περίπλοκο από τα απλά και έρχεστε να αξιολογήσετε τις προσφορές των διαφόρων γραφείων, ελληνικών και ξένων, που συμμετέχουν.

Για πέστε μου πώς θα το κάνετε; Θα βαθμολογήσετε, θα περάσετε σε data base τα βιογραφικά και θα ψάξετε να βρείτε, να παραμετροποιήσετε την εμπειρία και τον βαθμό, τις μεταπτυχιακές σπουδές τους και το πόσα χρόνια και θα αξιολογήσετε τα έργα που έχουν συμμετάσχει για να βγάλετε αποτέλεσμα;

Τέλος πάντων, ίσως μακρηγόρησα. Εκείνο που προσπαθώ να πω είναι ότι μιλάμε για εργαλεία τα οποία δεν είναι η καρδιά του προβλήματος. Είναι χρήσιμα εργαλεία. Άλλωστε, είχα κατά σύμπτωση την τύχη από το 2008 που ξεκίνησε η εσωτερική αγορά, με τον κ.Σταματόπουλο να παιδεύεται μ' αυτό το πράγμα, έτυχε να παρακολουθήσω από πολύ κοντά και τους προβληματισμούς και το πώς προχωρήσανε.

Και πράγματι έχει δίκιο ο κ.Φρατζέσκος. Μέχρι το '10 αρκετές χώρες είχαν ..... Εμείς μείναμε πίσω. Αλλά αυτό δεν λύνει κανένα πρόβλημα. Ιδίως δε, δεν λύνει κανένα πρόβλημα εάν συνδυάσετε όλα αυτά που ακούσαμε εδώ πέρα. Υποχρεώσεις προκύπτουν από το Νόμο με ρητές προθεσμίες, με ανατρεπτικές προθεσμίες, οι οποίες είναι και αμφίβολες. Διότι και εγώ πραγματικά πιστεύω ότι δεν υπάρχει ανατρεπτική προθεσμία από 1/1/14 να υποβάλλονται έτσι οι μελέτες. Επομένως, το ερώτημα είναι ρητορικό. Όχι μόνο για τις περιφερειακές αλλά και για την κεντρική Διοίκηση.

Από εκεί, όμως, κ.Καραλή, καταδεικνύεται, αυτά τα θέματα εάν θέλουμε πραγματικά να πάμε σε μεταρρυθμίσεις οι οποίες θα βοηθήσουν και εμάς και τη χώρα και να βγούμε από τον..., αν έχουμε πιάσει πάτο εδώ που είμαστε, να κατανοήσουμε και τις υποχρεώσεις μας και τις ευθύνες μας και κυρίως να κοιτάζουμε μπροστά.

Είχε δίκιο ο Γιώργος ο Βλάχος, ο Πρόεδρος του ΣΑΤΕ, ότι είναι ευθύνη όλων μας το ότι δεν προχωρήσανε οι μεταρρυθμίσεις. Δεν θα σας πάω πολύ πίσω. Τα τελευταία 15 χρόνια θα σας πω εγώ.

Από την άλλη μεριά δεν είναι δυνατό να λέμε σήμερα, Γιώργο, ότι τα Προεδρικά Διατάγματα τι είναι, είναι η απλή μεταγραφή του σημερινού Νόμου σε Προεδρικά Διατάγματα. Διότι εκεί δεν υπάρχουν αυτές οι μεταρρυθμίσεις. Δεν είναι αυτές οι αλλαγές που χρειαζόμαστε.

Άρα, πρέπει να ξεκινήσουμε από εκεί.

Και να σας πω και μια..., δεν είναι είδηση ακριβώς, αλλά είχα την ευκαιρία να συνομιλήσω με τον Γενικό Γραμματέα του ΥΠΥΜΕΔΙ και πράγματι ετοιμάζεται μία Επιτροπή με τους επαγγελματικούς εταίρους, το Υπουργείο, όλους τους αρμοδίους, για να δει πώς θα προετοιμάσει τα Προεδρικά Διατάγματα για τις μελέτες π.χ., για το θεσμικό πλαίσιο των μελετών. Θα.

Λοιπόν, όλα αυτά συμβαίνουν και σταθήκαμε και είχατε δίκιο που είπατε ότι ξοδέψαμε πολύ χρόνο στα ηλεκτρονικά. Για μένα δεν ήταν το κύριο αυτό. Για μένα το κύριο πρόβλημα είναι το απόλυτο κενό που υπάρχει μεταξύ της ψηφίσεως, όπως λέτε, στις 31 Μαρτίου του νέου Νόμου μέχρι το σημείο που θα είμαστε όχι να κάνουμε τις μεταρρυθμίσεις που όλοι επιθυμούμε και όλοι κοπτόμαστε, αλλά να λειτουργήσει στοιχειωδώς η αγορά για να μπορούμε και να παράξουμε έργα και να ζήσουμε κυρίως.

Λοιπόν, όλα αυτά με οδηγούν, θέλω να αιτιολογήσω γιατί επιμένω ότι πρέπει να παραδεχθούμε δυνατά και φωναχτά ότι αυτό το πράγμα δεν μπορεί να προχωρήσει. Θέλουν να το πάρουν εκεί με την ίδια μορφή, να περάσουν έξι μήνες και να το ξαναφέρουν και να ξανακάνουμε πάλι μια ημερίδα και να λέμε αυτά και κάποια καινούργια; Έχει καλώς. Αλλά αν δεν μπει, αν δεν γίνει κατανοητό η διάκριση των εννοιών μεταξύ όλων αυτών που θέλουμε να τα βάλουμε κάτω από την ίδια ομπρέλα, δεν πρόκειται να κάνουμε τίποτα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Κύριε Βλάχο, όπως διαπιστώνουμε, ακόμα και τα εργαλεία έχουν τα προβλήματά τους. Πόσο μάλλον όταν δεν υπάρχουν κάποια άλλα εργαλεία, που θέλετε και εσείς και πρέπει να υπάρχουν, όπως είναι ένα νέο σύστημα ανάλυσης των τιμών, όπως είναι ακόμα και η αναθεώρηση ενός ΜΕΕΠ πιο σύγχρονου, παραμετροποιημένου ας το πούμε έτσι, που να μπορούν να λειτουργήσουν τα συστήματα που θέλουν να μας επιβάλλουν.

Το ερώτημα είναι: Εσείς θεωρείτε ότι είναι δυνατό να προχωρήσει χωρίς τη βάση που είναι η ανάλυση των τιμών, που είναι οι προδιαγραφές των έργων; Είναι δυνατό να προχωρήσουμε σε ένα σύστημα με τα κουτάκια, τα νταμάκια, χωρίς να υπάρχει αυτή η παραμετροποίηση;

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Κοιτάζετε τώρα, είμαστε σαν το φίδι που στο τέλος δαγκώνει την ουρά του. Ξαναρχόμαστε συνέχεια στα ίδια.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Αυτή είναι η ιστορία του κόσμου. Πάντα είναι έτσι.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Είναι της Ελλάδας. Του κόσμου δεν ξέρω αν είναι.

Εδώ είναι ο κ.Πάνου, αν δεν κάνω λάθος, από τον ΕΛΟΤ. Ο πατέρας του, μηχανολόγος-ηλεκτρολόγος, δεν τον έχω γνωρίσει, έχω δει όμως τη δουλειά του, έφτιαξε, δεν ξέρω, με πολύ λίγους ανθρώπους, έφτιαξε τον ΑΤΗΕ, Αναλυτικό Τιμολόγιο Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων. Εμείς που είμαστε μηχανολόγοι και δουλέψαμε πολλά χρόνια με ατομικά πτυχία, δεν είχε καν εγκριθεί, δεν είχε εγκριθεί επίσημα από το Υπουργείο και ήταν ένα εργαλείο, το οποίο δεν εγκρίθηκε ποτέ. Όμως, το αναγνώριζαν όλοι. Το δέχονταν οι Υπηρεσίες. Το δέχονταν στις νέες τιμές. Το δέχονταν στις μελέτες. Το χρησιμοποιούσαν οι μελετητές. Και παρότι φτιάχτηκε μία φορά και νομίζω δεν είχε και πολλές ανανεώσεις, και με τι μέσα, με γραφομηχανές, όχι με κομπιούτερ, όχι αλλάζω, κάνω copy paste κλπ. ...

Τώρα επανέρχομαι σ' αυτά που λέω, γι' αυτό και σταματάω, γιατί τα 'χουμε πει. Εκτιμώ αν θέλετε ότι και σαν συνδικαλιστής δεν έχω τίποτα άλλο να πω. Τίποτα άλλο δεν έχω να πω. Όταν ξεκινήσαμε να πούμε τα τιμολόγια τα αναλυτικά με βάση τα γερμανικά δεδομένα, έπεσε μία σοβαρή αμφισβήτηση στο ίδιο το Διοικητικό μας Συμβούλιο, όταν είδαμε το πώς αντιδρούσε ο κ.Ξανθόπουλος, που ήταν εκπρόσωπος του Υπουργείου, πώς αντιδρούσε η τότε ηγεσία του ΤΕΕ και διάφοροι συνδικαλιστές και φορείς της ΕΜΔΥΔΑΣ, πώς αντιδρούσε το ΙΟΚ, τι είναι αυτά, θα κάτσουμε να κάνουμε μόνοι μας αναλύσεις, να γίνουν διάφορα business plan, να γίνουν διάφορα action plan, να ξοδευτούν δεν ξέρω πόσα εκατομμύρια έχουν ξοδευτεί και γιατί να μην πάρουμε το γερμανικό σύστημα και να το μεταφράσουμε;

Εντάξει, ο ΑΤΟΕ, ο οποίος είναι ένα σοφό έργο...

ΜΕΛΟΣ: Ήταν.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Είναι ακόμα. Είναι πολύ πιο σοφό και πολύ πιο αναλυτικό. Και εγώ, επειδή δεν είμαι και πολιτικός μηχανικός αλλά έχω δουλέψει οικοδομικά έργα, ό,τι ξέρω από οικοδομική τα έχω μάθει από τον ΑΤΟΕ, τα πάντα. Έχει μέσα και προδιαγραφές και ανάλυση και τα πάντα. Δεν μπορούσε να προβλέψει, το '74 που τον υπέγραψε ο Υπουργός ο Μπίρης, τότε Υπουργός, η τελευταία έκδοση είναι Υπουργική Απόφαση του '74, Υπουργός Δημοσίων Έργων Μπίρης,

Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας. Την τελευταία έκδοση, την έχω, υπογράφει ο Μπίρης, Υπουργός της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας του Καραμανλή το '74. Τότε δεν μπορούσε να προβλέψει ότι το μπετόν πλέον θα πέφτει μόνο με πρέσα. Έβαλε το μπετό ότι πέφτει με αναβατόριο και έβγαλε μία τιμή, η οποία ήταν μεγάλη. Αν αλλάζαμε τον συντελεστή αυτόν, η τιμή θα ήταν απόλυτα φυσιολογική.

Ήρθε μία πολιτική ηγεσία και ακολουθήθηκε και σε μεγάλο βαθμό από την υπηρεσιακή ηγεσία στο Υπουργείο και λέει «το καταργώ γιατί είναι πεπαλαιωμένο». Και φέρνει την απόλυτη αυθαιρεσία, το απόλυτο χάος.

Λοιπόν, τι να σας πω τώρα; Ρωτήστε τον κ. Πάνου πώς έγιναν αυτά τα πράγματα όταν τα εργαλεία ήταν, με τον κασμά σκάβανε, όχι με τις περιστροφικές τσάπες που έχει η ΤΕΡΝΑ εκεί πέρα, που μέσα σε έξι μήνες έχει σκάψει, έχει μπαζώσει, έχει φτιάξει λόφους, έχει φτιάξει τέτοια. Εντάξει. Εδώ μιλάμε για απλά πράγματα. Και επιτέλους, μιλάμε και για μετάφραση.

Δηλαδή τι θα κάνουμε εμείς; Έχει μπει ο Καρύδης, ο Καθηγητής του Πολυτεχνείου, είπε πρόσφατα σε μια συνέντευξη για την Κεφαλονιά ότι επιτέλους, λέει, σε σειсмоγενείς περιοχές δεν πρέπει να κτίζουμε με τούβλο. Είναι υλικό 200 ετών. Είναι πιο παλιό από το μπετό, πολύ πιο παλιό από το οπλισμένο σκυρόδεμα. Πρέπει να κτίζουμε με ξηρά δόμηση. Είναι απολύτως πιο ασφαλής και οι ζημιές στο Ληξούρι –έτσι έλεγε, επιστημονικά δεν μπορώ να το επιβεβαιώσω...

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Να σας διορθώσω πάντως. Το μπετό είναι πολύ παλιότερο.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Το οπλισμένο σκυρόδεμα δεν είναι τόσο παλιό.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Προσφάτως αποκαλύφθηκε ότι είναι πολύ παλιό.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Το οπλισμένο;

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ναι.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Αυτό είναι κάτι ενδιαφέρον.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Με τα λιμενικά της Ιταλίας.

Γ.ΒΛΑΧΟΣ: Πολύ ενδιαφέρον, αλλά σε εφαρμογή δεν είχε τεθεί, σε γενικευμένη εφαρμογή.

Λοιπόν, εν πάση περιπτώσει, στην ξηρά δόμηση δηλαδή τι θα κάνουμε; Θα κάνουμε αναλύσεις των συντελεστών παραγωγής και αναλύσεις κόστους δικές μας; Δεν θα πάρουμε τι λέει η ΚΝΑUF και τι λέει η RIGIPS κλπ; Τρεις εταιρείες είναι, τέσσερις, πέντε. Τι θα κάνουμε; Θα ανακαλύψουμε ξανά από την αρχή και θα μαζευόμαστε; Κάναμε και προσπάθειες στον ΣΑΤΕ να μαζευτούν παλιοί συνάδελφοι, να φέρνει ο καθένας την εμπειρία του κλπ.

Αυτά είναι κολοκύθια, συνάδελφοι. Θα αντιγράψουμε αυτά που έχουν κάνει αυτοί που είναι πιο προχωρημένοι από μας. Όπως, αν πάτε σήμερα σε μία έκθεση για υλικά οικοδομικά και κατασκευαστικά υλικά, θα δείτε ότι υπάρχουν εταιρείες, υπάρχουν και οι ακριβές, η BAUMAT,

η SICA, υπάρχουν και άλλες πιο φθηνές ελληνικές που έχουν και οκτώ προσπέκτους. Για κάθε υλικό, για κάθε ρητίνη, για κάθε κόλλα, για ο,τιδήποτε, οκτώ προσπέκτους. Ένα στα ελληνικά, ένα στα αγγλικά, ένα στα αλβανικά, ένα στα βουλγάρικα, ένα στα πολωνέζικα. Διότι τουλάχιστον όσο υπήρχε οικοδομή, ξέρανε ότι αυτοί θα τα εφαρμόσουν.

Αυτά τα πράγματα θα τα κάνει ο κλάδος. Δεν τα κάνει ο κλάδος, δεν το αποφασίζει, στο τέλος θα επιβληθούν με το ζόρι και δεν υπάρχει ευθύνη σε κανένα ξένο, σε καμία τρόικα, ακόμα και σε κανένα πολιτικό.

Αυτές είναι οι απόψεις μου.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Νομίζω ότι κάπου εδώ θα ολοκληρώσουμε.. Απλώς, εγώ ήθελα να επισημάνω δύο πράγματα.

Κ.ΚΑΛΕΡΓΗΣ: Να σας βοηθήσω στον επίλογο; Είναι κάτι σημαντικό.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ναι.

Κ.ΚΑΛΕΡΓΗΣ: Ευχαριστώ. Επειδή όλοι μάθαμε σήμερα ότι καλώς ή κακώς, κακώς για τους περισσότερους, καλώς για λιγότερους, το Νομοσχέδιο αυτό θα κατατεθεί στη Βουλή. Θα πρέπει να γίνει σαφές ότι με το δεδομένο αυτό και επειδή είναι εδώ και ο εκπρόσωπος του ΥΠΥΜΕΔΙ, θα πρέπει να γίνει μέριμνα ώστε στις μεταβατικές διατάξεις, μέχρι την έκδοση των περιφημων Προεδρικών Διαταγμάτων, με ό,τι είπε ο καθένας μας γι' αυτά, θα ισχύουν όλες οι διατάξεις του 3316 και όλες οι διατάξεις του 3669, για να μπορεί να λειτουργεί η αγορά.

Αυτό πρέπει να το περάσει το ΥΠΥΜΕΔΙ. Διότι αν δεν το περάσει, η επόμενη μέρα θα είναι άσχημη, τόσο σε θέματα αναθέσεων καινούργιων συμβάσεων, όσο και σε εν εξελίξει συμβάσεις. Οι κατασκευαστές που έχουν διαβάσει το ποιες διατάξεις καταργούνται από τον 3669, φαντάζονται τι γίνεται.

Λοιπόν, αυτό είναι πολύ σημαντικό, που πρέπει να τονιστεί απ' αυτή την ημερίδα. Γιατί σήμερα είχαμε κάποια δεδομένα. Δηλαδή αυτά τα ευχολόγια που λέμε «πάρτε το πίσω» κλπ., δεν θα ισχύσουν. Άρα, πρέπει να είμαστε πρακτικοί. Συγγνώμη για την παρέμβαση, κ.Καραλή.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Αυτό ήταν ένα από τα σημεία τα οποία ήθελα να επισημάνω, συνοψίζοντας κατά κάποιο τρόπο και τις ομιλίες που έγιναν και τη συζήτηση που κάναμε τώρα το απόγευμα. Βεβαίως, όπως φάνηκε, ο Νόμος θα προχωρήσει γιατί είναι διατεταγμένη υπηρεσία.

Άρα, λοιπόν, το μόνο που έχουμε να κάνουμε είναι να αξιοποιήσουμε την πρόθεση που εξέφρασε και ο κ.Ράικος αλλά και τα στελέχη της Ανεξάρτητης Αρχής για συνεργασία. Συνεργασία έτσι ώστε να αποτραπεί ποιο; Ο μεγάλος κίνδυνος είναι να νεκρώσει η αγορά το επόμενο διάστημα. Ποιο; Έξι μήνες μετά, όπως λέει το άρθρο του Νόμου; Αν γίνει Νόμος τελικά. Λίγο παραπάνω;

Γεγονός είναι ότι σε κάποια φάση, έτσι όπως πηγαίνουν τα πράγματα, θα νεκρώσει η ήδη απονεκρωμένη αγορά θα έλεγα.

Αρα, λοιπόν, πρέπει να αξιοποιηθεί αυτή η συνεργασία με την Ανεξάρτητη Αρχή που μας βρήκε και πολύ θετικούς στις παρατηρήσεις. Ιδίως του κ.Σταμόπουλου την ομιλία νομίζω ότι θα την κάνουν Ευαγγέλιο.

Δεύτερο, ο τεχνικός κόσμος θέλει τις μεταρρυθμίσεις. Αλλά αρέσκεται, όπως προκύπτει, και αυτό το τόνισε ιδιαίτερα ο κ.Βλάχος, στις συζητήσεις τις πολλές. Τώρα δεν σηκώνει συζητήσεις. Χάθηκε ο χρόνος της κρίσης. Έχει απομείνει λίγος χρόνος. Πριν επαναρχίσει, γιατί κάποια στιγμή θα επαναρχίσει η αγορά, θα επαναρχίσουν τα έργα.

Αρα, λοιπόν, χρειαζόμαστε πιο συντεταγμένο χρόνο στις συζητήσεις και στις διαβουλεύσεις εσωτερικά στον τεχνικό κόσμο. Και θα 'λεγα εγώ ότι εκείνο που προκύπτει είναι ότι χρειάζεται και καλή συνεργασία, μια αλυσίδα. Δεν μπορεί να πάει κανείς μεμονωμένα, ο κάθε Σύνδεσμος Μελετητών, ο κάθε Σύνδεσμος Εργοληπτών κλπ. Πρέπει να πάει κάτι που να είναι όλο μαζί και να λύνει πράγματι τα προβλήματα.

Το τρίτο, που ναι μεν πήρε πολύ χρόνο και μπορεί να είναι εργαλείο, άρα μια λεπτομέρεια, ωστόσο είναι ουσιαστικό, γιατί έχει αποδειχθεί και σε άλλα θέματα, το θέμα της πλατφόρμας, της όποιας πλατφόρμας και τις όποιες πλατφόρμες εφαρμόζουμε και των διορθωτικών που πρέπει να γίνουν.

Το κυριότερο σ' αυτό, όπως φάνηκε, είναι ότι ο καθένας φτιάχνει μια καινούργια πλατφόρμα πλάι στις άλλες που κατά κανόνα δεν συνεργάζονται. Αυτό θυμίζει και το προηγούμενο που λέγαμε, ότι δεν υπάρχει και συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων σε κάθε δουλειά, σε κάθε τομέα.

Αρα, λοιπόν, εκεί θέλουμε πάρα πολύ δουλειά από πλευράς των ανθρώπων που ασχολούνται με την πληροφορική και τα ηλεκτρονικά και πρέπει να τελειώσει το κάθε μαγαζί, το κάθε μαγαζάκι που στήνεται στην Ελλάδα.

Πάνω απ' αυτά, χρειάζεται μία ταχύρρυθμη εκπαίδευση οπωσδήποτε των υπηρεσιών και δεύτερο, οπωσδήποτε του κόσμου της αγοράς.

Και μπορεί να φάνηκε, κ.Φρατζέσκο, εύκολο σε ό,τι αφορά τις προμήθειες, επιμένω σ' αυτό γιατί λίγο το γνωρίζω, είναι εύκολο στις προμήθειες να σου συμπληρώσει μία φόρμα και να προχωρήσει η διαδικασία. Καθόλου εύκολο, όμως, σε ό,τι αφορά τις μελέτες, φαντάζομαι είναι το πιο σύνθετο, και από εκεί και ύστερα και στα έργα, όπως φαντάζομαι, ο κ.Βράϊλας το ξέρει, που έχει και ικανότητες στην πληροφορική.

Λοιπόν, όταν είναι τόσο σύνθετα και πρέπει να παραμετροποιηθούν ένα σωρό πράγματα κλπ., αλλά κυρίως να εκπαιδευτεί ο κόσμος, διότι ποιος είναι ο κίνδυνος; Αυτή τη στιγμή όλοι συζητάμε ότι η μακρόχρονη ανεργία, και στην ουσία μια μακρόχρονη ανεργία υπάρχει στον κλάδο τον τεχνικό, η μακρόχρονη ανεργία αποδυναμώνει τις γνώσεις. Δηλαδή όταν θα έρθει η ώρα που θα έχεις δουλειά, θα έχουν ξεχαστεί οι γνώσεις και δεν θα είναι ικανοί οι άνθρωποι που έχεις άνεργους να δουλέψουν.

Άρα, λοιπόν, και σ' αυτό τον τομέα χρειάζεται μια πολύ συστηματική δουλειά.

Και βεβαίως, ένα τελευταίο είναι ότι πρέπει να κινητοποιηθούν, και αυτό πρέπει να γίνει από τους φορείς τους συνδικαλιστικούς, οι πολιτικοί μας.

Τι διεφάνη σήμερα πίσω απ' όλα; Ότι τα Υπουργεία κάθονται ένα βήμα πιο πίσω και έχουν αφήσει μπροστά την Ανεξάρτητη Αρχή να βγάλει το φίδι από την τρύπα. Αυτό συμβαίνει στην πραγματικότητα.

Πρέπει, λοιπόν, τα Υπουργεία να κινητοποιηθούν στην κατεύθυνση της συνεργασίας. Διαφορετικά, η Ανεξάρτητη Αρχή, όσο ανεξάρτητη να είναι και όσες δυνάμεις να της δίνουν, δεν μπορεί να ανταπεξέλθει σ' όλα αυτά που απαιτούνται για να προχωρήσουμε σε μεταρρυθμίσεις.

Αυτά από μένα. Σας ευχαριστώ πολύ για την υπομονή σας. Ευχαριστούμε.

ΣΤ.ΤΡΕΖΟΥ: Να συμπληρώσω και εγώ κάτι. Μέχρι σήμερα προτεραιότητα του Υπουργείου δεν ήταν η τροποποίηση του Νόμου περί δημοσίων έργων και μελετών, παρόλο που έχει καταρρεύσει το σύστημα ανάθεσης μελετών με βάση την απελευθέρωση των τιμών. Παρόλα αυτά, μέσω της Ενιαίας Αρχής και της τροποποίησης της νομοθεσίας, αναγκαζόμαστε αυτή τη στιγμή να μπούμε στη διαδικασία.

Η δικιά μας προτεραιότητα ήταν οι προδιαγραφές των έργων και των μελετών, τα αναλυτικά τιμολόγια, οι αναλύσεις τιμών, οι συντελεστές αναθεώρησης. Επίσης προτεραιότητα αποτελούσαν και τα θέματα κατοχύρωσης των επαγγελματικών δικαιωμάτων. Απλώς διευκρινίζω.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Και δεν παραμένουν αυτά;

ΣΤ.ΤΡΕΖΟΥ: Παραμένουν. Αλλά τώρα προστέθηκε και το νομοθετικό πλαίσιο έργων και μελετών.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Από το Νόμο βγάλατε μία παράμετρο για να αποδυναμωθεί η δυνατότητα να γίνουν γρήγορα αυτά.

ΣΤ.ΤΡΕΖΟΥ: Ποια παράμετρο; Ποια παράγραφο;

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Μπήκε στη μέση απαραίτητη προϋπόθεση η σύμφωνη γνώμη της ΕΕΤΕΜ.

ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ